

РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ ГОСПОДАРТ НА СВЕТЛИНАТА

Превод от английски: Юлиян Стойнов, 1993

chitanka.info

1

Разказват, че петдесет и три години след неговото освобождение се върнал той от Златния облак, за да вдигне още веднъж хвърлената от Небесата ръкавица и да се възправи срещу Реда и боговете, които го създали. И молили се последователите му за неговото завръщане, макар молитвите им грях да са били. Защото, не можеш с молитва да стигнеш до оня, що е познал нирвана. Ала облечените в раса от шафран се молили, да се върне отново сред тях Мечоносецът Манджушри. И разказват, че Бодхисатва чул молитвите им...

*Онзи, що на желанията не е подвластен,
що не зависи от корена,
и пасище му е пустотата —
свободна и необвързана, —
неведоми са пътищата му,
като птичите в небесата.*

Дхаммапада (93)

Последователите му го наричаха Махасаматман и твърдяха, че е бог. Той, обаче, предпочиташе да пропусне гръмките Маха– и –атман и се наричаше просто Сам. Не твърдеше, че е бог, но и не го отричаше. Като се имаха предвид обстоятелствата, нито едно от двете твърдения не би могло да му донесе особена полза. Единствено мълчанието можеше.

И тази тайна му служеше за прикритие.

Беше през сезона на дъждовете...

През най-влажния период на годината...

Вече няколко дена се сипеше пороен дъжд, когато най-сетне се възнесоха към небето техните молитви, не от пръстите, безчислено заплитащи молитвените върви, нито от молитвените колела, а от голямата молитвена машина в манастира на Ратри, Богинята на Нощта.

Насочени бяха тези високочестотни молби право нагоре през атмосферата и отвъд нея, пронизвайки златния облак наричан Божественият мост, който обикаляше около света, нощем сияеше като бронзова дъга, а денем превръщаше в оранжево червеното слънце.

Не един или двама монаси поставяха под съмнение ортодоксалността на подобна молитвена техника, но машината беше построена и управлявана от самия Яма-Дхарма, низвергнат от Небесния град тук, на земята. Разказваха, че още в незапомнени времена е построил той могъщата гръмотевична колесница на Господарят Шива — огнедишащата летяща машина, която се носи в безкрайните небесни простори.

Дори в немилост, Яма се смяташе за най-големия майстор, макар никой да не се съмняваше, че боговете от Небесния град ще го обрекат на истинска смърт, узнаят ли за построяването на молитвената машина. Всъщност, за никого не бе тайна, че боговете биха го обрекли на истинска смърт и без машината, стига разбира се, да съумеят да сложат ръка върху него. Как ще уреди този труден въпрос с Господарите на Карма си беше лично негов проблем, но никой не се съмняваше, че когато удари часът, той ще намери подходящото решение. Само два пъти по-млад бе Яма от самия Небесен град, а едва ли и десетина от повелителите небесни помнеха създаването на тази обител. Знаеше се, че познанията му за Огънят Всеизгарящ са по-обширни дори от тези на Бог Кубера. И това бяха само по-малките му Атрибути. С друго бе далеч по-известен, макар да не смееха да говорят за него. Висок, но не прекалено, широкоплещест, но не тромав, движенията му — плавни и леки. Обличаше се в червено и говореше малко.

Той управляваше молитвената машина, а издигнатият на покрива лотос-антена се въртеше безспирно.

Тих дъжд се сипеше над покрива с лотоса и над джунглата, в полите на планината. Вече шести ден поднасяше Яма на небето стотици киловати молитва, но навъсените облаци преграждаха пътя им към висините. Гневно стиснал зъби, той призоваваше един след друг

боговете на плодородието, позовавайки се на най-популярните им сред народа Атрибути.

Оглушителен гръм се разнесе над главата му вместо отговор и маймуната, която му помагаше избухна в смях.

— От твоите молитви и проклетия, ползата е една и съща, о Яма — рече маймуната. — С други думи — никаква.

— И ти бяха необходими седемнадесет прераждания за да прозреш тази истина? — запита го Яма. — Нищо чудно, че си оставаш маймуна.

— Не си прав — отвърна маймуната на име Так. — Моето падение, макар и не толкова впечатляващо, като твоето, се дължи на злостна игра на...

— Стига! — извика Яма и му обърна гръб.

Так разбра, че е докоснал болно място. Опитвайки се да намери друга тема за разговор той прекоси стаята, покатери се на прозореца и се загледа нагоре.

— На запад облаците се разкъсват — обяви Так.

Яма се приближи до прозореца, погледна намръщено в посоката, която сочеше маймуната и кимна.

— Да. Оставаш тук за да ме коригираш.

Той изтича при контролния пункт.

Над тях, лотосът замря и сетне се насочи към мъничкия къс синьо небе.

— Чудесно — изръмжа Яма. — Този път пипнахме нещо.

Той плъзна ръка по редицата от копчета, включи онези, които бе необходимо и внимателно нагласи контролния диск.

Дълбоко в подземията на манастира се разнесе тревожен сигнал и мигом започнаха приготовленията за пристигане на госта в приемателя.

— Облаците се струпват отново! — нададе предупредителен вик Так.

— Вече няма значение — успокои го другият. — Рибката ухапа въдицата. От нирвана, през лотоса направо при нас.

Прогърмяха нови гръмотевици и дъждът яростно заплющя по обшивката на лотоса. Над планинските върхове се извиха мълнии като пламтящи змии.

Яма побърза да изключи захранването.

— Как мислиш ще се почувства, когато отново го облечем в плът? — попита Так.

— Върви да си белиш банана с четири крака!

Так реши, че това е удобен повод за напускане на стаята и остави Яма сам да прибира сложната апаратура. Той изприпка по коридора и се спусна по широката стълба. Но на площадката, до ушите му стигна шум от тракащи по пода дървени сандали, придружен от възбудени гласове, които се приближаваха по страничния коридор. Без да губи миг, той се изкатери по стената, като се хващаше за редицата от мраморни слонове. Най-сетне стигна до една ниша и се притаи вътре в очакване.

Изад арката се появиха двама монаси, облечени в черни раса.

— И защо мислиш, не съумя тя да прочисти небето за тях? — попита единият от монасите.

В отговор другият, по-възрастен, широкоплещест, сви рамене.

— Не съм мъдрец, за да знам отговорите на всички въпроси. Явно е уплашена, инак едва ли би им предоставила убежище, нито пък помощ на Яма. Но кой би могъл да определи докъде се простира нощта?

— Или настроението на жената — отвърна първият. — Казват, че дори жреците не знаели нищо за появата ѝ.

— Може и така да е. Но признакът изглежда е добър.

— Така изглежда.

Монасите отминаха по коридора и стъпките им постепенно заглъхнаха. Настъпи тишина.

Но Так не бързаше да напуска скривалището.

Тази, за която с такова благоговение говореха монасите, трябва да е самата Богиня Ратри, почитана от ордена дал светилището си за убежище на последователите на Махатма Сам, Просветленият. Ратри също беше низвергната от Небесния град и обречена да пребивава в смъртно тяло, така че нямаше нищо чудно, че таи гняв и омраза към онези, които я бяха лишили от миналото ѝ величие. Так едва сега осъзна на какви рискове се подлага Ратри, преотстъпвайки им правото на убежище в тази светиня. Само една думичка да стигне до ушите на боговете и всякаква надежда за бъдещото ѝ възстановяване ще бъде изгубена. Так се помъчи да си я представи — чернокоса красавица със сребристи очи, носеща се по Небесния булевард в своята лунна

колесница от ебонит и хром, дърпана от черни жребци, а отзад подтичват стражите, също в черно — дори самата Сарасвати ѝ отстъпваше по величие. Сърцето му заблъска в косматите гърди. Трябваше да я види отново. Спомни си как в една прекрасна нощ, преди много години, когато обитаваше в друго, по-красиво тяло, я бе поканил на танц и двамата се бяха понесли по терасата под звездите. Кратък и вълшебен миг. Незабравим, дори за една маймуна, която нямаше право на подобни спомени.

Так бавно се спусна по стената.

Над североизточния край на манастира се издигаше кула. Вътре в кулата имаше стая. Според поверието, тази стая се обитаваше от самата богиня. Всеки ден я почистваха, сменяха бельото, палеха благовонни пръчици и оставяха пред вратата дарове. Но вратата обикновено беше залостена.

Но стаята, естествено имаше и прозорци. Въпросът, дали някой човек би могъл да проникне през прозорците си оставаше открит. Защото що се отнася до маймуните, Так смяташе, че този въпрос е решен.

Като се покатери на манастирския покрив, той се засили и задраска с нокти по издатините на кулата, под навъсеното небе, докато най-сетне увисна под самия прозорец. Дъжд плискаше по хлъзгавата стена.

Отнякъде дрезгаво изкряка птица. Так вдигна глава и видя, че от прозореца виси краят на една синя, измокрена от дъжда кърпа.

Той се вкопчи в ръба на прозореца и надникна предпазливо в стаята.

Беше с гръб към него. Облечена бе в тъмносиньо сари, приседнала на една малка пейка до отсрещната стена.

Так приклепна на парапета на прозореца и многозначително се покашля.

Жената се извърна. Лицето ѝ не се виждаше под плътния непроницаем воал. След като погледа известно време към него, тя бавно се изправи.

Так я разглеждаше смутен. Някога стройната ѝ фигура, сега изпълваше широката роба, нямаше я гъвкавата ѝ походка и дори през плътния воал се различаваха грубите очертания на масивния нос и двойната брадичка.

Так побърза да склони глава.

— „И яви се ти сред нас и с твоята поява, в дома си бяхме ние — изрецитира той, — като птички, родното гнездо открили.“

Тя стоеше в средата на стаята, неподвижна като статуя.

— „Пази ни от вълка и вълчицата и пази ни от крадеца-скитник, о Нощ, и смили се над краткия ни живот.“

Тя вдигна ръка и бавно я положи на косматата му глава.

— Благославям те, създание нищожно, — произнесе замислено тя. — За нещастие, това е всичко, което мога да ти дам сега. Не мога да ти обещаю покровителство, нито да те даря с красота защото за мен и едното и другото са недостъпен разкош. Как те наричат?

— Так.

Тя нежно докосна челото му.

— Познавах един Так... отдавна... в незапомнени времена... в далечното минало...

— Аз съм този Так, мадам.

Тя приседна до него на парапета. Мина известно време преди Так да осъзнае, че жената тихичко хлипа под плътния воал.

— Не плачи, богино. Так отново е с теб. Спомняш ли си Так архиваря? От времето на Ослепителното Копие? Ето го пред теб, готов да изпълни всяко твое желание.

— Так... — промълви тя. — О, Так! И ти ли? Не знаех! Не бях чула...

— Колелото отново ще се завърти, мадам, и тогава — кой знае? Може всичко да е за добро.

Раменете ѝ се разтърсиха от ридания. Той протегна ръка, но после я дръпна назад.

Тя се извърна и я стисна.

Измина безкрайно много време, преди да заговори отново.

— Не ще се решат проблемите ни от само себе си, Так, Пресветли копиеносец. Трябва сами да си пробием път към истината.

— Какво имаш пред вид? — попита той. — Сам?

Тя кимна.

— Той и никой друг. Той е нашата единствена надежда срещу Небесата, скъпи Так. Успеем ли да го върнем сред нас, може би пак ще заживеем както преди.

— Значи затова се излагаш на такъв риск, затова си пъхнала глава в страшната паст на тигъра?

— А защо иначе? Когато няма никаква истинска надежда, трябва сами да я изковем. Даже и фалшивата монета може да послужи понякога.

— Фалшива ли? Не вярваш ли, че той е бил Буда?

Тя се усмихна.

— Сам беше най-големият шарлатанин в историята човешка — и на боговете. Но също така беше най-опасният противник, който някога се е изправял срещу Тримурти^[1]. Нима си изненадан от думите ми, архиварю? Знаеш, че той е заимствал и смисълът и материята на своето учение, пътят и достиженията, с една дума — всичко, от забранените праисторически източници. То беше само оръжие и нищо повече. Неговата сила се криеше в лицемерието. Ако можехме да си го върнем обратно...

— Мадам, светец или шарлатанин, той вече е сред нас.

— Не се шегувай с мен, Так.

— Богиньо моя, идвам при теб направо от залата, където господарят Яма вече празнува своя успех.

— Срещу тази авантюра стоят превъзхождащи сили... Бог Агни веднъж ми каза под секрет, че да се извърши подобно нещо е невъзможно.

Так се изправи.

— Богиньо Ратри, — произнесе той — кой, бил той човек или бог, би могъл да знае повече от Яма по този въпрос?

— Не зная, Так, защото такъв едва ли ще се намери. Но откъде да знаем със сигурност, че той е пипнал в мрежата именно рибката, която ни е нужна?

— Защото той е Яма.

— Тогава вземи ръката ми, Так. Поведи ме отново, както вече си го правил. Искам да зърна спящия Бодхисатва.

Той я поведе през вратата, надолу по стълбите, към подземните покои.

Светлина, родена не от трепкащите факли, а от генераторите на Яма, заливаше цялото подземие. Издигнатия на специална платформа одър, беше закрит от три страни със завеси. По-голяма част от машините също бяха покрити с калъфи. Из залата безшумно се носеха

облечените в шафранови раса монаси. Яма, майсторът на майсторите, стоеше досами одъра.

При ненадейната им поява, няколко от иначе школованите в невъзмутимост монаси, не се сдържаха и възкликнаха развълнувано. Так се извърна към жената до него и после, притаил дъх, постепенно забави ход.

Тя вече не беше натежалата матрона, с която бе беседвал доскоро. Редом с него отново бе безсмъртната Нощ, за която бе написано: „Изпълваше Богинята неизмеримо пространство, в дълбочина и ширина. Сиянието ѝ мрака прогонваше.“

Так я погледна и тутакси прикри очи. Тя все още носеше в себе си отпечатък от предишния си Облик.

— Богиньо... — понечи да заговори той.

— При спящия — прекъсна го тя. — Той помръдна.

Двамата наближиха одъра.

И тук, пред тях се разкри картина, на която бе съдено да краси коридори с тълпящи се поклонници, стени на храмове и тавани на великолепни палати, защото в този миг отвори очи онзи, когото наричаха Махасаматман, Калкин, Манджурши, Сидхартха, Татхагата, Победоносният, Майтрея, Просветленият, Буда и Сам. Отляво стоеше Богинята на Нощта, Смъртта стоеше отдясно, а Так, маймуната, бе коленичил в краката му, сякаш олицетворение на вечната връзка между божественото и животинското.

А имаше появилият се обикновено на вид, мургаво тяло и среден бе той на ръст и на възраст. С нищо особено не се отличаваха чертите му, а когато вдигна поглед, видяха че очите му са черни.

— Приветствам те, Господарю на Светлината! — така се обърна към него Ратри.

Очите премигнаха. Все още не можеха да се концентрират. В залата всички замряха.

— Здравей, Махасаматман — Буда! — изрече Яма.

Очите гледаха право напред — невиждащи.

— Здравсти, Сам — рече Так.

Бръчки преминаха по челото, очите се присвиха, спряха се на Так и после се плъзнаха из залата.

— Къде...? — прошепна немощно той.

— В моя манастир — отвърна Ратри.

Безстрастно разглеждаше той красивото ѝ лице.

Сетне склопи очи и ги стисна, а в ъгълчетата се образуваха ситни бръчки. Болезнена усмивка превърна устните му в лък и в стрели стиснатите му зъби.

— Наистина ли си онзи, с чието име те нарекохме? — попита го Яма.

Мъжът не отговори.

— Не си ли вождът, който спря Небесната армия край бреговете на Ведро?

Устните леко се свиха.

— И който обичаше Богинята на Смъртта?

Очите потрепнаха. Лека усмивка пробяга отново по устните.

— Той е — изрече Яма. А после добави: — Кой си ти, човече?

— Аз ли? Аз съм никой — отвърна другият. — Листенце сред водовъртежа, перце, подхванато от вятъра...

— Много лошо — каза Яма, — защото на този свят има предостатъчно перца и листа, че да полагам толкова много усилия само и само да умножа броя им. Трябваше ми човек, способен да продължи войната, прекъсната заради неговото отсъствие, могъщ човек, който да противопостави волята си срещу тази на боговете. Мислех че ти си този човек.

— Аз съм, — продължаваше да се усмихва мъжът — Сам. Аз съм Сам. Веднъж... преди много-много години, аз воювах. Нали така? Дълги години...

— Ти беше Махатма Сам, ти беше Буда. Не си ли спомняш?

— Може и да съм бил... — отново в очите блесна пламъче. — Да — кимна той. — Да, аз бях. Смирнен — сред гордите, най-горд — сред смирените. И се сражавах. Учех Пътя... известно време. Сражавах се, после учех, после пак се сражавах, занимавах се с политика, вълшебства, отрови... Дадох велика битка, толкова страшна, че чак слънцето се прикри да не гледа кървавата сеч между богове и хора, животни и демони, духове — земни и небесни, огнени и водни стихии, гущери и коне, мечове и колесници...

— И загуби — довърши Яма.

— Да, загубих я. Но вярвам ще се съгласите, че гледката беше впечатляваща. Незабравима. Ти, Смъртоносецо Яма, водеше моята колесница. Сега вече си спомням съвсем ясно. Паднахме в плен и

Боговете на Карма трябваше да са наши съдници. Ти се измъкна чрез предсмъртното желание и Пътя на Черното Колело. А аз не можах.

— Точно така. Миналото ти лежеше като на длан пред тях. И те отсъдиха... — Яма погледна към двамата монаси, които бяха коленичили на пода, свели почитателно глави — Да умреш от истинска смърт, щеше да означава сами да те превърнат в мъченик. Да крачиш по света, в кожата на коя и да е земна твар би означавало да ти оставят вратичка за връщане. Ето защо, точно както ти бе заимствал учението си от Готама — от друго време и място — така и те заимстваха от там разказът, за това как са приключили дните му сред рода човечески. Осъдиха те и те признаха достоен за нирвана. Твоят атман^[2] беше пренесен не в друго тяло, а в гигантското магнитно поле, което обхваща нашата планета. Това стана преди близо половин век. И сега ти си обявен за аватар^[3] на Вишну, чието учение било неправилно изтълкувано от някои от най-ревностните му почитатели. А ти самият продължи съществуването си под формата на самосъхраняващи се магнитни вълни, които ми се отдаде да уловя.

Сам затвори очи.

— И ти дръзна да ме върнеш обратно?

— Да, точно така.

— През цялото време осъзнавах своето положение.

— Подозирах го.

Очите му блеснаха гневно.

— Знаеше го и въпреки това дръзна да ме върнеш?

— Да.

Сам склони глава.

— И правилно те наричат Бог на Смъртта, Яма-Дхарма. Успя да ме лишиш от моя безкраен опит. Да пречупиш в черния камък на твоята воля онова, което е отвъд разбирането, отвъд великолепието достъпно за обикновения смъртен. Защо не ме остави да обитавам на воля морето на съществуването?

— Защото светът има нужда от твоето смирение, твоята благочестивост, твоето велико учение и твоето макиавелианско остроумие.

— Аз съм стар, Яма — рече той. — Стар съм, колкото е стар човекът на този свят. Знаеш, че аз бях един от Първите. Един от най-първите, които пристигнаха и се установиха тук. Всички останали вече

са мъртви, или богове — *dei ex machini*^[4]... И аз имах шанс да стана бог, но го проиграх. Много пъти. Защото никога не съм искал да съм бог, Яма. Поне не наистина. Едва по-късно, когато видях какво правят, започнах да събирам сили. Но вече беше късно. Бяха прекалено могъщи. Всичко което искам сега е да спя, да спя векове, да позная Великия Покой, безкрайното блаженство, да слушам песните на звездите, които отекват о бреговете на Великия океан.

Ратри се наклони напред и надникна в очите му.

— Имаме нужда от теб, Сам — рече тя.

— Зная, зная — отвърна й той. — Отново познатата история. Имате породист жребец и искате отново да го пробвате срещу другите — но той се усмихна при тези думи и тя го целуна нежно по челото.

Так заскача радостно по леглото.

— Весели се човешкият род — отбеляза Буда.

Яма му подаде наметалото, а Ратри завърза на краката му сандали.

За да дойдеш на себе си след покой, който надхвърля границите на всяко въображение е необходимо време. Сам беше потънал в сън. Докато спеше сънуваше, а докато сънуваше викаше или просто стенеше. Нямаше апетит, но Яма му бе избрал тяло здраво, силно и издръжливо, напълно способно да понесе всички психосоматични изменения, породени от божественото превъплъщение.

Той често седеше неподвижно с часове, вперил поглед в някое камъче, мъничко зрънце или листенце. И невъзможно бе в подобни случаи да го пробудиш.

Яма прозря в това някаква опасност и реши да обсъди ситуацията с Ратри и Так.

— Тревожно е, че често напуска този свят по този начин. Опитвах се да му говоря, но все едно че виках на вятъра. Сигурно не може да си върне онова, което е оставил в миналото. Самият опит му струва твърде много сили.

— Може би неправилно възприемаш усилията му — предположи Так.

— Какво искаш да кажеш?

— Погледни как е втренчил поглед в зрънцето, което сам е поставил пред себе си. Виждаш ли как се напрягат очите му?

— Да. И какво от това?

— Той примижава. Да не би да е късоглед?

— Не е.

— Тогава защо примижава?

— За да изучи по-добре зрънцето.

— Да го изучи? Това не е Пътят, на който той ни учеше. И все пак, той наистина го изучава. Той не медитира, опитвайки се да постигне в дълбините на предмета освобождение от субекта. Не.

— Какво прави тогава?

— Обратното.

— Обратното?

— Той изучава предмета и се опитва да се обвърже с него. Търси в него оправдание на собственото си съществуване. Може би се опитва да се обгърне с воала на Майя — илюзията за света.

— Мисля че имаш право, Так! — възкликна Ратри. — Как да му помогнем?

— Не съм съвсем сигурен, госпожо...

Но Яма кимна и тъничкият слънчев лъч, който падаше през тесния прозорец блесна в косите му.

— Ти успя да забележиш онова, което бе останало скрито за мен — рече той. — Той все още не се е върнал напълно сред нас, макар да се е сдобил с тяло, да крачи по земята и да разговаря. Но мислите му са някъде извън нашия свят.

— какво да сторим тогава? — повтори Ратри.

— Ще го изведем на голяма разходка сред природата — предложи Яма. — Ще го тъпчем с деликатеси. Ще радваме душата му със стихове и песнопения. С напитки силни ще го гощаваме, каквито не се намират тук, в манастира. Ще го облечем в скъпи одежди от коприна. Ще му намерим куртизанка и дори три. Отново ще го потопим във вихъра на живота. Само така ще успеем да го освободим от божествените окови. Какъв глупак съм, че не се досетих по-рано...

— Нищо чудно — прекъсна го Так.

Черен огън пламна в очите на Яма, но той намери сили да се усмихне.

— Ето че си получих заслуженото, дребосък, за макар и неволните коментари, които отправих по адрес на косматите ти уши. Поднасям извиненията си, човекоподобни. В душата си, ти си оставаш човек — умен и прозорлив.

Так отвърна с поклон.

Ратри се засмя.

— Кажи ни, премъдри Так — защото може би прекалено дълго сме били богове и сме загубили способността си да гледаме като теб — как да се справим с проблема, та час по-скоро да го върнем сред хората?

Так се поклони последователно пред Яма и Ратри.

— Както вече предложи самият Яма — отвърна той. — Още днес, госпожо, го изведете на разходка в подножието на планината. А утре лично аз ще го заведа в гората, сред дърветата, тревите и цветята. И тогава ще видим.

— Така да бъде — отсече Яма. Така и направиха.

През следващите няколко седмици, отношението на Сам към споменатите разходки постепенно се менеше — отпърво едва забележимо нетърпение, сетне — сдържан ентусиазъм, докато накрая се превърна в нескрито желание. Предпочиташе да излиза сам, разходките ставаха все по-дълги и по-дълги, в началото — няколко часа всяка сутрин, после — по няколко часа сутрин и вечер, а накрая не се прибираще по цели дни. Една сутрин в края на третата седмица, Яма и Ратри седяха на верандата и беседваха.

— Това не ми харесва — каза Яма. — Не можем насила да му налагаме нашата компания, защото това може да го обиди. Но там, на открито е опасно, особено за новороден като него. Бих искал да знам, как прекарва свободното си време.

— С каквото и да се занимава — помага му да се възстанови по-бързо — отвърна Ратри като махна с ръка. — Вече не е така самовглъбен. Разговаря повече, дори жестикулира. С удоволствие пие от виното, което му носим. Апетитът му също се възвръща.

— Но ако, не дай си Боже, на пътя му се изпречи някой таен агент на Тримурти, считай че всички сме загубени.

Ратри замислено предъвкваше.

— Малко вероятно е да попадне на такъв, в наши времена и по тези места — каза тя. — Животните виждат в него невинно и беззащитно дете. Хората ще го помислят за отшелник. Демоните отдавна се боят от него, а освен това го уважават.

Но Яма поклати глава.

— Мадам, нещата не са толкова прости. Макар че разглобих цялата сложна машина и я скрих на стотина левги от тук, подобно масивно излъчване като онова, което предизвиках, не може да остане незабелязано. Рано или късно това място ще бъде посетено. Използвах защитни екрани и заглушаващи устройства, но за наблюдателното снабдено с необходимите детектори око тази област вероятно изглежда сякаш по нея е танцувал Огънят Всеизгарящ. Трябва час по-скоро да се преместим. Бих предпочел да останем тук, докато нашият питомец се възстанови напълно, но...

— А някакви природни сили не биха ли могли да предизвикат подобен феномен?

— Да, и то съвсем наблизко — именно затова в избора си за база се спрях на тази област — така че възможно е и да не последват никакви действия. Но все пак се съмнявам. До този момент, съгледвачите ми в селото не са докладвали за някаква необичайна активност. Но в деня, когато го върнах, някои твърдят, че са видели по гребена на бурята да се носи гръмотевичната колесница, преследвайки нещо в небесата или на земята. Доста далеч от тук станало това, но не мога да съм сигурен, че между двете събития няма никаква връзка.

— И все пак, колесницата не се е върнала.

— Или не сме я видели. Страхувам се...

— Щом е така, защо веднага не се махнем от тук. Знам, че твоите предчувствия рядко те лъжат. От всички Низвергнати, ти си запазил най-много сила. Лично аз с мъка успявам да задържа привлекателен външен вид за повече от няколко минути...

— Силите, които владеея, — рече Яма, докато ѝ наливаше чай — оцеляха, защото по природа са различни от твоите.

При тези думи той се усмихна, показвайки два реда блестящи равни зъби. Усмивката се простираше от белега на лявата буза чак до ъгълчеца на дясното око. Сякаш да постави точка, той намигна и продължи:

— Голяма част от силата ми е под формата на знания и даже Господарите на Карма не са в състояние да ми я отнемат. Почти при всички богове, могъществото се проявява посредством специфична физиология, от която те губят по малко при всяко превъплъщение в ново тяло. В процесът на припомнянето, умът постепенно изменя в една или друга степен новото тяло и по такъв начин позволява

частичното възвръщане на мощта. Що се отнася до моята сила, тя се възвърна доста бързо и почти без никакви загуби. Но дори и да не бях успял да си възвърна силата, винаги бих могъл да използвам като оръжие моите знания — и те са могъщество.

Ратри бавно отпи.

— Какъвто и да е източникът, щом твоята сила ни съветва да се махнем от тук, смятам че трябва да го сторим незабавно. Кога тръгваме?

Яма извади кесията и спокойно си сви цигара. Потъмнелите му пръсти се движеха ловко и пъргаво, сякаш свиреха по струните на невидим инструмент.

— Мисля, че не бива да оставаме повече от седмица, максимум — десет дни. Дано до тогава да му омръзнат разходките в гората.

Тя кимна.

— И после накъде?

— Към някое малко южно царство, където ще можем да се придвижваме необезпокоявани.

Той запали цигарата и пусна гъст облак дим.

— Имам по-добра идея — рече тя. — Сигурно не знаеш, че в качеството си на смъртна, аз се явявам стопанка на Двореца на Карма в Хайпур.

— Блудният дом, мадам?

Тя се намръщи.

— Така го наричат простациите и не смей същевременно да се обръщаш към мен с „мадам“, като че ли намекваш за нещо. Това е място за покой, удоволствия, святост и е доста доходно. Мисля, че там най-добре ще можем да скрием нашия питомец, докато се възстанови напълно. И ще можем на спокойствие да разработим бъдещите планове.

Яма се плесна възхитено по бедрото.

— Ай-яй-яй! Кой би се сетил да търси Буда, не къде да е, а в някой публичен дом. Чудесно! Великолепно! Напред към Хайпур, скъпа богиньо — към Хайпур и Дворецът на Любовта!

Тя се изправи и тропна с налъм по мозайката.

— Няма да позволя да обиждаш по такъв вулгарен начин моята обител!

Яма сведе поглед и с видима мъка прогони усмивката от лицето си. След това се изправи и се поклони.

— Моля за извинение, скъпа Ратри, но всичко това ме осени така неочаквано... — той преглътна и погледна встрани. Когато отново извърна поглед към нея, вече имаше съвсем сериозен вид... — че в първия момент не съумях да оценя скритите достойнства на тази идея. Сега обаче виждам колко мъдра е тя. Това несъмнено е идеалното укритие, то ще ни снабдява не само със средства — а което е по-важно — ще бъде източник за достоверна информация от търговците, войниците и духовниците. Подобни обители представляват неотменна част на всяко едно общество. Те създават на притежателя положение в обществото, придават му тежест. Да си Бог — това е една от най-старите професии в света. И напълно естествено е, след като сме изгубили едната възможност, да се опрем на другата — не по-малко древна традиция. Поздравявам те и ти благодаря за мъдростта и прозорливостта. Бъди уверена, че не ще изложи на риск начинанията на моя съконспиратор и съобщник. С нетърпение очаквам, час по-скоро да пристигнем там.

Тя се усмихна и отново седна.

— Приемам сладкодумните ти извинения, сине на змията. Пък и трудно е човек да ти се гневи. А сега, моля те, налей ми още малко чай.

Двамата се отпуснаха назад и засърбаха с наслада от ароматния чай. Яма пушеше. Някъде далеч на хоризонта се спусна черната завеса на задаващата се буря. Слънцето обаче продължаваше да грее над тях, макар да подухваше хладен ветреца.

— Видя ли пръстена, железния пръстен, който носи? — попита не след дълго Ратри.

— Да.

— Знаеш ли как се е сдобил с него?

— Не знам.

— Аз също. Но мисля, че трябва да разберем.

— Аха.

— Как да го сторим?

— Наредих на Так, в гората той е като у дома си. Дори в този момент е по следите му.

— Добре — кимна Ратри.

— Чух, — смени темата Яма, — че боговете все още от време на време посещават някои от най-забележителните дворци на Кама, обикновено под прикритие, но нерядко в цялото си могъщество. Вярно ли е това?

— Да. Само преди една година Бог Индра се появи в Хайпур. Преди три години посещение направи един фалшив Кришна. От цялото Небесно братство именно Кришна Неуморният предизвика в обслужващия персонал най-много страх. Остана близо месец, оргиите и разрушенията нямаха чет, имаше работа за всички лечители в околията. За малко да опустоши напълно избата и складовете с хранителни припаси. Но една нощ започна да свири на своята флейта и всички, които го чува тутакси бяха готови да му простят поразите. Ала и в тази нощ не слушахме истинската магия, защото на този свят има само един Кришна — черен, космат, със зачервени, налети с кръв очи. А този само танцуваше по масите, и музиката му, макар и приятна не беше божествена.

— И плати ли за причинената бъркотия с нещо друго, освен с песни?

Тя се разсмя.

— Стига, Яма. Да не си задаваме риторични въпроси.

Той духна към нея цигарен дим.

— Сурия, — рече Ратри като погледна в небето, — слънцето всеки миг ще се скрие зад облаците и Индра ще убие дракона. Задава се буря.

Сива пелена покри манастира. Вятърът се усили и по стените заплюяха първите капки дъжд. Като бисерни гирлянди, се спускаха от покрива на терасата блестящите капки.

Яма наля чай в двете чаши. Ратри продължаваше да дъвче мълчаливо.

Так се провираше през гъстата гора. Прехвърляше се от дърво на дърво, от клон на клон, като се стараеше да не изпуска от очи пътеката под него. Козината му беше подгизнала, от разклатените листа върху него се сипеха мънички водопади. Далеч назад се бяха струпали облаци, утринното слънце грееше в небето на изток и в неговите златисто-червени лъчи гората блестеше от разноцветни багри. В клоните пееха птички, наоколо се виждаше гъста зелена стена от сплетени листа, лияни, храсти и треви. Освен нежната музика на

птиците и тихичкото бръмчене на насекомите, от време на време в далечината се разнасяше яростен лай. Подухваше слаб ветреца, който нежно люлееше дърветата. Пътеката под него направи рязък завой и излезе на просторна поляна. Так се спусна на земята и продължи пеша. На отвъдния край на поляната отново се покатери сред дърветата. Напред, пътеката продължаваше успоредно на планината, като постепенно се приближаваше към нея. Отдалече се разнесе гръм и с него задуха остър, хладен полъх. Так се залюля и се прехвърли на съседния клон, право през гъстите мокри листа и плътните паяжини. Няколко подплашени птици нададоха предупредителни крясъци. Понататък пътеката поемаше стръмно нагоре в планината. От време на време се пресичаше с други подобни пътеки, вървеше известно време с тях, после поемаше в своя посока. В такива случаи Так слизаше и внимателно оглеждаше следите. Да, ето тук Сам е завил, край това изворче под гигантските оранжеви гъби е спрял да пие вода, а може би и да се прикрие от дъжда под широката им козирка. После е поел по този клон на пътеката, на това място е спрял за да си оправи сандала, сетне се е подпрял на дървото да отдъхне...

Так продължи напред, движеше се на около половин час зад преследвания, за да му даде достатъчно време да стигне там, накъдето е поел и да извърши онова, което може би е намислил. Слънчевите лъчи блестяха по върховете на планината, чието подножие катереше. Прогърмя още една гръмотевица. Пътеката се губеше нагоре по хълмовете, където гората ставаше все по-рядка. Так продължи пеша по следата. Тук, на стръмното, все по често под краката му стърчаха остри камъни. Но връщане назад нямаше — това бе пътят, който бе избрал Сам.

Облаците продължиха на изток, закривайки искрящия в небето Божествен мост. Блеснаха няколко светкавици и почти веднага бурята се стовари отгоре му с пълна сила. Тук, на открито, вятърът бързо набираше сили и под напора му тревата се огъваше към земята. Стана студено.

Так усети първите тежки капки дъжд и се втурна към укритието под каменния гребен, който продължаваше нагоре като надвесен над пътеката навес. Нагоре продължи и Так, докато пороят измиваше цветовете от околния свят, спускайки завеса пред последните остатъци синьо небе.

Изведнъж над него се разтвори море от бушуваща светлина и трикратно разпръсна ярки потоци, които се устремиха в лудешки бяг надолу, за да се разпръснат в скалистия зъбер — само на четвърт миля от Так, нагоре по хълма.

Когато Так отново започна да различава отделни предмети около себе си, неразбираемо му се стори онова, което съзря. Сякаш всяка една от мълните, които се бяха стоварили на склона, бяха оставили по някаква част от себе си да се полюшва във въздуха — пулсиращи огнени стълбове, за които изглежда поройният дъжд не съществуваше.

И тогава до ушите на Так достигна нечий смях — или може би това бе само ехо от последния оглушителен гръм?

Не, това бе смях, исполински, нечовешки!

Малко по-късно смехът бе последван от яростен вопъл. После нова светкавица и нов оглушителен трясък.

Още един огнен стълб се поклащаше над скалистия хребет.

Близо пет минути Так остана да лежи неподвижно. Сетне всичко се повтори отново — вопълът, последван от три ярки блясъка и после гръм.

Огнените колонии вече бяха седем.

Ще дръзне ли да се приближи и да надзърне към онова, което се крие на другия край на хребета?

А ако посмее да го стори и ако във всичко това, както предчувства, наистина е замесен Сам, тогава, какво може да направи, след като самият Просветлен не може да овладее ситуацията?

Не знаеше отговора, но с изненада откри, че вече се прокрадва напред, през слепналата от дъжда трева.

Когато беше на половината път, всичко се повтори отново и вече десет от непонятните неща се издигаха нагоре, златисти, червени и жълти, поклащайки се и въртейки се леко, сякаш бяха закотвени за земята.

Так залегна отново, мокър и нещастен, опита се да събере повече смелост и откри колко малко всъщност я има. Но въпреки това продължи, заобикаляйки в широк кръг странното място.

Когато стигна на отвъдната страна, пред него се изправи гора от високи колкото човешки бой камъни. Поуспокоен от неочакваното прикритие, той продължи напред, без да изпуска от очи просеката пред него.

Недалеч напред, в основата на скалната стена се виждаше входа на плитка пещера. Вътре бяха коленичили две фигури. Отшелници, потънали в молитва? Так вдигна въпросително вежди.

И в този миг се стовари най-ослепителната и продължителна светкавица, която бе виждал някога. Приличаше на огнен език на някакво страшно чудовище. Измина близо половин минута преди да угасне.

И когато Так отвори отново очи, той преброи двайсет блестящи колони.

Един от отшелниците се наведе напред и посочи с ръка. Другият се изсмя. Гласът му стигна до ушите на Так:

— Очите змийски! Сега са мои!

— Колко са на брой? — попита вторият и Так веднага позна гласа на Сам.

— Двойно, или нищо! — изрева другият, залюля се и размаха ръка, подобно на Сам.

— Нина от Шринагина! — запя той, като не спираше да размахва ръце.

— Светата седмица — тихо изрече Сам.

Другият започна да вие.

Так затвори очи и запуши уши, сякаш предчувстваше какво ще последва след този вопъл.

И не сгреши.

Когато ослепителния пламък и грохотът отминаха, той погледна надолу, към сцената, осветена в призрачна светлина. Нямаше смисъл да брой. Както изглежда, долу се полюшваха вече четиресет от пламтящите неща, заливайки околността с тайнствено сияние. Отново се бяха удвоили.

Ритуалът продължаваше. На лявата ръка на Буда пръстенът блестеше с бледозеленикава светлина.

И отново до ушите му достигнаха думите: „Двойно, или нищо!“ и познатият вече отговор на Буда: „Светата седмица“.

Мина му през ума, че този път може би самата скала под него ще се разцепи. Уплаши се, че могъщият пламък ще му прогори ретината, дори през плътно затворените клепащи. Но се лъжеше.

Когато отвори очи, в небето над него танцуваха цяла армада от мълнии. Ослепителното им сияние сякаш проникваше направо в

мозъка и Так побърза да отмести поглед надолу.

— Е, Ралтарики? — подвикна Сам, а ръката му бе обвита в призрачнозелен воал.

— Още веднъж, Сидхартха. Двойно, или нищо!

За миг, завесата на дъжда се разкъса и Так видя, че този, когото наричаха Ралтарики имаше глава на бивол и два чифта ръце.

Той потрепера от ужас.

Сетне затвори очи, стисна зъби и зачака.

Грохотът отново се възобнови, придружен от нов порой от мълнии и Так почувства, че губи съзнание.

Когато дойде на себе си, над него се стелеше само сивата пелена на дъжда. В подножието на скалите седеше самотна фигура и нямаше тя нито рога, нито никакви други свръхестествени принадлежности.

Так лежеше неподвижно. И чакаше.

— Това, — обърна се към него Яма, като му протегна флакона, — е репелент против демони. За в бъдеще ти препоръчвам да го използваш винаги, когато възнамеряваш да се отдалечаваш от манастира. Мислех, че по тези места не се срещат ракашаси, иначе щях по-рано да те снабдя с него.

Так взе флакона и го постави на масичката до себе си.

Седяха в покоите на Яма, тъкмо бяха приключили с леката закуска. Яма се облегна назад в креслото и отпи от чашата с вино, което бяха доставили специално за Буда. В другата си ръка стискаше полуизпразнената кана.

— Значи онзи, когото наричаха Ралтарики наистина е демон? — попита Так.

— Да — и не — отвърна Яма. — Ако под „демон“ разбираш някое злостно, свръхестествено същество, обладаващо огромна сила, жизненост и способност макар и за кратко да приема всякаква външна форма — тогава отговорът е не. Това е общоприетото определение, но в едно отношение то не отговаря на действителността.

— Така ли? И в кое точно?

— Споменатото същество няма свръхестествен произход.

— Но всичко останало...

— Всичко останало е вярно.

— Тогава не разбирам, каква е разликата. Дали е свръхестествено или не — това няма кой знае какво значение, след

като така или иначе е злобно, обладава огромна сила и продължителност на живота и притежава способността да променя външния си облик.

— Не, все пак споменатото отличие е много важно. Става дума за разликата между непознаваемото и непознатото, между науката и измислицата — в това е същината на въпроса. Четирите полюса на компаса са логиката, знанието, мъдростта и непознатото. Не малко се прекланят именно пред тази четвърта посока. Тези хора са или светци, или глупаци. Не ми трябва нито едните, нито другите.

Так сви рамене и отпи глътка вино.

— А демоните...?

— Познаваеми. Дълги години съм експериментирал с тях, може би си спомняш, че бях един от Четиримата, които дръзнаха да се спуснат в Адския Кладенец, след като Тарака се скри от Господаря Агни в Паламайдзу. Нали ти си Так архиваря?

— Бях.

— Не си ли чел записките за първите контакти с ракашасите?

— Чел съм за онези дни, в които са били обуздани...

— Значи знаеш, че те са истинските обитатели на този свят и че са били тук още преди човекът да пристигне от изчезналата Гея.

— Да.

— Те са създания от енергия, а не от материя. В техните легенди се разказва, че преди много години са имали тела и са живели в градове. Но в търсене на безсмъртието, те са поели по път, различен от този на човека. Открили са начин да се увековечават под формата на стабилни енергетични полета. Оттогава напуснали телата си и заживели като силови завихряния. Но не се превърнали в чист интелект. Защото не успели да се отърват от предишното си „его“, а с него останало и влечението към плътта. Макар че могат за кратко да възприемат различни форми, дори за това им е необходима чужда помощ. Векове наред, безцелно са блуждаели те из този свят. Но покоят им бил нарушен, когато се появил Човекът. За да прогонят нашественика, те започнали да се явяват под формата на неговите най-страшни кошмари. Ето защо се наложило да бъдат обуздани и оковани в бездните на Ратнагари. Не успяхме да ги унищожим всичките. Но не биваше повече да им позволяваме да продължават с опитите си да завладеят машината за прераждане и превъплъщаване в човешки тела.

Ето защо ги примамахме в капан и ги затворихме в огромни магнитни бутилки.

— Но въпреки това Сам освободи известно количество от тях и ги подчини на волята си.

— Вярно. Той сключи с тях договор и ги пусна да се носят свободни по света. Може би затова, от всички хора, демоните уважават единствено Сидхартха. Но и те като нас си имат порок.

— И кой е той?

— Страстни поклонници са на всички хазартни игри... Готови са да заложат всичко, което имат и игралните дългове за тях са въпрос на чест. Така и трябва да бъде, без уважение и доверие към другите партньори ще се изгуби и самото удоволствие от залагането. И тъй като силите им са неизмерими, дори принцовете са готови да играят с тях — с надежда, че ще ги спечелят на служба. Не едно царство е било изгубвано по този начин.

— Ако наистина, както ти смяташ, Сам е играл на някоя древна игра с Ралтарики, тогава какъв е бил залогът?

Яма изпи чашата и си сипа още вино.

— Сам е глупак. Не, не е. Той е комарджия. Има разлика. Ракашасите могат да контролират по-низшите от тях енергетични същества. Сам, с помощта на пръстена който носи, може да властва на цяла армия от огнени елементи, които е спечелил от Ралтарики. Това са смъртоносни и неразумни създания — и всяко едно носи в себе си заряда на мълния.

Так остави празната чаша.

— Но какво би могъл да заложи в тази игра самият Сам?

Яма въздъхна.

— Целият ми труд, всички мои изследвания в продължение на половин век.

— Имаш предвид неговото тяло?

Яма кимна.

— Човешкото тяло е най-висшата ценност, която може да бъде предложена на един демон.

— И защо Сам ще рискува толкова много?

Яма впери немиждащи очи в своя събеседник.

— За него това е единственият сигурен начин да пробуди в себе си волята за живот и чувството за дълг — като застане доброволно на

ръба на пропастта, като постави самото си съществуване на карта.

— Так си наля още вино и го изпи на един дъх.

— Ето това е непознаваемото за мен — рече той.

Но Яма поклати глава.

— Непознато, не непознаваемо. Сам не е светец, но не е и пълен глупак. Не съвсем — приключи разговора Яма и още същата нощ напръска навсякъде из манастира с репелент против демони.

На сутринта, пред вратата на манастира застана дребничък човек, намести се до главния вход и постави до себе си паничка за подаяния. Носеше грубо съшито наметало, което се спускаше свободно надолу чак до коленете. Лявото му око бе скрито зад омазнена черна превръзка. Това, което бе останало от косата му се спускаше в безпорядък надолу по раменете. Имаше тънък и дълъг нос, малка брадичка и изострени черти, които му придаваха лисичи израз. Кожата му бе напукана и потъмняла от слънцето. Единственото му зелено око никога не мигваше.

Изминаха близо двадесет минути преди някой от монасите да го забележи и да докладва на хората от ордена на Ратри. Човекът, на когото бе предадена информацията побърза на свой ред да съобщи на един от жреците. Жрецьт, решен да направи впечатление на богинята с добродетелта на нейните последователи, тутакси нареди да поканят скитника в манастира, да го изкъпят, нахранят и да му дадат нова премяна. А после да го оставят да спи колкото иска в някоя свободна килия.

Скитникът прие гощавката с достойнството на брамин, но не хапна нищо друго освен хляб и плодове. Съгласи се да се раздели със захабената си наметка и прие робата, която му предложиха монасите от Ордена. Сетне се изтегна на постелята.

— Благодаря ти, предостойни отче — произнесе той с дълбок, басов глас, който някак не подходеше на крехкото му тяло. — Благодаря ти и ще се моля твоята богиня да те дари със сияйната си усмивка за добрината, която прояви към мен.

При тези думи жрецьт се поклони доволно, надявайки се в този миг Ратри да мине по коридора и да оцени добротата и любезността, която бе проявил от нейно име. Но надеждите му останаха излъгани. Всъщност, на хората от ордена твърде рядко им се отдаваше да се изправят лице в лице със своята богиня, дори нощем, когато, както бе

известно, тя се обличаше във власт и крачеше по дългите коридори. Защото само онези, които носеха шафранови роби, бяха допуснати до раждането на Сам и знаеха, кой се крие под това име. Обикновено Ратри се движеше из манастира, когато нейните последователи се събираха за вечерна молитва или след като се оттеглят в покоите си. През деня богинята спеше, а наложеше ли се да излезе, винаги бе с прикрито с дебел воал лице и облечена с широка роба. Желанията и заповедите ѝ се предаваха направо чрез Гандхиджи, главата на ордена, който през този цикъл бе навършил деветдесет и три години и почти бе ослепял.

Както нейните монаси, така и носителите на шафрановите роби жадуваха да я зърнат и по някакъв начин да спечелят благоволението ѝ. Смяташе се, че благословията ѝ е в състояние да осигури следващото превъплъщение в брамин. Единствен Гандхиджи не се стремеше към нищо, защото бе приел пътя към истинската смърт.

След като се увери, че богинята не ще се появи, жрецът продължи прекъснатия разговор.

— Наричат ме Баларама — заяви той. — Мога ли да узная името ти, добри ми човече и може би, накъде си поел?

— Казвам се Арам — отвърна просякът, — и съм приел обет за десетгодишна нищета и седемгодишно мълчание. За щастие, изминаха седем години от приетия обет и вече мога да разговарям с моите добродетели и да отговарям на въпросите им. Отправил съм се към планините, където ще потърся някоя пещера, подходяща за молитва и медитация. Смятам да отдам дължимото на вашето гостоприемство и да си отдъхна няколко дена, преди да продължа своя път.

— За нас ще бъде чест, — каза Баларама, — такъв свят човек да почете манастира ни със своето присъствие. Ако има нещо, с което бихме могли да ти помогнем сега и за в бъдеще и е в нашите възможности, моля те да ни го съобщиш.

Арам го фиксира с немигащото си око и после каза:

— Монахът, който пръв ме забеляза не носеше расото на вашия орден — той докосна с ръка черната роба, с която го бяха наметнали. — Доколкото мога да вярвам на единственото си око, расото му беше в друг цвят.

— Вярно, — кимна Баларама, — защото тук сред нас си отдъхват последователите на Буда, преди отново да поемат в странство.

— Това е твърде интересно — каза Арам. — Отдавна мечтая да се запозная с тях и може би — да науча повече за техния Път.

— Останеш ли сред нас за по-дълго, сигурно ще ти се отдаде тази възможност.

— Така и ще направя. Те колко време възнамеряват да останат?

— Не ми е известно.

— А кога ще мога да разговарям с тях?

— Всяка вечер в определен час монасите се събират и могат да общуват по между си, с изключение на онези, които са дали обет за мълчание.

— Е, ще прекарам времето до тогава в молитва — каза Арам. — Благодаря ти.

Двамата се поклониха и после жрецът излезе.

Същата вечер, Арам се присъедини към монасите в часа за общуване. Членовете на двата ордена се бяха смесили и оживено разговаряха. Не участваха в тези срещи само Яма, Так и Сам.

Арам седна на края на дългата маса, край която се бяха разположили няколко монаси будисти. Известно време разговаря с тях, обсъждаха доктрината и практиката, кастите и вероучението, времето и текущите дела.

— Не е ли странно, — попита той, като изчака удобен момент, — че вашият орден е проникнал толкова далече на запад и на юг. В земята на закърнялата почва и в сезона на гръмоносните бури? Може би тук се крие някакво тайнство, нещо, което бих искал да узная и аз.

— Цялата вселена е едно голямо тайнство — отвърна монахът. — Всичко се мени, и всичко остава непроменено. Денят следва нощта... всеки ден е различен, но въпреки това е ден. Почти всичко в този свят е илюзия, но формите на тази илюзия следват принципите, наложени от божествената реалност.

— Да, да — кимаше Арам. — Запознат съм с пътищата на илюзията и реалността, това което ме интересува е дали някой нов учител не се е появил из тези краища, или се е върнал стар проповедник, или може би е имало богоявление, което да вдъхнови обезверения ми дух.

Докато говореше, просякът помете от масата червения, голям колкото палец бръмбар и понечи да го смачка.

— Моля те, братко, не му причинявай вреда — намеси се монахът.

— Но те са плъзнали навсякъде. Освен това, Господарите на Карма твърдят, че човекът не може да се превъплъти в насекомо и следователно убийството на насекомо не е грях.

— Въпреки това, — отвърна монахът, — ние тук в манастира гледаме на всички живи същества като на едно цяло и подчинявайки се на доктрината ахимза, се въздържаме от отнемане на живота.

— Така е — съгласи се Арам. — Патанджали, например, смята че управлява не актът, а намерението. Следователно, ако убия с любов, а не със злоба — все едно че не съм извършил убийство. Признавам, че конкретният случай не е точно такъв, защото злият умисъл е налице, от което произлиза, че вината пада върху мен, заедно с намерението. Така че в края на краищата — мога да смачкам бръмбара, без това да промени нещо и напълно в съответствие с принципите на ахимза. Но като гост на този дом, длъжен съм да се съобразявам с местните обичаи и затова не ще го сторя — при тези думи той премести тежкия си сандал от бръмбара, който стоеше неподвижно, ако се изключат трепкащите антени.

— Ето човек, роден за учен — прошепна един от монасите.

Арам се усмихна.

— Благодаря, но заключението ви е малко пресилено — произнесе той. — Аз съм само един смирен търсач на истината, който не веднъж е имал възможността да се поучи от словата на истински мъдреци. Какво ли не бих дал и за в бъдеще да имам подобна възможност! Ако знаех със сигурност, че наблизко се намира някой велик учен, или прославен мъдрец, по пътека от живи въглени бих преминал, само да мога да седна в краката му и да слушам неговите речи, или пък да последвам примера му. Ако...

Той внезапно млъкна, защото очите на всички бяха вперени във вратата зад него. Използвайки удобния случай, скитникът побърза да стъпче бръмбарът, който бе замрял недалеч от ръката му. Върху грубата маса останаха да се въргалят няколко раздробени кристалчета и смачканите метални антени.

Едва тогава Арам плъзна поглед по редовете от замрели неподвижно монаси и забеляза застаналия на прага Яма, в бричове,

високи кожени ботуши, копринена риза, шал и наметало — всичко това в червено, дори и навитата на главата чалма.

— „Ако“? — рече Яма. — Ти каза „ако“? Ако наблизко живее мъдрец, или знаменит учен, би искал да се запознаеш с него, нали така? Това ли имаше пред вид, страннико?

Скитникът се надигна от масата. Сетне се поклони почтително.

— Наричат ме Арам, — заяви той. — Странник и спътник на всеки, който не се бои от приключенията и търси пътя към истината.

Яма не отвърна на поздрава.

— Защо произнасяш името си отзад напред, Господарю на Илюзиите, след като словата и делата ти говорят за теб?

Просякът сви рамене.

— Не разбирам за какво говориш.

Но на устните му отново цъфтеше усмивка.

— Аз съм един от онези, които търсят Пътя и Правото — добави той.

— Трудно ми е да повярвам на думите ти, след като познавам добре хилядолетния ти лъжовен път.

— Говориш за възраст, присъща само на бог.

— Уви, прав си. Допусна груба грешка, Мара.

— И каква е тя?

— Мислиш, че ще успееш да се измъкнеш жив от тук.

— Признавам, че имах подобно намерение.

— Но си забравил за безчислените неприятности, които могат да се стоварят на главата на един беден скитник по тези диви места.

— От дълги години пътувам сам. Винаги съм мислил, че нещастните случаи са нещо, което спохожда другите.

— Сигурно смяташ, че дори ако тялото ти бъде унищожено, твоят атман, ще се пренесе под дистанционен контрол в друго, приготвено за целта тяло. Доколкото разбирам, някой е успял най-сетне да дешифрира моите записки и вече сте се научили да правите този фокус.

Скитникът сбърчи вежди.

— Но сигурно не знаеш, — продължи Яма, — че в тази сграда има специална екранираща инсталация, която прави невъзможно таково прехвърляне.

Скитникът се приближи към центъра на залата.

— Яма, — поде той, — пълен глупак си ако мислиш, че можеш да сравняваш пикливите си познания с могъществото на Повелителя на Сънищата.

— Може и да си прав, Господарю Мара, — отвърна Яма, — но твърде дълго чаках този случай за да го изпусна. Спомняш ли си какво ти обещах в Кинсет? Ако искаш да продължиш веригата на своето съществуване, ще трябва да излезеш през единствената врата в тази стая, на чийто праг съм застанал аз. Никой отвъд стените на тази сграда не може да ти се притече сега на помощ.

И тогава Мара вдигна ръце и от дланите му бликнаха огънове.

Всичко наоколо пламна. Горяха каменните стени, масите, расата на монасите. Стаята се изпълни с дим. Яма стоеше неподвижно в центъра на огнената вихрушка.

— Това ли е най-доброто, на което си способен? — попита той. — Хвърляш огънове навсякъде, но нищо не гори.

Мара плесна с ръце и пламъците изчезнаха.

На тяхно място се появи гигантска кобра. Главата ѝ бе два пъти по-голяма от човешка, сребристите ѝ качулки блестеше злоещо в тъмнината. Кобрата се изви назад и се приготви за смъртоносен удар.

Ала Яма не ѝ обръщаше никакво внимание, впил горящ от ненавист поглед в единственото око на Господаря Мара.

Кобрата избледня и изчезна без да завърши атаката. Яма направи крачка напред.

Мара — крачка назад.

Двамата останаха неподвижно, докато сърцата им отмериха три удара, после Яма направи още две крачки, а Мара отстъпи към стената. Челата им се обливаха в пот.

Просиякът изглежда се бе издължил, косата му стана по-гъста, а плещите — два пъти по-широки. В движенията му се долавяше незабележима преди грациозност.

Той отстъпи още крачка назад.

— Да, Мара, пред теб е Богът на Смъртта, — произнесе със стиснати зъби Яма. — Низвергнат, или не — в очите ми се таи истинската смърт. Време е да погледнеш в тях. Когато стигнеш стената, няма накъде повече да отстъпваш. Ще почувстваш, как те напускат силите. После ръцете и краката ти ще започнат да изстиват.

Мара оголи зъби в страшна гримаса. Вратът му беше дебел като на бик. Бицепсите му — като стълбове. Гърдите му бяха като кладенци на силата, краката му — като стъбла на дървета.

— Да изстиват ли? — попита той и протегна ръце. — Мога да прекърша гръбнака на циклоп, стига да поискам, Яма. А ти не си нищо повече от един полузабравен бог. Сърдитият ти поглед може да плаши само старците и децата. Очите ти могат да смразяват само животните и онези хора, които се родят с тях. А аз стоя толкова високо над теб, колкото звездите над безбрежния океан.

Ръцете на Яма, облечени в червени ръкавици, се впиха в шията му.

— Тогава, вкуси от силата, на която се присмиваш, Сънотворецо. Виждам, че вече прие фигурата на могъществото. Използвай го! Надвий ми, но не с приказки!

Гъста червенина заля лицето на скитника. Очите му сякаш щяха да изскочат от орбитите, всичко наоколо се заля в призрачнозелена светлина.

Мара падна на колене.

— Стига, Господарю Яма! — произнесе с мъка той. — Не ще убиеш себе си, нали?

Той се променяше. Чертите му се размиваха, сякаш отнасяни от буен поток.

Яма сведе поглед и видя своето собствено лице, между здраво стиснатите ръце

— Виждам, че отчаянието ти расте, Мара, заедно с напускащия те живот. Но Яма не е дете, за да се страхува да счупи огледалото, в което си се превърнал. Опитай още веднъж, преди да си напуснал този свят.

Но още веднъж плувнаха чертите на Мара и още веднъж се промени лицето му.

И този път Яма се поколеба и отпусна страшната си хватка.

Русите ѝ къдри се стелеха нежно по ръцете му. Очите ѝ безмълвно го молеха. Огърлица от сребърни черепи се полюшваше на нежната ѝ, кадифена шия. Сарито ѝ бе в цвета на кръвта. Ръцете ѝ сякаш галеха неговите...

— Богиньо! — прошепна той.

— Не ще убиеш Кали... Дурга, нали? — задави се тя.

— Отново грешиш, Мара — отвърна Яма. — Не знаеш ли, че всеки мъж е обречен да убива жената, която обича? — при тези думи ръцете му се извиха и в тишината изпращяха натрошените кости.

— Трижди проклет бъди — произнесе Яма със стиснати очи. — И никога да не се възродиш.

Той разтвори ръце.

В краката му лежеше, строен, благороден на вид мъж, склонил глава на рамо.

Очите му се затвориха завинаги.

Яма преобърна с крак проснатото тяло.

— Издигнете клада и изгорете трупа — нареди той на монасите. — Не пропускайте нито един от погребалните ритуали. Днес умря един от Великите.

След това той вдигна поглед от делото на своите ръце, завъртя се рязко и излезе от залата.

Същата вечер светкавици разкъсваха небесния свод, а дъждът барабанеше по покривите като залпов огън.

В стаята на кулата, която се издигаше над североизточния край седяха четирима.

Яма стана, приближи се с нервна крачка до прозореца и погледна навън.

Другите го гледаха мълчаливо.

— Те подозират, — произнесе той, — но не знаят. Не ще посмеят да опустошат манастира на един от техните богове, за да не разкрият пред хората раздора между тях. Поне докато не научат със сигурност. А тъй като са неуверени, засега само разследват. Това означава, че все още имаме време.

Другите кимнаха.

— Един брамин, тръгнал по широкия свят да търси спасение за душата си, отбивайки се в манастира стана жертва на нещастен случай и умря от истинска смърт. Тялото му беше изгорено, а пепелта — хвърлена в реката, която води до морето. Ето как стана всичко... Нищо повече от случайно съвпадение е фактът, че по същото време в манастира се намираха монасите от Ордена на Просветления. Малко след инцидента те се отправили по своя път. Кой би могъл да знае къде води той?

Так се мъчеше да седи колкото се може по-изправен.

— Господарю Яма, — взе думата той, — тази история ще свърши работа за седмица, или месец. Може би дори по-дълго. Но достатъчно е само един от присъстващите да попадне в ръцете на някой от Повелителите на Карма и да бъде подложен на съд и всичко ще излезе наяве. Като се имат предвид обстоятелствата, това може да стане съвсем скоро. Какво ще правим тогава?

Яма си сви акуратно цигара.

— Трябва да направим така, че онова което казах, да се превърне в действителност.

— И как ще успеем? Когато мозъкът на човека се подложи на кармично преглеждане, всички събития, на които е бил свидетел през своя последен жизнен цикъл се извъртат отново пред погледа на съдника и машината като развиващ се свитък.

— Вярно — кимна Яма. — Но никога ли не си чувал, архиварю Так за палимпсест — свитък, който е бил използван, изтрит и сетне използван отново?

— Чувам съм, разбира се, но човешкият ум не е свитък.

— Не е ли? — усмихна се Яма. — А какво мислиш, представлява истината? Истина е онова, което направиш да изглежда истина.

Той запали цигарата.

— Тези монаси станаха свидетели на странно и страшно събитие — продължи Яма. — Видяха ме, да приемам своя Облик и да използвам един Атрибут. Видяха и Мара да прави същото, тук, в този манастир, където сме съживили забравените принципи на ахимза. Те, разбира се, знаят, че боговете са способни на подобни постъпки без да стоварват допълнителна тежест на своята карма, но с това шокът от видяното едва ли е намалял. А окончателното изгаряне тепърва предстои. Докато приключим с този акт, всичко което ви казах, трябва да се превърне в истина за тях.

— Как? — запита Ратри.

— Още в тази нощ, още в този час, — нареждаше той, — докато в съзнанието им пламти образът на видяното, а мислите им са объркани, ще бъде сътворена и изкована в душата им новата истина... Сам, достатъчно дълго си почива. Това е твоя работа. Трябва да им прочетеш проповед. Трябва да призовеш в тях онези благородни пориви и висши духовни ценности, които превръщат човешкия дух в

благодатна почва за божественото вмешателство. А ние с Ратри ще комбинираме силите си, за да се роди новата истина.

Сам се намръщи и затвори очи.

— Не знам, дали ще успея да го направя. Толкова време измина откакто...

— Който веднъж е бил Буда, остава Буда завинаги, Сам. Изтупай праха на някоя от твоите стари притчи. Имаш на разположение около петнадесет минути.

Сам протегна ръка.

— Дай ми малко от твоя тютюн.

Той хвана подхвърлената кесия и си сви цигара.

— Огън?...Благодаря. — Сам пое дълбока глътка дим, после издиша и се закашля мъчително. — Уморих се да ги лъжа — продължи най-накрая. — А доколкото разбирам точно това се иска от мен.

— Да лъжеш ли? — възкликна Яма. — Кой те е карал да лъжеш? Изрецитирай им Планинската проповед, ако искаш. Или нещо от Попол-Вух, или Илиадата. Не ме интересува какво ще им дрънкаш. Просто малко ги стресни, утеши ги, ако можеш. Това е, което искам от теб.

— А после?

— После? После аз ще се заема със спасението на техните — и нашите души!

Сам кимна замислено.

— Както го описваш... май все още не съм във форма за подобни изпълнения. Добре, ще подбера няколко изпитани истини и ще ги разбъркам с подходящата доза набожност — но дай ми поне двайсетина минути.

— Двайсет, да бъдат. След това започваме да събираме багажа. Утре ще тръгнем за Хайпур.

— Толкова скоро? — попита Так.

— По-скоро късно — поклати глава Яма.

Монасите бяха насядали по пода на рефекторията. Масите бяха избутани назад към стената. Изчезнали бяха всички насекоми. Навън, дъждът продължаваше да вали.

Махатма Сам, Просветленият, влезе и се настани.

След него в залата се появи Ратри, облечена като будистка послушница и с плътен воал на лицето.

Яма и Ратри се отправиха към дъното на залата и приседнаха на пода. Недалеч от тях, Так очакваше мълчаливо началото.

Няколко минути Сам седя с притворени очи, сетне произнесе с тих глас:

— Много имена имам, но сега те нямат значение — той бавно отвори очи, без да помръдва с глава. Погледът му блуждаеше из залата.

— Имената не са толкова важни, — каза Сам. — Да говориш — това означава да произнасяш имена, но и това не е най-важното. Веднъж, се случва нещо, което никога преди това не се случвало. Човек го вижда и съзерцава реалността. Той не може да обясни на другите какво е видял. Но те настояват да узнаят и непрестанно го питат, кавайки: „Какво е това, което си видял?“ И той се опитва да им разкаже. Може би е видял първия огън на този свят. И им казва: „То е червено, като мак, но съзират се в него и други цветове. Няма форма, като водата и плува навсякъде. Топло е — като слънцето през лятото, дори по-топло от него. Съществува за кратко време върху парче дърво, а сетне дървото изчезва като че ли е погълнато и от него остава само нещо черно, което може да се разрови като пясъка. Отиде ли си дървото, изчезва и то.“ И ето, че слушателите са принудени да мислят, че реалността прилича на мак, на вода, на слънцето, на всичко останало, което се поглъща и после екскретира. По думите на този човек, те стигат до убеждението, че тя прилича на всичко на този свят. Но те не са виждали огъня. Не биха могли да го познаят. Ала отново и отново се появяват пламъците в този свят. И други хора ги виждат. Не след дълго огънят става почти толкова привичен, колкото е тревата, облаците и въздухът, който дишат. И виждат те, че макар и да прилича на мак, той не е мак, макар и да прилича на вода, той не е вода, макар и да прилича на слънцето, той не е слънцето, макар и да прилича на онзи който яде и екскретира, той не яде и не екскретира, а е нещо различно от всяко едно от тези понятия и от всички тях взети заедно. Тогава те поглеждат отново към това нещо и измислят за него нова дума за да го нарекат. И тази дума е „огън“.

Но случи ли се да срещнат човек, който все още не го е виждал и му разкажат за него, той не ще разбере за какво говорят. И ето че на свой ред и те не успяват да предадат какво значи това огън. Докато го правят, знаят вече от собствен опит, че това което му казват не е истина, а само част от нея. Те знаят, че този човек никога не ще познае

по думите им реалността, макар и да използват всички думи на този свят. Той трябва да види огъня, да долови мириса му, да си стопли ръцете на него, да се вгледа право в сърцето му, или да остане вовеки невежа. Следователно, не са важни думите „огън“, „земя“, „въздух“ и „вода“, те нямат никакво значение. Дори „аз“ няма значение. Нито една дума няма значение. Но забравя човекът реалността и си спомня само думите. И колкото повече думи си спомня, толкова по-умен го мислят околните. Той съзира великите промени, които стават на този свят, но не гледа на тях така, както би погледнал онзи човек, който за пръв път е видял реалността. На езика му идват техните имена и той се усмихва, докато ги опитва на вкус и мисли си този човек, че докато ги нарича ги опознава. И продължава да се случва онова, що никога досега не се е случило. И то все още е чудо. Разцъфва великото пламтящо цвете по клоните на света, оставяйки под себе си пепелта на същия този свят и с каквото и име да го назова — ще сгреша, защото то е всичко или нищо, с други думи — то е Безименно като реалността.

И ето защо ви призовавам — забравете имената, които носите, забравете думите, които произнасям, още в мига, в който сте ги чули. А потърсете по-добре Безименното вътре в самите нас, което се надига, за да срещне призива ми. То се вслушва не в думите ми, а в реалността в мен, от която е част. Вслушва се в моя атман. И всичко друго е нереално. Да определяш — значи да загубиш. Същността на всички неща е в Безименността. Безименното е непознаваемо и следователно по-могъщо от Брама. Предметите са преходни, а същността — вечна. А значи всички вие обитавате един сън.

Същността сънува, че това е сън с форма. Формата отминава, но същността остава и продължава да сънува нови сънища. Човекът дава имена на тези сънища и си мисли, че така е уловил същината на нещата, но не знае че по този начин само се прекланя пред нереалното. Тези камъни, тези стени, телата, които виждате че са насядали наоколо са маковете и водата и слънцето. Те са сънищата на Безименността. Ако искате — те са огънят.

Не е изключено да се появи някой съновидец, който да осъзнава че сънува. Тогава той ще е в състояние да контролира част от тъканта на съня, да го подчинява на волята си, или да се пробуди за по-дълбоко самосъзнание. Ако избере пътя на самопознанието, то величието му ще е голямо и звездата му ще засияе през много векове. Но ако вместо

това избере пътя на Тантри, съчетавайки сансара^[5] и нирвана, едновременно схващайки целия свят да продължава да живее в него, тогава той ще е най-могъщият сред всички съзерцатели на сънища. И неговото могъщество може да е както добро, така и зло, макар и самите тези думи да са безсмислени извън наименованията на сансара.

Да обитаваш в сансара, това значи да се подложиш на въздействието на онези, които са най-могъщи сред всички съновидци. Когато са могъщи за добро, настъпила е златна ера. Ако за зло са станали могъщи — дошли са години на мрак. И сънят тогава в кошмар ще се превърне.

Писано е, че да живееш означава да страдаш. Това е така, твърдят мъдреците, защото за да достигне човек просветление, трябва преди това да измине дългия път на своята карма. Ето защо, продължават мъдреците, няма никакъв смисъл човек да се бори вътре в съня против онова, което е неговия жребий, неговия път, който трябва да следва докрай, за да получи свободата си. В светлината на вечните ценности, казват мъдреците, страданието е нищо. Според представите на сансара, то води към добро. Какви оправдания тогава би имал човек, за да се бори срещу онези, които са могъществени за зло?

Той спря за миг и изправи глава.

— Тази вечер пред вас се появи Мара — Господарят на Илюзиите, най-могъщият сред съновидците, но зло е неговото могъщество. И тук той се натъкна на друг, който може да въздейства върху тъканта на съня по свой, собствен начин. Изправи се той срещу Дхарма, способен да изгони съновидец от неговия сън. Дватамата встъпиха в схватка и Господарят Мара вече не е между нас. Защо се бориха те, Смъртоносецът срещу Повелителят на Илюзиите? Ще кажете, неведоми са пътищата господни. Но не това е отговорът.

Отговорът — оправданието — е едно и също както за боговете, така и за хората. Добро или зло, казват мъдреците, каква разлика, след като и двете понятия принадлежат на сансара? Съгласете се с мъдреците, защото те ни учат на онова що знаят откакто свят светува. Съгласете се, но не забравяйте и още нещо, за което те не говорят. Това нещо се нарича „красота“, което е само дума — но надникнете зад тази дума и не забравяйте пътят на Безименното. И какъв е пътят на Безименното? Това е пътят на Съня. И защо сънува Безименното?

Неведомо е това за всеки, който обитава сансара. Е, питайте тогава, за какво сънува Безименното?

Безименното, част от което сме и ние, сънува форма. И кое е най-висшето свойство, което би могла да притежава всяка форма? Това е красотата. Безименното, следователно е художник. Проблемът, с други думи, не е в доброто или злото, проблемът е в естетиката. Да се бориш против онези, които са най-могъщи сред съновидците и то за зло, в името на уродливото — това не значи, както твърдят мъдреците, да се бориш за онова, което е безсмислено според нирвана и сансара, а означава да се бориш за запазване симетричността на съня, в смисъл на ритъм и стил, на баланс и антитезис, които ще го превърнат в нещо красиво. Но по този въпрос мъдреците мълчат. Тази истина е толкова проста, че те очевидно са я пропуснали. Ето защо, естетиката на този конкретен момент ме призовава да ви обърна внимание върху цялостната ситуация. Само по волята на Безименното се ражда борбата против съновидците, които сънуват уродливи сънища, били те богове или хора. Тази борба също ще донесе страдание, и следователно тежестта на карма ще бъде облекчена от нея, защото това страдание е възвишено, в светлината на вечните ценности, за които толкова често говорят същите тези мъдречи.

Ето защо, казвам ви, вярвайте, че онова, на което присъствахте тази вечер е естетика от най-висша проба. Бихте могли да ме попитате: „Как да разбера, кое е красиво и кое — грозно, за да не съгреша?“ На този въпрос ще ви кажа — отговорът трябва да намерите самите вие. За да го сторите, забравете първо, онова, що ви казах тази вечер, защото аз не ви казах нищо. Потопете се в света на Безименното.

Той вдигна дясната си ръка и бавно се поклони.

Яма се изправи, последваха го Ратри и Так.

Четиримата напуснаха залата, уверени, че и този път са надхитрили машинациите на Карма.

Вървяха през опияняващата свежест на утрото, под Божествения мост. Високи колкото човешки бой папрати блестяха мокри от нощния дъжд от двете страни на пътеката. Короните на дърветата и върховете на далечните планини се извисяваха на прозрачната утринна мъгла. Денят се очертаваше безоблачен. Утринният ветрец напомняше за отминалата нощна прохлада. Бръмчене, жужене и подсвиркване съпровождаха пътя им през гъстата джунгла. Манастирът, който бяха

напуснали призори, едва се различаваше през клоните на дърветата, високо над него се виеше димът от горящата клада.

Прислужниците на Ратри носеха нейния павилион в средата на групата от монаси, слуги и въоръжени до зъби телохранители. Близко до челото на групата крачеха Сам и Яма. Так ги следваше безшумно, прехвърляйки се от клон на клон.

— Кладата още не е изгаснала — рече Яма.

— Да.

— Изгарят странника, който получи сърдечен пристъп, докато си отдъхваше сред тях в манастира.

— Така е.

— Трябва да призная, че бях дълбоко впечатлен от твоята проповед.

— Благодаря.

— Наистина ли вярваш в онова, което говориш?

Сам се засмя.

— Ужасно съм лековерен, когато става дума за моите собствени слова. Винаги вярвам в онова, което казвам, макар да знам, че съм един безсрамен лъжец.

Яма изсумтя.

— Жезълът на Тримурти продължава да се стоварва върху гърбовете хорски. Нирити помръдва в черното си ложе и внася смут в южните морски пътища. Да не си намислил да прекараш още един живот в изучаване на метафизиката — за да намериш ново оправдание да се противопоставиш на своите врагове? Речта ти снощи прозвуча така, сякаш отново си са заел да намериш отговор на въпроса „защо“, вместо „как“.

— Не — поклати глава Сам. — Просто исках да изпробвам нов начин за въздействие върху слушателите. Трудно е да вдигнеш на борба онези, за които всичко на света е добро. В умовете им няма място за злото, независимо от това, че страдат непрестанно. Възгледите за живота не са същите у един роб, който се надява, че при следващото прераждане, стига да е страдал достатъчно, може да се превърне в затлъстял от богатство търговец и при онзи, който вярва, че живее един единствен живот. Последният ще понесе всичко, защото ще знае, че колкото повече се настрада в този свят, толкова по-голямо удоволствие го чака в отвъдния. Ако този човек не може да избере пътя

към доброто или злото, може би вместо тях за стимул ще му послужат красотата и уродливото. Просто смених едни имена с други.

— Значи това е новата партийна линия? — попита Яма.

— Това е — отвърна Сам.

Ръката на Яма се плъзна през един невидим отвор на неговото расо и извади кинжал, който той вдигна в знак на поздрав.

— За красотата — произнесе Яма. — Долу грозното!

През джунглата премина вълна на тишина. Замряха всички звуци. Яма вдигна ръка.

— Стой! — извика той.

Гледаше право нагоре, и примижаваше от блясъка на слънчевите лъчи.

— Опразнете пътеката! В храстите! Бързо!

Мигом се втурнаха да изпълняват заръката му. Сред храстите се замъркаха шафрановите раса на бягащите монаси. Носилката на Ратри бе положена под едно разклонено дърво. Самата богиня стоеше до Яма.

— Какво има? — запита го тя.

— Слушай!

И тогава се появи нещо, спуснало се от небесата на гребена на чудовищна звукова вълна. Блесна над планинските върхове и прелетя над манастира, изтривайки димната следа от небето. Гръмотевици ознаменуваха приближаването му и въздухът трепереше, когато то прорязваше своя път през вятъра и светлината.

Онова, що идваше беше един огромен, извит като примка кръст, а зад него се виеше огнена следа.

— Разрушителят е стъпил на бойната пътека — рече Яма.

— Гръмотевичната колесница! — възкликна един от наемните телохранители и направи знак с ръка.

— Шива — прошепна друг монах, с разширени от ужас очи. — Разрушителят...

— Ако навреме бях осъзнал, че толкова добре съм я направил — мърмореше си Яма, — щях да се погрижа в ръцете на всеки друг дните й да са преброени. Понякога съжалявам, че съм толкова гениален.

Странният летящ предмет мина под Божествения мост, изви над джунглата и се понесе на юг. Грохотът постепенно утихна. Не след дълго настъпи тишина.

Някаква птичка поде нестройна песен, друга започна да ѝ приглася. Постепенно утихналата доскоро джунгла отново се изпълни с шумове и пътниците побързаха да възобновят прекъснатото пътуване.

— Пак ще се върне — обяви Яма и не сбърка.

Още два пъти през този ден им се наложи да напускат пътеката, докато гръмотевичната колесница пореше небето над тях. Вторият път тя направи широк кръг над манастира, очевидна за да проследи погребалния обряд, който се извършваше там. Сетне колесницата мина над планинските зъбери и се изгуби от погледите им.

Същата нощ те лагеруваха под звездите, така сториха и на следващата.

На третия ден стигнаха река Дива и малкият пристанищен град Куна. Тук си набавиха транспорт, от какъвто имаха нужда и поеха надолу по течението, където Дива се слива с пълноводната Ведра и продължава към пристанището на Хайпур — тяхната крайна цел.

Докато се носеха надолу по реката, застанал на палубата Сам се вслушваше в речните звуци. Погледът му се рееше из тъмните води, в които се отразяваха ярките звезди на небосклона. И в този миг, нощта се обърна към него с гласа на Ратри:

— Минавал си и друг път от тук, Татхагата.

— Много пъти — отвърна той.

— Чудно красива е тази река, когато по повърхността ѝ играят отраженията на небесните брилянти.

— Така е, наистина.

— Наближаваме Хайпур, където е Дворецът на Карма. Какво ще правиш там?

— Ще прекарам известно време в медитация, богиньо.

— И за какво ще медитираш?

— За моите предишни животи и за грешките, които съм допускал. Трябва да преразгледам собствената си тактика и тактиката на врага.

— Яма смята, че Златният облак те е променил.

— Може би.

— Той те намира по-мекушав и по-слаб от преди. Винаги си се представял за мистик, но сега смята, че наистина си се превълнал в такъв и че това ще донесе гибел за теб и за нас.

Той поклати глава и се извърна. Но не я видя. Дали бе невидима, или си бе отишла безшумно? Сам заговори тихо, с равен глас:

— Ще откъсна звездите от небето и ще ги запратя в лицата на боговете, ако това е необходимо. Ще богохулствам във всеки храм на тази земя. Ще отнемам живота така, както рибарят лови в мрежата риба, стига само да се наложи. И отново ще се възкача в Небесния град, пък дори на всяка крачка да ме дебне огън, наточена сабя или озъбен тигър. Един ден боговете ще погледнат от небето надолу и ще ме видят, как се изкачвам нагоре по стълбата, за да им поднеса оня дар, от който най-много се страхуват. И в този ден ще започне новата Юга^[6]. Но първо известно време ще медитирам — приключи той.

После отново се извърна и загледа тъмните води.

Една падаща звезда остави ярка следа на небосвода. Нощта тихо въздъхна.

Сам гледаше напред, потънал в спомени.

---

[1] Божествена триада в индийската митология, включваща Брама, Вишну и Шива — Б.пр. ↑

[2] В индийската митология — субективно психическо начало, „душа“ — Б.пр. ↑

[3] Превъплъщение на божество в смъртно същество — (др.инд.) — Б.пр. ↑

[4] Богове от машини (лат.) — Б.пр. ↑

[5] Верига от прераждания от едно състояние в друго — (др.инд.) — Б.пр. ↑

[6] Световен период в индийската митология — Б.пр. ↑

2

Веднъж, някакъв второстепен раджа, от далечен, затънтен край се появил със свитата си в Махартха, градът, наречен Вратата на Юга и Столицата на Зората, за да си купи ново тяло. И било това в онези времена, когато нишката на съдбата все още можела да бъде извлечена от уличната канавка, когато боговете не се придържали толкова строго към формалностите, обуздани били демоните, а Небесният град все още бил достъпен за простосмъртния. И ето как този управник се сблъскал в храма с обредния еднорък приемник и си навлякъл гнева на Небесата, заради своята самонадеяност...

Малко са онези, които отново се раждат сред хората, повечето се прераждат някъде другаде.

Ангутара-никая
(1,35)

Наближаваше обед, когато принцът, яхнал своята бяла кобила пое по широката улица на Сурия — Столицата на Зората. Свита от сто конника препускаше зад него, от лявата му страна яздеше съветникът Стрейк, пъхнал ятаган в широкия си пояс. Няколко товарни коня едва стигаха за да носят тежестта на богатствата.

Знойният пек се стоварваше върху чалмите на воините, удряше в пътя и пак се връщаше към тях.

Отсреща се зададе талига, кочияшът впери изненадан поглед в разветите знамена на свитата; една куртизанка ги проследи с ленив

поглед, подпряна на прозореца на своя павилион; глутница задавени от лай кучета подскачаха след конете.

Висок и строен беше принцът и мустаците му бяха с цвета на въглен. Ръцете му, тъмни като кафето, бяха набраздени от множество изпъкнали вени. Но той се държеше изправен на коня, а очите му зорко оглеждаха всичко, сякаш принадлежаха на някоя хищна птица.

От двете страни на улицата се стичаше многолюдна тълпа, за да посрещне минаващата конница. Защото в тези времена, конете бяха привилегия само за богатите и малко бяха онези, които можеха да си позволят подобен лукс. Гущерите бяха най-често използваното средство за предвижване — покрити с хлъзгави люспи същества, с дълга, змиевидна шия, множество остри зъби, тъмен и неясен произход, зъл нрав и кратка продължителност на живота. А конете, по някакви неизвестни никому причини, от година на година ставаха все по-безплодни.

Принцът продължаваше да язди невъзмутимо право напред — към сърцето на Столицата на Зората, под любопитните погледи на зяпачите.

Не след дълго конницата изви и навлезе в тясна, сенчеста улица. От двете страни се занизаха прихлупени магазинчета и редом с тях просторните палати на процъфтяващите търговци, банки, Храмове, страноприемници и бордеи. Продължиха по уличката, докато най-сетне стигнаха богатшкия квартал и тук, на самия му край се намираше гостилницата на Хаукана, най-добрият от всички гостилничари. Пред самите врати ездачите дръпнаха юздите на своите коне, защото на прага ги очакваше самият Хаукана, облечен простичко, възпълен — както е прието и широко усмихнат — готов собственоръчно да въведе бялата кобила на принца в своя двор.

— Добре дошъл, Господарю Сидхартха! — извика със силен глас той, за да могат да чуят всички съседи, какъв виден гост посреща в този ден. — Щастлив съм да те приема в този рай за птичките, в моите благоуханни градини и мраморни зали! Добре дошли и на твоите верни сподвижници, които са яздили редом с теб в това знаменито пътешествие и без съмнение жадуват час по-скоро да си отдъхнат. Вътре ще намериш всичко, което пожелаеш. Както надявам се, нееднократно си имал възможност да се убедиш при предишните си

посещения, в компанията на знатни гости и благородни посетители, твърде много за да мога да ги изредя на един дъх, пред които...

— Добър ден и на теб, Хаукана! — прекъсна го принцът, изгубил търпение от жегата и сякаш безкрайната реч на гостилничаря. — Нека побързаме да се скрием зад прохладните стени на твоя дом и да вкусим от всички удоволствия, които ни чакат.

Хаукана кимна, хвана бялата кобила за юздите и я поведе към средата на двора, където я задържа, за да може принцът да слезе от седлото, а сетне я предаде на конярите, като не забрави да нареди на един ратай да помете пред вратата.

Мъжете бяха поканени да влязат в банята с мраморни стени, където за най-голямо тяхно удоволствие, слугите започнаха да ги поливат с хладка вода. После, след като се посдърпаха помежду си, по обичая на кастата на воините, хората на принца облякоха чисти дрехи и се отправиха към залата за обед.

Обедът се проточи почти до вечерта и не след дълго воините изгубиха представа за количеството на поднесените блюда. От дясната страна на принца, който седеше в средата на трапезата, три танцьорки плетяха сложната плетка на танца, кастанети потракваха на пръстите им, а лицата имменяха израженията си в съответствие с музиката, която свиреха безспирно от часове, прикритите зад плътната завеса музиканти. Трапезата бе покрита с разноцветен гоблен от сини, кафяви, жълти, червени и зелени багри, които изобразяваха цяла поредица от батални и ловни сцени: конници, яхнали гущери и коне пробощаха с копия пернати панди и огнепетли, докато в клоните на дърветата се спотайваха зеленикави маймуни, Птицата Гаруда бе впила страшните си нокти в един небесен демон, насочила към него острия си клюн, армада от рогати риби въоръжени с коралови копия се надигаше от дълбините на морето, а на брега ги очакваха страховити воители с тежки шлемове и ризници, стиснали пики и горящи факли.

Принцът почти не докосна ястията. По-скоро си играеше с тях, заслушан в музиката и от време на време се разсмиваше на шегите на хората си.

Пред него застана Хаукана.

— Всичко наред ли е, господарю мой? — запита той.

— Да, добри ми Хаукана, всичко е наред.

— Но ти не ядеш наравно с воините си. Не ти ли харесва яденето?

— Не е причината в ястията, които са великолепни, нито в приготвянето им, безпогрешно що е, драгоценни Хаукана. А по-скоро в това, че напоследък нямам апетит.

— Ах! — възкликна Хаукана с вид на познавач. — Имам точно това, което ти трябва, Господарю! И само прекрасен принц като тебе ще е достоен да го оцени. От дълги години го пазя скътано в избата си. Сам Повелителят Кришна го е съхранил неведомо как през вековете. Дари ми го преди много години, в отплата за указания му тук топъл прием. Лично ще ти го донеса.

При тези думи той отстъпи с поклон към вратата.

Когато се върна, в ръцете си държеше стъклена бутилка. Още преди да зърне надписът на етикета, принцът позна какво му носят по необичайната форма на бутилката.

— Бургундско! — възкликна той.

— Точно така — кимна Хаукана. — Спомен от отдавна изчезналата Гея. — Той подуши отвора на бутилката и се усмихна блажено. След това сипа малко от виното в една крушовидна чаша и я поднесе на своя гост.

Принцът вдигна чашата и вдъхна от омайния аромат. После отпи малка глътка и притвори очи.

В стаята се възцари тишина от уважение към неговото наслаждение.

Принцът бавно свали чашата и гостилничарят побърза да сипе още малко от скъпоценната течност, нектар от божественото грозде пино нуар, което не растеше на тази земя.

Но принцът дори не докосна чашата с ръка. Вместо това се обърна към Хаукана и го запита:

— Кой е най-старият музикант в тази къща?

— Манкара — гостилничарят посочи с ръка един белокос мъж, който си почиваше на малката маса в ъгъла.

— Стар не по тяло, а по години — рече принцът.

— Ах, това ще е Дели — рече Хаукана. — Ако въобще може да се нарече музикант. Казва, че на времето е бил такъв.

— Дели?

— Момчето, което наглежда конете.

— Аха, разбирам... изпрати да го повикат — при тези думи Хаукана плесна с ръце и нареди на появилия се слуга до доведе момчето от конюшната, като преди това го приведе в приличен вид.

— Моля, не се тревожи за външния му вид, нека да го доведат час по-скоро — намеси се принцът.

След това се облегна назад и зачака със затворени очи. Когато най-сетне момчето застана пред него, принцът го запита:

— Кажи ми, Дели, каква музика можеш да свириш?

— Музиката, която свиря не е на почит сред брамините — отвърна момчето.

— Какъв бе твоят инструмент?

— Пиано — рече Дели.

— Можеш ли да свириш на някой от тези? — той махна с ръка към подредените покрай стената инструменти на почиващите музиканти.

Момчето изви глава натам.

— Мисля, че бих могъл да се справя с флейтата.

— Знаеш ли валсове?

— Да.

— Ще ми изсвириш ли „Синият Дунав“?

Мрачното изражение на момчето се смени с открита тревога. Той метна поглед на Хаукана и гостилничарят кимна.

— Сидхартха е принц сред хората, един от Първите — заяви гостилничарят.

— „Синият Дунав“ на флейта?

— Бъди така добър.

Момчето сви рамене.

— Ще се опитам — каза то. — Измина толкова много време... надявам се да бъдете снизходителен.

Той приближи към инструментите и прошепна нещо на притежателя на флейтата. Мъжът кимна. Момчето вдигна флейтата, допря я до устните си и издаде няколко пробни звука. Спря за миг, помисли и я изпробва отново.

После се нагласи, пое дълбоко въздух и в залата се разнесоха първите нежни звуци на валса. Докато момчето свиреше, принцът бавно отпиваше от виното.

Най-сетне момчето спря, за да си поеме дъх, но принцът мигом му даде знак да продължи. И отново започнаха да се леят една след друга забранените мелодии и музикантите стояха с каменни лица, но краката им под масата подскачаха в такт с ритъма на музиката.

Най-накрая принцът допи и последната глътка вино. Над града Махартха се спускаше нощта. Принцът хвърли на момчето една натъпкана до пръсване кесия без да обръща внимание на сълзите в очите му. След това се изправи, протегна се, прикривайки прозявката си с опакото на ръката.

— Време е да се отправя към покоите си — обяви той на хората си. — Внимавайте да не проиграте в мое отсъствие всичко, което имате.

Мъжете избухнаха в смях и му пожелаха лека нощ, сетне поръчаха още вино и сладкиши. Последното, което принцът чу, докато вървеше по коридора към покоите си, беше тропането на зарове.

Принцът напусна празненството рано, защото възнамеряваше да стане от постелята преди да настъпи новия ден. Слугите получиха инструкции през целия следващ ден да не пускат никого вътре, като обясняват че принцът не е разположен.

Още преди първите цветове да разтворят листенцата си за ранобудните насекоми, принцът напусна страноприемницата и само един зелен папагал стана свидетел на това. Не в коприна, обшита с перли излезе той, а в дрипави парцали, както повеляваше случаят. И не възвестяваха раковини и барабани излизането му, а обгърна го воала на тишината, докато крачеше по тъмните улички. Пуси бяха тези утринни улици, само тук-там се срещаше по някой спешно повикан лечител, или закъсняла проститутка. Едно бездомно псе притичваше след него, докато принцът се насочи през търговския квартал право към пристанището.

Недалеч от самия пристан, принцът приседна на един сандък. Зората дойде да прогони мрака от света и той гледаше как приливът полюшва привързаните кораби, със спуснати платна, бъркотия от такелаж на палубата и изрязани на носовете фигури на чудовища и морски красавици. Всяко негово идване в Махартха неизменно бе придружено от посещение на същия този пристан.

Над смръщените на хоризонта облаци бавно се разтвори розовия чадър на утрото и отнякъде повя хладен ветреца. Хищни птици се

издигнаха с хрипливи крясъци над бойниците на крепостта и сетне се понесоха над гладката вода на залива.

Принцът проследи един излизащ в морето кораб, чийто платна се издигаха нагоре по мачтата като разлистващо се цвете, за да се изпълнят от утринния бриз. Постепенно оживяваха и другите кораби, легнали на вахта, екипажите се приготвяха да товарят или разтоварват най-различни стоки — подправки, корали, благоуханни масла и всевъзможни тъкани, а също метали, дървесина, животни и храна. Той жадно поглъщаше аромата на тези товари и слушаше хрипливите ругатни на моряците, и едното и другото му доставяха удоволствие — първото, защото ухаеше на богатство, а второто — тъй като комбинираше останалите му увлечения — към теология и анатомия.

Не след дълго, принцът заговори един от капитаните на кораби, който прикрит под дебела сянка наблюдаваше разтоварването на чували със зърно.

— Добро утро — обърна се той към него. — И нека далеч от пътя ти да бъдат бурите и корабокрушенията и да те дарят боговете със спокойни пристанища и добър пазар за стоката ти.

Събеседникът му, приседнал на един дървен сандък, благоволи да кимне, без да прекъсва пълненето на своята малка глинена лула.

— Благодаря ти, стари човече — отвърна капитанът, след като приключи с лулата. — Макар че аз се моля на боговете само в тези храмове, които си избирам сам, благословия съм готов да приема от всеки. За моряка, благословията е като слънцето — винаги има нужда от нея.

— Трудно ли бе плаването ти?

— Можеше да е и по-трудно. Онази тлееща морска планина — Мортирата на Нирити, отново разцепи небето със своите мълнии.

— А, значи идваш от юго-изток!

— Да. Шатистан, от приморския Испар. Ветровете са благоприятни по това време на годината, но именно по тази причина отнасят те пепелта от мортирата далеч навътре в морето. Цели шест дни се сипеше върху ни черен сняг и преследваше ни отвратителната смрад на подземния свят, отравяйки храна и вода, очите ни сълзяха непрестанно и гърлата ни болезнено се свиваха. Когато тази мърсотия остана зад нас отслужихме благодарствен молебен. Виж как е

почернял корпуса на кораба. А да беше видял само платната ни — черни, като косите на Ратри!

Принцът се наведе напред за да огледа по-добре кораба.

— Но големи вълнения нямаше по пътя ви, нали? — запита той.

Морякът поклати глава.

— Край бреговете на Соления остров застигнахме една шхуна и от екипажа научихме, че най-страшния изстрел на мортирата е бил преди шест дни. Изгорила е облаци, вдигнала огромни вълни и потопила два кораба пред очите на хората от шхуната, а може би и трети — малко по-късно — капитанът се облегна назад и всмукна от лулата. — Та както вече казах, морякът винаги има полза от благословия.

— Търся един моряк, — заговори принцът. — Капитан. Казва се Ян Олвег, или може би сега е известен като Олвага. Познаваш ли го?

— Чувал съм за него, — кимна морякът, — но той отдавна вече не излиза в морето.

— Така ли? И с какво се занимава сега?

Морякът изви глава и се зае да изучава лицето на принца.

— А кой си ти и защо питаш? — запита най-сетне той.

— Името ми е Сам. Ян е мой много стар приятел.

— Какво означава „много стар“?

— Преди много, много години, на друго място, когато той беше капитан на кораб, който никога не е браздил водите на това море.

Морският капитан внезапно се наведе, грабна една пръчка и я запрати по кучето, което се въртеше на другия край на пристана. Псето нададе болезнен вой и побягна към складовете. Без съмнение, това бе същото куче, което се мотаеше зад гърба на принца още когато напусна страноприемницата на Хаукана.

— Пази се от дяволските псета — предупреди го капитанът. — Има всякакви кучета — и такива и не такива и... други. Три различни вида, но който и да срещнеш — гони го по-далеч — капитанът отново го разгледа внимателно. — Знаеш ли, — поде той, — че на ръцете ти има пресни отпечатащи от пръстени.

Сам погледна ръцете си и се усмихна.

— Нищо не остава скрито от очите ти, моряко, — отвърна той. — Принуден съм да призная очевидното. Съвсем доскоро носех пръстени.

— Значи, подобно на кучетата и ти не си онова, което изглеждаш, така ли? Освен това разпитваш за Олвага, като използваш едно от най-старите му имена. Казваш, че твоето име е Сам. Да не би, случайно да си един от Първите?

Сам не бързаше да отговаря, вместо това загледа събеседника си, в очакване да продължи.

Сякаш прочел мислите му, капитанът заговори отново:

— Този Олвага, който аз познавам, се смяташе за един от Първите, макар никога да не говореше за това. Ти също си от Първите, или си някой от Господарите, но това е известно само на теб. Искам обаче да знам — с приятел ли разговарям, или с враг.

Сам сбърчи вежди.

— Ян нямаше врагове. Говориш така, сякаш сега има и то сред Господарите.

Морякът не сваляше от него втренчения си поглед.

— Ти не си Господар, — заключи той най-накрая, — и идваш отдалеч.

— Вярно, — кимна Сам, — но кажи ми — откъде разбра тези неща?

— Ами първо, — отвърна другият — не си млад на години. Един Господар също би могъл да се възползва от някое старо тяло — но не би останал задълго в него, тъй както не би останал задълго в тялото на куче. Защото прекалено голям ще е неговият страх да умре внезапно, ненадейно, от истинска смърт. Ето защо едва ли би останал чак толкова дълго, че по ръцете му да има следи от пръстени. Богатите никога не се лишават от собствените си тела. Ако им се откаже прераждане, доживяват живота си до самия край. Господарите биха се страхували, че срещу тях могат да се надигнат съратниците на този човек, ако той умре не от естествена смърт. Така че тяло като твоето не може да бъде завладяно по този начин. Е, а път тяло от жизнерезервоарите едва ли ще носи отпечатьци от пръстени.

Следователно, — заключи той, — мисля, че си някоя важна особа, макар да не си Господар. А щом познаваш от край време Олвага, трябва и ти като него да си един от Първите. По това, че не знаеше нищо за него, заключих, че идеш отдалеч. Ако беше жител на Махартха, щеше да знаеш за Господарите, а знаеш ли за тях, ще да си научил и защо вече не може да плува Олвага.

— Ти, моряко, макар и току-що пристигнал, както изглежда знаеше повече за този град от мен.

— Аз също идвам отдалеч, — усмихна се при тези думи капитанът, — но в разстояние само на няколко месеца обикалям най-малко две дузини пристанища. До ушите ми стигат какви ли не новини — сплетни, клюки и разкази отвсякъде. Научавам дворцови интриги, разказват ми за потайностите на Храмовете. Зная кои са тайнствените слова, нашепвани под покривалото на нощта на нежното ушенце на някоя златокоса девойка. Известни са ми походите на кшатриавите и спекулите на търговците със зърно, подправки, скъпоценности и коприна. Вдигам наздрависи с бардове и астролози, с пътуващи артисти и слуги, с клошари и шивачи. Случва се да вляза в пристанище, където са се разположили флибустери и да узная тайни от живота им, кого са отвлекли и какъв откуп ще искат за главата му. Така че, няма нищо странно в това, че макар да пристигам отдалече, знам повече за местните дела от теб, който може би си вече от седмица тук. А случва се, да науча и нещо от живота на боговете.

— Значи можеш да ми разкажеш за Господарите, и защо ги смяташ за врагове? — попита Сам.

— Бих могъл да ти кажа едно-две неща за тях — за да не живееш в пълно неведение. Търговците на тела сега се наричат Господари на Карма. Истинските им имена се пазят в дълбока тайна, подобно на боговете, и те изглеждат толкова безлични, колкото и Великото Колело, което твърдят че олицетворяват. Сега вече те не са само търговци на тела, а са в тясно сътрудничество с Храмовете, които на свой ред също се измениха, за да могат да поддържат връзка връзка с твоите сродници — Първите, които живеят в Небето. Ако наистина си един от тях, Сам, пътят ти неминуемо ще те доведе или до обожествяване, или до смъртта, когато се изправиш пред тези нови Господари на Карма.

— Как? — попита Сам.

— Подробностите ще научиш на друго място, — отвърна неговият събеседник. — Не знам как точно стават тези неща. Намери улицата на тъкачите и попитай за Яनावег, майсторът на платна.

— Така ли се нарича Ян сега?

Морякът кимна.

— И се пази от кучетата, — добави той, — а и от всяка друга жива твар, която може да приюти чужд разум.

— Как е името ти, моряко? — запита Сам.

— В това пристанище нямам истинско име, а фалшиво и не виждам причина да те лъжа. Приятен ден, Сам.

— Приятен ден, капитане. Благодаря ти, за добрите слова. Сам се надигна и пое обратно към търговския квартал и занаятчийските улици.

Ярочервеният диск на слънцето се готвеше да закрие Божествения мост. Принцът крачеше през пробудения от сън град, пробивайки си път из отрупаните със стока тесни улички. Наоколо сновяха разносвачи на благоуханни масла, парфюми и пудри. Цветарки подканваха минувачите с разноцветни букети и венци, търпеливо очакваха своите купувачи търговците на вино, приседнали до пълните мехове. Отнякъде се носеше примамливата миризма на изпечен хляб, примесена като осезаем, но невидим облак с аромата на мускус, животински испражнения и благовонни масла.

Облечен като скитник, принцът не намираше нищо странно в това да спре и да размени няколко думи с приседналия зад празната паничка гърбав просяк.

— Добра стига, братко, — обърна се той към него. — Изглежда, че малко съм посбъркал пътя. Ще ми кажеш ли как да стигна до улицата на тъкачите?

Гърбавият просяк кимна и многозначително разклати паничката.

Принцът извади една дребна монета, от прикритата под дрипите кесия. Миг след като я пусна в паничката, монетата изчезна.

— Натам — посочи просякът с глава. — Ще преброиш три улици и сетне ще свиеш наляво. Следвай тази посока още две пресечки и така ще стигнеш площада на фонтана пред Храма на Варуна. Излезеш ли на площада, улицата на тъкачите е белязана със знака на Шилото.

Принцът кимна на просяка, потупа го по гърбицата и продължи по своя път.

Когато най-сетне излезе на площада с фонтана, той се спря и се огледа. Пред Храма на Варуна, най-неумолимият и величествен от всички богове, се виеше опашка от няколко десетки нетърпеливи поклонници. Тези хора както изглежда не се готвеха да влязат в Храма, а чакаха реда си за участие в нещо на пръв поглед непонятно. Принцът чу звънкото потропване на монети и се приближи.

Опашката се виеше пред една блестяща метална машина.

Един мъж пхна монета в в устата на стоманения тигър. Машината мигом започна да бръмчи. Той натисна няколко копчета с изображения на животни и демони. И тогава по телата на двете Наги — свещените змии, които се извиваха над машината, пробягна пулсираща светлина.

Озадачен принцът направи още няколко крачки.

Мъжът сграбчи с две ръце стърчащата отстрани ръчка, оформена като рибя опашка и я дръпна с все сила към себе си.

Вътрешността на машината се изпълни със свещена синя светлина, змиите запулсираха в червено и в този миг, под акомпанимента на нежна мелодия, в средата на свещеното сияние се появи и започна бясно да се върти молитвено колело.

На лицето на мъжа се изписа неземно блаженство. След няколко минути машината изгасна. Мъжът побърза да пхне нова монета и дръпна ръчката, с което предизвика чакащите зад него да замърморят недоволно, че това вече е неговата седма монета, че денят е горещ, а опашката е дълга и щом е решил да направи такова щедро пожертвование за молитви, защо не влезе в Храма и да го поднесе лично на жреците? Някой подхвърли, че вероятно молителят има много грехове за изкупване. Това значително подобри настроението на останалите и те се заеха да разсъждават на глас за вероятния характер на тези грехове. Всичко това бе придружено с гръмогласен смях.

Принцът забеляза, че сред опашката има и бедняци и побърза да се нареди отзад.

Докато се придвижваха напред, той откри, че ако едни се редяха пред машината с монети, за да натискат многобройните копчета, други — макар и по-малко на брой, използваха отсрещната тигрова глава, където пъхаха плоски метални жетони. След приключване на изпълнението, машината връщаше тези жетони в предназначения за целта отвор. Принцът реши, че не рискува нищо, ако прояви известно невежество.

— Защо някои от молителите си имат собствени жетони? — запита той стоящият пред него.

— Защото са се регистрирали — отвърна другият без да извърща глава.

— В Храма ли?

— Да.

— Аха.

Той почака малко и зададе следващия въпрос.

— Значи тези, които не са регистрирани и желаят да използват машината, трябва да натискат копчетата?

— Точно така — кимна събеседникът му. — Като не пропускат да съобщят своето име, местоживеене и занятие.

— Ами ако някой е странник в този град — като мен?

— Трябва да добавиш името на града, от който идеш.

— А ако съм неграмотен — тогава какво да сторя?

Мъжът пред него се обърна и го погледна.

— В такъв случай, — предложи той, — най-добре ще е да се помолиш по древния начин и да направиш пожертвувания направо в ръката на жреца. Или да се регистрираш при него и да получиш свой собствен жетон.

— Ясно — кимна принцът. — Да, май си прав. Ще помисля върху думите ти. Благодаря.

Той напусна опашката, заобиколи фонтана и се отправи към входа на улицата на тъкачите, обозначена със знака на Шилото.

Три пъти пита принцът за майстора на платна Янага, третият път се спря пред една дребничка на ръст жена, с масивни, мускулести ръце и мустаци над горната устна. Жената плетеше, седнала със скръстени крака, пред входа на нещо, което доскоро вероятно е било конюшня и в момента все още миришеше на такава.

След като го огледа от главата до петите със своите изненадващо нежни и красиви меко-кафяви очи, жената изръмжа няколко кратки напътствия. Следвайки указаната посока, той пое по стръмно извитата стълба покрай стената на една пет етажна сграда и най-накрая застана пред една врата, от която се влизаше в тъмно, влажно помещение.

Принцът влезе в сумрачния тунел и почука — както му бяха казали — на третата врата отляво.

Мъжът, който застана на прага, впери въпросителен поглед в него.

— Да?

— Мога ли да вляза? Въпросът не търпи отлагане...

Мъжът се поколеба за миг, после кимна, обърна се и потъна в тъмнината.

Принцът го последва. Голямо парче от платно бе проснато на пода до стола, на който отново седна мъжът, като махна с ръка на принца да се настани където намери за добре.

Мъжът бе нисък, широкоплещест, със снежнобели коси, зениците на очите му гледаха с помътнелия блясък на начеващата катаракта. Ръцете му бяха загорели от слънцето, с изпъкнали жили и груби, очукани пръсти.

— Да? — повтори той.

— Ян Олвег — рече другият.

Очите на стареца се разшириха за миг, сетне се превърнаха в цепки. Той вдигна ръка, стиснала масивна ножица.

— „Дълъг е пътят до Типерери“ — произнесе принцът.

Мъжът отсреща се опули, после на лицето му се разля усмивка.

— „Ако сърцето ти не е тук“ — отвърна той и остави ножицата на рафта. — Колко време мина оттогава, Сам? — запита той.

— Изгубих броя на годините.

— Аз също. Но трябва да са изминали най-малко четиресет, или четиресет и пет години, откакто за последен път се видяхме с теб.

Сам кимна.

— Просто не знам откъде да започна... — рече мъжът.

— Започни от началото. Защо се наричаш Янага?

— А защо не? Има нещо правдиво в името, а и напълно подхожда на професията ми. Ами ти? Още ли се представяш за принц?

— Аз съм си аз, — отвърна Сам, — а другите все още ме наричат Сидхартха.

Мъжът се изкиска.

— И Обуздателят на демоните — изрецитира той. — Ясно. Предполагам, че след като облеклото ти не подхожда на поста, който заемаш, си излязъл да подушиш обстановката.

Сам кимна.

— И се натъкнах на много непонятни за мен неща.

— Ах — въздъхна Ян. — Ах, как да започна? Как? Ще ти разкажа за себе си, ето как... натрупах прекалено много лоша карма, за да получа право на телопренасяне.

— Какво?

— Лоша карма, ето какво. Старата религия не е просто Религия — тя е показна, със сила насадена и непрестанно демонстрирана

религия. Но не си прави от това кой знае какви изводи. Преди десетина-дванадесет години, Съветът издаде указ за задължителен психотест на всички, на които предстои обновяване. Това стана точно след разкола между акселеристите и дейкратите, когато Светата коалиция изхвърли техничарите и се зае да ги преследва. Най-простото разрешение беше да се надживее проблемът. Но тогава управата на Храмовете влезе в съюз с търговците на тела и всички потенциални клиенти задължително се подлагаха на психотестуване. На акселеристите ново тяло се отказваше, или... е... разбираш, нали? Не след дълго акселеристите се брояха на пръстите на ръката. Но това бе само началото. Малко по-късно Божествената партия се досети, че тук се крие разковничето за неограничена власт. И така сканирането на мозъка се превърна в стандартна процедура преди всяко телопренасяне. Търговците на тела станаха Господари на Карма и се сляха с храмовите служители. Прочитат предишния ти живот, измерват тежестта на твоята карма и определят имаш ли право на нов живот и на какъв. Идеален способ за поддържане на кастова система и осигуряване на контрола на дейкратите. Между другото, голяма част от нашите най-стари познати са затънали в тази работа чак до своя ореол.

— Боже! — възкликна Сам.

— Богове — поправи го Ян. — Винаги са ги смятали за богове — с техните Атрибути и с техния Облик, но сега превърнаха всичко това в нещо ужасно официално. И всеки един от Първите, дръзнал да стъпи в Храма за телопренасяне, сега е изправен пред дилемата — или незабавно обожествяване, или изгаряне на кладата. За кога ти назначиха среща? — приключи той.

— Утре, — отвърна Сам, — утре следобед... а ти защо още бродиш по тези места, щом нямаш нито ореол, нито дори торба с гръмотевици?

— Така ме посъветваха някои мои приятели — че е по-добре да изживея кротко оставащите ми дни, отколкото да се подложам на психотест. Приех с разтворени обятия този мъдър съвет и ето че сега поправам платна и от време на време вдигам врява в местната кръчма. В противен случай, — той вдигна мазолестата си ръка и щракна с пръсти, — ме чака или някое пълно с метастази тяло, или скучното съществуване на скопен бик... или...

— Куче? — вметна Сам.

— Точно така — съгласи се Ян.

Ян предпочете да наруши възцарилата се тишина с плискането на вино в неизмитите чаши.

— Благодаря.

— За неизгасващия огън в пъклото — Ян остави бутилката до себе си.

— Не знам как ще ми понесе на празен стомах... сам ли го направи?

— Ъхъ. Имам още в другата стая.

— Моите поздравления. Дори и да имам някаква лоша карма, сигурно вече се е разтворила в алкохола.

— Определението „лоша карма“ важи за всичко, което не се нрави на нашите приятели.

— Какво те кара да мислиш, че и ти носиш подобна тежест?

— Искях да продам някои машини на потомците ни по тези места. И за това изядох доста пердах в Съвета. Публично се покаях и оттогава заживях с надеждата, че всичко ще бъде забравено. Но акселеризмът сега е толкова далечен, че едва ли ще видя възраждането му, поне докато съм жив. Жалко. А как бих искал да изляза в открито море и да поема към нови хоризонти. Или да се издигна с кораба...

— Но нима този психотест е толкова чувствителен, че може да долови дори толкова дребно нещо като склонността към акселеризъм?

— Психотестът, — отвърна Ян, — е толкова чувствителен, че може да каже какво си закусвал преди единадесет години и дали си се порязал тази сутрин, докато си си тананикал андорския национален химн.

— Но всичко това беше още в експериментален стадий, когато заминавахме — рече Сам. — Двата апарата, които взехме с нас, можеха само да диагностицират състоянието на мозъчните вълни. Кога стана този пробив?

— Чуй ме, братовчеде от дълбоката провинция, — каза Ян. — Спомняш ли си един чипонос сополанко, трето поколение с неясен произход, на име Яма? Непрестанно се вреше из генераторите и все променяше нещо в тях, докато един ден един от тях изгърмя и се наложи да заменят обгорялото му, шестнадесетгодишно тяло, с петдесет годишно? Момчето, което бе побъркано на тема оръжия? Същото, което упойваше всичко, което се движи и го подлагаше на

безжалостни дисекции, с което си спечели прозвището „смъртоносеца“?

— Аха, спомням си го. Ами той жив ли е още?

— Може и така да се каже. Сега той е Смъртоносецът — не по прозвище, а по титла. Именно той усъвършенства психотеста преди около четиресет години, но известно време дейкратите пазеха това в дълбока тайна. Чух, че измайсторил и други безценни машинки, които да служат на боговете... като например една механична кобра, която може да регистрира енцефалограми на разстояние до една миля, стига само да се издигне е да разтвори качулката си. Нищо не ѝ струва да открие нужния ѝ човек дори в гъста тълпа, независимо от тялото, което носи в момента. Срещу ухапването ѝ няма известна противоотрова. Четири секунди... не повече. Или Огненосният жезъл, който, казват е изпепелил повърхността на три луни, докато Бог Агни стоял на брега на морето и го размахвал. А неотдавна, доколкото знам, е сътворил реактивен въздухолет специално за бог Шива...

— О! — възкликна Сам. — Слушай, тази сутрин видях една машина, която може да се нарече молитвен автомат — това нещо обичайно ли е по тези места?

— Да — кимна Ян. — Появиха се преди около две години, идеята за тях осенила една нощ младия Леонардо, докато надигал поредната чаша със сома. Сега, когато на мода е тази история с карма, машинариите се оказаха по-сигурни от данъкосъбирачните апарати. Когато господин гражданинът се явява в навечерието на своята шестнадесетгодишнина в клиниката на избрания от него бог или църква, заедно с греховете му, се извършва и точна сметка на вложените в молитви пожертвования и въз основа на получения баланс се взема решение за това в коя каста да попадне — а също възраст, пол и физическо състояние на тялото, в което му предстои да се пренесе. Умно измислено, нали?

— Аз няма да мина психотеста, — заяви Сам. — Дори ако разполагам със солидна сума от молитвени пожертвования. Ще ме надушат отдалеч, опре ли въпросът до греховете.

— Какви грехове?

— Грехове, които предстои да извърша, но вече са записани в ума ми, тъй като в момента ги обмислям.

— Да не възнамеряваш да се възправиш срещу боговете?

— Да.

— Как?

— Още не съм решил. Най-напред трябва да се свържа с тях. Кой сега е най-главният?

— Трудно е да се каже. Управлява Тримурти — с други думи Брама, Вишну и Шива. Кой от тримата е най-главен, не аз ще определям. Някой казват, че Брама...

— Кой са те — в действителност? — запита Сам.

Ян поклати глава.

— Не знам. Те всички носят различни тела от онези. И всички използват божествени имена.

Сам се надигна.

— Ще се върна по-късно, или ще изпратя да те повикат.

— Надявам се... още едно?

Сам поклати глава.

— Отивам, за да се превърна отново в Сидхартха. Смятам да се появя пред Храма в цялото си великолепие. Щом едновременно ни приятели сега са богове, трябва да имат някакъв способ за комуникация с Храмовете и жреците. Сидхартха отива да се помоли.

— Кажи и няколко добри думи за мен — отвърна Ян и си наля още вино. — Не знам, дали ще имам сили да понеса някое божествено посещение.

— Е, не вярвам да са чак толкова вездесъщи — усмихна се Сам.

— И аз се надявам, искрено, но страхувам се, че този ден не е чак толкова далеч.

— Бог с тебе, Ян.

— Скаал.

По пътя към Храма на Повелителя Брама, принц Сидхартха се спря на улицата на ковачите. Половин час по-късно, той излезе от един магазин, съпроводен от Стрейк и още трима сподвижници. Усмихнат, сякаш е бил споходен от щастливо видение за предстоящото дело, той прекоси централния площад на Махартха и застана пред високия и просторен Храм на Създателя. Без да обръща внимание на любопитните погледи на тълпящите се пред молитвения автомат, Сам пое нагоре по стълбата, където вече го очакваше предварително уведомения за срещата жрец.

Сидхартха и хората му влязоха в Храма, като преди това свалиха от себе си всички оръжия и се поклониха в знак на почит пред централния олтар.

След това Стрейк и хората му отстъпиха назад, а принцът извади една добре натъпкана кесия и я положи в ръката на жреца, добавяйки с нисък глас:

— Бих искал да разговарям с Бога.

Жрецът се вгледа внимателно в лицето му и отвърна:

— Храмът е отворен за всички, Господарю Сидхартха, и всеки може да общува с Небесата, колкото счита за нужно.

— Не точно това имах пред вид, — рече Сидхартха. — Мислех за нещо по-интимно, от някое дребно пожертвование, или дълга проповед.

— Не разбирам напълно...

— Но разбираш какво има в кесията, нали? Пълна е със сребро. А тук има още една — този път със злато — която ще получиш, след като изпълниш моята молба. Трябва да говоря по телефона.

— Теле...?

— Системата за комуникации. Ако беше от Първите като мен, веднага щеше да разбереш за какво говоря.

— Аз не...

— Уверявам те, че моето обаждане няма по никакъв начин да повлияе на положението ти в този Храм. От край време съм известен със своята пословична дискретност. Ако толкова много се притесняваш, можеш сам да поискаш връзка с Първа база. Ще чакам тук отпред. Кажи им, че Сам иска да размени няколко думи с Тримурти. Ще се обадят.

— Но аз не знам...

Сам извади и втората кесия и премери тежестта ѝ на ръка. Очите на жреца се впиха в нея и той облиза устни.

— Чакайте тук — нареди свещенослужителят, извърна се рязко и влезе във вътрешното помещение.

Или, петата нота от гамата на арфата, се разнесе над Градината на Пурпурния Лотос.

Брама тъкмо се изтягаше край басейна с топла вода, където се бе разположил заедно с целия си харем. Притворил блажено очи, той мързеливо помръдваше потопените си във водата крака.

Но под спуснатите клепачи, той внимателно следеше дузината млади момичета, които се забавляваха в басейна, с надежда да види как някоя от тях оглежда с възхищение неговото стройно, мускулесто тяло. Дребни капчици вода блестяха в мустаците му, черните му коси се спускаха като криле назад по гърба. Той разтвори уста в ослепителна усмивка под ярките лъчи на слънцето.

Но нито една от девойките не поглеждаше към него и Брама обидено се намръщи. Всички бяха прекалено увлечени в играта на водна топка.

Или, сигналната камбанка на комуникационната система зазвъня отново и заедно с нея, изкуствения бриз довя до него ароматът на градински жасмин. Той въздъхна. Така му се искаше да боготворят могъщото му тяло, изваяните черти на лицето. Да го боготворят като мъж, а не като властелин.

Но макар че неговото специално подобро тяло правеше възможно извършването на подвизи, които не са по силата на нито един простосмъртен, той се чувстваше неловко в присъствието на стар боен кон, какъвто бе Бог Шива, който, независимо от привързаността си към по-обичайни човешки пропорции, изглежда се радваше на по-голяма популярност сред жените. Изглежда, въпреки всичко, полът е в състояние да надвие която и да е биологична форма и колкото и да се стараеше да подтисне своите спомени и да унищожи тази част от своята душевност, Брама знаеше, че е роден жена и до известна степен си остава жена. Ненавиждайки тази своя черта, той упорито се прераждаше отново и отново във все по-красиви мъжки тела, но дори в тази постъпка, сякаш се долавяше неизтриваемото позорно клеймо на неговия истински пол, което сякаш бе изписано на челото му. При тези мисли му се искаше да тропне ядосано с крак и да се разплаче.

Той стана и се отправи към своя павилион — покрай ниските дръвчета, които се извиваха с някаква гротескна красота, покрай езерцата с разцъфнали водни лилии, покрай блестящите гирлянди от перли и бисери, обковани с бяло злато, покрай фенерите, оформени като стройни тела на девойки, триножниците, от които се разнасяше аромат на димящи благоуханни пръчици, покрай осемръката статуя на синята богиня, която, ако съумееше да зададеш правилно въпроса, отръщаше с нежно изпълнение на виина.

Брама влезе в павилиона и се приближи към кристалния екран, около който се извиваше бронзовото тяло на Нага, захапала опашката си с уста. Той натисна клавиша за обратна връзка.

Екранът се изпълни със смущения като от снеговалеж и после от там го погледна лицето на неговият жрец в Храма на Махартха. Жрецьт падна на колене и три пъти докосна своя кастов знак в пода.

— ~От четирите божествени рода и осемнадесетте войнства райски, най-могъщият е Брама, — произнесе с напевен глас жрецьт. — ~Създател на всичко, Повелител на небесата и всичко, що е под тях. ~Лотос разцъфтява на свещения ти пъп, ръцете ти се срастват с океаните, а краката ти трижди обикалят всички светове. ~Барабанът на твоето величие внася смут в сърцата на враговете ти. В десницата ти е колелото на закона. ~Ти плетеш катастрофи, използвайки змии за въжета. ~Приветствам те! ~Благоволи да се вслушаш в молитвите на твоя жрец. ~Благослови ме и чуй думите ми, Брама! ~

— Стани... жрецо — произнесе Брама, който не можеше да си спомни името му. — Каква е тази неотложна работа, която те е накарала да ме тревожиш в покоите ми?

Жрецьт се изправи, хвърли бърз поглед на мокрото божествено тяло и после сведе очи.

— Господарю, — заговори той, — не исках да нарушавам твоето свещено къпане, но тук има един от твоите смирени поклонници, който иска да общува с теб по въпроси, които, осмелих се да сметна, ще са важни за теб.

— Един от моите поклонници! Кажи му, че вездесъщият Брама чува всичко и нека отиде и да ми се помоли в Храма, както правят всички останали.

Брама понечи да изключи връзката, но в този миг ръката му замръзна.

— А той откъде е научил за линията Храм-Небеса? — запита Богът. — И за директното общуване между светии и божества?

— Той каза, — отвърна жрецьт, — че е един от Първите и помоли да предам, че Сам иска да разговаря с Тримурти.

— Сам? — изненада се Брама. — Сам? Но той не може да е... онзи Сам?

— Твърди, че бил известен още като Сидхартха, Обуздателят на Демоните.

— Докато чакаш благоволенieto ми, — нареди Брама, — можеш да изпееш няколко подходящи за случая строфи от ведите.

— Слушам, Господарю мой, — поклони се жрецьт и веднага запя.

Брама се отправи към гардероба, на другия край на павилиона, чудейки се каква ще е най-подходящата дреха за случая.

Принцьт чу името си и откъсна замислен поглед от интериора на Храма. Жрецьт, чието име вече бе забравил, го повика от другия край на коридора. Принцьт се отправи натам и попадна в просторно складово помещение. През това време жрецьт опипа по стената за скритата ключалка и издърпа към себе си една библиотека, зад която се откри врата.

Принцьт пристъпи прага и се озова в богато украсено светилище. Блестящ видеоекран висеше над олтарно-контролния пулт, рамката на екрана беше самата бронзова змия Нага, пъхнала опашката си в уста.

Жрецьт се поклони трикратно.

— ~Приветствам те, Повелителю на вселената, най-могъщи от четирите рода богове и осемнадесетте райски войнства. ~Лотос разцъфтява на свещения ти пъп, ръцете ти се срастват с океаните, а краката ти трижди...~

— Потвърждавам истинността на това, което казваш, — прекъсна го Брама. — Чувам те и те благославям. А сега ни остави сами.

— ~?

— Точно така. Предполагам, че Сам ти е платил за разговор на четири очи?

— Господарю...!

— Достатъчно! Напусни!

Жрецьт се поклони бързо и излезе, като дръпна импровизираната врата след себе си.

Брама огледа с критичен поглед Сам, който носеше тъмни кожени бричове, небесно-синя камизола, зеленикава чалма от Гея и празна ножница, окачена на верига от златни брънки.

Сам също оглеждаше своя събеседник, застанал на черен фон, с наметало от пера, прихванато от огърлица с огнен опал върху лека желязна ризница. Главата на Брама бе украсена с пурпурна корона, в

която пулсираха аметисти, а в лявата си ръка стискаше скиптър, украсен с девет ослепително красиви брилянта. Очите му бяха като два тъмни отвора на лицето. Някъде зад него се носеха нежните звуци на виина.

— Сам? — попита той.

Сам кимна.

— Опитвам се да определя твоята истинска самоличност, Господарю Брама. Трябва да призная, че до момента не съм успял.

— Така и трябва да бъде, — рече Брама, — щом някому е било съдено да стане бог, какъвто е бил и ще бъде завинаги.

— Имаш много красиви одежди — отбеляза Сам. — Чудесно ти стоят.

— Благодаря ти. Все още ми е трудно да повярвам, че наистина съществуваш. Направих малка проверка и установих, че близо половин век не си получавал ново тяло. Поел си много голям риск.

Сам вдигна рамене.

— Животът е пълен с рискове, хазарт, несигурност...

— Вярно — съгласи се Брама. — Помоли се, придърпай един стол и седни. Настанни се удобно.

Сам последва съвета му и когато отново вдигна очи, Брама се бе настанил на трон, изваян от червен мрамор, с подходящото божествено сияние отгоре.

— Не изглежда кой знае колко удобно — отбеляза той.

— Дунапренена възглавница — отвърна с усмивка Богът. — Ако искаш, можеш да запалиш.

— Благодаря — Сам извади лулата от торбичката на пояса, напълни я грижливо и сетне я запали.

— И какво прави през всичкото това време, — запита Богът, — откакто напусна Небесните владения?

— Работих в градината си — отвърна Сам.

— Можехме да те използваме тук, — рече Брама, — в нашия хидропонен отдел. Всъщност и сега не е късно. Разкажи ми повече за престоя ти сред хората.

— Лов на тигри, гранични свади със съседните царства, поддържане на висок дух в харема, някои дребни ботанически изследвания — такива работи. Баналните дреболии на живота — заговори Сам. — Но сега, силите ми са на изчерпване и аз отново си

спомням с нея за своята младост. Но доколкото разбирам, ако искам да я получа отново, трябва да подложа мозъка си на промивка. Вярно ли е това?

— До известна степен — отвърна Брама.

— И с каква цел, ако мога да запитам?

— За да се преборим с грешниците, а на праведните да дадем път — произнесе с усмивка божеството.

— Да предположим, че аз съм грешник, — запита Сам, — как да се преборя с това?

— Ще трябва да отработиш тежестта на твоята карма.

— Имате ли някакви данни за процентното съотношение между грешниците и праведните?

— Надявам се, няма да се усъмниш в божественото ми всемогъщество, — изсумтя Брама и прикри прозявката си със скиптъра, — ако ти призная, че в момента съм забравил точните цифри.

Сам се изкиска.

— Май спомена, че имаш нужда от градинар в Небесния град?

— Да — кимна Брама. — Искаш ли да те назнача?

— Не знам — поколеба се Сам. — Може би.

— Да, или не? — запита другият.

— По-скоро не. Трябва да призная, че в добрите стари дни нямаше такова равение в човешките мозъци. Ако някой от Първите пожелаеше телопренасяне, просто си плащаше и веднага го получаваше.

— Тези дни са отдавна отминали, Сам. Сега е друго време.

— Човек би си помислил, че искате да премахнете всички онези сред Първите, които не са с вас.

— В пантеона има място за всички, Сам. Има ниша и за теб, стига да заявиш, че искаш да я заемеш.

— А ако не искам?

— Тогава помоли се в Залата на Карма за ново тяло.

— А ако избира божественото?

— Умът ти няма да бъде сканиран. Господарите на Карма ще получат нареждане да те обслужат без никакви задръжки. Ще изпратим летяща машина да те докара в Небесата.

— Май ще трябва да го обмисля — рече Сам. — Обичам този свят, макар над него да се е спуснала тъмна епоха. От друга страна, тази любов едва ли ще ми помогне да достигна онова, което искам, а най-много да завърша дните си от истинска смърт, или да се скитам из джунглите в кожата на маймуна. Но трябва да призная, че не си падам и по изкуственото съвършенство, което съществуваше в Небесата, при последното ми посещение. Бъди търпелив, почакай, докато помисля и помедитирам малко.

— Твоята нерешителност ми се струва направо обидна, — каза Брама, — спрямо мен и моето предложение.

— Знам, на твое място щях да се чувствам по същия начин. Но ако аз бях Бог, а ти човек, не бих имал нищо против да почакам няколко минути, докато вземеш подобно съдбоносно решение.

— Сам, ти си невероятен търгаш! Кой друг би ме накарал да чакам, когато на карта е поставена възможността за безсмъртие? Да не мислиш, че ще ти позволя да търгуваш с мен?

— Ами, нали знаеш, че съм потомствен търговец на гущери, а освен това страшно много искам едно нещо.

— И какво е то?

— Да отговориш на няколко въпроса, които измъчват душата ми от доста време.

— Като например?

— Както знаеш, още преди стотина години престанах да посещавам събранията на Съвета, защото се бяха превърнали в скучни сбирки с цел взимането на маловажни решения и повод за самоцелни празненства на Първите. Не че имам нещо против празненствата. Да си призная честно, близо половин век ги посещавах само за да мога да опитам от добрите стари земни напитки. Но винаги съм мислил, че е редно да направим нещо за пасажерите, както и с клоновете на нашите многочислени тела, а не да ги захвърлим на произвола на съдбата, в този порочен свят, където те неминуемо ще се превърнат в диваци. Смятам че ние, членовете на екипажа, сме длъжни да им помогнем, да поставим в тяхна услуга всички съхранени от нас предимства на техниката, а не да си изграждаме един непристъпен рай и от него да гледаме на света, като на комбинация от ловно поле и публичен дом. Дълго време се питах, защо това не е сторено. Това би бил най-честният и справедлив начин да се управлява този свят.

— От думите ти схващам, че си акселерист?

— Не, — поклати глава Сам, — просто съм любознателен. Или пък любопитен, както предпочиташ.

— Тогава, отговаряйки на въпросите ти, — заговори Брама, — постъпваме така, защото те не са готови. Ако бяхме действали така още в самото начало, вероятно всичко щеше да мине гладко. Но тогава ни беше все едно. А после, когато се появиха първите проблеми, вече бяхме разделени. Изминало бе прекалено много време. Не само те, а и ние не сме готови и няма да бъдем още много столетия. Ако в този момент ги запознаем с всички напредничави технологии, ще последва неминуема война, която ще разруши и малкото, постигнато до момента. Изминаха доста дълъг път. Поставиха началото на една цивилизация, каквато навремето са имали прадедите им. Но все още са деца и като такива обичат да си играят с играчки, а не рядко и с огъня. Те са наши деца, потомци на нашите отдавна умрели първи тела и втори и трети и още много — и ние сме тези, които носим отговорност за тях в качеството си на родители. Не можем да позволим, да се прехвърлят от първото стъпало на цивилизацията направо в индустриалната ера. Нашият родителски надзор най-добре се осъществява с помощта именно на Храмовете. Боговете и Богините винаги са се смятали за прародители на хората, така че какво по-истинно и справедливо решение от това, да се възползваме от традицията и да играем тези роли до край?

— Защо тогава унищожавате тяхната собствена зародишна техника? На три пъти вече е била откривана печатарската преса и трите пъти е била унищожавана.

— По същата причина — защото още не са готови за нея. А и самото откритие, по-скоро може да се нарече припомняне. Нещо чуто от легендите, което по-будни умове съумяха да възпроизведат. Едно откритие трябва да бъде извършено в резултат на фактори, които вече съществуват в културата, а не да бъде измъкнато като заек от шапката на вълшебника.

— До колкото разбирам, тук линията е доста твърда, Брама. Сигурно твоите шпиони кръстосват целия свят, за да могат да унищожат и най-малкия зародиш на техника?

— Не е вярно — възпротиви се божеството. — Говориш така, сякаш искаме во веки веков да носим бремето на божествеността, като

че ли умишлено се стараем да поддържаме средновековно невежество, за да търпим до безкрай скуката на нашето принудително свещено съществуване.

— Добре казано — потвърди Сам. — Ами какво мислиш за молитвените апарати, които сте монтирали пред входа на този Храм? Връзват ли се те, от гледна точка на културата, с каруцата?

— Това е друго — възпротиви се Брама. — Като божествена проява, тя предизвиква в гражданите свещенопреклонен трепет и не буди в душата им съмнение. Пък и в края на краищата — това не е барут.

— А какво ще стане, ако някой тукашен атеист вземе и я разглоби на части? Някой потенциален Томас Едисон? Тогава?

— Машините притежават усъвършенствана система от ключалки. Ако някой друг, освен жрецът се опита да отвори, заложената вътре мина ще експлодира заедно с нещастника.

— Както виждам обаче, не сте успели да предотвратите изобретяването на дестилиращо устройство, та се е наложило да поставите данък върху производството на алкохол, заплащан на Храмовете.

— От край време човечеството е намирало отдушник в алкохола — каза Брама. — Не рядко, употребата на алкохола се е приемала за неизменна част от религиозните ритуали. Така се е подтискало чувството за вина. В началото ние също направихме опит за борба с употребата на алкохол, но доста бързо се отказахме. Така, в замяна на данъка, гражданите получават правото безнаказано да употребяват алкохол. Няма чувство за вина, а и престъпността намалява — знаеш за забранения плод, нали? Пък и данъкът не е толкова висок.

— Но кой знае защо, повечето предпочитат светското замайване пред религиозното.

— Дойде да молиш, а сега изглежда че ми се подиграваш, така ли е, Сам? Съгласих се да отговоря на твоите въпроси, а не да дискутирам с теб дейкратическата политика. Взе ли някакво решение, относно моето предложение?

— Да, Мадлейн, — произнесе Сам, — казвал ли ти е някой някога, че когато си гневна, ставаш още по-красива?

Брама подскочи от трона.

— Как успя? Как ме позна? — изкрещя божеството.

— Всъщност, аз не успях — отвърна Сам. — Поне до този момент. Беше само една догадка, въз основа на някой запомнени от онези времена типични твои маниери на речта и жестове. Значи най-сетне постигна мечтата на живота си? Обзалагам се, че имаш и харем. Е, мадам, как се чувстваш сега като истински жребец, след като дълго време си била кобила? Бас държа, че всички лизита на света биха умрели от завист, ако знаеха истинското ти положение. Поздравления.

Брама се изправи в цял ръст и го погледна гневно. Тронът зад гърба му пламтеше в ярка светлина. Чуваше се безстрастният ритъм на виина. Той вдигна скиптъра и заговори:

— Пригответи се да срещнеш проклятието на Брама...

— Но защо? — прекъсна го Сам. — Защото открих тайната ти? Какво значение има това, щом и аз ще бъда бог? Другите сигурно го знаят. Или може би се гневиш затова, че те ухапах, за да те накарам да се разкриеш? Помислих си, че ще ме оцениш по-добре, ако ти покажа на какво съм способен. Прости ми, ако съм те обидил с нещо.

— Причината не е в това че позна — или в твоето държане, както предполагаш. Проклинам те задето ми се подигра.

— Да съм ти се подиграл? — учуди се Сам. — Не разбирам. Не съм имал и най-малкото намерение да те обидя. В старите времена двамата с теб винаги сме били в добри взаимоотношения. Спомни си само — и веднага ще се съгласиш с мен. Защо да излагам на риск и без това несигурното ми поведение като ти се подигравам?

— Просто защото произнесе думите преди да помислиш върху смисъла им и възможните последствия.

— Но не, Господарю мой. Пошегувах се, точно както всеки друг мъж на мое място би се пошегувал, когато става дума за подобни неща. Съжалявам, ако си ме разбрал неправилно. Сигурен съм че имаш харем и то такъв, че при първия удобен случай бих се промъкнал тайно в него за да прекарам някоя незабравима нощ. Щом си решил да ме прокълнеш за завистта ми, тогава давай — той извади лулата и се ухили сред облак цигарен дим.

Най-сетне Брама също си позволи да се усмихне.

— Прав си, че реагирах малко необмислено, — обясни той, — и може би съм прекалено чувствителен за моето минало. Естествено и аз съм си правил подобни шеги с другите мъже. Прощавам ти и оттеглям

проклятията си. А що се отнася до решението — както разбирам, готов си да приемеш моето предложение?

— Точно така — кимна Сам.

— Добре. Винаги съм изпитвал братска привързаност към теб. Върви и повикай моя жрец. Ще го инструктирам за твоето прераждане. Доскоро виждане.

— Разбрано, Господарю Брама — в отговор Сам вдигна лулата си. След това отмести библиотеката и се огледа за жреца. В главата му се гонеха множество най-различни мисли, но той ги остави неизказани.

Същата вечер, принцът събра на съвет всички свои сподвижници — онези, които вече бяха успели да посетят своите роднини и близки в Махартха и другите — които бе изпратил да съберат информация из града. От тях научи, че в Махартха пребивават само десет Господари на Карма, които живеят в двореца на хълма, който започва от юго-източната част на града. Те посещават, по предварително изготвено разписание всички клиники и читалните на Храмовете, за да се запознаят подробно с онези граждани, които кандидатстват за телопренасяне. Самата Зала на Карма беше масивна черна постройка в двора на техния дворец, тук постъпваше молителят, след като жреците вземаха съответното решение. Стрейк и двама негови помощници бяха изпратени малко преди залез слънце за да направят схема на крепостните съоръжения. Двама придворни от свитата на принца се отправиха на другия край на града за да поканят на тържествена вечеря и представление Шан Ирабекски — стар познат и съсед на Сидхартха, с който бе участвал рамо до рамо в три кръвопролитни сражения и в не един лов на тигри. Шан бе пристигнал в Махартха със свои роднини, в очакване да получи достъп до Господарите на Карма. Още един човек бе изпратен на улицата на ковачите, за да им предаде да удвоят поръчката на принца и да бъдат готови до зори, за което им бе отпуснато допълнително щедро възнаграждение.

Малко по-късно Шан Ирабекски пристигна в Гостилницата на Хаукана, придружен от шестима от хората си, които бяха въоръжени до зъби, сякаш бяха воители, а не търговци. Като видяха обаче какъв покой цари в страноприемницата и че никой от другите гости или посетители не е въоръжен, те оставиха настрана оръжието и насядаха около принца.

Шан беше висок мъж, но стойката му бе малко прегърбена. Носеше роба с тъмнокафяв цвят и нахлупена чак до очите чалма. Брадата му бе посивяла, когато се смееше виждаха се множеството липсващи зъби, а долните му клепачи бяха толкова зачервени и подпухнали, сякаш бяха изтощени от дългогодишните опити да задържат на място неговите изпъкнали и налети с кръв очи. Смахът му беше флегматичен, той непрестанно блъскаше с юмрук по масата и повтаряше вече за шести път:

— В наши дни слоновете са ужасно скъпи, а и хич не ги бива да газят в калта! — което бе във връзка с разгорещения спор за това, кой сезон на годината е най-подходящ за водене на военни действия. Най-накрая всички се съгласиха, че само някой неопитен новак би дръзнал да оскърби посланика на своя съсед през дъждовния сезон и той тутакси ще си спечели прозвището нуво роа.

Малко преди полунощ, личният знахар на принца се извини и излезе, за да пробва десерта и да постави предварително приготвения наркотик в сладкишите, предназначени за Шан. Малко по-късно, след като бе поднесен и десертът, Шан все по-трудно се бореше с неудържимото желание да затвори очи и главата му все по-често се люшкаше напред.

— Чудесна забава — промърмори той между две похърквания. — Слоновете хич не ги бива... — с тези думи той заспа и никой не бе в състояние да го събуди. Както изглежда роднините му не горяха от желание да го носят към къщи, тъй като знахарят бе сипал в чашите им по малко хлоралхидрат и те също похъркваха, проснати на пода. Един от придворните на принца уреди настаняването им с Хаукана, а що се отнася до самия Шан — пренесоха го в покоите на Сидхартха, където малко по-късно го посети и знахарят. След като го нагласи удобно на леглото, той му заговори с тих, настоятелен глас:

— Утре следобед, — рече знахарят, — ти ще си принц Сидхартха и това ще са твоите придворни. Заедно с тях ще се явиш в Залата на Карма и ще поискаш да бъдеш прехвърлен в тялото, което ти е обещал Брама. По време на телопренасянето ще си останеш Сидхартха, а после ще се върнеш при мен за да те прегледам. Разбра ли ме?

— Да — прошепна Шан.

— Тогава повтори това, което ти казах.

— Утре следобед, — заговори Шан, — ще стана Сидхартха, предводител на тези хора...

Ярко блестеше утринта, а под покривалото ѝ се уреждаха стари сметки. Половината от хората на княза напуснаха града на коне и се отправиха на север. Когато изгубиха от поглед Махартха, те започнаха да извиват на югоизток, прокрадвайки се между хълмовете и се спряха само веднъж — за да облекат своите бойни доспехи.

Половин дузина мъже се отправиха към улицата на ковачите, откъдето се върнаха с тежки чували, чието съдържание бе разпределено в кесиите на три дузини конници и те излязоха от града веднага след закуска.

Принцът се събра на съвет със своя личен знахар, Нарада и му рече:

— Ако неправилно съм оценил милосърдието на Небесата, тогава наистина заслужавам да съм прокълнат.

Но докторът се усмихна и отвърна:

— Съмнявам се, че грешиш.

И така неусетно утрото се смени с ден, а високо над тях блестеше Божественият мост.

А когато се събудиха гостите, първото, от което се оплакаха беше тежкия махмурлук. Дадоха на Шан да изпие постхипнотична отвара и после го изпратиха в Храма на Господарите, съпроводен от шестима васали на Сидхартха. А на роднините му рекоха, че все още спи в покоите на принца.

— Най-големият риск на този етап, — заяви Нарада, — е самият Шан. Дали не ще го познаят? В наша полза е фактът, че той идва от далечен, затънт край, от скоро е в града, по време на пребиваването си тук е бил само в компанията на своите родственици и все още не е кандидатствал за ново тяло. Господарите още не знаят, как изглеждаш...

— Освен ако не съм им бил описан от Брама, или неговият жрец — прекъсна го принцът. — Пък и нищо чудно разговорът ни да е бил записан и после да са им го възпроизвели за да ме идентифицират.

— Но защо ще го правят? — запита Нарада. — Едва ли ще очакват измама и подмолни действия от човек, на когото правят услуга. Не, мисля, че няма защо да се страхуваме. Шан, без съмнение, не ще е в състояние да мине успешно през психотест, но за повърхностен

преглед подготовката ще е напълно достатъчна, пък и нали се явява там придружен от твоите васали. В настоящия момент той е убеден, че е Сидхартха, което е напълно достатъчно за да измами лъжедетекторите — а това, струва ми се, ще е най-сериозното препятствие, пред което ще се изправи.

И така, двамата мъже зачакаха, а в същото време трите дузини мъже се върнаха с празни чували, събраха вещите си, оседлаха конете и поеха сякаш без цел из града, ала в същност незабележимо се изнесоха в югоизточна посока.

— Сбогом, добри ми Хаукана — рече принцът, когато последните от хората му вече се готвеха да напуснат страноприемницата. — Както винаги, ще разказвам на всички, които срещна, за добрият прием, който ми е бил оказан в твоя дом. Искрено съжалявам, че се налага толкова бързо да напусна страноприемницата, но се налага веднага щом напусна Залата на Карма да се отправя към една от моите провинции, за да потуша надигналия се бунт. Знаеш, предполагам, как бързо се разпространяват подобни вълнения в мига щом господарят напусне земите си. Така че, колкото и да ми се иска да остана поне още една седмица, за да се порадвам на удоволствията, които ми предлагаш под твоя покрив, опасявам се, че вкусването на тези удоволствия ще трябва да бъде отложено за следващия път. Ако някой попита за мен, отпрати го да ме търси в Хадес.

— В Хадес ли, господарю?

— Това е най-южната провинция на моето царство, която се отличава с изключително топъл климат. Постарай се да не забравиш и да предадеш съвсем точно моето местонахождение, особено на жреците на Брама, които може би до няколко дни ще се заинтересуват от моето местонахождение.

— Ще бъде изпълнено, господарю.

— И, моля те, погрижи се специално за момчето Дели. Бих искал отново да се наслаждавам на неговото умение, когато посетя твоята страноприемница.

Хаукана се поклони до земята и тъкмо се готвеше да произнесе прощалното си слово, когато принцът побърза да му хвърли последната кесия с монети и като добави няколко комплимента за вината на Гея, той се метна на коня и даде с висок и ясен глас нареждания на хората си.

Сетне конниците напуснаха пределите на дома, а в страноприемницата останаха само знахарят и трима стражи, които трябваше да прекарат още една нощ по някаква неясна и смътна причина, свързана с промяната на климата, преди също да се отправят на юг.

Конният отряд пресече града по странични улички и излезе на пътя, който водеше към Храма на Господарите на Карма. Докато препускаха по този път, Сидхартха размени тайни знаци с трите дузини воители, които бяха разположени от двете страни на улицата.

Когато стигнаха половината на пътя, Сидхартха и хората му дръпнаха юздите, с намерение да починат, ала всъщност искаха да дадат време на скритите в гората воители да се изравнят с тях.

Не след дълго, обаче, забелязаха че нещо се движи по пътя пред тях. На среща им се носеха седем ездачи и принцът предположи, че това са шестимата копиеносци и Шан. Когато конниците наближиха, принцът вдигна ръка за поздрав.

— Кой сте вие? — извика високият ездач, с изострени, орлови черти, който яздеше най-отпред на бяла кобила. — Кой сте вие, що дръзвате да се изправите на пътя на Сидхартха, Обуздателят на Демоните?

Принцът го огледа от главата до петите — висок, мускулист, добре сложен, не повече от двадесет годишен, но с величествена осанка — и изведнъж почувства, че подозренията му са били безпочвени и че сам се е подвел от прекомерна подозрителност и недоверчивост. Съдейки по гъвкавото, силно тяло, което бе яхнало неговата собствена бяла кобила, нямаше съмнение, че Брама бе играл честно и му бе предоставил за ползване прекрасен във физическо отношение екземпляр, който сега бе станал достояние на стария Шан.

— Господарю Сидхартха, — заговори мъжът, който яздеше отдясно на ирабекският владетел, — изглежда, че постъпиха съвсем честно. С него всичко е наред.

— Сидхартха! — възкликна Шан. — Кой е този, към когото се обръщаш с името на твоя господар? Аз съм Сидхартха, Обуздателят на... — при тези думи той изви глава назад и в гърлото му нещо загъркори.

И тогава дойде пристъпът. Тялото му замръзна, после Шан изгуби равновесие и тупна на земята. От устата му бликна пана, очите

му се изцъклиха.

— Епилепсия! — извика принцът. — Искали са да ми пробутат болен мозък!

Останалите се притекоха на помощ на принца, който се мъчеше да удържи бясно мятация се Шан, докато дойде на себе си.

— К-к-какво стана? — запита най-сетне той.

— Предателство — отвърна Сидхартха. — Предателство, о Шан Ирабекски! Един от хората ми ще те придружи до моя знахар за незабавен преглед. А след като си отдъхнеш, съветвам те да подадеш оплакване в читалнята на Брама. Моят знахар ще се погрижи за теб в страноприемницата на Хаукана. Съжалявам за случилото се. Но сигурен съм, че всичко ще бъде уредено. Ако ли пък не — спомни си последната обсада на Капил и считай, че вече сме квит. На добър път, братко принце — той се поклони, а хората му помогнаха на Шан да се качи на талигата на Хаукана, която предвидливо бяха наели.

От седлото на своята бяла кобила принцът проследи как се отдалечават, сетне се обърна към хората си и заговори с гръмък глас, та всички да го чуят:

— Отпърво ще влезем деветима. Дваж свирне ли рогът — ще ни последват останалите. Ако окажат съпротива — накарайте ги да съжаляват за своята несъобразителност, а знайте че трикратно изсвири ли рогът, от планините на помощ ще дойдат още петдесет конници. Това е храм за благочестия, а не крепост, готова за отбрана. Всички Господари да бъдат взети в плен. Не причинявайте вреда на машините и не позволявайте на който и да е да ги поврежда. Ако пък не ни окажат съпротива — толкова по-добре. Тогава ще прекосим Храмът на Господарите и Залата, като малко момче през голям и добре устроен мравуняк. Успех! И не дай боже, боговете да са с нас!

При тези думи той извърна коня и се понесе по пътя, следван от осмина копиеносци.

Принцът прелетя през широката двойна врата, портите бяха разтворени и неохранявани от никого. Още щом влезе, той се замисли дали Стрейк не е пропуснал да забележи някое тайно средство за защита.

Дворът беше гол, лишен от растителност и оскъдно павиран. В градината отсреща, многобройни слуги се занимаваха с прекопаване, подрязване и поливане на растенията. Принцът се огледа за място,

където да остави оръжията си, но не забеляза такова. Още щом влезе слугите вдигнаха погледи към него, но не прекъснаха своите занимания.

Залата, съградена от черен камък се издигаше на отвъдния край. Принцът се отправи натам, следван от копиеносците, докато се изравни със стълбите на Храма отдясно, откъдето някой го повика.

На това място дръпна той юздите и се извърна натам. А насреща му стоеше мъж в черни дрехи, на гърдите си носеше жълт кръг, а в ръката си жезъл от ебонит. Беше висок, с могъщо телосложение, а лицето му бе увито в черна кърпа, та се виждаха само очите. Мъжът не повтори поздрава си, а остана в очакване.

Принцът насочи коня си към подножието на стълбата.

— Трябва да говоря с Господарите на Карма — заяви той.

— Имаш ли назначена среща? — запита мъжът.

— Не, — поклати глава принцът, — но въпросът е много важен.

— Тогава съжалявам, но си изминал целия този път напразно — отвърна другият. — Трябва да имаш назначена среща. Можеш да си уговориш такава в Храма в Махартха.

При тези думи мъжът удари с жезъл в земята, обърна се и понечи да влезе в сградата.

— Изгъпчете градината, — нареди на хората си принцът, — отсечете дръвчетата, после струпайте всичко накуп и го запалете.

Мъжът в черно се спря, после отново се извърна към тях.

Само принцът бе останал в подножието на стълбите. Хората му вече препускаха към градината.

— Не можеш да постъпиш така — рече мъжът.

Принцът в отговор се усмихна.

Хората му скочиха от конете и се заеха да секат дръвчетата и да тъпчат цветята.

— Кажи им да спрат!

— Защо? Дойдох да говоря с Господарите на Карма, а ти ми казваш, че не мога. Аз пък ти казвам, че мога и ще говоря с тях. Да видим кой от нас е прав.

— Нареди им да спрат — отвърна другият, — и тогава ще занеса посланието ти на Господарите.

— Спрете! — извика принцът. — Но бъдете готови да започнете отново.

Мъжът в черно изтича по стълбите и изчезна през вратата. Принцът вдигна ръка и стисна висящият на врата му рог.

Съвсем скоро след това от вратата започнаха да излизат въоръжени мъже. Принцът вдигна рога и свирна дважд.

Мъжете бяха облечени в кожени доспехи, които се мъчеха да натъкмят в движение — и калпаци също от кожа. Късите им саби бяха привързани към предмишниците, в ръцете си държаха кръгли металически щитове с изображения на жълти кръгове. Пиките им бяха дълги с извити накрайници. Мъжете запълниха стълбите и зачакаха по-нататъшни нареждания.

Мъжът в черно се появи отново и слезе сред хората си.

— Хайде сега, — извика той, — щом имаш послание към Господарите — кажи го.

— А ти не си ли Господар? — запита принцът.

— Господар съм.

— Тогава сигурно ще си най-низшият сред тях, щом са те сложили да пазиш вратата. Искам да говоря с най-старшия от вас.

— Ще си платиш за наглостта и в този живот и в следващия — отбеляза Господарят.

И в този миг три дузини копиеносци нахлуха през вратата и застанаха от двете страни на принца. Осмината, които се бяха заели да тъпчат градината побързаха да се присъединят към тях.

— На кон ли да вляза в Храма, — запита принцът, — или ще повикаш най-сетне другите Господари, с които искам да говоря?

Лице в лице с воините на принца стояха близо осемдесет въоръжени мъже. Господарят изглежда преценяваше шансовете на двете сили. Той стигна до извода, че най-добре ще е да не рискува необмислено при така създалото се положение.

— Не прави нищо прибързано, — извика, — защото хората ми ще се защищават по-особено жесток начин. Чакай завръщането ми. Ще извикам останалите.

Принцът напълни лулата си и я запали. Хората му бяха неподвижни като статуи, стиснали копия в ръка. Изпотени бяха единствено лицата на въоръжените мъже от предната редица на стълбите.

За да мине по-бързо времето, принцът се обърна с кратка реч към своите конници.

— Да не сте посмели да показвате майсторството си, като сечете глави, както предишния път — при обсадата на Капил. Целете се в гърдите.

Също така, — продължи той, — не бива да поругавате телата на ранените и убитите — защото това е свято място.

От друга страна, — добави, — ще го възприема като лично оскърбление, ако не ми осигурите поне десет пленника, за жертвоприношение в чест на Нирити Черния — моят персонален покровител — естествено зад пределите на тези стени, където изпълнението на обряда не ще призове проклятие върху ни...

При последните думи се разнесе тропот и войникът вляво, който разглеждаше с разширени от ужас очи закривената пика на Стрейк се свлече по стълбите.

— Спрете! — извика черната фигура, която в този миг се бе появила на вратата придружена от още шестима — също облечени в черно. — Не осквернявайте с кръвопролитие Дворецът на Карма. Кръвта на този паднал войник вече...

— ...нахлува обратно в главата му — довърши принцът, — защото той е само припаднал, а не е убит.

— Какво искаш? — фигурата в черно, която този път говореше с него, беше средна на ръст, но с огромна талия. Стоеше като необхватна черна бъчва, а жезълът блестеше като мълния.

— Преброих седем, — рече принцът, — а доколкото знам тук обитават десет Господаря. Къде са останалите трима?

— В този момент те са на прием в трите читални на Махартха. Какво искаш от нас?

— Ти ли си най-старшия тук?

— Само Великото Колело на Закона може да властва тук.

— Тогава ти ли си най-старшия представител на Великото Колело в пределите на Двореца?

— Аз.

— Много добре. Искам да говоря с теб насаме — ей там — принцът посочи черната зала.

— Невъзможно!

Принцът изчука лулата си в тока на обувката, остърга дъното с острието на кинжала и след това я прибра в кесията. После се изправи

на седлото и стисна рога с две ръце. Очите му се впиха в лицето на Господаря.

— Абсолютно ли си уверен в това? — запита.

Устата на Господаря се изкриви мъчително и той направи няколко безуспешни опита да отвърне.

— Както кажеш! — проговори той най-накрая. — Пуснете ме да мина — при тези думи Господарят се спусна надолу по стълбите и застана пред бялата кобила.

Принцът стисна бедра и насочи коня си към черната зала.

— Задръжете позицията докато се върна! — извика Господарят.

— Вие също — добави принцът на хората си.

Двамата пресякоха двора и пред вратите на залата принцът спря и слезе от коня.

— Дължиш ми едно тяло — произнесе той с тих глас.

— За какво става дума? — запита Господарят.

— Аз съм принц Сидхартха Капилски, Обуздателят на Демоните.

— Сидхартха вече беше обслужен.

— Така си мислиш. Обслужихте го с тяло на епилептик — както ви е наредил Брама. Ала сгрехихте. Човекът, когото измамихте днес е само един неволен самозванец. Аз съм истинският Сидхартха, о безименни жрецо и дойдох за да получа своето тяло — силно, здраво, без скрити пороци. И ти ще ме обслужиш както желая. Ще ме обслужиш — волю или неволю.

— Така ли си мислиш?

— Така мисля — повтори принцът.

— Напред! — извика Господарят и замахна с черния си жезъл към главата на принца.

Принцът се наведе, за да избегне удара, отстъпи крачка назад и извади своя меч. Дваж успя той да отбие ударите на жезъла. На третия път жезълът се плъзна по меча и се стовари върху рамото му с достатъчна сила, та принцът да се залюлее. Принцът се въртеше около бялата кобила, избягвайки атаките на жреца. В кратък миг на отдых той бързо вдигна рога към устата си и го наду трижди. Звуците на рога литнаха над изпълненият с врява двор. Сетне задъхан принцът се извърна и вдигна меча си тъкмо на време, за да парира удар, който щеше да го убие на място.

— Писано е, — яростно съскаше в лицето му Господарят, — че онзи, който издава заповеди, без да разполага с необходимата сила за да ги изпълни е глупак.

— Преди десет години — отвърна задъханият принц, — за нищо на света нямаше да ме докоснеш с този жезъл.

И той се зае да нанася един след друг яростни удари, стремейки се да насече жезъла, но съперникът му бързо съзря опасността и го подлагаше винаги така, че ударът да пада косо и макар от жезъла да хвърчаха трески, той си оставаше цял.

Изведнъж Господарят завъртя жезъла като обикновена сопа и нанесе силен удар право в гърдите на принца. Сидхартха почувства, че ребрата му изпукват и в следния миг се стовари на земята.

Ала падайки, без да иска принцът изпусна своя меч, острието се завъртя във въздуха и подсече краката на жреца, който нададе болезнен писък и рухна.

— Ето че сме на равни начала, — рече принцът, — моята напреднала възраст срещу твоето прекомерно тегло...

Той извади кинжала, но ръката му трепереше несигурно. Принцът се надигна на лакът. Облян в сълзи, Господарят направи мъчителен опит да се изправи, после рухна отново.

И тогава до ушите им достигна шум от препускащи коне.

— Не съм глупак, — каза принцът, — и сега вече разполагам с достатъчно сила да изпълня своите заповеди.

— Какво е това?

— Пристига останалата част от конницата ми. Ако бях се появил в пълна сила, щяхте да се изпокриете в миши дупки и нямаше да ми стигне цяла седмица за да ви измъкна от там. А сега ви държа в шепата си.

Господарят вдигна своя жезъл.

Принцът замахна с кинжала.

— Свали го, — рече той, — инак ще хвърля кинжала. Може и да не уцеля, но може и да уцеля. Предполагам, че не гориш от желание да заложиш на карта, когато можеш да се срещнеш с истинската смърт?

Господарят свали жезъла.

— Ти ще опознаеш истинската смърт, — проговори той, — когато пазителите на Карма нахранят кучетата с месата на твоите конници.

Принцът се закашля, изплю кръв и го погледна безстрастно.

— А дотогава да си поговорим за политика, а? — предложи той.

Когато утихна шумът от битката, първи към него се приближи Стрейк — висок, покрит с прах, в косата му имаше почти толкова засъхнала кръв, колкото по острието на неговия меч и бялата кобила го душеше недоверчиво, докато той поздрави своя принц и каза:

— Свърши се.

— Чуваш ли, Господарю на Карма? — запита принцът. — Твоите служители ще хвърлим за храна на кучетата.

Господарят не отговори.

— Обслужи ме сега и ще получиш за награда своя живот — рече принцът. — Откажеш ли ми, аз ще го взема.

— Ще те обслужа — произнесе Господарят.

— Стрейк, — нареди принцът, — изпрати двама души в града. Единият да извика моя знахар — Нарада, а другият да отиде на улицата на тъкачите и да доведе Яनावег — майсторът на платна. От трите копиеносци при Хаукана нека остане само един — да охранява до залез слънце Шан Ирабекски, а после да го върже и остави там и да ни догони.

Стрейк се усмихна и се поклони.

— А сега изпрати хора да ме внесат в двореца и наглеждай Господаря.

Своето старо тяло той изгори с телата на всички останали. Служителите на Карма бяха паднали до един в боя. От седемте безименни Господари бе оцелял само един — най-дебелият. Банките със сперма и яйцеклетки, растителните резервуари и камерите за готови тела беше невъзможно да бъдат транспортирани, но самата екипировка за телопренасяне бе разглобена под вещото ръководство на доктор Нарада и отделните компоненти бяха натоварени на конете на загиналите. Младият принц наблюдаваше от седлото на бялата кобила как изчезват в огъня трупове на убитите. Осем клади пламтяха под зазоряващото се небе. Онзи, който доскоро бе майстор на платна извърна взор към най-крайната клада, където лежеше огромното тяло в черна роба и с жълт кръг на гърдите. И когато пламъците се плъзнаха по черните одежди, в изтъпканата градина тъжно зави куче и воят му беше като тъжен хленч.

— В днешния ден, греховете ти преминаха всякакви допустими граници — рече майсторът на платна.

— Не забравяй, че имам и не малък брой молитви — отвърна принцът. — Ще се уповавам на тях. Макар че на бъдещите теолози тепърва им предстои да решат доколко са богосъобразни тези молитвени автомати и жетони. И нека Небесата да се чудят какво се е случило тук — къде съм аз, кой съм аз и дали ме има. Време е да поемем по своя път, мой капитане. Отпърво — в планините, а после ще трябва за по-голяма сигурност да се разделим. Още не знам какъв точно път ще поема, ала знам къде ще ме изведе — с оръжие в ръка пред Небесните врати.

— Обуздател на демоните — отвърна усмихнат другият.

Стотникът на копиеносците се приближи към тях. Принцът му кимна. Прозвучаха заповеди.

Напред се понесе колоната от конници, мина през вратите на Двореца на Карма и се отправи нагоре по склона в югоизточна посока, далеч от Махартха, а зад тях като утринна заря пламтяха телата на техните другари.

3

Разказват, че когато се появил Учителят, хора от всички касты се стекли да слушат неговото учение, дошли също животни, богове и минаващи наблиз светии; и тръгвали си вдъхновени и по-праведни от всякога. Смятало се, че бил той просветлен, макар да имало и такива, които го наричали мошеник, престъпник или остроумен шегаджия. Не всички от последните се числели към неговите врагове, ала и не всички от праведните и вдъхновените били в редиците на неговите приятели и поддръжници. Последователите му го наричали Махасаматман и някои от тях твърдели, че е бог. И когато станало ясно, че е всепризнат за Учител и че гледат на него с дължимото уважение, приобщили се към вярата му много богати привърженици и той се прославил далече зад пределите на областта. В онези времена започнали да го наричат Татхагата, което означавало Онзи Който Постигна. Трябва да се подчертае, че макар богинята Кали (наричаща себе си Дурга в моменти на слабост) никога да не бе заявявала своето мнение относно достигнатото от него състояние на буда, тя му оказала изключителната чест да изпрати своя личен палач за да му заплати полагаемото, вместо да се обръща към наемен убиец...

Не се губи истинската Дхама,
докато лъжовната Дхама не заеме
мястото си в този свят.

Но израсне ли лъжовната Дхама на света,

*тя принуждава истинската Дхама да
изчезне.*

Самуюта-никая
(II,224)

Близо до град Алундил имаше гъста горичка от дръвчета със сини стебла, чийто пурпурни листа приличаха на птичи пера. Тази гора се беше прославила със своята красота и със свещения покой, който цареше под нейните дебели сенки. Тя принадлежеше на търговеца Васу, преди да се обърне към вярата, а след това я предостави той на учителя, известен още като Махасаматман, Татхагата и Просветленият. Там обитаваше учителят заедно със своите последователи, и когато се появяваха те в града по обед, не оставаха празни паничките им за подаяния.

В гората непрестанно се стичаха многобройни поклонници. Вярващи, любопитни, или просто молители — един безкраен поток от хора, дошли по вода, на крак или с кон.

Алундил не беше кой знае колко голямо градче. Срещаха се в него и схлупени сламени колиби и дървени къщурки, кална и непавирана си оставаше главната улица, имаше в градчето два големи пазара и множество малки, наоколо се простираха обширни житни полета, принадлежащи на вайшите, ала обработвани от судрасите, и много страноприемници имаше в градчето (макар нито една от тях да не бе така прославена като тази на Хаукана в далечната Махартха), заради големия наплив на пътешественици, живееха тук и свети хора и разказвачи и разбира се, градчето си имаше своя Храм.

Храмът бе издигнат на един невисок хълм близо до центъра на града, четирите му страни красяха просторни порти. Както вратите, така и самите стени на храма бяха гъсто покрити с изящна резба, изображения на музиканти и танцьори, воини и демони, богове и богини, зверове и артисти, любовници и полу-човеци, стражи и деви. И водеха тези врати към външния двор, където имаше още стени и още врати, водещи на свой ред към вътрешния двор. Във външния двор бе разположен малък пазар, където се продаваше всичко, необходимо за поклонение пред боговете. Освен това, тук имаше множество малки светилища, посветени на второстепенните божества. Тук се срещаха

просяци, медитиращи светии, усмихнати деца, сплетничещи жени, горяха ароматни пръчици, пееха птички, гъргореха грехопречистващи резервоари и бръмчаха молитвени автомати по всяко време на деня и нощта.

За разлика от него, вътрешния двор, със своите масивни светилища посветени на главните божества, беше място изключително само за религиозна дейност. Хората пееха, или произнасяха на глас молитви, мърмореха строфи от ведите^[1], едни стояха, други бяха коленичели, трети лежаха проснати пред каменните изображения, които нерядко бяха така гъсто покрити с цветни венци, намазани с червеникав кум-кум и заобиколени от купища дарове, че бе невъзможно да се разбере, кое е божеството потопено в такова безмерно поклонение. От време на време тръбяха храмовите тръби, след това настъпваше момент на почтително мълчание, преди отново дворът да се изпълни с глъчка.

И на никой и през ум не му минаваше мисълта да оспори неоспоримото, а именно, че царица на този храм е самата Кали. Нейната висока, белокаменна статуя доминираше над вътрешния площад. Едва забележимата ѝ усмивка, може би леко презрителна към другите богове и техните поклонници, притежаваше не по-малка притегателна сила от огърлицата от черепи на шията ѝ. В юмруците си стискаше кинжали и в позата ѝ сякаш се четеше колебание — дали да затанцува или да насече онези, които се кланяха в краката ѝ. Устните ѝ бяха сочни, а очите — големи, широко отворени. От трепкащите светлини на факлите, тя сякаш леко помръдваше.

Съвсем естествено бе, светилището ѝ да е разположено срещу това на бог Яма, Смъртоносецът. Единодушни бяха както свещенослужителите, така и архитектите, че от всички божества, именно на него се полага да прекара вечността в нейната компания и непрестанно да среща погледа ѝ и насмешливо извитите устни. Дори най-екзалтираните посетители избягваха пространството между тези две светилища, а когато над града се спускаше мрак, тишина и покой възцаряваха в тази част на Храма и рядко се срещаха тук закъснели богомолци.

Когато от север над областта появя пролетният вятър, появи се по тези места човек на име Рилд. Дребен бе той на ръст, с побелели коси — макар и млад на години и носеше черните дрехи на поклонник. Но

когато го откриха да се въргаля свален от треска в една канавка, по аления шнур, увит около ръката му мигом познаха истинската му професия: Рилд Удушвача.

Рилд дойде в Алундил с пролетта, по времето на празненството. В същия този Алундил със сините дръвчета, схлупените колиби, дървените къщички, калните пътища, многобройните страноприемници, пазари, светии и разказвачи, с великото религиозно възраждане и с неговия Учител, прославен далеч отвъд пределите на областта и с неговият Храм, където царуваше покровителката на града.

Времето на празненството.

Само допреди двадесетина години, празникът на Алундил си оставаше изключително местен обичай. Но сега, когато тук се стичаха безчислените пътешественици, привлечени от славата на Просветления, който проповядваше учението за Осемизмерния Път, празненството в Алундил се превръщаше в такова многолюдно събиране, че всички стаи в страноприемниците се оказваха препълнени. Трикратни наеми събираха притежателите на палатки. Дори в конюшните бяха настанени хора, а полята наоколо се превръщаха в лагерни градчета.

Алундил боготвореше своя Буда. Не един и два града, се бяха опитвали да го примамят в своята обител. Шенгоду, Цветът на Планините му предложи дворец и собствен харем само за да дойде да преподава по хълмовете. Но Просветленият отказа да отиде в планината. Много слонове и кораби му предложи град Канака, край Змийската река, а също голяма къща и вила в околността, за да възнася учението си от пристана. Но Просветленият не отиде и на реката.

Буда остана в своята горичка и всичко живо се стичаше към него. Все по-голямо ставаше празненството с течение на годините, като добре охранен дракон, чийто люспи блестят на слънцето. Местните брамини не одобряваха антиритуалистичните учения на Буда, но благодарение на неговото присъствие се пълнеха раклите им с пари и те се научиха да живеят в сянката на учителя и никога да не произнасят на глас думата тир-тхика — еретик.

И така Буда остана в своята горичка и всичко живо се стичаше при него, в това число и Рилд.

Времето на празненството.

Вечерта на третия ден забиха барабаните.

На третия ден подеха своя ритъм масивните барабани на катхакули. Тътенът им се понесе на много мили през полето, прелетя над града, над горичката и тресавищата, които лежаха отвъд нея. Барабанчиците, обути в бели мундуси, с разголени, мургави гърди и покрита с плътен слой пот кожа, удряха на смени, толкова изнурителен бе поддържания от тях могъщ ритъм и нито за миг не бе прекъснат тътенът, даже когато новата смяна заемаше места пред силно изпънатата кожа на инструментите.

С падането на нощта, поклонниците и жителите на града чули барабанния бой се стекоха към празничното поле, просторно като старите бойни полета. Тук всеки намери своето място и зачака да настъпи нощта и да започне драмата, като междувременно отпиваха подсладен чай, който си бяха купили от тентата сред дърветата.

В центъра на полето стоеше висок колкото човешки бой меден котел пълен с масло, а от всички страни се спускаха надолу напоени фитили. Запалиха фитилите и край палатките на актьорите засвяткаха факли.

Отблизо тътенът на барабаните бе направо оглушителен, в него имаше нещо хинпотизиращо, този ритъм ставаше все по усложнен, коварно унасящ. С приближаване на полунощ прозвучаха първите славославящи песнопения, следвайки ритъма на барабаните и ту затихваха, ту се усиляваха, оплитайки в невидима мрежа хорските мисли.

Изведнъж всичко утихна, защото съпроводен от своите монаси облечени в жълти раса, на полето се бе появил сам Просветленият. Монасите отметнаха назад своите качулки и насядаха със скръстени крака право на земята. И отново въздухът и умовете на зрителите се изпълниха с тътенът на барабаните и песнопенията на богомолците.

Когато се появиха актьорите, превърнати в гиганти от многопластния грим и съпроводени от звъна на завързаните за прасците им звънчета, посрещнаха ги не с аплодисменти, а със заострено внимание. Танцъорите катхакали бяха прославени надалеч, учеха се от съвсем малки на акробатика, както и на изпитани от времето образци на класически танци, познаваха те и деветте различни движения на шията и очите, стотиците положения на ръцете, необходими за да се пресъздадат на сцената древни епични предания за любов и сражения, за стълкновения между богове и демони, за

героични двубои и кървави предателства и измени. Музикантите гръмко рецитираха строфи от сказанията за подвизите на Рама и братята Пандави, а в същото време актьорите мълчаливо ги възпроизвеждаха на сцената. Изрисувани в червени, или зелени цветове, с черни или бели маски, те се носеха през полето с развети дрехи, а огледалата над главите им блестяха като ослепителни златни ореоли под светлините на лампите. От време на време някоя от тези лампи блесваше ярко или угасваше съскайки и тогава тези ореоли се преливаха в най-различни неземни или земни оттенъци, обърквайки напълно смисъла на преданията и заставяйки самите зрители да се почувстват рожби на илюзията, а единствено реални в този свят бяха колосалните фигури, които танцуваха своят циклопски танц.

Танците обикновено продължаваха до зори и приключваха с първите лъчи на слънцето. Малко преди зазоряване, обаче, от града пристигна един от жълторасите монаси, проправи си път през тълпата и прошепна нещо на ухото на Просветления.

Буда понечи да се надигне, после изглежда промени намерението си и се намести отново. Той даде кратко нареждане на монаха, който кимна и се отдалечи.

На пръв поглед все така невъзмутим, Буда отново насочи вниманието си към сцената в полето. Един от наблизо седящите монаси забеляза, че потропва с пръст по земята, но реши че вероятно следи ритъма на музиката, тъй като общоизвестно бе, че Просветленият стои над такива неща като нетърпението. Когато драмата свърши и Сурия-слънцето украси в розово Небесата над източния пръстен на света, тълпата се изправи, сякаш отърсила се от вълшебен и страшен сън, на който бе присъствала зад пределите на нощта.

Буда и последователите му поеха незабавно към града. Без да спират никъде за почивка, те пресякоха целия Алундил с бърза, но изпълнена с достойнство крачка.

Когато навлязоха в пределите на горичката, Просветленият нареди на своите сподвижници да отдъхнат, а той самият пое към един малък павилион навътре в гората.

В павилиона го чакаше същият този монах, който бе донесъл посланието по време на драмата. Тъкмо се бореше с тежкия пристъп на треска, който измъчваше странника, намерен от него в тресавищата,

защото именно там, сред смрадливите изпарения монахът често медитираше за неизбежното разложение на своето тленно тяло.

Татхагата огледа проснатия на нара спящ мъж. Тънки и бледи бяха устните му, челото му — високо, изпъкнали скулите, веждите му бяха посивели и Татхагата реши, че под склопените клепачи се крият бледосиви или светлосини очи. От тялото му се излъчваше някакво... призрачно?...сияние, което може би се дължеше на треската, изгаряща тялото му, ала едва ли само болестта бе причина за него. На този дребничък човек съвсем не му подходеше да носи със себе си страшната вещ, която сега Татхагата държеше в ръка. На пръв поглед той изглеждаше старец. Ала вгледаш ли се по-внимателно, веднага ще осъзнаеш, че безцветните му коси и крехкото телосложение не свидетелстват за преклонна възраст, а по-скоро в тях имаше нещо детинско. По външния му вид Татхагата стигна до извода, че не му се е налагало твърде често да се бръсне. И да имаше бръчки лицето му, може би се бяха скрили в угълчетата на устата. А може би нямаше.

Буда вдигна аления шнур за душене, който имаше право да носи само светият палач на богинята Кали и измери здравината му с ръце. Без никакво съмнение той бе предназначен да се увие около неговата шия. Почти несъзнателно стисна двата края и повтори онези движения, с които това се правеше.

После сведе поглед към монаха, който го гледаше с широко отворени очи, усмихна му се невъзмутимо и остави шнура настрана. Монахът протегна влажната кърпа и оттри потта от бледото чело.

При допира спящият на нара мъж потрепера и отвори очи. В тях се четеше безумието на треската и когато тези очи се впиха в лицето на Татхагата, последният се отдръпна.

Черни като антрацит бяха тези очи и почти невъзможно бе да се различи зеницата от ириса. Имаше нещо крайно противоестественно в погледа на този човек с иначе хилаво и изтощено тяло.

Татхагата разпери пръсти и докосна ръката на мъжа — сякаш бе докоснал стомана, хладна и неподатлива. Той заби нокти в гърба на ръката. Ноктите се плъзнаха като по стъкло, а по кожата не остана и най-малка следа. Татхагата притисна с пръсти палеца на лежащия мъж. Цветът на нокътя на се промени, сякаш ръката бе отдавна умряла или бе изкуствена.

Той продължи обследването на болния. Странният феномен се губеше някъде над лактите, за да се появи отново на други места. Ръцете, гърдите, коремът, шията и части от гърба изглежда са били потопени в умъртвяващата вана и това им придаваше тази неуязвимост и неподатливост. Цялостното потопяване, без съмнение, би било фатално, а по този начин за сметка на частична загуба на чувствителността, мъжът се бе сдобил с цял набор от невидими на пръв поглед доспехи — нагръдник, шиен протектор и ръкавици от най-здрава стомана. Той наистина бе личният убиец на страховитата богиня.

— Кой още знае за него? — запита Буда.

— Монахът Симха, — отвърна другият, — той ми помогна да го пренесем тук.

— Той видя ли... — Буда махна с ръка към аления шнур — ... това?

Монахът кимна.

— Тогава незабавно го доведи при мен. Не споменавай пред никой за случилото се, кажи само че наглеждаш един повален от треска поклонник. Аз лично ще се заема с неговото лечение.

— Да, Победоносни.

Монахът забърза към изхода на павилиона.

А Татхагата приседна край спящия мъж и зачака.

Изминаха цели два дни преди да намалее треската и съзнанието да се върне отново в тези черни очи. Всеки, който минаваше покрай павилиона през тези два дни можеше да чуе гласът на Просветления, монотонна песен, която ту се издигаше, ту утихваше. От време на време болният отвръщаше с несвързани викове, както често се случва по време на треска.

На втория ден мъжът отвори очи и впери поглед в тавана. След това се намръщи и завъртя глава.

— Добро утро, Рилд — изрече Татхагата.

— Кой си ти...? — запита другият с неочаквано дълбок баритон.

— Онзи, който преподава пътя на освобождаването.

— Буда?

— Така ме наричат.

— Татхагата?

— И това име са ми дали.

Болният направи опит да се надигне и отново се отпусна на постелята. Очите му оставаха все така празни.

— Откъде знаеш името ми? — рече той най-накрая.

— Каза ми го по време на треската.

— Да, бях болен и сигурно съм надрънкал доста глупости. Простудих се в онова проклето тресавище.

Татхагата се усмихна.

— Един от недостатъците на самотното пътуване е, че ако паднеш в блато, няма кой да те измъкне.

— Вярно — кимна другият, очите му се затвориха и той потъна в укрепителен сън.

Татхагата остана да чака, заел поза лотос.

Когато Рилд се събуди отново, беше вечер.

— Жаден съм — проговори той.

Татхагата му даде да пие.

— Гладен ли си? — запита.

— Още не. Ако хапна стомахът ми ще се разбунтува.

Болният се надигна на лакът и спря поглед на своя лечител. После отново се отпусна на нара.

— Значи това си бил ти — произнесе той.

— Да.

— Какво смяташ да правиш?

— Да те нахраня, когато ми кажеш, че си гладен.

— Имам предвид — след това?

— Ще те наглеждам, докато спиш, за да не почнеш отново да бълнуваш.

— Не говорех за това.

— Зная.

— След като се нахраня, наспя се и събера сили — тогава какво?

Татхагата се усмихна и извади изпод расото аления шнур.

— Нищо — рече той. — Абсолютно нищо — при тези думи той протегна ръка и положи шнура на рамото на Рилд.

Мъжът поклати невярващо глава, отпусна се назад и придърпа шнура. Сетне го уви около китката си и нежно го погали.

— Той е свещен — рече, след известна пауза.

— Така изглежда.

— Знаеш за какво е предназначен, нали?

— Разбира се.

— Тогава защо не предприемаш нищо?

— Не ми се налага да върша нещо или да действам. Всичко идва при мен. Ако нещо трябва да стане, ти си този, който ще го сториш.

— Не разбирам.

— И това знам.

Мъжът се загледа в сенките над него.

— Мисля, че сега мога да хапна нещо.

Татхагата му подаде купичка с бульон и хляб и мъжът бавно се нахрани. Сетне отпи няколко глътки вода и когато свърши, гърдите му се повдигаха тежко.

— Ти оскърби Небесата — заяви той.

— Това ми е известно.

— Нанесе ущърб на величието на богинята, което никога не е било поставяно под съмнение.

— Зная.

— Но аз ти дължа живота си, ядох от твоя хляб...

Нямаше отговор.

— И заради това, трябва да наруша своята свещена клетва — довърши Рилд. — Не мога да те убия, Татхагата.

— Тогава и аз ти дължа своя живот. Да смятаме, че сме квит.

Рилд се засмя отпаднало.

— Така да бъде — въздъхна той.

— И какво ще правиш сега, след като се отказа от мисията си?

— Не знам. Прекалено голям е грехът ми, та да се върна обратно. Сега и аз оскърбих Небесата и богинята ще отвърне милостта си от мен. Аз я подведох.

— Щом е така, остани при нас. Поне ще ми правиш компания в проклятието.

— Чудесна идея — съгласи се Рилд. — И без това нямам голям избор.

Той отново потъна в сън, а Буда — в търпеливо очакване.

В дните, които последваха, докато стихията на празненството постепенно утихваше, Просветленият неуморно проповядваше пред сбиращите се в гората поклонници. Говореше за единството на всички неща, големи и малки, за законите на причинността, за раждането и умираването, за илюзорността на света, за искрицата на атман, за пътя на

спасението, чрез пълно самоотричане и единение с цялото, говореше за реализацията и просветлението, за безсмислието на браминските ритуали като ги сравняваше със съдове, изпразнени от съдържание. Слушаха го много, някои го чуваха и още по-малко оставаха в пурпурната горичка за да носят шафрановото расо и да застанат на пътя към истината.

И всеки път, когато проповядваше, мъжът на име Рилд присядаше наблизко, облечен в своите черни дрехи и не откъсваше замислен поглед от лицето на Просветления.

На втората седмица след своето оздравяване, Рилд пресрещна учителя, докато се разхождаше из градината за медитация. Той закричи редом с нето и след кратко мълчание заговори.

— Просветлени, слушах твоите проповеди и ги слушах внимателно. Много мислих върху думите ни.

Събеседникът му кимна.

— Винаги съм бил страстно вярващ, — продължи Рилд, — иначе едва ли щях да бъда избран на този пост, който заемах до скоро. Но след като осъзнах, че е невъзможно да изпълня своята мисия, почувствах огромна празнина. Подведох своята богиня и животът изгуби смисъл за мен.

Другият го слушаше мълчаливо.

— Но чух словата ти, — продължи Рилд, — и те ме изпълниха с радост. Те ми показаха друг път за спасение и той, както ми се струва, превъзхожда пътя, който следвах до сега.

Докато говореше, Буда разглеждаше внимателно лицето му.

— Твоят път на отричане е строг, но чувствам, че е правилен. Той съответства на нуждите ми. Ето защо моля за разрешение да встъпя в твоето съобщество и да следвам пътя ти.

— Уверен ли си, — запита го Просветленият, — че не се стремиш към самонаказване, заради онова, което тежи на съвестта ти?

— Уверен съм — отвърна Рилд. — Приех дълбоко в мен твоите слова и почувствах истината, която се крие в тях. Докато бях на служба при богинята, избих повече мъже, отколкото пурпурни листа има на този храст. Дори не броя жените и децата. Така че, не е никак лесно да ме убедиш с думи, защото съм чул прекалено много гласове с най-разнообразна интонация — гневни, молещи, проклинащи. Но твоите думи ме трогнаха и те превъзхождат проповедите на брамините. Бих

бил щастлив да стана твой личен палач и да изпращам в отвъдния свят враговете ти с помощта на шафранен шнур — с кинжал, пика или голи ръце, защото съм добре сведущ във всички оръжия, след като посветих три живота да ги изучавам — но знам, че не това е твоят път. Животът и смъртта за теб са едно и също и ти не се стремиш към унищожаване на твоите противници. Ето защо моля да бъда допуснат в твоя орден. За мен, уставът му не ще е толкова тежък, колкото за останалите. Те трябва да се откажат от семейство и деца, от произход и собственост. Аз съм лишен от всичко това. Те трябва да прекършат волята си, а за вече го сторих. Единственото, което все още нямам е жълтото расо.

— Имаш го, — рече Татхагата, — заедно с моята благословия.

Рилд навлеche расото на будистки свещеник и с усърдие се отдаде на пост и медитации. След седмица, когато празненството наближаваше своя край, той взе със себе си паничката за подаяния и се отправи с останалите монаси към града. Но не се върна с тях. Настъпи здрач, после дойде нощта. На полето се разнесоха последните звуци на нагасуарам, роговете на Храма и много пътешественици вече бяха напуснали празненството.

Дълго броди из гората Просветленият, потънал в размишления. След това и той изчезна.

Спусна се надолу в гората, заобиколи тресавищата по посока към Алундил, над който се издигаше тъмната маса на скалистите хълмове, стигна до града, който все още гъмжеше от шумни и възбудени пътешественици и пое нагоре по улицата, която завършваше при Храма.

Буда проникна във външния двор, но тук вече цареше тишина. Отишли си бяха кучетата, децата и скитниците. Отдавна спяха жреците. Един единствен служител дремеше зад една лавка на пазара. Много от светилищата бяха празни, статуите бяха пренесени вътре докато премине нощта. Пред някои от останалите бяха коленичили позакъснели поклонници.

Той влезе във вътрешния двор. Пред статуята на Ганеша, на молитвена рогозка бе коленичил потънал в молитва аскет. Застинал в пълна неподвижност, той също сякаш се бе превърнал в каменно ваяние. Четири газени лампи мъждукаха от краищата на малкия двор и трепкащите им отблясъци само подчертаваха спускащия се мрак, който

покриваше със своя воал светилищата. Мънички молитвени светилници осветяваха някои от статуите.

Татхагата прекоси двора и се спря пред статуята на Кали, в чийто крака потрепваше молитвен светилник. Устните ѝ сякаш се изкривиха в усмивка, докато богинята оглеждаше странника пред себе си.

Около протегнатата ѝ ръка бе увит аленият шнур, а края му бе закачен на каменния кинжал.

Татхагата я погледна усмихнат и в този миг, чертите ѝ като че ли се намръщиха.

— Това, скъпа моя, е заявление за напускане на служба — произнесе той. — Този рунд го загуби.

В отговор богинята сякаш кимна.

— Поласкан съм, че за толкова кратко време получих такова признание — продължи той. — Но дори да бе успяла в замисленото, стара приятелко, едва ли щеше да спечелиш много. Вече е твърде късно. Дадох началото на нещо, което не ще съумееш да спреш. Много са онези, които чува древните слова. Ти мислеше че са загубени — аз също. Но гресяхме и двамата. Религията, с която управляваш е много стара, богиньо, но не по-малко древно е и моето протестно учение. Така че, наричай ме протестант и помни — сега аз съм повече от човек. Лека нощ.

Той напусна Храма и светилището на Кали, където гърба му пронизваше погледът на Яма.

Много месеци изминаха, преди да се случи чудото, а когато най-сетне се случи, никой на прозря че е чудо, защото началото му не бе от вчера.

Рилд, който бе дошъл от север заедно с пролетните ветрове, на ръката си бе намотал смърт, а в очите му блестеше черен огън; Рилд — с побелелите вежди и заострените уши заговори един следобед, когато пролетта си бе отишла и дълги летни дни заляха със зной земята под Божествения мост. Той заговори със своя неочаквано дълбок баритон, за да отвърне на въпроса, зададен от някакъв странник.

Човекът зададе втори въпрос, после трети.

А той продължаваше да говори, докато наоколо започнаха да се трупат монаси и други поклонници. След въпросите, задавани вече от всички, следваха отговори и се разрастваха тези отговори и ставаха все

по-дълги и изчерпателни, защото се превръщаха в притчи, примери и алегории.

Постепенно всички приседнаха в краката му и очите му се превърнаха в тъмни бездни, а гласът му сякаш идеше направо от небесата, тих, мелодичен и настоятелен.

След като го изслушаха, странниците се отправиха по своя път. Но по пътя си те разказваха за чутото на всички срещнати и още преди да свърши лятото, заприиха в пурпурната горичка нови поклонници, които искаха да чуят словата на ученика на Буда.

Татхагата проповядваше на смени с него. Двамата говореха за Осемизмерния път, за величието на нирвана, за илюзорността на света и за оковите, с които този свят сковава хората.

А после настъпи време, когато дори сладкодумният Татхагата започна да се вслушва в проповедите на своя ученик, който бе разкрил сърцето си за всичко, на което бе научен от учителя си, продължително бе разсъждавал и медитирал над него и сега, сякаш открил проход към неznайно море, той потапяше своята стоманена десница в този потаен източник и разпръскваше истина и красота над главите на слушателите.

Отмина лятото. Вече нямаше никакво съмнение, че двама бяха просветлените: Татхагата и неговият дребничък ученик, който всички наричаха Сугата. Говореха дори, че Сугата бил изцелител и когато очите му блестели със странен огън, а ледените му ръце докосвали някой навехнат или счупен крайник, този крайник мигом заздравявал. Говореха също, че по време на една от проповедите му прогледнал слепец.

Самият Сугата вярваше в две неща: в Пътя на Спасението и в Татхагата, наречен още Буда.

— Победоносни, — рече му той един ден, — животът ми бе лишен от съдържание, преди да разкриеш пред мен Истинския път. Какво почувства, когато бе просветлен? Видя ли ослепителен огън, или тътен на падаща вода, докато ти се сливаше с всичко и ставаше част от него — дърветата, облаците, животните в гората, хората, снегът по планинските върхове и разпилените из полето кости?

— Да — рече Татхагата.

— Аз също познах радостта на всички тези неща — отвърна Сугата.

— Да, зная — кимна Татхагата.

— Сега вече разбирам, защо веднъж ми каза, че всичко идва при теб. Да дариш на света подобно учение — нищо чудно, че боговете ти завиждат. Нещастните! Те са достойни за съжаление. А ти знаеш. Ти познаваш всички неща.

Татхагата не отговори.

И когато отново над страната повяха пролетните ветрове и измина още една година от появяването на втория Буда, в един ден от небесата се разнесе ужасяващ вопъл.

Жителите на Алундил излязоха на улиците и впериха погледи в небето. Судравите зарязаха полската работа и вдигнаха глави. Внезапна тишина се възцари в големия Храм на хълма. В пурпурната горичка отвъд пределите на града, монасите бяха устремили погледи нагоре.

И премина над тях родената да властва над ветровете... Дойде от север, зелена и червена, жълта и кафява... Полетът ѝ бе като танц, а въздухът ѝ бе пътека...

Не след дълго се разнесе втори вопъл, последван от свистенето на могъщи криле, докато онова, що се бе появило се издигна нагоре сред облаците и се превърна в мъничка точка.

А после се спусна право надолу, като метеор, избухна в пламъци в най-различни цветове на дъгата, докато растеше и ставаше все по-голямо и невъзможно бе да се предположи, че нещо с подобни размери, подобен размах и подобно великолепие е живо същество...

Наполовина дух, наполовина птица, небето бе затъмнено от легенда.

Над Алундил кръжеше Птицата Гаруда.

Птицата направи няколко кръга, а сетне се скри зад скалистите хълмове на хоризонта.

— Гаруда! — тази дума се понесе от уста на уста из целия град, през полето, през храма и достигна пурпурната горичка.

Ако не летеше сама, само бог мажеше да управлява Птицата Гаруда.

Над града се спусна мълчание. След оглушителния тътен и ужасяващите вопли на небето, гласовете на хората от само себе си утихваха в шепот.

Просветленият стоеше на пътя, недалеч от горичката, заобиколен от тревожно суетящи се монаси и гледаше към далечните хълмове.

Сугата се спря до него.

— Беше миналата пролет... — поде той.

Татхагата кимна.

— Когато се провали Рилд — довърши Сугата. — Какво ли ново ни изпращат Небесата?

Буда сви рамене.

— Страхувам се за теб, учителю мой — продължи другият. — През целия си живот не съм срещал по-добър приятел от теб. Твоето учение ми дава душевен покой. Защо не те оставят на мира? Ти си най-безобидният от всички хора, а твоето учение е най-благородното. Какво зло би могъл да им причиниш?

Татхагата се извърна.

В този миг, пляскайки оглушително с крила, Птицата Гаруда отново се издигна над хълмовете и от разтворения ѝ клюн се разнесе познатият ужасяващ вопъл. Но този път тя не прелетя над града, а се издигна право нагоре в небето и после пое на север. С такава скорост летеше тя, че само след няколко секунди се изгуби на небосклона.

— Ездачът вероятно е слязъл на хълмовете — предположи Сугата.

Буда се отправи към пурпурната горичка.

Той се зададе откъм каменните възвишения, без да бърза.

Червените му ботуши стъпваха безшумно по тясната, изрязана в скалите пътека.

Пред него се чуваше шумът на бързо течаща вода, малко по-нататък пътеката пресичаше малък поток. Като се загърна по-плътно в своето кърваво-червено наметало, той изви по пътеката, а рубинената дръжка на неговия ятаган проблясваше над алената ножница.

След като излезе от завоя той спря.

Отсреща, до прехвърленото през потока стъбло, го очакваше някой.

Той присви за миг очи, после продължи напред.

Онзи, който стоеше на пътя му, беше дребен на ръст, облечен в черните дрехи на поклонник, прихванати в кръста с тънка, кожена връв, на която се поклащаше закривен кинжал. Главата му бе избръсната до голо — с изключение на малка плитка посивели коси.

Посивели бяха и веждите над черните очи, бледа бе кожата му, а ушите — щръкнали.

Пътникът вдигна ръка и поздрави срещнатия.

— Добър ден, пътешественико.

Мъжът не отговори, но вместо това запречи пътеката, която извиваше към падналото стебло.

— Прости ми, добри човече, но смятам да се прехвърля на другия бряг, а ти ми пречиш — рече новопристигналият.

— Грешите, Господарю Яма, ако си мислите, че ще минете оттук.

Мъжът в червено се усмихна и показа едрите си, равни зъби.

— Винаги ми е приятно, когато ме познаят, — кимна той, — даже когато това се съпровожда с грешки по останалите въпроси.

— Не се дуелирам с думи — заяви мъжът в черно.

— Така ли? — другият вдигна вежди с малко пресилена изненада. — И с какво се дуелирате, сър? Предполагам, че не с това парче криво желязо, което се поклаща на пояса ви.

— Именно с него.

— А аз го помислих за някаква варварска религиозна реликва. Доколкото ми е известно в този край се срещат какви ли не странни секти и примитивни култове. За миг си помислих, че и ти си привърженик на някоя подобна групичка. Но щом казваш, че това нещо е оръжие, тогава предполагам, че умееш да боравиш с него?

— Донякъде — отвърна мъжът в черно.

— Добре тогава, — кимна Яма, — защото не бих искал да убия човек, който не знае с какво се е захванал. Длъжен съм обаче да те предупредя, че когато се изправиш пред Висшия съд, ще ти бъде зачетено самоубийство.

Другият отвърна с едва забележима усмивка.

— Веднага щом си готов, Смъртоносецо, ще помогна на духа ти, да се освободи от оковите на плътта.

— Само още един въпрос, — отвърна Яма, — и ще съм готов да поставя точка на нашия разговор. Кажи ми името си, за да знам за кого да поръчам на жреците да се молят.

— Съвсем наскоро се отказах от своето последно име — отвърна другият. — И поради тази причина, светият съпруг на Кали ще трябва да умре от ръката на безименен.

— Ти си глупак, Рилд — заяви Яма и извади своя ятаган.

Човекът в черно измъкна кинжала.

— Това и заслужаваш — да умреш без име, защото предаде своята богиня.

— Животът е пълен с предателства — отвърна неговият опонент, преди да нанесе първия удар. — Като заставам с оръжие в ръка срещу теб, аз предавам и учението на моя настоящ господар. Но трябва да следвам повелята на сърцето. Нито старото ми име, нито новото ми подхождат в този миг — така че, не ме наричай по име!

И кинжалът му се превърна в огън, който скачаше навсякъде, святкаше и пробощдаше.

Яма отстъпи пред тази яростна атака, крачка по крачка, с леки завъртания на китката той отбиваше сипещите се върху му удари.

После, когато наброи десет крачки назад, той се спря и закова на място. Парираше ударите с по-голяма лекота, неговите собствени контраудари бяха все по-чести и все по-остри, примесени с финтове и внезапни атаки.

Битката ставаше все по-разгорещена, пот се сипеше като дъжд от челата им, после внезапно Яма премина в настъпление, като постепенно принуди противника си да отстъпи назад. И така крачка по крачка, докато застанаха на първоначалното място.

Когато под краката им бе отново парчето земя, на което за пръв път размениха удари, Яма заговори, сред звъна на сипещите се удари.

— Изглежда добре си учил уроците си, Рилд! По-добре, отколкото предполагах. Поздравления!

Докато изговаряше тези думи, опонентът му успя да изпълни един щателно подготвян двоен финт и го прониза в рамото, а потеклата кръв мигом се смеси с цвета на плаща.

В отговор Яма се хвърли напред, разби защитата на противника и нанесе такъв ужасяващ удар по врата, че сигурно щеше да му отреже главата.

Мъжът в черно зае защитна позиция, отби още една атака и се хвърли напред, за да бъде отбит на свой ред.

— Значи са ти потопили вратлето в смъртоносната вана — отбеляза Яма. — Ще потърся другаде слабото ти място — и острието му запя като струна, докато се вливаше все по-ниско в защитата на противника.

Яма даде воля на ятагана си и на умения, които бе придобивал и усъвършенствал в течение на много векове. Но съперникът му продължаваше да отбива тези растящи като лавина атаки, отстъпваше, измъкваше се все по-бързо и дори от време на време нанасяше удари.

Ала не след дълго се озова на брега на потока. Тогава Яма забави своите движения и заговори:

— Преди близо половин век, когато съвсем за кратко беше мой ученик, си рекох: „В този има наченки на майстор“. И оказва се, Рилд, че не съм грешал. Ти вероятно си най-великият фехтовач на всички времена, за които пазя спомен. Наблюдавайки изключителното ти умение, готов съм дори да ти простя изменничеството. Наистина е жалко...

Мъжът в черно отскочи назад, отблъсна поредния удар, после замахна към главата на Яма и изведнъж осъзна, че е стигнал до падналото през потока дърво.

— И ръката ти също! Наистина, Рилд, трябва да признаеш, че богинята е била доста щедра в покровителството си към теб. Да опитаме това!

Стоманеното острие запя отново, Яма сграбчи кинжала на противника в захват и с бърз удар го прониза в бицепса.

— Аха! — възкликна той. — Ето едно място, което е пропуснала! Я да потърсим още!

Остриетата се вплитаха и разделяха, извъртаха се, промушваха, отбиваха и контраатакуваха.

Мъжът в черно се покатери на стъблото и замахна от високо към главата на Яма, но ударът му бе отблъснат с лекота. Яма се нахвърли още по-ожесточено върху него, принуждавайки го да отстъпи назад по стъблото, а сетне ритна с крак подпрения на отсамния бряг край.

Опонентът му подскочи във въздуха назад, приземи се на отвъдния край и също ритна полупотопеното във водата дърво.

Още преди Яма да се покатери на него, стъблото се завъртя в потока и изчезна по течението на запад.

— Ширината е не повече от седем или осем фута, Яма! — извика другият. — Защо не прескочиш?

В отговор Богът на Смъртта се усмихна.

— Поеми си дъх, докато все още можеш — отвърна той. — Диханието е най-ценния от всички дарове на боговете. Никой не го

възпява в химнове, никой не възнася в молитви добрия въздух, който дишат наравно както принцът така и просякът, господарят и неговото куче. Но, Боже опази, да те лишат от него! Наслаждавай се, Рилд, на всеки свой дъх, сякаш е последният, защото и това скоро ще стане!

— Казват, че си много сведущ по тези въпроси, Яма — отвърна онзи, когото бяха наричали Рилд и Сугата. — Казват, че си бог на царството на смъртта и че познанията ти се простират отвъд пределите на простосмъртните. Питам те, тогава, защо стоим тук?

Този път Яма не отвърна с познатата си насмешлива усмивка, както при предишните думи на своя опонент. В лицето му се долавяше нещо ритуално.

— Какво искаш да научиш? Ще те даря, предсмъртно, с отговора на един твой въпрос.

И тогава онзи, когото наричаха Рилд и Сугата, запя древните строфи на „Ката Упанишад“:

— „Съмнения се пораждат, когато човек умира. Едни казват, че все още го има. Други — че няма го вече. Ето това е, което искам да науча от теб.“

На свой ред Яма отвърна също с древните слова:

— „В това дори боговете се съмняват. Не е лесно да се осъзнае, защото неуловима е природата на атман. Задай ми друг въпрос. Освободи ме от бремето на този!“

— „Прости ми, о Смърт, но това стои над всичко за мен, а едва ли ще намеря друг учител, който да се равнява на теб. Няма друг въпрос, на който бих желал да науча отговора.“

— „Запази тогава живота си и си върви по пътя — рече Яма и прибра ятагана в ножницата. — Освобождавам те от твоята съдба. Избери си синове и внуци, избери слонове, коне, безчислени стада и злато. Избери си каквото пожелаеш — русокоси красавици, колесници, музикални инструменти. Всичко ще ти дам, каквото само пожелаеш, но не ме питай за смъртта.“

— „О Смърт, — пропя другият, — всичко що ми предлагаш е преходно и утре не ще го има. Запази за себе си красавиците, конете, танците и песните. И не искам никакъв друг предсмъртен дар от теб, освен онзи, що вече си пожелах — кажи ми, Смърт, какво лежи отвъд живота, и в което се съмняват както хора, така и богове.“

Яма замря неподвижно и се отказа да продължи с цитатите от древния текст.

— Добре, Рилд, — рече най-сетне той, — но не е подвластно това царство на думите. Ще трябва да ти го покажа.

Двамата постояха неподвижно няколко секунди и после мъжът в черно се залюля, прикри очите си с ръце и от устните му се отрони сподадено хлипане.

И тогава Яма свали плаща си и го хвърли като мрежа през потока.

Специално утежнен за подобни случаи, плащът загърна като в желязна паяжина мъжът в черно.

Докато се бореше, мъжът чу бързи стъпки и после удар в земята — Яма се бе прехвърлил на отсамната страна на потока. В този миг той успя да отхвърли плаща и отби новата атака на Яма. Брегът зад него се издигаше постепенно и докато отстъпваше назад той все повече се извисяваше над своя противник. Оттук започна той своите ожесточени атаки. Но бавно и неумолимо Яма се изкачваше нагоре по хълма.

— Смъртоносецо, Смъртоносецо, — пропя мъжът в черно, — прости моят прекалено дързък въпрос и ми кажи, че не ме излъга.

— Скоро ще разбереш — отвърна Яма и нанесе удар в краката.

Следващия удар на Яма попадна право в гърдите и всеки друг, на мястото на мъжа в черно би паднал пронизан. На острието само се плъзна по гладките му гърди.

Когато излязоха на склона, където почвата под краката им бе разровена, дребният мъж започна да рита, засипвайки своя противник с пръст и камъни. Яма прикри очите си с ръка, но в следващия миг върху него се стовариха няколко по-едри камъка. Още камъни се посипаха, някои от тях попаднаха под краката му, той се подхлъзна и се свлече надолу по хълма. Мъжът в черно успя да бутне няколко големи камъка и след това се хвърли надолу с вдигнат над главата кинжал.

Яма осъзна, че не ще съумее да посрещне на време атаката на своя противник и затова се претърколи и се свлече до самия поток. Със сетни усилия избягна лавината от едри камъни, която летеше към него, но докато се търкаляше по брега на потока, ятаганът отхвърча от ръката му и потъна във водата.

Яма измъкна от пояса си кинжала и полуизправен едва успя да отбие удара на своя нападател. Зад гърба му, няколко едри скални отломъка изплюяха в потока.

Той се пресегна с лявата си ръка и се вкопчи в десницата на противника си. Опита се да нанесе удар със своя кинжал, но почувства, че и неговата ръка попада в желязна хватка.

Двамата замръзнаха в мъртва хватка, измервайки силата на своите мишци, но неочаквано Яма приклепна, изви се настрана и прехвърли противника през себе си.

Двамата се затъркаляха по земята без да отслабват хватката. Стигнаха брега на потока, наклониха се и се преметнаха през него. При удара с повърхността на водата, Яма почувства, че кинжала се изплъзва измежду пръстите му.

Когато отново изплуваха на повърхността и двамата стискаха в шепите си само вода.

— Дойде време за последно покръстване — каза Яма и замахна с лявата си ръка.

Противникът отби удара и нанесе удар на свой ред.

Водата ги повлече вляво, докато и двамата стъпиха на скалното дъно и така продължиха да се бият, пристъпвайки надолу по течението.

Потокът се разшири и стана по-плитък, докато накрая водата се плискаше някъде до пояса и на двамата. На отделни места брегът вече не бе толкова стръмен.

Яма нанасяше удар след удар, с юмруци и с острата част на дланта, но със същия успех можеше да блъска статуя, защото този, който някога бе избран за палач на Кали, понасяше ударите с пълно равнодушие и ги връщаше със сила, способна да раздробява и най-здравата кост. Повечето от тези удари се забавяха във водата, или бяха блокирани от самия Яма, но един от тях попадна в ребрата, а друг се плъзна по лявото рамо и се спря в скулата.

Яма се хвърли право назад за да излезе някъде на плитко.

Противникът го последва, без да изостава на крачка и се натъкна с неуязвимия си корем право на тока на червения ботуш. В същия миг Бог Яма го сграбчи с две ръце и го дръпна с все сила към себе си. Мъжът в черно прелетя над главата на Яма и се просна по гръб в плитчината.

Яма се изправи и се завъртя, тъкмо на време, защото другият вече измъкваше кинжал от колана си. През цялото време лицето му бе останало безстрастно.

Очите им се срещнаха за миг, но този път човекът в черно не трепна.

— Вече мога да срещам смъртоносния ти поглед, Яма, — изрече той. — Научи ме на прекалено много неща!

Но в мига, когато се хвърли напред, Яма замахна с пояса си и го обви около бедрата на противника.

От изненада мъжът в черно изпусна кинжала, в същия миг Яма го обгърна с ръце, притисна го здраво към себе си и го повлече към дълбокия вир.

— Никой не възпява диханието — повтори той. — Но горко на онзи, който остане без него!

При тези думи той се хвърли право в черните води, стиснал в стоманена прегръдка съперника към гърдите си.

По-късно, много по-късно, една измокрена до кости фигура стоеше до брега на потока, поемайки си с мъка въздух.

— Ти беше... — произнесе с мъка човекът — ...най-великият... от всички, които са въставали срещу мен... за всички векове... които помня... Наистина е жалко...

След това мъжът пресече потока и продължи пътя си по изрязаната в скалата пътека.

След като пристигна в Алундил, пътникът се настани в първата изпредила му се таверна. Там нае стая и поиска да му приготвят гореща вана. Докато се къпеше, слугата почисти дрехите му.

Преди да пристъпи към сервирания обяд, той се приближи до прозореца и огледа улицата. Из въздуха се носеше аромата на печени гущери, улицата тънеше в прах и глъчка.

Хората напускаха града. В двора на таверната, още от сутринта един керван се готвеше за дълъг път. Изминалата нощ бе последна за пролетното празненство. Долу, на улицата, търговците продължаваха да хвалят стоката си, майки успокояваха разплаканите си деца, а някакъв местен принц тъкмо се връщаше от лов с хората си, към ездитния гущер бяха привързани ловни трофеи — два огнепетела. Малко по-нататък една уморена проститутка оживено обсъждаше нещо с местен жрец, а той само поклащаше глава и накрая пое по

улицата. Една от луните вече се бе издигнала високо в небето — и на фона на Божествения мост изглеждаше като златна — а втората, по-малката луна, тъкмо се бе появила на хоризонта. Във вечерния въздух повя хлад и донесе със себе си над всички градски миризми ароматът на зараждащата се пролет: на нежна трева и току-що поникнали цветя, на влажна почва и пълноводни ручей. Като се наклони напред, той успя да зърне разположеният на хълма Храм.

Странникът заповяда на слугите да му поднесат обяда и да повикат един местен търговец.

Хранеше се бавно, без да обръща особено внимание на ястията и когато привършваше, на прага се появи повиканият търговец, който носеше цяла торба с образци. След кратко колебания странникът се спря на една дълга, извита сабя и къс кортик, които затъкна в пояса си.

След това той излезе от таверната и закрачи в падащия здрач, по главната улица на града. Любовници се прегръщаха страстно под капчуците. В една къща оплакваха покойник. Някакъв просяк куцука след него известно време, докато накрая странникът се извърна и процеди през зъби: „Ти не си сакат“. Онзи замръзна на място, след това побърза да се скрие в тълпата. В небето избухнаха огньовете на първите фойерверки и се спускаха надолу като дълги бледорозови ленти. От Храма се носеха пронизителните звуци на нагасуарам и дудуци. Непознат мъж се препъна в него и направи опит да се побегне, ала ръката на странника с едно движение скърши китката на непознатия, а измъкнатата кесия тупна в прахта. Мъжът злобно изпсува и повика на помощ, но странникът го бутна небрежно в отходната канавка и продължи, прогонвайки с мрачния си поглед двамата съобщници на крадеца.

Най-сетне той наближи Храма, поспря се за миг на прага и после влезе.

Продължи направо към вътрешния двор. Пред него, един жрец тъкмо пренасяше малка статуетка от една външна ниша.

Странникът огледа двора, след това се отправи с бърза крачка към статуята на богинята Кали. Известно време я разглежда внимателно, накрая извади сабята и я положи в нозете ѝ. Когато най-сетне я вдигна отново и се обърна за да си тръгне, странникът откри, че отзад го наблюдаваше един жрец. Странникът му кимна, а другият незабавно го доближи и го поздрави.

— Добър вечер, сияйни — отвърна странникът.
— И нека Кали благослови твоето оръжие, войнико.
— Благодаря ти. Тя вече го стори.

Жрецът се усмихна.

— Говориш така, сякаш го знаеш със сигурност.

— И това ти се струва самонадеяно, така ли?

— Във всеки случай, не прави добро впечатление.

— И въпреки това, почувствах как силата ѝ се прехвърля в мен, докато я съзерцавах в светилището.

Жрецът сви рамене.

— Независимо от службата ми, — заяви той, — бих могъл и без тази сила.

— Страхуваш се от силата?

— Трябва да отбележа, — рече в отговор жрецът, — че независимо от своето великолепие, светилището на Кали е далеч по-малко посещавано от тези на Лакшми, Сарасвати, Шакти, Шитала, Ратри и други, не толкова ужасни богини.

— Но те не могат по нищо да се мерят с нея.

— Защото е най-ужасяващата.

— Е и? Независимо от силата си, тя е справедлива богиня.

Жрецът се усмихна.

— Справедливост ли е онова, което би пожелал човек, преживял няколко десетки години, войнико? Що се отнася до мен, милосърдието ми се струва далеч по-привлекателно. Ето защо предпочитам да се прекланям пред всеопрощаващи божества.

— Добре, — отвърна другият, — но аз, както сам отбеляза, съм войник. И природата ми е близка до нейната. Ние мислим еднакво, богинята и аз. Имаме общо мнение по много въпроси. А когато възниква противоречие, спомням си, че тя е жена.

— Макар и да живея тук, — отвърна жрецът, — не си позволявам да говоря така свойски за моите подопечни — боговете.

— Пред публика, сигурно — отбеляза другият. — Но не ми разказвай басни от живота на жреците. С много от вас съм вдигал наздравици и знам, че сте също такива богохулници като останалите простосмъртни.

— За всичко има време и място — произнесе жрецът и вдигна глава към статуята на Кали.

— Да де, да. Кажи ми сега, защо не е излъскана основата на статуята? Цялата е в прах.

— Вчера я почиствах, но от тогава минаха толкова много хора.

Странникът отвърна с усмивка.

— А защо в краката ѝ няма никакви жертвоприношения?

— Никой не поднася цветя на Смъртта — каза жрецът. — Идват само за да я погледнат — и после отминават. Ние, местните жреци, винаги сме смятали, че двете статуи са разположени изключително удачно. Страхотна двойка се, не мислиш ли? Смъртта и повелителката на разрухата.

— Отборът си го бива — кимна другият. — Но да не искаш да кажеш, че никой не поднася дарове на Яма? Абсолютно никой?

— Никой, с изключение на нас жреците, когато го изисква храмовия календар, или някой отчаян гражданин, чиято възлюбена е на смъртно легло, а са ѝ отказали прераждане. Вън от тези случаи не съм виждал никой да поднася дарове, или да извършва жертвоприношение в чест на Яма.

— Той сигурно се чувства обиден.

— Не е така, войнико. Защото не е ли всичко живо само по себе си жертвоприношение пред Смъртта?

— Право казваш. За какво са му потрябвали техните лицемерни дарове? Не, Яма взима от тях само онова, което иска.

— Както и Кали — съгласи се жрецът. — В казуса и на двете божества, не веднъж съм намирал оправдание на атеизма. За съжаление, те се проявяват прекалено силно в този свят, за да може сериозно да се отрече тяхното съществуване. Жалко.

Войникът избухна в смях.

— Жрец, който вярва въпреки желанията си! Това ми хареса. Ето, купи си буре със сома — ще ти помогне в жертвоприношенията.

— Благодаря ти, войнико. Ще го сторя. Не искаш ли да се присъединиш към мен?

— Кълна се в Кали, искам! Но само по една малка.

Той пое след жреца към централната сграда, след това по тясна стълба се спуснаха в подземие, където веднага бе отворено буренце със сома и им предложиха два черпака.

— За твое здраве и дълголетие — вдигна тост странникът.

— За твоите мрачни покровители — Яма и Кали — отвърна жрецът.

— Благодаря ти.

На един дъх погълнаха те силната напитка и си наляха още.

— Това ще загрее гърлото ти през нощта.

— Така е.

— Добре че най-сетне си тръгват поклонниците — рече жрецът.

— Набожността им обогатява нашия Храм, но затова пък са толкова отегчителни за всички служители.

— За заминаването на поклонниците!

— За заминаването на поклонниците!

Отпиха отново.

— Все си мислех, че повечето от тях идват да видят Буда — отбеляза Яма.

— Вярно — кимна жрецът. — Но от друга страна, не искат да подминават с пренебрежение и боговете. Така че, преди да посетят пурпурната горичка, те поднасят дарове и извършват жертвоприношения в Храма.

— Какво знаеш за онзи, когото наричат Татхагата и за неговото учение?

Събеседникът му зарея поглед.

— Аз към жрец на боговете и брамин, войнико. Не желая да говоря за него.

— Значи и теб те е засегнал?

— Стига! Казах ти вече, че не искам да говоря на тази тема!

— Това няма особено значение — а скоро ще има още по-малко значение. Благодаря ти за вкусната сома. Лека нощ, жрецо.

— Лека нощ, войнико. Нека боговете дарят с усмивка твоя път.

— И твоя също.

Странникът пое нагоре по стълбите, напусна Храма и се отправи към града.

Когато стигна пурпурната горичка, в небето висяха три луни, зад дърветата мъждукаха светлините на лагерните огньове, призрачно сияние се издигаше над града, а листата потрепваха от влажния ветреца.

Странникът продължи безшумно напред и влезе в гората.

Когато излезе на една осветена поляна, той се изправи лице в лице с насядали неподвижно, мълчаливи фигури. Всяка една носеше

жълто расо, а лицето ѝ бе покрито с жълта качулка. Стотици бяха насядалите пред него и никой от тях не издаваше и най-малък звук.

Той застана до най-близкия.

— Дойдох да видя Татхагата, наречен Буда — произнесе.

Човекът сякаш не го чуваше.

— Къде е той?

Човекът не отговори.

Странникът се наведе напред и се вгледа в притворените му очи. Постоя така малко, но другият като че ли бе изпаднал в транс, защото очите му не трепваха.

Тогава странникът повиши глас, за да го чуят всички на поляната.

— Дойдох да видя Татхагата, наречен Буда. Къде е той?

Сякаш разговаряше с поле от камъни.

— Да не смятате по такъв начин да го скриете от мен? — извика той. — Или си мислите, че понеже сте много и облечени еднакво, няма да успея да го открия сред вас?

В отговор се чу само песента на вятъра. Светлините на огньовете потрепнаха, а сенките на дърветата затанцуваха.

Той се изсмя.

— В това може би сте прави — наложи се да признае. — Но все някога ще ви се наложи да се размърдате — ако възнамерявате да живеете — а аз мога да чакам не по-зле от всеки простосмъртен.

При тези думи той приседна, облегна се на едно дърво и зачака, положил сабята върху скръстените си нозе.

Почти мигновено го налегна дрямка. Главата му клюмна няколко пъти. После странникът опря брадичка в гърдите и захърка.

Вървеше през синьо-зелена равнина, тревата се огъваше пред него за да му стори път. Отсреща се виждаше огромно дърво. Не беше израснало това дърво върху света, а по-скоро сякаш го крепеше с могъщите си корени и простираха се клоните му сред звездите.

В основата на дървото седеше със скръстени нозе човек, а на устните му играеше лека усмивка. Веднага разбра, че този човек е Буда, приближи се и спря пред него.

— Приветствам те, о Смърт, — произнесе седналият и като корона блесна ореолът над главата му.

Вместо отговор Яма извади сабята.

Буда продължаваше да се усмихва, Яма направи крачка напред и изведнъж до слуха му достигна ехото на далечна музика.

Той замря и се огледа, вдигнал над главата си острието.

Те се появиха от четирите страни, Пазителите на света, спуснали се от планината Шумерну — приближаваше се Господарят на Севера, следван от своите якаши, целите в злато, яхнали жълти коне, а щитовете им блестяха със златна светлина, идваше Ангелът на Юга, съпроводен от своите кумбханди, на сини коне и със сапфирени щитове; от изток се зададе Господарят, чийто конници имаха щитове от перли и бяха облечени в сребро, а от запад препускаше Властелинът на нагите, с кърваво-червени коне, червени доспехи и щитове от корал. Копитата на конете сякаш не докосваха тревата, а единственият звук, който се чуваше, беше далечната музика, която постепенно се усилваше.

— Защо приближават Пазителите на света? — чу гласа си Яма.

— Дойдоха да приберат останките ми — отвърна все така усмихнат Буда.

Пазителите дръпнаха юздите на своите коне, ордите зад тях спряха и Яма се изправи на среща им.

— Дошли сте да отнесете останките му, — рече Яма, — но кой ще отнесе вашите?

Пазителите слязоха от конете.

— Не е за теб този човек, о Смърт — рече Господарят на Севера, — защото той принадлежи на света и ние като Пазители на света ще го защитаваме.

— Чуйте ме, Пазители от планината Шумерну, — извика Яма и прие своя истински Облик. — Във вашите ръце е съдбата на света, но Смъртта е тази, която избира кого да вземе със себе си. И не е ваша работа да оспорвате моите Атрибути или начините на тяхното използване.

Четиримата Пазители застанаха между Яма и Татхагата.

— Що се отнася до този човек, Господарю Яма, ние оспорваме твоето право върху него. Защото в ръцете си той държи съдбините на нашия свят. Можеш да се докоснеш до него едва след като си оборил четирите сили.

— Така да бъде — каза Яма. — Кой от вас пръв ще застане срещу мен?

— Аз — отвърна събеседникът му и извади своя меч.

Яма, приел своя същински Облик, замахна с ятагана и преряза като масло острието пред него, след това удари с плоската част Пазителя и го просна на земята.

Страхотен вопъл се надигна от редовете на якашите и двама от позлатените конници избързаха да приберат тялото на своя предводител. След това се извърнаха и поеха на север.

— Кой е следващият?

Пазителят на Изтока пристъпи напред, стиснал дълъг сребърен меч и мрежа от сплетени лунни лъчи.

— Аз — извика той и хвърли мрежата.

Яма я настъпи с крак, после я уви около китката си и я дръпна, а съперникът му загуби равновесие. Той се залюля напред, в този миг Яма замахна и го удари в лицето с предпазителя на ятагана.

Двама сребристи войни го огледаха свирепо, след това се наведоха и отнесоха своя Господар на Изтока, съпроводени от нестройна музика.

— Следващият! — каза Яма.

И тогава пред него застана плещестият Властелин на нагите, който захвърли оръжията и свали доспехите си.

— Аз ще се боря с теб, Повелителю на Смъртта — рече той.

Яма на свой ред постави оръжията си на земята и си свали плаща.

През цялото това време Буда продължаваше да седи в сянката на титаничното дърво, все така усмихнат, сякаш тези битки нямаха никакво отношение към него.

Властелинът на нагите сграбчи с една ръка Яма за врата и го придърпа към себе си. Яма понечи да стори същото, но противникът му го обви през раменете с другата си ръка и започна да го притегля надолу, като същевременно извиваше тялото му. Тогава Яма се пресегна зад гърба му, впи пръсти в лявото му рамо, след това го прехвана с другата ръка под коленете и като дръпна рязко, откъсна и двата крака от земята.

Той застина за миг, притиснал съперника си като мъничко дете, след това го вдигна до гърдите си и разтвори ръце.

В мига в който Пазителят се удари в земята Яма скочи с колене върху него и сетне се изправи. Но противникът му не помръдваше.

След като се оттегли конницата на нагите, на полето остана само Ангелът на Юга, целият облечен в синьо.

— А ти? — произнесе Смъртоносецът и отново вдигна оръжията си.

— Аз не ще вдигна срещу теб оръжие, било то от стомана, кожа или камък, не съм дете, за да играя на тези игри. Няма и да меря с тебе сили — заговори Ангелът. — Знам, че ме превъзхождаш във всичко това, защото никой не може да се мери с теб в боя.

— Качвай се тогава на своя син кон и изчезвай — отвърна Яма.

Ангелът не отговори, а хвърли своя син щит във въздуха и той се завъртя като колело от сапфир и увисна над тях, като ставаше все по-голям и по-голям.

После падна на земята и започна да потъва в нея, докато не изчезна от погледите, като не преставаше да расте, а тревата отново покри мястото, където се изгуби.

— И какво значи това? — попита Яма.

— Не ти съпернича. Просто се защитавам. Моята сила е силата на пасивната съпротива. Това е силата на живота, а твоята е силата на смъртта. Каквото и да изпратя срещу теб — ти ще го унищожиш, но ти не можеш да унищожиш всичко, о Смърт. Моята сила е силата на щита, не на меча. Животът ще се изправи срещу теб, Господарю Яма, за да защити твоята жертва.

И Синият се извърна, яхна своя син жребец и препусна на юг, последван от своите кумбханди. Но музиката не изчезна с него, а остана да се носи из въздуха.

Отново направи няколко крачки напред Яма, стиснал сабята в ръка.

— Усилията им бяха напразни — каза той. — Удари твой час.

И той замахна със сабята.

Ударът, обаче, не достигна целта, защото помежду им се спусна клон на гигантското дърво и отби оръжието от ръката му.

Яма посегна да го вдигне, но тревата вече се бе сплела над него като непробиваема ограда.

Проклинайки, той извади кинжала и замахна на свой ред с него.

Още по-голям клон се спусна пред жертвата и кинжалът потъна дълбоко в меката дървесина. След това клонът се изправи рязко, отнасяйки със себе си оръжието.

А Буда медитираше със затворени очи и в сянката над главата му блестеше ореол.

Яма пристъпи отново напред и вдигна ръце за удар, но тревата плътно обви краката му и го задържа на място.

Той направи опит да се откопчи, дърпайки с все сила неподатливите корени. След това се отказа, изви глава назад, вдигна ръце към небето, а в очите му сияеше смъртта.

— Чуйте ме, о Сили! — извика той. — От сега и занапред това място ще носи в себе си проклятието на Яма! И нито едно живо същество не ще помръдне на тази земя! Не ще запее птица, не ще пропълзи змия! Безплодна и мъртва ще бъде тази почва, само пясък и островърхи камъни! Едно стръкче трева не ще се покаже тук! Нека вината за това проклятие да падне върху защитниците на моя враг!

Тревата залиня и изсъхна, но още преди да успее да се измъкна от отслабналата ѝ хватка, се раздаде оглушителен трясък и дървото, чийто корени крепяха света и в чийто клони бяха заловени звезди, като риби в мрежата на рибаря, се наклони напред, разцепи се по средата, короната му раздра небето, а корените разровиха бездна в земята, докато над всичко като синьо-зелен дъжд се спускаха листа. Огромно парче от ствола се понесе право към него, разпръсквайки пред себе си сянка, мрачна и тъмна като нощта.

А в далечината все още се виждаше Буда, потънал в медитация, сякаш дори не подозираше за настъпилия наоколо хаос.

После се спусна мрак и се разнесе тътен, подобен на гръмотевица.

Яма стреснато вдигна глава и отвори очи.

Седеше в пурпурната горичка, опрял гръб на едно дърво, а на коленете му лежеше сабята.

Наоколо всичко изглеждаше непроменено.

От двете му страни седяха, потънали в медитация монасите. Ветрецът бе все така хладен и влажен, а далечните огньове продължаваха да потрепват.

Яма се изправи, вече знаеше къде трябва да отиде за да открие онзи, когото търси.

Той премина по пътеката между монасите и потъна в гората.

Не след дълго стигна до един пурпурен павилион, но вътре нямаше никой.

Продължи още напред и горичката постепенно премина в гъсти, подивели шубраци. Тук почвата бе влажна, а над земята се спускаше ниска мъгла. Но пътят напред бе все така пусти осветен от блясъка на трите луни.

Пътеката водеше право надолу, сините и пурпурни дръвчета наоколо ставаха все по-приведени и закривени. Тук-там се виждаха локви покрити със зеленикава пяна. Блъсна го миризмата на блато, непознати твари помръдваха наблизко в калта.

Далеч зад него се носеха песни и той се досети, че монасите най-сетне са се пробудили. Явно целта на медитацията е била да обединят мислите си, за да му внушат този сън, или видение за непобедимостта на техния учител. А песните им бяха сигнал, изпратен към...

Ето там!

Той седеше на една скала в средата на обширната поляна, а над него се спускаше лунната светлина.

Яма извади сабята и закричи напред.

Когато наближи на двайсетина крачки, другият извърна глава.

— Приветствам те, о Смърт — рече той.

— Приветствам те, Татхагата.

— Каж ми, защо си тук?

— Беше решено, че Буда трябва да умре.

— Това обаче не отговаря на моя въпрос. Защо си дошъл тук?

— Не си ли ти Буда?

— Наричали са ме и Буда и Татхагата и Просветленият и как ли не. На ако трябва да отговоря на твоя въпрос — не, аз не съм Буда. Ти вече преуспя в онова, с което се захвана. Днес ти уби истинския Буда.

— Изглежда паметта ми отслабва, защото, дължен съм да призная, че не си спомням да съм го вършил.

— Истинския Буда ние нарекохме Сугата — отвърна другият. — А преди това беше известен като Рилд.

— Рилд! — подсмихна се Яма. — Да не искаш да кажеш, че той не е просто палач, който си вкарал в правия път?

— Много хора са били палачи, преди да влязат в правия път. Рилд се отказа от мисията си по собствена воля и застана на Пътя. Той е единствения човек, който доколкото ми е известно е получил просветление.

— Учението, което насаждаш не е ли пацифистко?

— Така е.

Яма вирна глава и се изсмя.

— Слава Богу, че не проповядваш някое милитаристко учение! Защото твоят най-добър ученик, просветлен и така нататък, днес едва не ми отсече главата!

На лицето на Буда се спусна сянката на умората.

— Да не мислиш, че наистина би могъл да те победи?

— Не — отвърна Яма след кратко мълчание.

— А той дали го е знаел?

— Може би — рече Яма.

— Нима не се познавахте преди днешната среща? Не сте ли се занимавали заедно?

— Да — кимна Яма. — Познавахме се.

— Значи той бе запознат с твоето майсторство и би могъл да предвиди вероятния изход от схватката?

Яма не отговори.

— Доброволно е поел към своето мъченичество. Не мисля, че се е надявал да те победи.

— Тогава защо го е направил?

— За да докаже.

— Какво би могъл да докаже по този начин?

— Не знам. Знам само, че това, което казвам е вярно, защото го познавам. Достатъчно съм слушал проповедите му и съм се наслаждавал на изкусните му притчи за да си помисля, че би могъл да го стори без причина. Ти уби истинския Буда, Смъртоносецо. Знаеш кой съм аз.

— Сидхартха, — отвърна Яма, — знам, че си измамник. Знам, че ти не си Просветленият. Давам си сметка, че твоето учение можеше да си припомни всеки един от Първите. Ти си решил да го възкресиш и да си припишеш авторството. Заел си се да го разпространяваш, с надеждата, че ще създадеш опозиция срещу религията на истинските богове. Възхищавам се от твоите опити. Премислил си всичко много внимателно. Но според мен, грешката ти е, че си избрал пасивното вероучение, за да се бориш против една активна религия. Интересно ми е, защо си се спрял именно на него, при такъв широк избор?

— Може би, ми е било любопитно да видя какво ще стане, когато се сблъскат тези две противоположни течения.

— Не, Сам, не е това — отвърна Яма. — Чувствам, че става дума за далеч по-обширен замисъл, разработен от теб и че през всичките тези години, през които се представяше за светец и четеше проповеди, в които ти самия не вярваше, си се занимавал с изпълнението на съвсем друг план. Колкото и обширно място да заема една армия в пространството, тя може да окаже съпротива само в ограничен отрязък от време. А сам човек, песчинка в пространството, е принуден да разпростре съпротивата си на много години, ако иска да успее. Ти го осъзнаваш добре и сега, след като си посял семената на откраднатата религия, се готвиш да преминеш към следващия стадий на съпротива. Опитваш се да се утвърдиш като антитеза на Небесата, като се противопоставяш години наред на волята им, по най-различен начин и зад най-различни маски. Но всичко това ще свърши тук и сега, фалшиви Буда.

— Защо, Яма? — запита той.

— Всичко това бе обсъдено много внимателно, — отвърна Яма. — Не искахме да те превърнем в мъченик и по-такъв начин да способваме за по-нататъшния растеж на онова, което си посадил. Но не те ли спрем своевременно, то ще продължава да расте. Ето защо бе решено, че трябва да паднеш от ръката на небесен посланик, та всички да разберат коя религия е по-силна. И така, дори и да се прославиш като свят мъченик, будизмът ще остане второразрядна религия. Ето защо сега трябва да умреш от истинска смърт.

— Когато те попитах „защо“, имах предвид нещо друго. Ти не отговори на моя въпрос. Искях да узная, защо именно ти дойде да изпълниш това решение, Яма? Защо ти, майсторът на всички оръжия, владетелят на всички познания, се яви тук като слуга на сбирщина от впиянчени теломенители, които не заслужават дори да ти излъскат сабята или да мият епруветките ти? Защо ти, един свободен и възвишен дух, се унижаваш като слугуваш на недостойните?

— За тези обиди ти обещавам не съвсем приятна смърт.

— Защо? Просто зададох въпрос, който сигурно не измъчва само мен. Не се обидих, когато ме нарече фалшив Буда. Аз знам кой съм. Но кой си ти, Смъртоносец?

Яма пхна сабята в пояса и извади лулата, която бе купил сутринта в таверната. След това я натъпка с тютюн и запали.

— Изглежда, че ни предстои малко по-дълъг разговор, щом ще трябва да очистим умовете си от измъчващите ни въпроси, — заяви той, — така че, ако нямаш нищо против ще се настаня по-удобно — при тези думи Яма се облегна на един камък. — Първо, човек може да превъзхожда по един или друг начин своите началници и същевременно да им служи за дело, което стои над всички хора. Вярвам, че аз служа на такова дело, иначе нямаше да се захвана въобще. Доколкото разбирам и ти вярваш също толкова непоколебимо в онова, което правиш, иначе едва ли би се примирил с този жалък аскетизъм, с който си обкръжен — макар че, забелязах, че не си толкова отслабнал, колкото твоите последователи. Доколкото си спомням, само преди няколко години в Махартха са ти предложили обожествяване, а в отговор ти си се подиграл с Брама, нападнал си Двореца на карма и си натъпкал с фалшиви жетони всички молитвени автомати в града...

Буда се изкиска. Яма се присъедини към него за кратко, след това продължи:

— С изключение на теб, на този свят няма останал нито един жив аскелерист. Това дело е мъртво, а и никога не е било перспективно. Но аз лично изпитвам уважение към теб и онова, което върши през всичките тези години. Дори се надявах, че ако някога прозреш безсмислието на своите опити, може би ще пожелаеш да се присъединиш към обитателите на Небесата. Макар че дойдох да те убия, ако ми дадеш дума да прекратиш своята борба, обещавам да ходатайствам за теб. Ще те взема с мен в Божествения град, където ще можеш да приемеш онова, което неотдавна си отказал. Те ще ме послушат, защото разчитат на мен.

— Не, — поклати глава Сам, — защото не съм убеден в безизходността на моето положение и възнамерявам да продължа представлението.

Откъм пурпурната горичка отново долетяха отгласи от песни. Една от луните се скри зад короните на дърветата.

— Защо твоите последователи не ти се притичат на помощ?

— Ако ги повикам ще дойдат, но аз не ще го сторя. Нямам нужда от помощ.

— А защо ме накараха да сънувам този глупав сън?

Буда сви рамене.

— Защо не ме убиха докато спя?

— Не на това съм ги учил.

— Ни ти би го направил, нали? Стига да си уверен, че никой няма да узнае.

— Може би — отвърна събеседникът му. — Както сам знаеш, личните качества на предводителя не свидетелстват за достойнствата, или недостатъците на неговото учение.

Яма всмукна от лулата. Облакът тютюнев дим се издигна нагоре и се сля с мъглата, която ставаше все по-гъста.

— Знам че сме сами тук и ти не си въоръжен — каза Яма.

— Вярно е че сме сами. А вещите ми са скрити надолу по пътеката.

— Вещите ти? Да не възнамеряваш да пътуваш?

— Делото ми тук е приключено. В това беше прав. Началото е дадено. След като свърши разговора, ще поема по своя път.

Яма се закиска.

— Винаги съм се чудил на революционния ти оптимизъм. И как смяташ да си тръгнеш? На вълшебно килимче?

— Ще вървя като всички останали.

— По моему, това е под достойнството ти. И мислиш, че силите на света ще побързат да ти се притекат на помощ? Не виждам никакво гигантско дърво, което да те защити с клоните си. Нито пък хитроумна трева, която да се вкопчи в краката ми. Кажи ми, как ще си тръгнеш?

— Предпочитам да те изненадам.

— А какво ще кажеш за един двубой? Не бих искал да убивам невъоръжен човек. Щом вещите ти са наблизо иди си вземи меча. Това е шанс, макар и нищожен. Чувал съм, че на времето Господарят Сидхартха бил знаменит фехтовач.

— Благодаря, може би друг път.

Яма отново дръпна от лулата, протегна се и се прозя.

— Е, не се сещам за други въпроси, които бих могъл да ти задам. Изглежда е безсмислено да споря с теб. Нямам какво повече да ти кажа. А ти имаш ли нещо да добавиш към нашия разговор?

— Да — рече Сам. — Как изглежда тя, тази кучка Кали? Толкова различни неща чух за нея, че вече се чудя, дали за всеки не е различна...

Яма запрати внезапно лулата и тя отскочи от рамото на Сам сред облак искри. Той подскочи и сабята блесна като ярка мълния над главата му.

Но когато направи крачка през пясъчната ивица, която ги делеше, краката му се заковаха. Той едва не падна, завъртя се и с мъка запази равновесие. След това се помъчи безуспешно да продължи напред.

— Някои подвижни пясъци, — отбеляза Сам, — са по-подвижни от други. За нещастие ти си попаднал на по-бавния тип. Така че, разполагаш с доста време за размисъл, преди да се измъкнеш. Бих искал да продължим нашия разговор, но едва ли ще се съгласиш да тръгнеш с мен. Така както и аз не пожелах да те последвам в Небесата.

— Ще се измъкна — отвърна с мек глас Яма, като престана да се съпротивлява. — Ще се измъкна и тогава ще те намеря.

— Да, — кимна Сам, — знам, че ще направиш точно така. Но в настоящия момент, ти не си нищо друго освен идеалния слушател на всеки проповедник. Ето защо, съм приготвил къса проповед специално за теб, Господарю Яма.

Яма прибра сабята в ножницата, с мъка подтисна желанието да я запрати нанякъде преди да я пхне в пояса.

— Проповядвай — нареди той и впи ужасяващия си взор в очите на другия.

Макар и седнал, Сам се залюля под погледа му, но въпреки това заговори:

— Удивително е, че твоят мутирал мозък поражда разум, способен да пренася всички свои вътрешни сили във всеки друг мозък, който решиш да завладееш. Изминаха доста години, от последния път, когато изпитах моите собствени способности, които не са по-различни от твоите. Без значение в какво тяло се пренасях, винаги ме съпровождаше и моята сила. Доколкото знам и при останалите е така. Чух например, че Шитала можела да променя температурата от разстояние. И когато се прехвърляла в ново тяло, тази нейна способност се запазвала, макар и малко отслабнала в началото. Известно ми е, че Агни може да подпалва предмети като се вгледа по-продължително в тях и пожелае да да пламнат. Или пък да вземем за пример твоя смъртоносен поглед, който и в момента си впил в мен. Не е ли поразително твоето умение да запазваш този дар, в продължение на толкова много години? Често съм размишлявал над физиологичната

основа на този феномен. Ти не си ли правил изследвания в тази насока?

— Да — рече Яма, а очите му горяха с ярка светлина.

— И какво обяснение би дал? Ражда се някой с паранормален мозък, след това душата му се пренася в нормален и въпреки това неговите паранормални способности се запазват непокътнати. Защо става така?

— Защото всички ние разполагаме с една единствена телесна матрица, както химическа, така и електрическа по своята същност и тя веднага се заема да преустройва новото физично обкръжение. Новото тяло съдържа много неща, които матрицата е склонна да третира като болестни промени и се опитва да излекува. Ако например, тялото, което заемаш в момента е физически безсмъртно, рано или късно под въздействие на същата тази матрица то ще заприлича на твоето изходно тяло.

— Колко интересно.

— Ето защо пренесените способности в началото са доста слаби, но с течение на времето стават все по-силни. За това, по-добре е да се сдобиеш с Атрибут и дори да прибегнеш до помощта на определени механизми.

— Добре. Често съм се чудил над тези неща. Благодаря ти за поясненията. А междувременно — продължавай да ме изпепеляваш със своя смъртоносен поглед, знаеш ли — той е доста болезнен. А това все пак е нещо. Но да се върнем към проповедта. На един такъв горд и самонадеян изследовател като теб — при това с възхитителна склонност към поучение — веднъж се наложило да проведе изследвания върху заболяване, което водело до физическа и морална деградация на пациента. Но един ден той самият заболял от него. И тъй като все още не бил успял да изобрети лекарство против болестта, всеки ден когато се поглеждал в огледалото, той казвал: „На мен не ми причинява нищо“. Ти приличаш на този човек, Яма. За нищо на света не искаш да се бориш със създалото се положение, а по-скоро предпочиташ да се гордееш с него. В своя гняв ти издаде слабото си място и сега вече знам, че твоята болест се нарича Кали. Не би предал уменията си във властта на недостойните, ако не бе те принудила тази жена. Познавам я много отдавна и уверен съм, че в нищо не се е променила. Тя е неспособна да обича. Държи единствено на онези,

които ѝ поднасят плодовете на хаоса. Ако някога престанеш да ѝ се подчиняваш тя ще отстрани и теб, Повелителю на Смъртта. Не го казвам защото сме врагове, а по-скоро като един мъж на друг. Повярвай ми, знам какво говоря. Жалко, че никога не си бил млад, Яма, и не си познал първата любов, когато дойде пролетта... Смисълът, иначе казано, на моята проповед е следният — даже и огледалото не ще те покаже, ако не желаеш да виждаш. За да изпиташ верността на думите ми, постъпи поне веднъж пряко волята ѝ и ще видиш колко бързо ще реагира и по какъв начин. Какво ще направиш, Смърт, ако срещу теб се обърнат твоите собствени оръжия?

— Свърши ли с приказките? — запита Яма.

— Почти. Моята проповед е предупреждение и то предупреждение към теб.

— Каквато и да е силата ти, Сам, виждам, че за момента тя спира моя смъртоносен поглед. Смятай, че ти е провървяло, защото ако не бях така слаб...

— Съгласен съм и без това главата ми ще се пръсне от болка. Проклети да са очите ти!

— Някой ден отново ще изпитам силата си срещу теб и дори отново да спреш погледа ми, считай, че този ден ще е последен за теб. Ако не от моя Атрибут, тогава от сабята ми.

— Ако това е предизвикателство, бих искал за сега да не го приемам. Съветвам те, преди следващия опит да провериш онова, което ти казах.

По това време Яма вече бе потънал до пояс в пясъка.

Сам въздъхна и се изправи.

— До тази скала води само една сигурна пътека и сега ще се възползвам от нея. Ще ти кажа как да спасиш живота си, ако не си прекалено горд. Наредих на моите монаси да дойдат незабавно тук ако чуят вик за помощ. Преди малко ти казах, че аз не възнамерявам да ги викам и това беше самата истина. Ако ти, обаче, заревеш със своя мощен глас, сигурен съм, че ще дотичат преди да потънеш. Те ще те изведат на твърда земя и не ще ти сторят зло, защото такава е натурата им. Освен това, харесва ми идеята Богът на Смъртта да бъде спасен от монасите на Буда. Лека нощ, Яма, време е да те напускам.

Яма отвърна с усмивка.

— Ще дойде и друг ден, Буда — заяви той. — Ще го дочакам. Бягай сега, колкото се може по-бързо и по-далече. Светът не е достатъчно голям за да те скрие от моя гняв. Аз ще вървя след теб и ще те науча на просветлението на пречистващия адски огън.

— А междувременно, — обади се Сам, — те съветвам да се обърнеш за помощ към моите последователи, или да овладееш трудното изкуство на дишане в пясъка.

Той се извърна под изпепеляващия поглед на Яма и закрачи през полето.

Когато стигна пътеката, погледна назад.

— Ако искаш, — извика, — съобщи в Небесата, че напускам града по работа.

Яма не отговори.

— Струва ми се, че е време да се заема с набавяне на оръжия, — приключи Сам, — някой доста специални оръжия. Така че, като тръгнеш да ме търсиш, не забравяй да вземеш със себе си и своята приятелка. Ако ѝ хареса онова, което ще види, може и да мине на моя страна.

И той пое по пътеката и изчезна в нощта, подсвирквайки си, под луната бяла и луната златна.

---

[1] Най-старите свещени книги на Индия — Б.пр. ↑

4

Разказват за това, как Господарят на Светлината се спуснал в Кладенеца на Демоните за да сключи сделка с главатаря на ракашасите. И бил той честен с тях, ала ракашасите си остават ракашаси. Иначе казано — зловни същества, притежаващи огромна сила, дълголетие и способността да приемат всякакви форми. Да се унищожат ракашасите е почти невъзможно. Това, което най-много им липсва е истинското тяло, а основното им достойнство е честността в хазартните игри и натрупаните дългове. Самият факт, че Господарят на Светлината е дръзнал да слезе в Адския кладенец потвърждава колко загрижен е бил за състоянието на света...

Когато боговете и демоните, и едните и другите потомци на Праджапати, в бой влезли по между си, боговете завладели жизнения принцип на Удгита, мислейки, че с негова помощ ще надделеят над демоните.

И прекланяли се те пред Удгита, като ухание, но демоните го поразили със зло. Ето защо уханията биват както приятни, така и неприятни. А със зло било заразено уханието.

И прекланяли се те пред Удгита като слово, но демоните го поразили със зло. Ето защо словото може да бъде както вярно, така и лъжовно. А със зло било заразено словото.

И прекланяли се те пред Удгита, като зрение, но демоните го поразили със зло. Ето защо зрението може да вижда както хубави,

така и лоши неща. А със зло било заразено зрението.

И прекланяли се те пред Удгита като слух, но демоните го поразили със зло. Ето защо до слухът достигат както приятни, така и неприятни вести. А със зло бил заразен слухът.

И прекланяли се те пред Удгита, като разум, но демоните го поразили със зло. Ето защо разумът мисли както за доброто, истинското и хубавото, така и за лъжовното, измамното и поквареното. А със зло бил заразен разумът.

Чхандогя Упанишад
(I,2, 1–6)

Адският кладенец е разположен на покрива на света, но води чак до неговите корени.

Вероятно е стар, колкото и света, а ако не е, то поне така изглежда на външен вид.

Кладенецът започва от входа. Там има огромна врата от полиран метал, поставена от Първите, тежка като грях, три пъти човешки бой, а в ширина двама по-малка. Дебела е една стъпка, има окачена масивна медна халка, а над нея ключалка с множество копчета и надпис, където се казва приблизително следното: „Върви си. Това не е място за теб. Ако се опиташ да влезеш — не ще успееш и ще бъдеш прокълнат. А промъкнеш ли се все пак — не казвай, че не сме те предупредили и не ни досаждай с предсмъртните си молитви. Подпис: Боговете.“

Входът се намира на самия връх на една много висока планина, наречена Чанна, в центъра на високопланинската система Ратнагари. По тези места земята вечно е покрита със сняг, а от безбройните висулки се раждат разноцветни дъги. Въздухът реже като нож, а небето е ярко като котешко око.

Много рядко е стъпвал човешки крак на пътеката, която води към Адския кладенец. Немногочислените посетители идвали предимно за да се уверят, че великата врата съществува, а когато се връщали по

родните места и разказвали, че са я виждали с очите си, взимали ги на присмех.

Само драскотините по ключалката свидетелстват, че някои от тях са правили опит да влязат. Но да се доставят и съоръжат пред вратата инструменти, с които да се отвори е направо невъзможно. Не повече от педя е широка пътеката, която води към Адския кладенец, през последните триста стъпки до него, и не повече от шест души могат да застанат на малката площадка пред вратата.

Казват че Паналал Мъдрия, след като изострил ума си с медитация и аскетизъм, успял да разгадае божествената тайна на ключалката и проникнал в Адския кладенец. Прекарал той в утробата на планината един ден и една нощ. А оттогава го наричат Паналал Безумния.

Върхът наричан Чанна, който е приютил великата врата, се намира на пет дена път от най-близкото село. Тази област е част от далечното северно царство Малва. А селцето няма име, защото неговите горди и свободомислещи жители не желаят да го има на картата на бирниците, които всяка година изпраща раджата. Що се отнася до раджата, достатъчно е да се отбележи, че е със среден ръст, на средна възраст, хитроумен, леко напълнял, нито е набожен, нито знаменит, нито пък приказно богат повече от обичайното за един раджа. Богатството му идва от данъците, с които непрестанно облага своите поданици. А когато тези поданици започнат да роптаят и из страната плъзнат слухове за предстоящо въстание, той незабавно обявява война на съседното царство и мигом удвоява данъците. Не потръгне ли на добре войната, раджата ексукутира няколко генерала и заповядва на своя министър на мира да сключи мирен договор. Но ако случайно му провърви в битките, той облага противника с данък за онова въображаемо оскърбление, което е предизвикало войната. Най-често, всичко завършва с примирие и поданиците му, озлобени и от войната и от съперника и от неудачните сражения, се примиряват с високите данъци. Нарича се този раджа Видегха и има голяма челяд. Той обича птиците-гракали, които могат да пеят неприлични песни, обича змиите, и нерядко ги храни с онези гракали, които пеят фалшиво, и освен това обича да играе на зарове. А това, което не обича са децата.

Адския кладенец започва с огромна врата високо в планината, в най-северния край на Видегховото царство, отвъд което няма други царства на хората. От там започва, а сетне като гигантски тирбушон се вие надолу из планината, към самото сърце на Чанна, разклонявайки се на безбройни просторни пещери и тунели, незървани от човешкото око подземни проходи, които се простират дълбоко под планинската верига Ратнагари и протягат своите кухи пипала право към корените на света.

И пред тази врата застана пътникът.

Беше простичко облечен, пътуваше сам и както изглежда добре знаеше къде е тръгнал и с какво се е захванал.

Почти цялата сутрин отиде за да се добере до своята цел — вратата.

Когато най-сетне се изправи пред нея, той поспря да почине, отпи глътка вода от манерката, избърса устата си с ръка и се усмихна. След това приседна, опря гръб на вратата и бавно погълна своя обяд. Когато приключи, пътникът събра листата, с които бе увит обядът и ги хвърли отвъд края на скалната площадка. Дълго време наблюдава той странния танц на падащите в бездната листа, отнасяни в различни посоки от въздушните течения, докато най-накрая не се изгубиха от погледа му. Тогава извади лулата и я запали.

Отдъхнал, странникът отново застана пред вратата.

Ръката му се спря върху бутоните на ключалката и пръстите бавно се спуснаха в познатата серия от движения. Когато приключи, иззад вратата се разнесе мелодичен звук.

Тогава странникът сграбчи масивната халка и напрегна мускули. Вратата поддаде, в началото бавно, след това все по-бързо. Той отстъпи в страни, а вратата се разтвори и краят ѝ увисна над бездната.

На вътрешната страна на вратата имаше втора халка, точно копие на външната. Странникът я сграбчи, когато минаваше покрай него и налегна с цялата тежест на тялото си, забивайки пети в земята.

От тунела зад него нахлу вълна топъл въздух.

Странникът придърпа вратата и я затвори, след това се спря за да запали предварително приготвената факла. Коридорът, по който пое постепенно се разширяваше.

Подът рязко пое надолу и след стотина крачки, таванът над главата му изчезна.

А след двеста крачки странникът застана на ръба на кладенеца.

Сега от всички страни го обграждаше гъст, непроницаем мрак, в който едва мъждукаше светлината на неговата факла. Стените бяха изчезнали, само далеч назад нещо слабо се белееше. На няколко крачки пред него подът внезапно изчезваше.

Отвъд ръба лежеше нещо, което напомняше на бездънна пропаст. Не можеше да я разгледа в мрака, но знаеше, че отворът ѝ е почти кръгъл и колкото по-надолу слизаш, толкова по-голям става нейният радиус.

Той се спусна по пътеката, която се виеше спираловидно надолу покрай стената на кладенеца, усещайки непрестанния напор на извиращия от дълбините топъл въздух. Пътеката беше изкуствена, това се усещаше независимо, че бе стръмна. Тя беше тясна и рискована, пукнатини я пресичаха на много места, а тук-там се срещаха и скални отломки. Но нейният неизменно извиращ надясно наклон подчертаваше, че в съществуването ѝ има смисъл и преднамереност.

Внимателно се спускаше той по тясната пътека. Отляво беше стената. Отдясно нямаше нищо.

След като измина период от време, който му се стори равен на век и половина, пътникът съзря далеч под себе си едва забележима потрепваща светлинка, която висеше във въздуха.

Пътеката обаче, продължаваше да следва кривината на стената и не след дълго светлината се оказа не само отдолу, но и леко вдясно от него.

Още един завой и тя пое право към светлината.

Когато преминаваше покрай скалната ниша, в която проблясваше светлинката, в главата му изкрещя нечий глас:

— Освободи ме, господарю, и аз ще положа в краката ти целия свят!

Но той ускори крачка без да поглежда към подобие на лице, което мъждукаше в нишата.

Сега вече, в океана на мрака, който се простираше под краката му мъждукаха много подобни светлилки.

Кладенеца продължаваше да се разширява. Той се изпълни с блещукащи светлилки, като пламъчета на огньове, но не бяха това огньове, а очертания на лица, форми и полузабравени образи. И всяко едно от тях, когато минаваше покрай него, крещеше в главата му:

— Освободи ме! Освободи ме!

Но той не спираше.

Пътникът се спусна на дъното на кладенеца и го пресече, пробивайки си път през скалните отломъци и заобикаляйки цепнатините в пода. Най-сетне се добра до отсрещната стена, пред която танцуваше огромен оранжев пламък.

Докато приближаваше, пламъкът стана огненочервен, а когато спря пред него се оцвети в синьо, като сърцето на сапфир.

Дваж по-висок бе пламъкът от него, той пулсираше, трептеше, от време на време протягаше напред огнени езици, които мигом се прибираха, сякаш натъквайки се на невидима бариера.

Докато се спускаше, пътникът бе минал покрай толкова много огньове, че бе загубил техния брой. Но той знаеше, че още безброй светлинки се крият из тунелите и страничните проходи.

Всеки огън, покрай който бе минавал по пътя си надолу, го призоваваше, използвайки своите собствени средства за комуникация и в главата му непрестанно кънтяха едни и същи думи — заплашващи, умоляващи и обещаващи. Но от този, най-голям от всички пламък, не излизаше никакво послание. Никаква форма не се извиваше в неговото ярко сърце. Огън си беше и си оставаше огън.

Пътникът запали нова факла и я втъкна в една цепнатина на стената.

— Значи се завърна, Омразни!

Думите се спуснаха върху него като удари на бич. Той се овладя, вперил поглед право в сърцевината на огъня и отвърна:

— Теб ли наричат Тарака?

— Онзи, който ме окова тук, трябва да знае как ме наричат — се чу в отговор. — Не си мисли, о Сидхартха, че щом като носиш друго тяло си станал неузнаваем. Аз виждам потоците енергия, които са твоето истинско същество, а не плътта, която ги прикрива.

— Разбирам — отвърна другият.

— Да ми се надсмееш ли дойде, в моя затвор?

— Нима ти се надсмивах в дните на Обуздаването?

— Не, не ми се надсмиваше.

— Направих това, което трябваше да бъде направено за да спася моя народ. Хората тогава бяха малко и слаби. Твоята раса се нахвърли върху тях и щеше да ги унищожи.

— Ти открадна нашия свят, Сидхартха. Ти ни окова тук. На какво ново унижение се готвиш да ни подложиш?

— Може би има начин да получиш известно възмездие.

— Какво искаш?

— Съюзници.

— Искаш да застанем до теб в борбата?

— Точно така.

— И когато всичко свърши, да ни оковеш отново?

— Не, ако не стигнем до някакво съглашение.

— Каж ми твоите условия — произнесе пламъкът.

— В отдавна отминалите дни твойт народ се разхождаше — видим или невидим — по улиците на Небесния град.

— Това е вярно.

— Сега той е далеч по-добре укрепен.

— В какъв смисъл?

— Вишну-Пазителят и Яма-Дхарма, Господарят на Смъртта са покрили цялото небе — а не само Града, както беше в онези времена — с някакъв, както казват непроницаем свод.

— Няма непроницаеми сводове.

— Повтарям само онова, което съм чул.

— Много пътища водят към този град, Господарю Сидхартха.

— Ще ги откриеш ли заради мен?

— И това ли ще е цената на моята свобода?

— На своята — да.

— А за другите?

— В замяна на свободата им, ще трябва да обещаете да ми помогнете в обсадата на Града — и в неговото превземане.

— Освободи ни и Небесата ще паднат!

— От името на всички ли говориш?

— Аз съм Тарака. Аз говоря за всички.

— А каква гаранция ще ми дадеш, че договорът ще бъде изпълнен?

— Моята дума? Готов съм да се закълна във всичко, което пожелаеш...

— Готовността да се закълнеш във каквото и да е — не е най-обнадеждащото качество, когато става дума за сделка. Пък и освен това своята сила се превръща в слабост във всяка сделка. Ти си толкова

силен, че не можеш да посочиш друга такава сила, която да контролира твоята. Нямах богове, пред които да се закълнеш. Единственото, което зачиташ са хазартните дългове, но тук нямаме нито мотиви, нито възможности за залагане.

— Ти обладаваш силата, способна да ни контролира.

— Може би поотделно. Но не всичките заедно.

— Да, проблемът наистина е сложен — рече Тарака. — Бих дал всичко за нашата свобода, но всичко което притежавам е силата — в най-чистия ѝ вид, практически непредаваема. Само по-голяма сила може да я подчини, но това не е решение. Наистина не знам какви гаранции бих могъл да ти дам, че ще изпълня поетото обещание. На твоє място не бих се доверил на такъв като мене.

— Да, налице е известна дилема. Ще направим така — ще освободя само теб за да отлетиш на Полюса и да разузнаеш всичко, що се отнася до защитата на Небесата. А в твоє отсъствие ще обмисля обстойно възникналия проблем. Постъпи както ти казвам и може би като се върнеш, вече ще разполагам с готово решение.

— Съгласен! Свали от мен своето проклятие!

— Познай тогава силата ми, Тарака, — произнесе пътникът, — защото както те обуздах, така мога и да те пусна!

Огънят отскочи от стената.

Той се превърна в пламтяща топка, която се понесе с бясна скорост из кладенеца, сякаш бе комета, ослепително блестяща като малко слънце, което прогони вечния мрак, а скалните стени ту сияеха ярко, ту потъваха в сянка.

Сетне кълбото увисна над пътника, когото наричаха Сидхартха и стовари върху него своите пулсиращи слова:

— Не можеш да си представиш, колко ми е хубаво, че отново съм на свобода. Намислил съм още веднъж да изпитам твоята мощ.

Мъжът под него сви рамене.

Огненото кълбо започна да се свива. Колкото по-малко ставаше, толкова по-ярко блестеше то и накрая се спусна на пода.

Лежеше на скалното дъно като падналото листо на някое титанично цвете, после бавно се плъзна и отново влезе в опразнената ниша.

— Доволен ли си? — запита Сидхартха.

— Да — след известно време дойде отговорът. — Не е отслабнала силата ти, Обуздателю. Освободи ме отново.

— Уморих се от този спектакъл, Тарака. Може би ще е по-добре да те оставя както си сега и да потърся другаде помощ.

— Не! Дадох ти дума! Какво повече искаш?

— Бих искал да получа уверенията ти, че между нас няма да има неразбирателства. Или ще ми служиш така, както аз желая или въобще няма да ми служиш. Това е. Избирай и бъди верен на избора си и на дадената дума.

— Дадено. Освободи ме и аз ще се прокрадна в Небесата, а после ще се върна за да ти докладвам за слабите места.

— Върви тогава!

Този път огънят излезе по-бавно. После се залюля пред него и прие почти човешки очертания.

— В какво се крие силата ти, Сидхартха? Как го правиш?

— Наричай го електронасочване, — отвърна другият, — на енергията от ума. Този термин е не по-лош от всеки друг. Но както и да го наречеш, не се изправяй срещу него отново. Тогава ще те убия, макар нито едно оръжие от материя да не може да ти стори зло. А сега върви!

И Такара изчезна като огнена птица, потънала в реката, а Сидхартха остана между камъните, осветен само от пламъка на своята факла.

Той си почиваше, а в главата му не спираше потокът от гласове — обещаващи, молещи, изкушаващи. Пред очите му плуваха видения за богатства и величие. Възхитителни хареми танцуваха пред него и се вихреха разкошни празненства. Долавяше се аромат на мускус и магнолия, примесен със синеватия дим на тлеещите благовония, доставяйки наслада за душата му. Крачеше по пътека от цветя, светлооки девойки го следваха с делви вино и го възпяваха със звънливите си гласове, а край близкото езеро танцуваха същества, невиджани от човешкото око.

— Освободи ни, освободи ни — пееха те.

Но той само се усмихваше и не правеше нищо.

Постепенно потоците от молби, жалби и обещания преминаха в хор от проклетия и заплахи. Към него настъпваха въоръжени до зъби скелети, а на ослепително блестящите им мечове бяха нанизани

младенци. В краката му се разтваряха кладенци, от които бликаше огън и миришеше не на благовония, а на сярра. Пред лицето му от един клон се спусна огромна змия, а от устата ѝ капеше отрова. Над него се спускаше потоп от паяци и жаби.

— Освободи ни — инак вечна ще е твоята агония! — ревяха гласовете.

— Ако продължавате да упорствате, — рече в отговор той, — Сидхартха ще се разгневи и ще ви лиши от едничкия ви шанс за освобождение, който имате сега.

Тогава се възцари покой, Сидхартха изпразни ума си и задряма.

Още два пъти се храни той в пещерата и още веднъж изпада в дрямка, преди да се върне Тарака, приел облика на огромна, хищна птица.

— Моите сънародници, — докладва той, — могат да проникнат вътре през вентилационните отвори, но за хората това е непосилно. Освен това, в планината има прокопани многобройни асансьорни шахти. През по-широките могат да проникнат твоите сподвижници. Тези шахти, разбира се, са охранявани. Но ако се избие стражата и алармата бъде изключена, останалото е лесно. Освен това, понякога самият свод се отваря в различни места, за да пропусне навътре, или навън някой летателен съд.

— Много добре, — кимна Сидхартха, — само на няколко седмици път оттук е моето царство. Вече от доста години го управлява регент, но веднага щом се върна мога да събера армия. Нова религия шества сега по земята. Хората вече не са така богобоязливи, както по-рано.

— Искаш да разграбиш Небесата?

— Да, искам да предоставя съкровищата им на света.

— Е, това ми харесва. Трудно ще е да спечелим, но можем да го постигнем, ако разполагаме с две армии — от моите сродници и от твоите хора. А сега освободи моя народ, за да започнем.

— Изглежда, не ми остава нищо друго освен да ти се доверя — рече Сидхартха. — Да започваме тогава — той пресече пода на кладенеца и се отправи към тунела, водещ надолу в недрата.

През същия ден, освободи той шейсет и пет от сродниците на Тарака, а пещерата се изпълни с техните блясъци и с потоци от светлина. Радостни резове къртахха из кладенеца, а въздухът свистеше

от техния бесен полет, докато се носеха в радостен танц освободените, менейки непрестанно своята форма.

Изведнъж, без всякакво предупреждение, един от тях прие формата на пернат дракон и полетя право към него, разтваряйки остриите си като саби нокти.

За миг цялото му внимание бе приковано в него.

Драконът издаде отчаян вик и тутакси се разпадна, превръщайки се в облак от сипеци се искри.

После искрите угаснаха и от него не остана нищо.

Из пещерите се възцари тишина, само светлинките в нишите мъждукаха.

Сидхартха концентрира вниманието си върху най-ярката светлина — на Тарака.

— И този ли ме нападна, за да изпита силата ми? — запита. — За да види дали мога да убивам, както ти казах?

Тарака приближи внимателно и увисна пред него.

— Атаката му не беше по моя воля — произнесе той. — Предполагам, че е изгубил разсъдък от продължителния затвор.

Сидхартха сви рамене.

— Известно време разполагай със себе си, както пожелаеш — рече той. — Аз ще отдъхна след днешния ден.

Той слезе отново на дъното на кладенеца, зави се в одеяло и заспа.

И му се яви сън.

Бягаше.

Сянката му се простираше пред него и колкото повече бягаше, толкова по-дълга ставаше тя.

Сянката растеше и растеше и накрая се превърна в някакъв чудовищен контур.

И изведнъж той осъзна, че просто неговата сянка е била покрита от сянката на преследвача му, покрита, погълната, засенчена, покорена.

Внезапно, съвсем за кратко го завладя ужасяваща паника, там, над пустинната равнина, през която бягаше.

Той знаеше, че сега това е неговата сянка.

Проклятието, което го преследваше, вече не се криеше зад гърба му. Беше се превърнал в собственото си проклятие.

И като го узна, той най-сетне успя да се настигне, и се изсмя гръмко, макар че му се искаше да вие.

Когато отново се събуди, осъзна че върви нанякъде.

Крачеше по извитата като спирала пътечка на Адския кладенец.

Зад него оставаха пленените огньове.

— Освободете ни, господари!

И бавно започнаха да се топят ледените остриета на неговия ум.

Господари.

В множествено число. Не в единствено.

Господари — казваха те.

И тогава разбра, че не върви сам.

И нито една от танцуващите, мъждукащи форми не се носеше из мрака около него.

Пленниците си оставаха пленници. А освободените си бяха отишли.

И той се катереше нагоре по високата стена на кладенеца и не осветяваше пътя му факел, но въпреки това виждаше пътя.

Виждаше съвсем ясно пътеката под него, сякаш бе осветена от лунна светлина.

Макар да знаеше, че очите му не са способни на подобно умение.

И към него се обръщаха в множествено число.

И тялото му се движеше, но не се подчиняваше на неговата воля.

Опита се да спре, да застане неподвижно.

Но продължаваше да върви, а устните му сами оформиха думите:

— Виждам, че си се пробудил. Добро утро.

В главата му се появи въпрос, на който незабавно бе даден отговор през устата:

— Да и как се чувстваш сега, когато си обуздан самия ти, Обуздателю — в собственото ти тяло?

Сидхартха оформи още една мисъл:

— Не съм предполагал, че някой от вас е в състояние да овладее тялото ми — дори когато спя.

— Честно да си призная, — отвърна другият, — аз също не съм предполагал. Но от друга страна, аз разполагах с обединените сили на много от нас. Заслужаваше си да се опита.

— А останалите? Те къде са?

— Отидоха си. Скитат се по света, докато не ги повикам.

— А тези, които останаха оковани? Ако беше почакал още малко, щях да освободя и тях.

— Какво ме е грижа за тях? Свободен съм и разполагам с тяло. Какво повече ми трябва?

— Да разбирам ли, че твоето обещание за помощ е било измама?

— Не съвсем — отвърна демонът. — Скоро ще се върнем към този въпрос. Твоята идея наистина ми хареса. Чувствам, че войната с боговете ще е доста вълнуващо занимание. Но преди това, бих искал известно време да се наслаждавам на достойнствата на плътта. Нима ще ме лишиш от някои дребни забавления, след като ме бе обрекъл на вековна тъмница?

— Доколкото за целта се готвиш да използваш моето собствено тяло.

— Както и да е, ще се наложи да се примириш за известно време. Освен това ти също ще имаш възможност да се наслаждаваш на това, на което и аз, така че защо просто не се възползваш?

— Нали казваше, че си готов да воюваш срещу боговете?

— Да, така е. Жалко, че сам не се сетих за това в онези времена. Може би, така щяхме да избегнем оковите. И на света нямаше да има хора и богове. Но никога не ни е бивало за съвместни действия. Независимостта на духа за нас е неразривна от независимостта на личността. Всеки се биеше сам за себе си във войната срещу човечеството. Вярно че аз съм вожд — но по простата причина, че аз съм най-старият, най-мъдрият и най-силният. Другите идват при мен за съвет и ми служат, когато им заповядам. Но никога не съм ги командвал в битка. Предстои, обаче, да го направя. Това малко ще разнообрази досегашната монотонност.

— Съветвам те да не протакаш кой знае колко дълго, Тарака.

— Защо?

— Докато се катерех към Адския кладенец, зад мен се събираше и трупаше гневът на боговете. Сега шейсет и шест демона се разпиляха по света. Съвсем скоро твоето присъствие ще бъде почувствано. Боговете веднага ще разберат чие дело е това и ще предприемат мерки срещу нас. Факторът изненада ще бъде загубен.

— Воювали сме срещу боговете и в предишните дни...

— Но това не са предишните дни, Тарака. Боговете сега са много по-силни. Много векове беше ти в окови, а през това време

могъществото им растеше. Дори ако за пръв път в историята на света успееш да оглавиш армията на ракашасите, а аз те подкрепя с армия от хора — дори тогава, изходът е несигурен. Всяко забавяне допълнително намалява нашите шансове.

— Не ми харесва, когато говориш по такъв начин с мен, Сидхартха, защото ме обезпокояваш.

— Точно към това се стремя. Колкото и да си могъщ, достатъчно е да срещнеш Червения и той ще изпие живота ти с поглед. Скоро ще е тук, в Ратнагари, защото ме преследва. Освобождаването на демоните също ще го насочи право насам. Възможно е да доведе със себе си и други. И току виж се оказало, че дори ти не си им подходящ съперник.

Демонът не отговори. Излязоха от гърлото на кладенеца и Тарака отмери двеста стъпки до огромната врата, която сега бе широко разтворена. Той пристъпи на скалната площадка и погледна надолу.

— Съмняваш се в могъществото на ракашасите, така ли, Обуздателю? — запита той. — Гледай!

И при тези думи Тарака пристъпи отвъд ръба.

Но не паднаха.

Спуснаха се плавно надолу като онези листа, които бе хвърлил — колко ли време бе изминало от тогава?

Надолу.

И се приземиха право на пътеката, която се спускаше от средата на планината, наречена Чанна.

— Аз не само овладях твоята нервна система, — изрече Тарака, — но и пропих цялото ти тяло, обвих го с енергията на моето същество. Така че изпрати ми, щом искаш, твоят Червен, който изпивал живота с поглед. С удоволствие ще се срещна с него.

— Макар да можеш да ходиш по въздуха, — отбеляза Сидхартха, — нерядко говориш прибързано и необмислено.

— Недалеч от тук, в Паламайдзу, се намира дворецът на принц Видегха, — рече Тарака, — който посетих като се връщах от Небесата. Научих, че принцът обожава хазарта. Така че, отправили сме се именно на там.

— И ако Господарят на Смъртта се присъедини към играта?

— Нека! — извика другият. — Вече не си ми забавен, Обуздателю. Лека нощ. Потъвай в сън!

И пред него се спусна мрак, а тишината ставаше все по-гъста и непроницаема.

От последвалите дни оставаха само отделни, ярки фрагменти.

До него достигаха откъслечни разговори или песни, разноцветни видения на галерии, зали и градини. Веднъж надникна в дълбока тъмница, където хората висяха на куки и чу своя собствен смях.

А между тези видения го спохождаха сънища, които се примесваха с реалността. Пламъци ги осветяваха, промиваха ги сълзи и кръв. В някаква сумрачна, безкрайна катедрала той хвърляше зарове, които бяха слънца и планети. Метеори избухваха над главата му, а през черния свод комети чертаеха огнени дъги. През пелената на страха се прокрадваха радостни възгласи и той знаеше, че макар тази радост да принадлежи на друг, в нея има и частица от него. Но страхът си беше изцяло негов.

А когато Тарака изпиваше прекалено много вино и се просваше задъхан на просторното ложе на своя харем, по малко отслабваше хватката върху тялото, което бе откраднал. Но Сидхартха бе все още твърде слаб, разумът му не бе напълно възстановен от травмата, а тялото му бе или пияно, или изтощено и той знаеше, че още не е дошло време за да премери сили с господаря на демоните.

А понякога той виждаше не с очите на тялото, което някога е било негова собственост, а през погледа на демона, едновременно във всички посоки, пронизвайки обвивката от плът и кости на онези, които бяха наоколо, за да съзре пламъкът на тяхната истинска същност, оцветен с оттенъка на техните чувства и страсти, ту ослепителна завист или злоба, ту мъждукаща алчност, болка или омраза. Разноцветен бе неговият ад, понякога се озаряваше от прохладно-синьото сияние на някой учен, друг път от бялата светлина на умиращ монах, розовият ореол на знатна дама, или танцуващите простишки цветове на играещи деца.

Той се разхождаше из просторните зали и широките галерии на двореца в Паламайдзу, който бе спечелил. Принц Видегха беше окован и хвърлен в собствената си тъмница. Никой от неговите поданици в царството не подозираше, че на трона бе седнал демон. Нещата си вървяха по старому. Сидхартха бе споходен от видение, че се носи по улиците на града, възседнал слон. На всички жени бе наредено да застанат пред вратите и той си избираше сред тях онези, които

смяташе достойни за своя харем. Неочаквано, Сидхартха осъзна, че и той участва в подбора и дори спори с Тарака за достойнствата, или недостатъците на тази, или онази матрона, дама или девойка. Сякаш той самият бе заразен от алчността и сластолюбието на господаря на демоните. След като осъзна този факт, Сидхартха като че ли премина в нов стадий на пробуждане и вече не винаги ръката на демона бе онази, която поднасяше каната с вино към устата, или размахваше камшика в тъмницата. Все по-дълго и по-дълго оставаше той в съзнание и с ужас започна да осъзнава, че вътре в него, както във всеки друг човек, живее един демон, способен да се отзове на повика на своите събратя.

И ето че един ден той въстана срещу силата, която управляваше тялото му и бе подчинила неговия разум. Вече почти се бе възстановил и делеше с Тарака всички негови преживявания, не само като безмълвен наблюдател, но често и като активен участник.

Стояха на терасата над градината и се любуваха на зараждащия се ден. Само с един единствен жест Тарака бе превърнал в черни всички цветя в градината. Гущероподобни твари се катереха по дръвчетата и скачаха в езерото, огласяйки с крясъци сенчестата градина. Гъсти и тежки бяха ароматите, които се носеха из въздуха, а над земята се стелеше черен дим.

Три опита за покушение бяха правили срещу него. Последният, който се опита бе капитанът на дворцовата гвардия. На сабята му се бе превърнала в змия, която тутакси се извърна и се впи в лицето му, изтръгна очите и напълни жилите му с отрова, от която тялото почерня, подпухна и капитанът умря в страшни мъки, молейки за глътка вода.

Сидхартха преценени състоянието на демона и реши, че моментът е подходящ за атака.

Постепенно при него се връщаше онази сила, която бе притежавал в деня, в който слезе в Адския кладенец. Независима, по някакъв неясен начин от плътската си обвивка, както се бе опитал веднъж да му обясни Яма, тази сила се въртеше като воденично колело около един център в пространството, който бе самият той.

Тя се завъртя още по-стремително, Сидхартха се напегна и я запрати към своя противник.

Тарака нададе вик и ответният удар от чиста енергия се понесе като копие право към Сидхартха.

Донякъде му се отдаде да отбие този удар, дори да абсорбира част от енергията. Но въпреки това почувства болка и объркване от прякото попадение в самото му същество.

Нито за миг не се отвлече той, а удари отново, като копиеносец, който забива острието в тъмната бърлога на страшно чудовище.

И отново от устата му се откъсна стон.

А сетне демонът започна да издига черна стена срещу неговата сила.

Но тази стена се тресеше от яростните му атаки.

И, сражавайки се, те разговаряха:

— О, човеко на много тела, — призоваваше го демонът, — нима ти се свидят дори тези няколко дни, които ми позволи да преживея в това тяло? Та то не е тялото, в което си бил роден, а също като на мен ти е било заето. Защо тогава считааш за оскверняване моето докосване? Рано или късно ще получиш друго тяло, недокоснато от мен. Тогава защо гледаш на моето присъствие като на болест, на недъг? Дали не защото в теб има нещо, по което приличаш на мен? Дали не е защото и ти обичаш наслажденията, и ти подобно на ракашасите гледаш на болката, която причиняваш като на удоволствие, налагайки волята си над другите, за да изпълняват и най-дребните ти прищевки? За това ли е? Защото и ти познаваш и жадуваш за тези неща, но освен тях си белязан с човешкото проклятие, наречено вина? Ако е така, аз се надсмивам над твоята слабост, Обуздателю. И отново ще те покоря.

— Това е, защото аз съм такъв, какъвто съм — отвърна Сидхартха, събирайки силата си за поредния удар. — Защото съм човек, който прозира отвъд жалките възжеления на своя стомах и фалос. Не съм светецът, за който ме мислят будистите, нито съм герой от легенда. Аз съм човек познал страха, човек изпитал на гърба си вината. Но най-вече, аз съм човек, избрал своя път и именно ти си застанал на моя път. Затова ще наследиш моето проклятие, дали ще спечеля, или ще загубя Тарака, твоята съдба вече е променена. Ето го проклятието на Буда — ти никога вече няма да си такъв, какъвто си бил.

И целия този ден прекараха на терасата, а дрехите им бяха пропити от пот. Стояха като статуя, докато най-сетне слънцето се спусна от небосвода и златопъстрата лента не раздели тъмния котел на

нощта. Над градинската ограда изплува луна. Не след дълго към нея се присъедини втора.

— Какво е проклятието на Буда? — повтаряше безспирно Тарака, но Сидхартха не отговаряше.

Под неговия напор бе рухнала и последната стена и сега двамата се дуелираха с потоци от енергия, като ослепително сияещи стрели.

От далечния Храм достигна ритмичният тътен на барабан, в градината от време на време се обаждаше нощна твар, прелиташе птица или кръжеше рой насекоми.

И тогава, като звезден дъжд се спуснаха те, яхнали нощния вятър... Освободените от Адския кладенец, останалите демони, които се бяха разпилели по света.

Появиха се в отговор на призива на Тарака, който се нуждаеше от тяхната сила.

И той се превърна във вихрушка, в приливна вълна, в буря от мълнии.

Сидхартха почувства, че го помита титанична лавина, смачква го и го погребва под себе си.

Последното, което чу бе своя собствен гръмогласен смях.

Не знаеше колко време е изминало, преди да дойде на себе си. Този път пробуждането бе значително по бавно и се събуди той в дворец, където му прислужваха демони.

Когато отпаднаха и последните вериги на упойващата умствена умора, странно и причудливо му се видя всичко наоколо.

Гротескните пирове продължаваха. Забава кънтеше в тъмницата, където демоните се вселяваха в мъртви тела, за да преследват своите жертви. Навсякъде се вършеха мрачни чудеса, например от нийде израсна горичка от криви дръвчета, а хората, които я обитаваха спяха непробудно и сънуваха безкрайни кошмари, които ги караха да крещят на сън. Но в двореца се бе заселила и друго, още по-странно нещо.

Нещо бе станало с Тарака.

— Какво е проклятието на Буда? — отново се зае да разпитва той, когато почувства до себе си Сидхартха.

Сидхартха и този път не отговори.

Другият продължи:

— Чувствам, че скоро ще ти върна твоето собствено тяло. Вече се уморих от тези безкрайни празненства и от този дворец. Да, уморен

съм вече и чувствам, че не е далеч денят, когато ще тръгнем на война срещу Небесата. Какво ще кажеш, Обуздателю? Нали ти казах, че държа на думата си?

Сидхартха не отговори.

— С всеки изминал ден намаляват моите удоволствия! Не можеш ли да ми кажеш защо, Сидхартха? Кажи ми откъде се появи това странно чувство, което потушава моята радост от всички приятни усещания, притъпява вкусът на наслажденията, черпи от силата ми, хвърля ме в униние, когато трябва да ликувам и да бъда изпълнен с щастие? Това ли е проклятието на Буда?

— Да — рече Сидхартха.

— Тогава свали от мен проклятието си, Обуздателю, и аз ще изчезна в същия миг и ще ти върна твоето одеяние от плът. Как жадувам отново за хладните и кристално чисти ветрове на небесата! Ще ме освободиш ли сега?

— Късно е, господарю на ракашасите. Сам си го навлече.

— Какво съм си навлякъл? В какво ме окова сега?

— Спомняш ли си, как ми се присмиваше, докато се борехме на терасата? Ти ми подхвърли, че аз също намирам удоволствие, в начина, по който сееш мъка и болка. Прав беше тогава, защото всеки човек носи в себе си една тъмна и една светла половина. Човекът е същество разделено, той не е онзи чист и ясен пламък, който беше ти някога. Често неговият интелект воюва с емоциите, волята с желанията... идеалите му са в противоречие с обкръжаващата среда и ако ги следва, той познава болката от загубата, а ако не ги последва — мъката от измяната на мечтата. Каквото и да стори, за него всичко е откритие и загуба, поява и отпътуване. Той винаги оплаква онова, което си е отишло безвъзвратно и се страхува от онова, що иде. Разсъдъкът се противопоставя на традицията. На ограниченията, наложени от други хора, се противопоставят емоциите. И от триенето между тези неща винаги възниква онова, над което ти се надсмиваше и наричаше проклятието на човешкия род — вината!

Време е да научиш, че докато пребивавахме в едно и също тяло и аз неволно вървах по твоя път — а по някога и волно — този път не беше еднопосочен. Както ти пречупваше волята ми към своите желания, така на свой ред и твоята воля се променяше под въздействие на отвращението ми, към твоите постъпки. И ти научи и позна що е

това вина и отсега занапред тя винаги ще хвърля сянка върху твоите наслаждения. Ето защо искаш да избягаш. Но няма да успееш. Из целия свят ще те следва моето проклятие. То ще се възнесе с теб и в царството на чистите, хладни ветрове. Ще те преследва навсякъде. Това е проклятието на Буда.

Тарака покри лицето си с ръце.

— Ето значи какво е да плачеш — изрече той не след дълго.

Сидхартха не отговори.

— Проклет да си, Сидхартха — извика Тарака. — Ти ме окова отново, в затвор по-страшен от Адския кладенец.

— Ти сам се окова. Ти наруши споразумението. Аз удържах на думата си.

— На човек му е писано да страда, когато нарушава договора с демона, — произнесе Тарака, — но никога преди ракашас не е страдал от това.

Сидхартха не отговори.

На идната утрин, докато закусваше, някой заблъска с юмрук по вратата на неговите покои.

— Кой смее? — извика той и в същия миг вратата изскочи от пантите и рухна на пода, а строшената брава отхвъркна встрани.

В стаята се втурна ракашас — увенчана с рога тигрова глава, на плещите на горила, огромни копита на краката, дълги закривени нокти; след това рухна на пода, за миг стана прозрачен, а устата му избълва струйка дим, отново придоби материален вид, пак стана прозрачен... появи се отново. От ноктите му капеше нещо, което не беше кръв, а огромна рана от изгаряне красеше гърдите му. Във въздуха се носеше миризмата на изгоряла плът и подпалени косми.

— Господарю! — провикна се той. — Дошъл е някакъв странник и иска да се срещне с теб!

— И ти не успя да го убедиш, че сега съм зает?

— Господарю, върху него се нахвърлиха една дузина хора от твоята стража, а той само махна с ръка... той махна с ръка и блесна толкова ярък блясък, че дори ракашасите не можеха да я изтърпят. Само един миг — и всички изчезнаха, сякаш никога не ги е имало... а в стената, зад мястото където бяха се появи огромна дупка... никакви отломки, само една гладка, равна дупка.

— И тогава ти се нахвърли върху него?

— Много ракашаси се нахвърлиха върху него, но той имаше онова, което ни отблъсква. Отново махна с ръка и трима от нашите изчезнаха в светлината, която мята... а мене само леко ме опърли. После той ме изпрати, за да предам посланието... не мога повече да се държа...

При тези думи той изчезна и на мястото му във въздуха остана да виси огнено кълбо. Сега думите му се чуваха право в главата.

— Той заповядва да излезеш незабавно насреща му. Иначе, казва че ще разруши двореца.

— А тези тримата, които изгори, също ли възприеха своите предишни форми?

— Не — отвърна демонът. — Няма ги вече...

— Опиши ми този странник! — нареди Сидхартха, прецеждайки със сила думите през собствената си уста.

— Той е много висок, — започна демонът, — носи черни бричове и черни ботуши. От кръста нагоре е облечен в странна дреха. Нещо като ръкавица, която започва от дясната ръка, достига до рамото, пресича гърдите, а отзад обгръща шията и плътно прилепва към главата. От лицето се вижда само долната част, на очите си носи черни, изпъкнали напред лещи. На пояса е завързана ножница от същия бял материал, от който е дрехата, но вътре вместо кинжал има жезъл. Под тъканта, там където се прилепва към плещите и врата, се вижда гърбица, като че ли носи малка раница.

— Бог Агни! — възкликна Сидхартха. — Ти описа Богът на Огъня!

— Да, така изглежда — отвърна ракашасът. — Когато надзърнах под плътта, за да видя цветът на неговото истинско същество, едва не ослепях от силния блясък, сякаш се бях озовал в самия център на слънцето. Ако наистина съществува бог на огъня, то това действително е той.

— Значи, дойде време да бягаме, — отбеляза Сидхартха, — тук съвсем скоро ще се разрази страхотен пожар. Не можем да се борим с него, така че по-добре да се махаме.

— Не ме е страх от богове, — заяви Тарака, — а с този бих искал да си премеря силите.

— Не можеш да надвиеш Огненосеца — укори го Сидхартха. — Непобедим е неговият огнен жезъл. Даде му го Богът на Смъртта.

— Тогава ще му го отнема и ще го насоча срещу него.

— Никой не може да го завладее, без да ослепее и да изгуби ръката си! Затова носи тези странни одежди. Да не губим повече време!

— Трябва сам да видя — опъна се Тарака. — Трябва.

— Не позволявай на току що придобитото чувство за вина да те тласка към самоунищожение.

— Вина ли? — учуди се Тарака. — Тази недорасла, разяждаща ума зараза, която ти ми предаде? Не, това не е вина, Обуздателю. Просто, от времето, когато бях най-силния — ако не броим теб — на този свят, са се появили нови сили. В онези дни боговете бяха далеч по-слаби и щом сега твърдиш, че силата им е пораснала — дължен съм да проверя. В самата ми природа, която по същина е сила, е заложено да се боря с всяка нова сила, която се надига и или да триумфирам над нея, или тя да ме обуздае. Трябва да изпитам мощта на Бог Агни и да го победея.

— Но ние сме двама в това тяло!

— Вярно... обещавам ти, че ако това тяло бъде унищожено, ще те отнеса със себе си. Вече подсилих пламъка на твоята натура по обичая на моя народ. Ако тялото ти умре, ще продължиш да съществуваш като един от ракашасите. Моите хора също някога са имали тела и аз помня добре как се извършва освобождаването от плътската обвивка. Не се бой, вече те подготвих за това.

— Е, благодаря ти.

— А сега, време е да се изправим лице в лице с пламъка — и да го изгасим!

И те излязоха от царските покои и се спуснаха надолу по стълбата. Далеч под тях, пленник в собствената си тъмница, принц Видегха изстена на сън.

Влязоха през скритата зад драпериите на трона врата. Когато повдигнаха единия край на драперията, видяха, че ако не се броят спящите под сянката на дръвчетата, залата е пуста, само в центъра ѝ, скръстил ръце на гърди се бе изправил човек, а плътно обгърнатата му в бяла материя десница стискаше сребърен жезъл.

— Виждаш ли как е застанал? — запита Сидхартха. — Уверен е в силата си и има защо. Той е Агни, от локапалите^[1]. Може да вижда оттук чак до хоризонта, сякаш всичко е на дланта на ръката му. И може

да достигне всичко, което вижда. Казват, че една нощ дори оставил белези на луната, със своя жезъл. Достатъчно е да докосне основата му, до скрития в ръкавицата контакт — и ще бликне навън Огънят Всеизгарящ, ослепително ярък, помитайки на пътя си материя и разпръсквайки енергията. Още не е късно да отстъпим...

— Агни! — чу той вика на собствената си уста. — Помолил си за среща с местния управник?

Черните лещи се извърнаха към него. Устните на Агни се извика назад в подобие на усмивка, която изчезна веднага щом богът заговори:

— Знаех си, че ще те намеря тук — произнесе той с пронизителен, носов глас. — Малко отгоре ти дойде цялата тая святост и сега си решил малко да се поразсееш, а? Как да те наричам сега — Сидхартха, Татхагата, Махасаматман — или може би просто Сам?

— Ти си глупак — отвърна другият. — Онзи, когото наричаха Обуздателят на Демоните, сега на свой ред е обуздан. Имаш честта да разговаряш с Тарака, властелинът на ракашасите и Господар на Адския кладенец!

Нещо изцпрака и лещите станаха червени.

— Да, виждам, че това което казваш е истина — каза Агни. — Типичен случай на обладаване от зъл демон. Интересно и много поучително — той сви рамене и добави. — Но със същата лекота бих могъл да унищожа и двама.

— Така ли мислиш? — запита Тарака и вдигна и двете ръце пред себе си.

В същия миг се разнесе грохот, от пода под краката им израсна черна гора и скри стоящия пред него, обвивайки го в могъщите си корени. Грохотът продължи и подът потъна с няколко стъпки. Над главите им се разнесе трясъкът на пропукващите се сводове. От покрива се посипа прах.

Последва ослепителна светкавица и дърветата изчезнаха, оставяйки след себе си само димящи останки по пода.

Таванът се срути с оглушителен трясък.

Докато отстъпваха назад през скритата зад трона врата, те видяха как застиналата в центъра на залата фигура вдига над главата си жезъла и описва с него кръг във въздуха.

Ослепително сияещ конус се понесе нагоре, изпепелявайки всичко на пътя си. Усмивката не напусна лицето на Агни, докато наоколо се рушаха и търкаляха огромни отломъци от стените. Но нито един от тях не падаше близо до него.

Грохотът продължи, после подът се разцепи и започна да се люлее.

Хлопнаха вратата и Сам почувства, че му се завива свят от невероятната скорост, с която прелетяха през прозореца, в далечния край на коридора.

Носеха се нагоре и все по-далеч в небесата и в тялото му нещо бълбукаше и се полюшваше, сякаш целият бе съставен от течност, през която са пропуснали електрически ток.

Той се озърна едновременно във всички страни, с демоническото си зрение и видя далеч назад Паламайдзу, толкова малък, че можеше да се окачи като картина на стената. На високия хълм в самия център на града се рушеше двореца на Видегха, а от недрата му изригваха огнени стълбове, право нагоре в небесата.

— Ето го отговорът, Тарака, — рече той, — не искаш ли да се върнем, за да премериш силите си още веднъж?

— Длъжен бях да опитам — отвърна демонът.

— Нека да те предупредя още нещо. Не се шегувах, като ти казах, че той може да вижда до самия хоризонт. Достатъчно е да се освободи и да погледне към нас и ще ни види. Предполагам, че не можеш да летиш със скоростта на светлината и затова те съветвам да се снижиш и да използваш за прикритие гънките на терена.

— Направих ни невидими, Сам.

— Очите на Агни могат да прозират по-далеч във виолетовия и по-дълбоко в червения спектър, отколкото човешките.

При тези думи започнаха рязко да се снижават. Преди Паламайдзу да се изгуби от погледа, Сам забеляза, че от двореца на Видегха е останал само черен облак дим, който се издигаше над хълма.

Като смерч се носеха те право на север, докато най-сетне пред тях се разпротря планинската верига Ратнагари. Насочиха се към планината на име Чанна, плъзнаха се между върховете ѝ и се приземиха на малката скална площадка пред широко разтворената врата на Адския кладенец.

Влязоха в тунела и хлопнаха вратата зад гърба си.

— Ще има преследване, — рече Сам, — и дори Адския кладенец не е достатъчно сигурно убежище.

— Трябва да са страшно уверени в силите си, — разсъждаваше на глас Тарака, — след като изпратиха само един!

— Нима тази увереност ти се струва неоправдана?

— Не — каза Тарака. — Ами онзи Червеният, за когото казваше, че изпивал с очи живота? Защо не изпратиха него вместо Агни?

— Да си призная, — отвърна Сам, — и аз очаквах да ме последва, когато поех насам. При последната ни среща му причиних известно неудобство. От тогава все ми се струва, че ме следва. Кой знае — може би точно в този миг лежи в засада на дъното на Адския кладенец?

Стигнаха до ръба на кладенеца и започнаха да се спускат по пътеката.

— Не ни чака долу — заяви Тарака. — Вече се свързах, с онези, които останаха те щяха да ми съобщят, ако се бе появявал тук.

— Ще дойде — увери го Сам. — И когато Червеният слезе в Адския кладенец, никой не ще го спре.

— Но много ще се опитат — отвърна Тарака. — И ето първия от тях.

Вече се виждаше пламъкът, който гореше в първата ниша.

Когато преминаваха покрай него, Сам го освободи и пламъкът се понесе из кладенеца като пусната на свобода огнена птица.

Стъпка по стъпка се спускаха те и от всяка ниша излиташе по една огнена птица и се спускаше по спирала надолу. Някои от тях, по нареждане на Тарака се възнесяха към изхода и излизаха през голямата врата, върху чиято външна страна бяха изписани думите на боговете.

Когато стигнаха дъното на кладенеца, Тарака рече:

— Да освободим и онези, които са затворени в страничните тунели.

И така двамата продължиха през тунелите, все по-надолу, освобождавайки срещнатите по пътя демони.

Измина неопределено дълго време, преди да бъдат освободени всички.

И тогава ракашасите се събраха на дъното на кладенеца, построиха се в безкрайна фаланга и сляха крясъците си в една равна и

звъняща мелодия, която се люшкаше и блъскаше в главата му, докато най-сетне той не осъзна с трепет, че те пеят.

— Да, — потвърди Тарака, — правят го за пръв път от векове насам.

Сам се заслуша във вибрациите в главата си и зад свистенето и проблясъците започна да долавя отделни думи, чувствата, които изпълваха песента, оформяха се в редове и строфи, чието значение изплуваше от само себе си в мислите му:

*Проклятие страшно, на човешка ръка дело,
захвърли ни в Адския кладенец вечно.
Виновникът нека на веки да страда,
а името му да потъне в забрава!*

*Бе наш този свят, преди да дойде човека,
и нямаше място за богове.
Отново ще стане, ала отпърво нека,
човешкия род божествата си да прибере.*

*Изсъхват морета, рушат се скалите,
луните в небесния свод ще загаснат.
Ще падне Божественият мост от звездите,
и всичко що диша, в тоз ден ще умре.*

*Тогава часът ни свещен ще удари,
часът на разплата, що чакаме дълго!
Ще рухне властта на хора и господари,
а Адският легион ще спечели залога!*

Сам потрепери, докато песента се носеше отново и отново, възпявайки техните отминали победи, безкрайната увереност, че ще надживеят всички несгоди и ще посрещнат всяка враждебна сила с гъвкавите принципи на космическото джудо — придръпване, отблъскване и изчакване, за да наблюдават как техните противници обръщат силите по между си и накрая изчезват. В този момент той бе готов да повярва, че ще дойде ден, когато песента ще се превърне в

реалност и тогава ракашасите ще се носят сами над пустинния пейзаж на техния мъртъв свят.

Сам направи опит да се замисли за друго и да прогони налегналите го тъжни мисли. Но през следващите дни, а понякога и след години, този спомен отново и отново се връщаше при него като кошмарен сън, надсмиваше се над радостите му, караше го да се съмнява, да признава вината си, да потъва в печал и да се изпълва със смирение.

След известно време на дъното на кладенеца се спусна един от изпратените на разузнаване ракашаси. Той увисна във въздуха и докладва за видяното. Докато говореше, формата му оприличи пламнал кръст.

— Това е колесницата, — поясни той, — която блесна в небето и се спусна в долината отвъд Южния връх.

— Обуздателю, познаваш ли този летящ съд? — запита Тарака.

— И преди съм чувал това описание — рече Сам. — Това е гръмотевичната колесница на Господаря Шива.

— Опиши ни нейния ездач — каза той на демона.

— Четирима бяха, Господарю.

— Четирима!

— Да. Първият от тях беше онзи, когото ти наричаш Агни — Повелителят на Огъня. До него вървеше воин, чийто шлем бе увенчан с бичи рога, доспехите му блестяха като бронзови, но не бяха от бронз излети те, а сякаш множество метални змии се вплитаха и с нищо не спираха движенията му. В ръката си държеше лъскав тризъбец и нямаше щит.

— Това е Шива — рече Сам.

— Третият е облечен в червено с мрачен поглед. Не говори много, но често поглежда към жената, която крачи до него. Тя е русокоса и бледолика, одеждите ѝ са пъстри в тон с неговите. Очите ѝ са като морето, устните ѝ са алени като човешка кръв. На шията си носи огърлица от черепи. Въоръжена е с лък и къс меч, а в ръката си държи странен инструмент, нещо подобно на черен скиптър, който завършва с череп.

— Тези двамата са Яма и Кали — рече Сам. — А сега ме чуй, Тарака, най-могъщ сред ракашасите, докато ти опиша кой е излязъл срещу нас. Вече добре познаваш мощта на Агни, а за Червения ти

разказах подробно. А тази, която крачи редом с него, също е способна да изпива живота с взор. Скиптърът ѝ може да пици като тръбите, които възвещават края на Юга и всеки, който чуе този вой изпада в умопомрачение. От нея трябва да се пазим не по-малко, отколкото от Господаря ѝ, който е безжалостен и непобедим. Притежателят на тризбеца е самият Бог на разрушението. Вярно, че Яма е Царят на Мъртвите, а Агни Повелителят на Огъня, но могъществото на Шива е най-голямо, защото той властва над хаоса. Неговата сила разделя атом от атом и разрушава формите на телата, към които е насочен тризбецът. Против тези четиримата не могат да се изправят всички сили на Адския кладенец. Ето защо, трябва час по-скоро да напуснем това място, тъй като няма съмнение, че са се отправили насам.

— Не ти ли дадох дума, Обуздателю, — отвърна Тарака, — че ще ти помогна в битката с боговете?

— Да, но аз имах предвид някоя изненадваща атака. А всеки един от четиримата е приел своя Облик и се е въоръжил с Атрибут. Само да бяха решили и нямаше дори да се приземяват, а на мястото на планината Чанна, в самото сърце на Ратнагари щеше да зияе димящ кратер. Трябва да бягаме, а друг път ще се сражаваме с тях.

— Спомняш ли си проклятието на Буда? — запита Тарака. — Помниш ли, как ме научи да чувствам вина, Сидхартха? Аз не съм забравил уроците и ти дължа тази победа. Дължа ти нещо за мъките, на които те подложих и в замяна ще ти предам тези богове.

— Не! Ако наистина искаш да ми служиш, направи го друг път! А сега ме отнеси далеч от тук и колкото се може по-бързо!

— Нима се страхуваш от срещата с тях, Господарю Сидхартха?

— Да, страхувам се! Защото това е безразсъдна глупост! Нима забрави песента — „Тогава часът ни свещен ще удари, часът на разплата, що чакаме дълго“? Къде е прословутото търпение на ракашасите? Казвате, че ще чакате да изсъхнат моретата и да се разрушат скалите, да изчезнат от небето луните — а не можете да изчакате, докато избера подходящ момент и място за битка! Познавам ги далеч по-добре от теб, тези богове, защото преди много време и аз бях един от тях. Не прави нищо прибързано. Ако искаш да ми служиш, избави ме от тази среща!

— Добре. Чух те, Сидхартха. Твоите думи ми повлияха, Сам. Но все пак бих искал да изпитам силата им. Затова ще изпратя само

част от моите верни ракашаси срещу тях. А ние с теб ще предприемем дълго пътуване — към корените на света. Там ще изчакаме съобщението за победата. Ако пък, по някакъв начин моите ракашаси загубят, ще те отнеса още по-надалеч и там ще ти върна тялото. Бих искал да го понося само още няколко часа, за да се порадвам на страстите от предстоящата битка.

Сам склони глава.

— Амин — изрече той и в същия миг почувства, че се понася из тунелите, по които никога не бе стъпвал човешки крак.

И докато се носеха надолу из тунелите, от зала в зала, от галерия в галерия, през лабиринти и каменни коридори, Сам потъна в спомени, които го отвеждаха все по-назад във времето. Спомни си за доскорошния период на духовно пастирство, когато бе решил да присади древното учение Готама към стъблото на управляващата религия. Замисли се за своя странен ученик Сугата, чиято ръка сееше с еднаква лекота смърт и благословия. С течение на времето техните имена и деяние ще се смесят и размият. Достатъчно дълго бе живял, за да знае как се зараждат легендите. Да, в историята е имало и истински Буда, сега вече бе уверен в това. И учението, което бе разпространявал, макар и незаконно присвоено, бе привлякло този правдиво вярващ и той бе успял по някакъв начин да получи просветление и със святостта си бе оставил незабравим спомен в хорските умове, а после по собствена воля се бе предал в ръцете на Смъртта. Татхагата и Сугата ще са част от една и съща легенда, в това бе уверен, и светлината на Татхагата ще се отразява в неговия ученик. Но във времето ще остане да живее само дхамма^[2]. После мислите го отнесоха при битката в Залата на Карма и машината, която бе скрита на потайно място. Спомни си безчислените прераждания, които бе преживял, сраженията, в които бе участвал, жените, които бе обичал — колко ли бяха те за изминалите векове? Замисли се за това, какъв е светът, в който живее и какъв би могъл да стане. И тогава отново го завладя гняв към боговете. Пред очите му изплуваха онези първи дни, когато шепа хора се възправиха срещу ракашасите и нагавите, гандхарвамите и Морския народ, демоните на Катапутна и Майките на Ужасната Жарава, дакшинивите и претите, скандавите и писакавите и ги победиха всичките, като освободиха света от хаоса и положили основите на първия град за хората. И той бе проследил всички етапи от

развитието на този град, всички етапи през които един град би могъл да премине, докато сега жителите му се бяха научили да разчупват своите умствени бариери и да се превръщат в богове, приемайки Облик, който да укрепи телата им и Атрибут, който представляваше концентриран израз на тяхната воля и сила и се стоварваше като магия върху всички онези, които дръзваха да застанат на пътя им. Мислеше за този град и неговите богове, за тяхната красота и справедливост, за неправдата и греховността. Спомняше си неговото процъфтяващо великолепие, несравнимо със сивотата на останалата част от света и в гнева си заплака, защото знаеше, че изправяйки се срещу неговите обитатели, не ще се почувства нито напълно прав, нито неправ. Може би затова бе чакал толкова дълго без да предприема нищо. А сега, каквото и да предприеме ще се превърне едновременно в победа и поражение, в успех и провал и каквато и съдба да донесат действията му на този великолепен град, бремето на вината ще падне върху него.

Те чакаха в мрака.

Чакаха дълго, потънали в мълчание. Времето се влачеше бавно, като пълзящ нагоре по хребета старец.

Стояха на тесния праг над черната пропаст и чакаха.

— Не трябваше ли вече да го чуем?

— Може би. Може би не.

— Какво ще правим?

— Какво имаш пред вид?

— Ако въобще не дойдат? Докога ще чакаме?

— Ще дойдат с песен.

— Надявам се.

Но не се чуваше песен, нито някакво движение. Неподвижно застина времето около тях.

— Колко дълго чакаме?

— Не знам. Много.

— Чувствам, че нещо не е наред.

— Може би си прав.

— Да се издигнем ли на няколко нива по-нагоре за да разузнаем обстановката, или искаш да те отнеса на свобода?

— Да почакаме още малко.

— Добре.

Отново настъпи тишина. Измерваха я със стъпки.

— Какво беше това?

— Кое?

— Някакъв звук.

— Нищо не чух, а използваме едни и същи уши.

— Не говоря за телесния слух. Ето пак!

— Нищо не чух, Тарака.

— Продължава. Прилича на писък, само дето не свършва.

— Отдалече?

— Да, доста. Слушай с мен.

— Да! Струва ми се, че това е скиптърът на Кали. Значи битката продължава.

— Толкова дълго? В такъв случай боговете са по-силни отколкото предполагам.

— Не, ракашасите за по-силни отколкото аз предполагам.

— Независимо дали ще победим, или ще загубим, Сидхартха, и в двата случая за момента боговете са заети. Ако успеем да се прокраднем край тях, ще стигнем до техния съд, който сигурно е оставен без стража. Не го ли искаш?

— Да откраднем гръмотевичната колесница? Ето това е идея... Тя е не само средство за бързо придвижване, но и могъщо оръжие. Какви са ни шансовете?

— Сигурен съм, че ракашасите ще издържат колкото е необходимо — а изкачването на Адския кладенец ще е доста дълго. Сега не е време да използваме пътеката. Макар и уморен, ще опитам да ни изнеса по въздуха.

— Тогава да се издигнем на няколко нива по-нагоре и да разузнаем обстановката.

И те се понесоха бавно нагоре в мрака.

Не след дълго, насреща им се появи едно светещо кълбо. То се спусна на дъното на пещерата и израсна в дърво от бледозелен огън.

— Как върви битката? — запита Тарака.

— Задържахме ги, — докладва сиянието, — но не можем да се доближим до тях.

— Защо?

— Защото имат на себе си онова, което ни отблъсква. Не знам как да го нарека, но не можем да се доближим до тях.

— Как тогава се биете?

— С неспирна лавина от камъни. Използваме още огън, вода и вихрушки.

— А те как отвързват на това?

— Тризъбецът на Шива проправя път през всичко. Но колкото повече унищожава той, с толкова повече го засипваме. И той стои неподвижно като статуя, изпращайки в небитието бурите, които ние можем да завихряме вечно. От време на време се отвлича да убие някой от нас и тогава на атаките отвърща Богът на Огъня. Скиптърът на богинята забавя всичко, към което се насочва и забави ли се, то среща или тризъбеца на Шива, или смъртоносната ръка и око на Бог Яма.

— И досега не успяхте да им причините никакви загуби?

— Не.

— Къде са се спрели?

— Недалеч от гърлото на кладенеца. Спускат се бавно надолу.

— Какви са нашите загуби?

— Осемнадесет.

— Значи сгрешихме, като изчакахме толкова дълго. Цената е твърде висока и нищо не сме спечелили... Сам, не искаш ли да направим опит с колесницата?

— Заслужава си риска... добре, да опитаме.

— Върви тогава, — обърна се той към демона, който се разклоняваше пред него, — върви, а ние ще те последваме бавно. Ще се издигнем нагоре по срещуположната стена. Когато започнем изкачването, ще удвоите вашия напор. Не им позволявайте да си поемат дъх, докато не ги подминем. Задръжте ги достатъчно време, за да можем да откраднем тяхната колесница в долината. А след това ще се върна при вас в истинската си форма и ще приключим с битката.

— Слушам — отвърна другият, спусна се на пода, където се превърна в зеленикава змия и се понесе пред тях.

Затичаха се след него, за да запазят силите на Тарака за предстоящата схватка с гравитацията.

Дълъг път бяха изминали под Ратнагари и завръщането им се стори безкрайно.

Най-сетне стигнаха пода на кладенеца и тук бе достатъчно светло, за да може Сам да вижда с очите на своето тяло. Грохотът в

кладенеца бе оглушителен. Ако трябваше двамата с Тарака да разговарят посредством реч, разговор просто нямаше да има.

Като някаква фантастична орхидея бе разцъфнал пламъкът, върху ебонитовата стена на кладенеца. Достатъчно бе Агни да махне с ръка и пламъкът промени очертанията си и се сгърчи. Като светещи насекоми танцуваха из въздуха наоколо ракашасите. Ревът на въздушните потоци се смесваше с грохотът на непрестанно сипещите се камъни. И над всичко това се носеше пронизителния писък от сребърния скиптър на Кали, който богинята размахваше пред лицето си като ветрило. Камъните се нажежаваха, пръскаха и изчезваха направо във въздуха, а нагорещените им осколки се сипеха надолу като искри в ковачница. Те отскачаха от стените и пода, търкаляха се по склоновете и загасвайки, озаряваха в червено стените на Адския кладенец. Пукнатини, бразди и дупки се виждаха навсякъде по тези стени, където ги бе докосвал огънят и хаосът.

— Сега — извика Тарака — напред!

Мигновено се издигнаха във въздуха и се понесоха покрай стената на кладенеца. В същия миг ракашасите се хвърлиха в още по-ожесточени атака и още по-силен стана насрещния отпор. Сам запуши ушите си с ръце, но нищо не можеше да спре горящата болка в очите всеки път, когато към него се насочваше скиптърът на богинята. Вляво, недалеч от него, за миг изчезна цяло парче от скалата.

— Не са ни открили — отбеляза Тарака.

— Засега — отвърна Сам. — Този проклет Бог на Огъня може да вижда носещите се по дъното на морето песъчинки. Ако се извърне към нас, надявам се ще можеш да избегнеш...

— Така ли? — запита Тарака, който в миг се бе озовал на десетина метра нагоре и встрани.

Продължиха да се носят нагоре, срещу лавината от падащи камъни. Но изведнъж, с яростен вик демоните се заеха да пращат по своите противници цели скални планини, придружени от ураганен вятър и да ги покриват с огнени платнища.

Най-сетне стигнаха гърлото на кладенеца, прехвърлиха се отвъд него и се понесоха далеч от битката.

— Трябва да заобиколим отвора, за да стигнем вратата.

От кладенеца излетя един ракашас и се понесе след тях.

— Отстъпват! — изкрещя той. — Богинята падна и Червеният я подкрепя, докато се измъкват!

— Те не отстъпват — поправи го Тарака. — А искат да ни пресекат пътя. Спрете ги! Разрушете пътеката! Бързо!

Като метеор се спусна демонът обратно в кладенеца.

— Обуздателю, чувствам се уморен. Не знам дали ще ми стигнат силите да ни изнеса навън и да ни спусна долу.

— Ще се справиш ли с поне част от пътя?

— Да.

— Първите триста стъпки, където пътеката е най-тясна?

— Мисля, че ще мога.

— Добре!

Побягнаха.

Докато тичаха покрай ръба на кладенеца, отвътре е изскочи още един демон.

— Докладвам! — извика той. — На два пъти унищожавахме пътеката! Всеки път Господарят на Огъня прокарваше в скалата нова!

— Тогава нищо не може да се направи! Остани с нас! Помощта ти ще ни потрябва съвсем скоро.

И той се понесе пред тях, осветявайки пътя им като огненочервена стрела.

Най-сетне заобиколиха кладенеца и се понесоха в тунела. Щом стигнаха отвъдния край разтвориха тежката врата и пристъпиха на скалната площадка.

— Преследват ни! — извика демонът и хлопна вратата зад тях.

Сам пристъпи отвъд ръба на площадката и се понесе надолу. Миг по-късно вратата зад тях се обагри в яркочервено и после се разтопи.

С помощта на демона успяха да се спуснат в подножието на Чанна и поеха по пътеката, която се виеше надолу. Сега полите на планината ги скриваха от боговете. Но изведнъж пламъци заплующаха по скалата под тях.

Демонът подскочи във въздуха, завъртя се и изчезна.

Продължиха да тичат по пътеката, която водеше към долината с колесницата. Когато я наближаваха, демонът се появи отново.

— Кали, Яма и Агни се спуснаха долу — докладва той. — Шива остана да защитава тунела. Агни е начело на преследването. Червеният подкрепя богинята, която накуцва.

В долината пред тях лежеше гръмотевичната колесница. Изящна и стройна, без излишни украшения, бронзова на цвят, макар да не беше от бронз, тя се извисяваше над малката поляна. Приличаше на паднало минаре, на ключ от къщата на титан, или на някакъв детайл от божествен музикален инструмент, изплъзнал се от ярко сияещото в нощта съзвездие за да падне на земята. Имаше нещо незавършено в нея, но това като че ли оставаше скрито за окото. Колесницата притежаваше онази особена красота, която е характерна за изтънченото оръжие и е достижима само когато върви заедно с функционалната целесъобразност.

Сам приближи до нея, отвори люка и влезе.

— Ще можеш ли да се справиш с управлението, Обуздатею? — запита Тарака. — Да я накараш да литне в небосвода и да залее с разрушителна вълна земята?

— Сигурен съм, че Яма се е постарал да направи управлението колкото се може по-просто. Рационалността е неговата лебедова песен. Летял съм и преди на реактивни съдове и бих се обзаложил, че този не се различава много.

Той се приведе в кабината, настани се на пилотското място и огледа пулта за управление.

— Проклятие! — извика той като протегна ръка и тутакси я отдръпна.

Демонът се бе появил ненадейно, минавайки направо през металната стена на колесницата.

— Боговете се приближават бързо — съобщи той. — Особено Агни.

Сам натисна серия от превключватели и постави ръка на един клавиш. На контролното табло блеснаха разноцветни светлини и от някъде се раздаде тихо бръмчене.

— Колко далеч от тук са? — запита Тарака.

— Почти на половината път. Агни разширява с огъня си пътеката и се носи по нея сякаш е булевард. Изгаря всичко, което му се изпречи на пътя.

Сам придърпа една ръчка към себе си и като следеше индикаторите завъртя внимателно диска за управление. Корабът се разтресе.

— Готов ли си? — запита Тарака.

— Не мога да излети, докато е студена. Трябва да изчакаме да се стопли. А и пулта за управление е по-сложен, отколкото очаквах.

— Преследвачите приближават.

— Знам.

От далечината достигна грохотът на няколко поредни експлозии, които заглушиха нарастващото бръмчене на колесницата. Сам придърпа ръчката още малко и продължи да нагласява диска.

След минута го повтори отново и бръмченето отслабна в едва доловимо мъркане.

— Изчезна — рече Тарака. — Умря.

— Кой? Какво?

— Демонът, когото изпратих да спре Господаря на Огъня. Не успя.

Последваха още експлозии.

— Разрушават Адския кладенец — рече Тарака.

Сам чакаше неподвижно, пот бе избила на челото му.

— Ето го — идва Агни!

Сам погледна през дългия наклонен защитен екран.

Богът на Огъня влезе в долината.

— Време е, Сидхартха.

— Още не — отвърна Сам.

Агни погледна към колесницата и вдигна жезъла.

Нищо не се случи.

Той стоеше с насочен към тях жезъл, сетне го свали и го разклати.

Отново го вдигна.

И пак не излезе огън.

Агни се пресегна, бръкна в раницата на гърба си и нагласи нещо. Докато въртеше ръка от предната част на жезъла изскочи огнен стълб и прогори отвор в земята, недалеч от колесницата.

Богът насочи жезъла към тях.

Нищо.

И тогава Агни се затича към кораба.

— Електронасочване? — запита Тарака.

— Да.

Сам придърпа към себе си ръчката и завъртя рязко диска. Около тях се разнесе рев.

Той натисна един бутон и от задната част на колесницата се чу свиистене. Сам завъртя друго копче и в този миг Агни посегна към люка.

Разнесе се металическо звънтене, блесна ослепителна светкавица.

Сам изскочи от креслото и се втурна в тесния коридор.

Насреща стоеше Агни с насочен към него жезъл.

— Не мърдай, Сам — или Демон! — извика той над шума на двигателя и лещите му се озариха в червено. — Демон — повтори той. — Не мърдай, или ще изгориш заедно с твоя стопанин!

Сам се хвърли към него.

Агни не направи никакъв опит да се защити, изглежда и през ум не му минаваше, че другият може да нападне.

— Късо съединение, а? — изсмя се Сам и нанесе удар в шията. — Или слънчеви петна — продължи и удари слепоочието.

Агни падна настрана, Сам замахна и нанесе съкрушителен удар с острието на ръката право в адамовата ябълка.

Сам ритна с крак жезъла, който се затъркаля по коридора и когато посегна да затвори люка осъзна, че е твърде късно.

— Иди си, Тарака — извика той. — Това е моя война. Ти не можеш да направиш нищо повече.

— Обещах ти помощта ми.

— Няма с какво да ми помогнеш. Измъквай се, докато все още можеш.

— Щом такава е волята ти. Но последното, което трябва да ти кажа...

— После! Следващият път, когато се видим...

— Обуздателю, става дума за онова, което научих от теб... аз съжалявам... аз...

В тялото и главата му внезапно възникна мъчително, всеподавящо чувство, докато смъртоносният поглед на Яма се впиваше все по-навътре в съществуването му.

Кали също се вгледа в очите му и бавно насочи своя скиптър.

Сякаш се вдигна една завеса, за да се спусне друга.

— Сбогом, Обуздателю — се разнесе в главата му.

И тогава черепът му започна да пищи.

Сам усети, че пада.

Нещо пулсираше.

Вътре в главата му. И около него.

Събуди се от това пулсиране и почувства, че целият е омотан с болки и бинтове.

На ръцете и краката си имаше окови.

Седеше на пода в малко помещение. До вратата бе приседнал Червеният и пушеше.

Яма кимна, но не проговори.

— Защо съм жив? — запита Сам.

— За да изпълниш една уговорка, сключена преди много години в Махартха — отвърна Яма. — Брама умира от желание да се срещне с теб.

— Но аз нямам никакво желание да се срещна с Брама.

— След всичките тези години това взе да става очевидно.

— Виждам, че все пак си успял да се измъкнеш от пясъка.

Другият се усмихна.

— Какъв гадняр си — отбеляза.

— Знам. Старая се.

— Доколкото разбрах, твоята сделка се провали?

— За съжаление, да.

— Може би, ще успееш да наваксаш загубата. Вече сме на половината път до Небесата.

— Мислиш ли, че имам шанс?

— Възможно е. Времената се менят. През тази седмица Брама може да е милостив бог.

— Моят домашен терапевт ме съветваше да се специализирам в изгубени каузи.

Яма сви рамене.

— Ами демонът? — запита Сам. — Онзи, който беше в мен?

— Докоснах го, — отвърна Яма, — достатъчно силно. Не знам дали го убих, или само го прогоних. Но вече може да не се безпокоиш за него. Напръсках те с демоничен репелент. Ако тази твар е още жива, много време ще мине, преди да се възстанови от срещата с мен. А може и никога да не се възстанови. Как се случи това? Винаги съм смятал, че от всички хора, ти си най-невъзприемчив към демонично обладаване.

— И аз също. Какъв е този демоничен репелент?

— Открих химично вещество, безобидно за нас, към което демоните изпитват остра непоносимост.

— Хитро. Щеше да ми послужи във времената на Обуздаването.

— Да — съгласи се Яма. — А какво е това — да те обладае демон? Как се чувстваш, когато си подчинен на чужда воля вътре в теб?

— Странно, — рече Сам, — и малко страшно, но също и поучително.

— В какъв смисъл?

— Този свят в началото бе техен — каза Сам. — А ние им го отнехме. Защо да се откажат от онова, което ненавиждаме в тях? За тях, ние сме демоните.

— Но как се чувстваше?

— Подчинен на чужда воля ли? Струва ми се, че ти е познато.

Усмивката на Яма изчезна, после се появи отново.

— Искаш да те ударя, нали, Буда? Така ще почувстваш превъзходство над мен. За съжаление, аз съм садист и няма да го направя.

Сам се разсмя.

— Touche, Смърт — каза той.

Известно време се гледаха мълчаливо.

— Ще ме почерпиш ли с една цигара?

Яма му подаде цигара и я запали.

— Как изглежда в наши дни Първа база?

— Сигурен съм, че няма да я познаеш — каза Яма. — Дори ако всички жители измрат в този момент, след десет хиляди години ще изглежда все така перфектна. Цветята ще си цъфтят, ще свири музика и над фонтаните ще греят разноцветни дъги. Павилионите ще са отрупани с вкусни ястия. Градът, сам по себе си е безсмъртен.

— Подходяща обител, доколкото разбирам, за онези, които се наричат богове.

— Да се наричат? — запита Яма. — Грешиш, Сам. Божествеността, не се свежда само до едно име. Това е начин на съществуване. Човек не го достига с обикновено безсмъртие, дори и последният работник в полето може да постигне продължителност на своето съществуване. Може би тайната се крие в създаването на Облик? Не. Всеки компетентен хипнотизатор може да разиграва

всевъзможни игри с образа си. Или в придобиването на Атрибут? Разбира се, че не. Мога да създам машини, далеч по-могъщи и по-точни от всякакви способности, на които би могъл да се научи човек. Да си бог — това значи да си самия себе си и то до такава степен, че страстите ти да съответстват на вселенските сили и всеки който те зърне да го знае още преди да е чул името ти. Един древен поет бе казал, че светът е пълен с отгласи и съответствия. Друг написа дълга поема за ада, където всеки човек е подложен на мъчения от онези сили, които са управлявали живота му. Да си бог — значи да умееш да разпознаваш в себе си най-важното и сетне да засвириш онези мелодия, която да е в най-пълно съзвучие с всичко останало на света. И тогава отвъд пределите на морал, логика и естетика, ти се превръщаш във вятър или огън, в море, планина, дъжд, слънце или звезди, в полет на стрела, в залеза на деня, в любовно обятие. Управлявайки страстите си, управляваш и света. И тогава, онези, които вдигат взор към боговете, ги наричат дори без да знаят имената им: „Той е Огън. Тя е Танц. Той е Разрушение. Тя е любов.“ И така, връщайки се към думите ти — те не се наричат богове. Това правят всички останали, които ги виждат.

— Значи тази песен дрънкате на вашите фашистки балалайки?

— Избра неподходящо прилагателно.

— Ами ти използва всички останали.

— Изглежда, че по този въпрос никога няма да сме на едно мнение.

— Ако в отговор на въпроса защо подтискате света, всеки път бълваш подобни поетични фъшкии, то, естествено, не. Мисля, че просто не може да има разбирателство.

— Тогава да изберем друга тема за разговор.

— Макар че действително като те гледам си казвам: „Той е Смърт“.

Яма не отговори.

— Странна е все пак твоята страст. Чух че си бил стар, преди да станеш млад...

— Знаеш, че е вярно.

— Помня че беше вундеркинд по техника и майстор на оръжията. Изгуби юношеството си в пламъка на огъня и същия ден се

превърна в старец. Тогава ли смъртта стана твоя водеща страст? Или по-рано? Или по-късно?

— Няма значение — изрече Яма.

— Защо служиш на боговете — заради онова, което ми каза, или защото ненавиждаш по-голямата част от човечеството?

— Не съм те лъгал.

— Тогава Смъртта е идеалист. Забавно.

— Не чак толкова.

— А може би, Господарю Яма, нито едно от тези предположение не е вярно? И страстта, която те управлява...

— Вече спомена името ѝ — прекъсна го Яма. — В същата онази реч, в която я сравни със зараза. Не беше прав тогава и сега не си прав. Не искам да слушам същата проповед отново и тъй като в момента не съм затънал в подвижен пясък — няма да я слушам.

— Мир — усмихна се Сам. — Но кажи ми, сменят ли се понякога водещите страсти на боговете?

Яма също се усмихна.

— Богинята на танца на времето беше богиня на войната. Така че, изглежда всичко се променя.

— Сам след като умра от истинска смърт, — каза Сам, — ще се променя напълно. Но дотогава ще мразя Небесата с всяко мое дихание. Ако Брама ме осъди на изгаряне, ще се изплюя в пламъците. Ако нареди да ме обесят, ще захая ръката на палача. А рече ли да ми отреже главата, кръвта ми ще разяде острието. Това водеща страст ли е?

— Ти си отличен материал за бог — отбеляза Яма.

— Мили Боже! — възкликна Сам.

— Преди да се случи онова, което трябва да се случи, — каза Яма, — ми беше обещано, че мога да те заведа на сватбата.

— Сватба ли? Ти и Кали? Толкова скоро?

— При малкото пълнолуние — отвърна Яма. — Така че, каквото и решение да вземе Брама, преди това ще ти поднесе някоя избрана напитка.

— Благодаря ти за това, Смъртоносецо. Но доколкото си спомням, на Небесата няма сватби.

— Тази традиция предстои да бъде нарушена. Нито една традиция не е свещена.

— Тогава — успех — каза Сам.

Яма кимна, прозя се и запали поредната цигара.

— Между другото, — отбеляза Сам, — коя е сега водещата мода за екзекуции в Небесата? Питам от чиста любознателност.

— В Небесата не се правят екзекуции — отвърна Яма и извади от едно чекмедже шахматна дъска.

---

[1] Пазители на четирите страни на света (ст.инд.) — Б.пр. ↑

[2] Друго название на учението буда — Б.пр. ↑

От Адския кладенец той се възнесе на
 Небесата за да общува с боговете. Много тайни
 крие Небесният град, включително и тайната на
 неговото минало. Не всичко, което се е случило
 там по времето, когато е пребивавал е известно.
 Знае се, обаче, че се е застъпвал пред боговете за
 съдбините на света и с това е предизвиквал
 симпатията на едни и омразата на други. Ако
 беше избрал да измени на човечеството и да
 приеме предложението на боговете, казват че
 тогава щял да получи вечен прием като Господар
 на Града, а не да срещне смъртта си в ноктите
 на призрачните котки от Канибурхи. Злите езици
 твърдят, че отначало бил приел предложението,
 но после самият той бил предаден и едва в
 последните си дни, отново застанал изцяло на
 страната на страдащото човечество, ала
 броени били тези дни...

С мълнии препасана, знаменоска, с меч
 въоръжена, и щит и лък,
 разкъсваща, поддържаща, Кали, нощта на
 разрухата в
 Края на света, скитаща се из мрака,
 защитница, измамница, безгрижна,
 обичана и красива,
 Брахмани, Майка на ведите, обитателка на
 безмълвни
 и тайнствени места,
 предвещаваща добро, нежна, обладана от
 сила, сумрачна,
 непобедима водачка, милостива,

пътеводна звезда за заблудените, на блага
дарителка,
учителка, доблест в облика на жена,
със сърце променливо, практична и
аскетична,
вълшебница, благородна, безсмъртна и
вечна...

Ариятарабхатарикан
амаштотарасатакастотра
(36–40)

И ето, както често се бе случвало и преди, вятърът погали белоснежната ѝ козина.

Тя се разхождаше там, където се полюшваха лимонено-жълти треви. Вървеше по виещата се между тъмните дървета пътечка, сред цветята на джунглата, зъбери от яспис се издигаха отдясно, с белокаменни жили, пронизани от оранжеви капиляри.

И ето, както често се бе случвало и преди, безшумно пристъпваха по пътеката меките възглавнички на лапите ѝ, вятърът рошеше козината ѝ, бяла като мрамор, а около нея се носеха десетте хиляди аромата на джунглата и равнината — там, в сумрачното място, което съществуваше само наполовина.

Тя вървеше сама по неостаряващата пътека през джунглата, която отчасти беше илюзия. Белият тигър е ловец-единак. Дори и да имаше други чудовища наоколо, нито едно от тях не търсеше подобна компания.

И ето, както често се бе случвало и преди, тя погледна към гладката, сива обвивка на небосклона и към звездите, които блестяха там като ледени висулки. Очите ѝ — полумесеци, се разшириха, тя спря и приседна на задни лапи, загледана нагоре.

Какво преследваше?

От гърлото ѝ се надигна нисък звук, подобен на кикот. Тя се метна внезапно на върха на гладката скала и замръзна там, ближейки рамото си. Когато изгря луната, тя впери поглед в нея. Приличаше на скулптура, изваяна от нетопящ се лед, изпод веждите ѝ блестяха топазените очи.

И ето, както често се бе случвало и преди, тя не знаеше, дали наоколо е истинската джунгла на Канибурха. Чувстваше, че се намира под сянката на разлистената гора, но не беше абсолютно сигурна.

Какво преследваше тя?

Небесата са разположени на плато, което някога е било планинска верига. Тези планини били разтопени и изгладени, за да се получи равна основа. От далечния плодовит юг бил докаран повърхностния слой почва, за да се захване плът, по оглозгания природен скелет. Над целия район бил издигнат прозрачен купол, за да го пази от полярния студ и да отблъсква нежеланите.

Горди и високи се издигат Небесата и се наслаждават на здрача на дълги и безгрижни дни. През Града и гората непрестанно циркулира свеж, затоплен въздух. Под купола могат да се образуват облаци, които да освежават с дъжд, там където е необходимо. Дори сняг може да се получи по този начин, макар това никога да не е било правено. В Небесата винаги цари лято.

И сред летните Небеса се издига Небесният град.

Небесният град не е израснал така, както обикновено израстват хорските градове — около пристанище, сред плодородна равнина, пасбища, ловджийски краища, търговски пътища, или места богати на природни залежи. Небесният град възникна като концепцията на своите първи обитатели. И не растеше той бавно и донякъде случайно — тук се издига сграда, там се прокарва улица, руши се едно, за да се построи друго — и всичко това заедно в едно грозно и нехармонично цяло. Не. Отчетени бяха всички изисквания за удобство и внимателно премислен всеки сантиметър от бъдещото великолепие, не само от първите архитекти, а и от техните мощни проектантски машини. Накрая всички планове бяха координирани и претворени в действителност от един брилянтен архитект-художник. Вишну-Пазителят пазеше образа на града в ума си — до денят, в който прелетя на гърба на своята Птица Гаруда, около Километровата кула и когато погледна надолу, целият Небесен град се отрази в капчицата пот на челото му.

И така, Небесата са възникнали от ума на един бог, но в създаването на концепцията са участвали много. И той бе разположен по-скоро по избор, отколкото по необходимост, сред пустош от лед,

сняг и скали, на вечния полюс на света, където само най-могъщите сред могъщите могат да си построят дом.

(Какво преследваше тя?)

А редом с Небесния град, под купола на Небесата се простираше и великата гора Канибурха. Вишну, в своята мъдрост бе прозрял, че трябва да има баланс между големия град и дивата пустош. Докато природата може да съществува и без големи градове, обитателите на Града се нуждаят не само от синтетични развлечения. Дори и целият свят да беше град — разсъждаваше Вишну — жителите щяха да превърнат част от него в пустош, защото във всеки човек се крие нещо, жадуващо, някъде редът да свършва и да започва хаосът. И ето че в ума му израсна гора — пълна с буйни потоци, пропита от аромата на свежест и гнила растителност, пронизвана от крясъците на непознати твари, приютени под сянката ѝ, разтърсвана от напора на вятъра, блестяща от дъжд, непрестанно умираща и възраждаща се отново.

Пустошта стигаше до границата на Града, но не я пресичаше, както и Градът не се разширяваше към нея.

Ала от тварите, които обитаваха гората, някои бяха хищни — те не знаеха що е граница и можеха да ходят навсякъде. Над хищниците царуваха тигрите-албиноси. И така бе предписано от боговете, че призрачните котки не можеха да съзрат Небесния град и наредено бе на очите им — посредством разположената зад тях нервна система — да свидетелстват, че няма там никакъв Град. В умовете им Градът бе само част от гората Канибурха. Те вървяха по улиците на Небесата, а виждаха пред себе си само тясна пътека в джунглата. Когато боговете галеха гъстата им козина, това беше сякаш вятърът я разрошва. За тях стръмните стълби бяха като скалисти склонове. Сградите бяха отвесни скали, дървета бяха статуите, а пешеходците бяха невидими.

Но ако обитател на града проникнеше в джунглата, тогава вече бог и котка се озоваваха в една и съща плоскост на съществуване — в лоното на природата, уравнишителка.

Тя се закашля, както често го бе правила преди и снежнобялата ѝ козина потрепери от вятъра. Призрачна котка, която от три дни бродеше из дебрите на Канибурха, убиваше и веднага изяждаше свежата плът на своята плячка, огласяваше от време на време околностите със своя гърлен зов, ближеше козината с розовия си език, чувстваше влажното докосване на падащите капки дъжд, които ту се

стичаха от надвисналите листа, ту се изливаха направо от сбраните в небосвода облаци, изгаряна от огън в слабините, спомен от предишната нощ, когато се бе съешавала с лавина от косми в цвета на смъртта, ноктите му оставили дълбоки бразди в раменете ѝ, когато и двамата подивяха от мириса на свежа кръв; помъркваща тихичко, докато над нея се спуска прохладния здрач, а след него идват луните, златно-сребристи като блестящите полумесеци в очите ѝ. Тя седеше на една скала, облизваше лапите си и се питаше какво всъщност преследва.

В градината на локапалите, Лакшми лежеше на благоуханно ложе редом с Кубера, четвъртия пазител на света, а в басейна до тях си играеха апсарите^[1]. Другите трима локапали тази вечер отсъстваха... кикотейки се, апсарите пръскаха парфюмирана вода към ложето. Но именно този момент избра Господарят Кришна, за да надуе флейтата си. И веднага извърнаха девойките погледи от дебеланкото Кубера и красавицата Лакшми, подпряха лакти на ръба на басейна и се загледаха към тъмния бог, който се бе разположил под разцъфналите дръвчета, сред мехове с вино и останките от няколко пиршества.

Той премина през всички тонове на гамата от горе до долу и обратно и накрая приключи със серия от звуци, които напомняха козе блеене. Русокосата Гуари, която бе събличал близо час, а сега очевидно бе забравил напълно, се надигна бавно от мястото си, скочи в басейна и изчезна в една от многобройните подводни пещери. Кришна хлъцна, поде някаква неясна мелодия, спря и засвири друга.

— Вярно ли е онова, което говорят за Кали? — попита Лакшми.

— И какво говорят? — изръмжа Кубера и се пресегна към една купа със сома.

Тя взе купата от ръцете му, отпи и я върна обратно. Той я пресуши на един дъх и я остави на подноса, където незабавно бе напълнена от стоящия наблизо прислужник.

— Че тя желае, в чест на нейната сватба да бъде извършено човешко жертвоприношение.

— Напълно възможно — рече Кубера. — Съвсем в нейния стил. Кръвожадна кучка, ето каква е тя. По празниците винаги се преселва в някое злобно животно. Веднъж, когато се бе трансигрирала в огнеквачка, издраска с нокти лицето на Шитала, заради няколко необмислени думи.

— Кога е станало това?

— О, преди десетина-дванадесет аватара. Дълго време след това Шитала излизаше само с воал — чак докато получи ново тяло.

— Странна двойка — прошепна Лакшми, докато лекичко хапеше ухото му. — Твоят приятел Яма е може би единственият на този свят, който би живял с нея. Какво ще стане, ако някой ден се разгневи на своя любим и го погледне със смъртоносния си поглед? Кой освен него би могъл да го издържи?

— Не се шегувай — рече Кубера. — Нали така загубихме Картикея, Богът на Битките.

— Нима?

— Да. Странна е тя. Хем прилича на Яма, хем е различна. Вярно, той е бог на смъртта. За него е характерно бързото, чисто убийство. А Кали е по-скоро като котка.

— Яма говори ли понякога за увлечението си по нея?

— Ти за да събираш клюки ли си дошла, или да ги пораждаш?

— И двете — отвърна тя.

В този миг Кришна прие своя Облик и издигна Атрибута на божествено опиянение. И литна от флейтата му горчиво-мрачна, сладникаво-кисела, прилепчива мелодия. Божественото му опиянение се понесе на вълни из градината. Той се изправи на мургавите си, гъвкави крака и започна да танцува. Лицето му оставаше безизразно, влажните му коси се спускаха на пръстеновидни къдрици, които се сливаха с брадата. Една след друга излизаха от басейна апсарите и го следваха в неговия танц. Флейтата бродеше из дебрите на отдавна забравени мелодии и постепенно ставаше все по-настойчива и страдна, самият той се движеше все по-бързо и по-бързо, докато накрая се впусна в раша-лила, Танцът на сладострастието, а отзад го следваха танцьорките, допрели ръце до бедрата си.

Кубера притисна по-плътнo към себе си Лакшми.

— Ето на това му казвам Атрибут — отбеляза тя.

Мрачният Рудра опъна своя лък и пусна тетивата. Стрелата полетя и след известно време се заби право в центъра на далечната мишена.

Застанал до него, Бог Муруган се изкиска и свали своя лък.

— Печелиш отново — каза той. — Не мога да те надвия.

Двамата отслабиха натегнатите тетиви на лъковете и закрачиха към мишената.

— Още ли не си се срещал с него? — запита Муруган.

— Познавах го много отдавна — отвърна Рудра.

— Като акселерист?

— Тогава още не беше. Беше никой — в политически смисъл. Но той е един от Първите, един от онези, които са виждали с очите си Гея.

— Охо!

— Той се отличи във войните срещу Майките на Ужасната Жарава и Морския народ — при тези думи Рудра едва не се прекръсти.

— По-късно си спомниха за подвизите му и му позволиха да оглави северния поход във войната с демоните. В онези дни беше известен като Калкин, а след кампанията започнаха да го наричат Обуздателят. Сдоби се и с Атрибут, който да използва срещу демоните. С негова помощ унищожиха по-голяма част от якашавите и обузда ракашасите. Именно тях пусна на воля малко преди да го пленят Яма и Кали в Адския кладенец. Така че сега ракашасите отново бродят по света.

— И защо го е направил?

— Яма и Агни твърдят, че е сключил договор с техния главатар. Подозират, че му е отпуснал за известно време тялото си в замяна на обещанието, че демоните ще воюват против нас.

— Има ли опасност да бъдем нападнати?

— Съмнявам се. Демоните не са чак толкова глупави. Щом не им се отдаде да победят четирима от нас в Адския кладенец, едва ли ще рискуват да ни нападнат всичките тук, в Небесата. И дори в този момент Яма е в Просторната Зала на Смъртта и разработва специално оръжие.

— А къде е неговата бъдеща невеста?

— Кой знае? — отвърна Рудра. — И кой го е грижа?

Муруган се усмихна.

— Преди време смятах, че за теб тя е повече от мимолетно увлечение.

— Прекалено хладна и насмешлива — рече Рудра.

— Отхвърли ли те?

Рудра извърна лицето си, което не знаеше що е усмивка към русокосия бог на младостта.

— Вие, божествата на плодородието сте по-лоши дори от марксистите — каза той. — Мислите си, че между хората съществува само това. Ние бяхме просто приятели за известно време, но тя е прекалено строга към приятелите си и затова ги губи.

— Значи наистина те отхвърли?

— Така предполагам.

— А сетне тя прие за любовник Марган, поетът на равнините — онзи, който се въплъти в песнопойна птица и отлетя, а ти се пристрасти към ловът на песнопойни птици и само за месец ги изби почти всичките със стрелите си.

— Аз и сега обичам да стрелям по песнопойни птици.

— И защо?

— Не ми харесват песните им.

— Прекалено хладна и насмешлива — съгласи се Муруган.

— Не обичам да ми се подиграват, повелителю на младостта. Който и да е. Ще надбягаш ли стрелите на Рудра?

Муруган се усмихна повторно.

— Не, — отвърна, — и моите приятели локапалите също, но на тях не им е нужно.

— Когато приемам моя Облик, — заговори Рудра, — и вдигам големия лък, подарен ми от самата Смърт, мога да изпраля ориентираща се към топлината на тялото стрела, която ще лети много мили, преследвайки бягащата мишена, докато накрая я порази като гръм.

— Да поговорим тогава за друго — рече Муруган, внезапно заинтересуван от мишената. — Научих, че нашият гост преди няколко години се надсмял над Брама в Махартха и поругал светите места там. От друга страна, казват, че той бил онзи, който основал религия на мира и просветлението.

— Той е.

— Интересно.

— Изясни се.

— Какво ще предприеме Брама?

Рудра сви рамене.

— Един Брама знае — отвърна той.

В мястото, наречено Краят на света, където отвъд късчето небе няма нищо, освен проблясващия в далечината свод и — далеч долу —

гола земя, скрита под млечно-белия воал на изпаренията, там се издига откритият от всички страни Павилион на Тишината, на чийто кръгъл, сив покрив никога не пада дъжд, сутрин терасите и колоните му изчезват в мъгла, а по здрач из тях се носи вятърът; из чийто просторни зали крачат или лежат отпуснати в стилните, черни кресла замислени богове, съкрушени воители или изнемогващи от любовна треска влюбени, дошли да поразмислят за всичко преходно и пагубно тук, под небето, което е отвъд Божествения мост, в сърцето на този скалист край, където цветовете са малко и единственият звук е шумът на вятъра — където почти от времето на Първите, са присядали замислени философи и магьосници, магове и мъдреци, самоубийци и аскети, освободили се от мечтата за прераждане и обновление. И тук — в самия център на отрицанието и отказа, отдръпването и изхода са разположени пет стаи, наречени Памет, Страх, Разбито сърце, Прах и Отчаяние. Построен бил този павилион от дебеланкото Кубера, който ни най-малко не се трогвал от тези явления, но като близък приятел на Богинята Калкин, издигнал тази конструкция по настоятелна молба на Свирепия Чанди, известен още като Дурга или Кали, защото сред всички богове само той владее Атрибута одушевяващ неодушевеното и по такъв начин е вложил в създаденото от своите ръце онези чувства и страсти, които е съдено да преживеят бъдещите посетители.

Седяха в стаята, наречена Разбито сърце и пиеха сома, но не бяха опиянени.

В целия Павилион на Тишината цареше здрач и край тях полъхваше небесния вятър.

Облечени бяха с черни наметала и ръката му бе отпусната върху нейната, на масата, която ги разделяше, а по стената, която разделяше небето от Небесата се носеха хороскопите на техните отминали дни и те мълчаливо прелистваха страниците на изминалите столетия.

— Сам, — най-сетне проговори тя, — нима бяха лоши?

— Не — отвърна той.

— А в онези древни дни, преди да напуснеш Небесата за да заживеееш сред хората — тогава обичаше ли ме?

— Не си спомням — отвърна той. — Това беше толкова отдавна. И двамата бяхме толкова различни — различни улове, различни тела. Може би тези другите двама са се обичали. Но аз не помня.

— Но аз помня пролетта на този свят сякаш беше вчера — онези дни, когато влизахме рамо до рамо с теб в битките и нощите, когато сваляхме звездите от прясно изрисувания небосвод! Светът тогава бе съвсем млад и толкова различен от днешния, заплахата се криеше във всяко цвете и всеки изгрев можеше да се превърне във взрив. Ние победихме заедно този свят — ти и аз — защото нищо не ни искаше тук и всичко се противопоставяше на появата ни. Ние изсякохме, прогорихме своя път през суша и море, сражавахме се в морските дълбини и в небесата, докато накрая не остана нищо, което да ни се съпротивлява. След това бяха построени градове, основани царства и ние избирахме кой да ги управлява, а сетне — когато нашите избраници преставаха да ни забавляват, ние ги сваляхме. Какво знаят по-младите богове за онези дни? Как да разберат властта, с която разполагахме ние — Първите?

— Не могат — прозвуча отговор.

— Когато издигнахме дворец на брега на морето и аз те дарих с много синове, а нашите кораби браздяха моретата за да покоряват острови, нима не бяха онези дни изпълнени с красота и величие? А нощите, сгрени от огъня, виното и благоуханията... Обичаше ли ме тогава?

— Вярвам, че онези двамата са се обичали.

— Онези двамата? Нима ние сме други? Не сме се променили толкова. Макар столетията да летят край нас, вътре остава нещо неизменно, вечно, колкото и тела да сменим, колкото и любовници да имаме, колкото и красиви и грозни дела да извършим, колкото и мисли да премислим и да почувстваме чувства. Защото в центъра на всичко това е нашата същност, която наблюдава.

— Разрежи един плод и ще откриеш семе. Това ли е центърът? Отвори семето и вътре не ще намериш нищо. Това ли е центърът? Ние сме съвсем други, различни от онези господари на битките. Хубаво е, че ги помним, но това е минало.

— Защо отиде да живееш сред хората — защото беше уморен от мен ли?

— Искях да сменя гледната точка.

— Много, много години те мразех, затова че си отиде. Седях в стаята, наречена Отчаяние, но няха сили да прекрача отвъд Края на света. После настъпи време, когато ти простих и призовах седемте

риши^[2] да пресъздадат пред очите ми твоя образ, за следя как прекарваш дните си и сякаш отново двамата бяхме заедно. Ала имаше и дни, в които жадувах за твоята смърт, но ти превърна моя палач в свой приятел със същата лекота, с която бе превърнал гнева ми в опрощение. Наистина ли искаш да кажеш, че вече не изпитваш нищо към мен?

— Това, което искам да кажа е, че вече не те обичам. Наистина би било чудесно, ако във вселената имаше поне едно нещо, което да е постоянно и нетърпящо промени. И ако има, то ще е по-силно от любовта, но за мен е непознато.

— Аз не съм се променила, Сам.

— Помисли внимателно, мадам, върху всичко, което каза и за всичко, което си спомни днес. Защото всъщност ти не си спомняше човека, а си спомняше онези кървави дни, през които си яздила редом с него. Но сега светът живее в далеч по-спокойни дни. Ти мечтаеш за миналото, за стомана и огън. Струва ти се, че тъгуваш по човека, ала тъгуваш по съдбата, която сте споделяли двамата, и която е отминала, но продължава да вълнува мислите ти, и я наричаш ти любов.

— Както и да я наричам, тя не се е променила! И не са забравени тези дни. Именно тя е онова единствено постоянно и непроменливо нещо във вселената и аз те призовавам да го споделиш с мен отново!

— А какво ще стане с Бог Яма?

— Какво ли? Ти вече се справи с онези, които могат да се нарекат равни с него.

— Значи привлича те само неговия Облик?

Тя се усмихна под покривалото на мрака.

— Разбира се.

— Мадам, мадам, мадам — забрави за мен! Иди при Яма и остани негова единствена любов. Отминали са нашите дни и аз не искам да се връщат. Хубави дни бяха, но вече са минало. Всяко нещо с времето си и на всяко нещо му идва краят. Настъпи време да се утвърди победата на човека над този свят. Време за засаждане на знания, а не за кръстосване на мечове.

— И ти си готов да се сражаваш с Небесата заради това знание? Готов си да взривиш стените на Небесния град и да разкриеш съкровищата му пред света?

— Знаеш че е така.

— Тогава може би нашата кауза е обща.

— Не, мадам, не се самозалъгвай. Ти си предана на Небесата, а не на света. И го знаеш. Ако извоювам свободата си и ти се присъединиш към мен в борбата, може би за известно време ще бъдеш щастлива. Не независимо дали ще спечелим, или ще загубим, сигурен съм, че накрая ще си по-нещастна от преди.

— Послушай ме, мекосърдечни светия от пурпурната горичка. Много мило от твоя стана, че се грижиш отсега за чувствата ми, но Кали се разпорежда с предаността си както тя пожелае и никому нищо не дължи. Тя е богиня-наемница, запомни това! Може би всичко, което казваш е вярно и тя те мами, когато ти казва, че все още те обича. Но по природа безпощадна и жадуваща за схватки, тя следва винаги мирисът на кръвта. Чувствам, че тя може да стане акселерист.

— Внимавай какво говориш, богиньо иначе могат да те чуят.

— Никой не ни подслушва, — отвърна тя, — защото в това място рядко се чува човешка реч.

— Толкова по-заинтригуващ ще е за минувачите нашият разговор.

Тя потъна известно време в мълчание, сетне повтори:

— Никой не ни подслушва.

— Силата ти е пораснала.

— Ще приемеш ли тогава моя меч, моя щит, моя лък — в името на акселеризма?

— Не.

— Защо не?

— Твърде лесно даваш обещания. А още по-лесно ги нарушаваш, затова и не мога да ти се доверя напълно. Ако влезем в сражение и победим в името на акселеризма, възможно е това да е последната велика битка в историята на този свят. А това е нещо, което ти нито жадуваш, нито би позволила да стане.

— Глупаво е да говориш за последната велика битка, Сам, защото последната велика битка винаги се оказва предпоследна. Дали да не се явя пред теб с по-притегателна външност за да те убедя в правдивостта на моите думи?

— Съмнението, мадам, е целомъдрието на ума и аз нося в себе си неговия отпечатък.

— Тогава знай, че те доведох тук, в това място не за да те измъчвам и че си прав — плюя на твоя акселеризъм и твоите дни са вече преброени. Исках да ти вдъхна измамни надежди, за да е още по-болезнено твоето падение. Но само твоята глупост и малодушие те спасиха от това.

— Съжалявам, Кали...

— Не искам твоите извинения! Исках любовта ти, за да я използвам срещу теб в последните ти дни и да ги направя още по-непоносими. Но както сам казваш — ние не сме се променили твърде много — и вече не заслужаваш тези усилия. Не мисли, че не можех отново да те накарам да се влюбиш в мен — с ласки и усмивки, както някога. Защото чувствам тлеещата в теб жарава на страстта и лесно мога да я разпаля във всеки мъж. Но ти не си достоен за смъртта на могъщите, защото от висините на страстта си низвергнат в дълбините на отчаянието. И не си заслужава да си губя времето с теб за нищо друго, освен за състрадание.

Звездите се въртяха над тях, ослепително пламтящи, ръката ѝ се измъкна от неговата за да налее в чашите сома.

— Кали?

— Да?

— Не знам, дали това ще ти донесе някакво удовлетворение, но аз все още държа на теб. Или няма такова нещо като любов, или всеки път, когато съм произнасял тази дума, съм имал в пред вид нещо друго. Но онова, което изпитвам към теб няма име — и по-добре ще е да го оставим така. Приеми го, върви си и се радвай, че го има. Знаеш, че победим ли нашите общи врагове, не след дълго ще се вкопчим един друг в гърлата. Не веднъж сме се сдобрявали, но нима си забравила след какви мъки ставаше това? Знай, че си победила и че си богиня, пред която се прекланям — защото, не са ли религиозното преклонение и благоговение смесица от любов и омраза, желание и страх?

Те отпиха по глътка сома в стаята, наречена Разбито сърце, а върху тях се спускаше магията на Кубера.

Кали заговори:

— Искаш ли сега да падна пред теб, да те целуна и да призная, че съм те лъгала, когато ти казвах, че лъжа — за да можеш да ми се надсмееш и да ми заявиш, че и ти си ме лъгал и да постигнеш своето

отмъщение? Върви, Господарю Сидхартха! По-добре един от нас да загине в Адския кладенец, защото велика е гордостта на Първите. Не трябваше да идваме тук — на това място.

— Да.

— Да си вървим?

— Не.

— Съгласна съм с теб. Да поседим още малко и да си отдадем дължимото.

Ръката ѝ се спусна нежно върху неговата.

— Сам?

— Да?

— Искаш ли да ме любиш?

— И да си подпиша сам присъдата? Разбира се.

— Тогава да вървим в стаята, наречена Отчаяние, където утихва вятърът, и където има ложе...

Той я последва в стаята наречена Отчаяние, а кръвта все по-силно пулсираше в слепоочията му, и когато я положи гола върху ложето и прокара длан по бялата ѝ, мека като кадифе кожа, за първи път осъзна колко велико е било умението на най-могъщия сред локапалите — Кубера, защото чувството, на което бе посветена тази стая го изпълни ведно с бушуващото желание, когато я облада — и на мястото на напрежението дойде облекчение, той въздъхна, а от очите му бликнаха всеизгарящи сълзи.

— Какво желаете, Господарко Майя?

— Разкажи ми за акселеризма, архиварю Так.

Так протегна своето едро, ъгловато тяло и креслото под него изскърца.

Отзад бяха подредени информационните контейнери, безброй разноцветни записи изпълваха библиотечните рафтове и уханието им се носеше из въздуха.

Той измери с поглед жената пред него, усмихна се и поклати глава. Облечена в зелено, горяща от напрежение и нетърпение, с ослепителни рижави коси, фино изваян нос и закръглени, осеяни с лунички бузи. Бедрата и раменете ѝ бяха широки, разделени от тънък, строен кръст.

— Защо клатиш глава? Всички идват при теб за информация.

— Толкова сте млада, господарко. Ако не греша, зад гърба ви са само три аватара. Не бих искал, в този ранен момент от вашата кариера, името ви да попадне в специалния списък на онези младежи, които се интересуват от този въпрос.

— Списък ли?

— Да, списък.

— И защо трябва да има подобен списък?

Так сви рамене.

— Какви ли не странни неща събират боговете, а някои от тях се интересуват и от списъци.

— Винаги са ми казвали, че акселеризмът е мъртва идея.

— Тогава откъде този внезапен интерес към един покойник?

Тя се засмя и впи зелените си очи в неговите. Архивите около него се завъртяха и той изведнъж се озова в балната зала на Километровата Кула. Нощта вече клонеше към утрото. Забавата, без съмнение, бе продължила през цялата нощ, но тълпата, сред която бе и той се бе събрала в ъгъла на една от стаите. Някои стояха подпрени на стената, други седяха на пода, но всички слушаха внимателно ниския, мургав, широкоплещест мъж, който говореше застанал до богинята Кали. Това беше току-що пристигналият Махатма Сам, Буда, със своята настояща. Говореше за будизма и акселеризма, за дните на Обуздаването, за Адския кладенец и за богохулствата на Принц Сидхартха в крайморското градче Махартха. Говореше, а гласът му се носеше като хипнотична вълна, към която се стичаха все повече и повече слушатели. Жените бяха доста грозновати, с изключение на една единствена — Майя, който се разсмя, плесна с ръце и отново около тях се появи Архивите, а Так все така седеше в креслото, със застинала усмивка на уста.

— Тогава откъде този внезапен интерес към един покойник? — запита повторно той.

— Той въобще не е покойник!

— Не е ли? — запита Так. — Не е... Господарко моя, той е покойник от мига, в който стъпи в пределите на Небесния град. Забравете го. Забравете думите му. Все едно, че никога не е съществувал. Не оставяйте и следа от спомен за него в ума си. Някой ден, когато потърсите обновление, именно неговият образ ще издирват

в мислите ви Господарите на Карма. Буда и учението му са еднакво ненавистни за боговете.

— Но защо?

— Защото той е анархист, готов да хвърли всичко във въздуха, той е кръвожаден революционер. Стремешът му е да свали самите Небеса. Ако искате по-сериозна информация, ще се наложи да подам запитване в машината. Готова ли сте да подпишете подобна заявка?

— Не...

— Тогава изхвърлете го от мислите си и напуснете залата.

— Толкова ли е лош, наистина?

— По-лош отколкото си мислите.

— Тогава, защо се усмихваш, докато ми казваш тези неща?

— Защото съм несериозен човек. Характерът ми няма нищо общо, с онова, което се опитвам да ви внуша. Вървете.

— Но изглежда ти знаеш всичко за него. Архиварите да не са недосегаеми от подобни списъци?

— Не съвсем. Всъщност — моето име е първо там. Но не защото съм архивар. Той е мой баща.

— Той? Твой баща?

— Да. Разсъждавате съвсем като дете. Съмнявам се, че той дори се досеща за своето бащинство. Какво е бащинството за боговете, които непрестанно менят своите тела, оставяйки зад себе си потомци? Аз съм син на едно от телата, които някога е обитавал, роден от друга, също минала през многобройни прераждания, а и самият аз отдавна не живея в тялото, в което съм бил роден. По такъв начин родствената връзка е доста мъглява и е предмет по-скоро на метафизични спекулации. Кой е истинския баща на човека? Може той е рожба по-скоро на обстоятелствата, които някога са събрали неговите родители? На факта, че някога са се обичали повече от всичко на света? Или това е било само жажда на плътта — или любопитство — или желание? Или било е нещо друго? Съжаление? Самота? Стремеш към налагане? Кое чувства или мисъл е довела до зачеването на моето първо тяло? Зная, че човекът, обитавал бащиното тяло в онзи момент е сложна и силна личност. Но в действителност, за нас хромозомите не значат нищо. В наши времена, ние не носим със себе си техните позорни белези. Не наследяваме нищо — освен имущество — движимо, или недвижимо. Телата значат толкова малко в далечна перспектива, че без

съмнение е много по-интересно, да се поразсъждава за мисловните процеси, които са ни изтръгнали от хаоса. Доволен съм, че именно той ме е призовал на бял свят и нерядко градя предположения, за възможните причини. Господарко, виждам, че лицето ви внезапно побледня. Не бих искал да ви притеснявам с моите дрънканици, а само да удовлетвори любопитството ви и да ви разкрия онова, което мислим ние — старите — по тези въпроси. Сигурен съм, че някой ден и вие ще гледате по този начин. Мъчно ми е да ви гледам толкова разстроена. Моля, седнете. Простете ако в нещо съм прекалил. Вие сте Господарка на Илюзията. Нима нещата, за които говоря не сродни с материята, с която вие работите? Сигурно сега вече разбирате, защо името ми е първо в списъка, за който ви споменах. Това е типичен случай за преклонение пред героя — не мислите ли? Моят създател е толкова знаменит... а, сега пък се изчервихте. Искате ли нещо разхладително? Само за момент... Ето. Отпийте от това. А сега, за акселеризма — това е най-обикновена доктрина на разпределението. В нея се твърди, че ние — Небесните обитатели, трябва да споделим нашите блага, сили и способности с онези, които живеят долу. Целта на този милосърден акт е да се подобрят условията на тяхното съществуване и максимално да бъдат доближени до нашите. Както се досещате, тогава всеки ще е бог. В резултат, естествено, богове няма да има, ще има само хора. Ние ще им дадем познания за науката и изкуството, които притежаваме, и по такъв начин ще разрушим тяхната вяра и ще ги лишим от надежда за по-добро бъдеще — защото най-добрия начин да унищожиш вярата и надеждата е като им позволиш да бъдат изпълнени. Трябва ли да позволим на хората да страдат колективно от бремето на божествеността, както това искат акселеристите, когато можем да ги дарим с него индивидуално, според заслугите? Когато навърши шестнадесет години, човек се явява в Залата на Карма. Там го съдят и ако се е държал добре, спазвал е правилата и ограниченията на неговата каста, отдавал е дължимото уважение на Небесата, развивал се е морално и интелектуално, тогава този човек ще бъде прероден в по-висша каста и така с течение на времето може да получи дори божественост и да се пресели тук, в Града. В края на краищата всеки получава онова, което е заслужил — като изключим, разбира се, нещастните случаи — и по такъв начин всеки отделен човек, а не скоропостижно побратименото човечество, може да наследи

божествеността, която амбициозните акселеристи искат да разпилеят сред всички, дори и онези, които не са готови за подобен дар. Сама виждате, че подобна позиция е ужасно нечестна и пролетарски ориентирана. Това, което всъщност искат да постигнат акселеристите е понижаване на божествените изисквания. А тези изисквания по необходимост са изключително стриктни. Бихте ли дали силата на Шива, на Яма или Агни в ръцете на едно дете? Само глупак би го направил. Или човек, който няма нищо против да се събуди някоя сутрин в свят, който вече не съществува. Ето тук се криеше грешката на акселеристите и затова бяха спрени. Сега вече знаете всичко за акселеризма... Наистина, страшно сте зачервена. Дайте да ви закача наметалото, докато ви приготвя още едно питие... Така... А сега, докъде бяхме стигнали, Майя? О, да — бръмбари в сладкиша... И така, акселеристите заявяваха, че всичко, което току що казах е вярно, стига разбира се системата да не е корумпирана. Но те поставят под съмнение неподкупността на онези, които извършват преценките за превъплъщенията. Някои от тях си позволяват да казват, че Небесата са пълни с безсмъртни аристократи, своеволни хедонисти, които си играят със света като с играчка. Други смеят да твърдят, че най-добрите сред хората никога не получават божественост, а се срещат с истинската смърт или биват превъплъщавани в по-низши форми. Ще се намерят и такива, които да заявят, че красавици като вас са били избрани за обожествяване само защото външния им вид е пробудил низките страсти на някое похотливо божество, а не заради останалите очевидни достойнства, скъпа моя... Ей, ама вие сте цялата в лунички!...Та ето какво проповядват тези проклети акселеристи. И със срам трябва да призная, че зад тях стои и моят ако не духовен, то физически баща. Какво да прави човек с подобно тежко наследство? Той помни времена на велики победи, а сега е последната заплаха за боговете. Макар и очевидно да олицетворява злото, все пак моят баща е могъщ герой и аз го уважавам, както в древни времена синовете са уважавали телата на своите родители... Студено ли ви е? Позволете ми... сега... ето... ето... А сега, красавице моя, изплетете ми една илюзия, в която светът да е лишен от подобни безумия... Сега насам... Тук завиваме... И нека в нов Рай се превърне този бункер, зеленоока моя... Но какво е това?...Какво в този миг е над всичко в мен?...

Истината, красавице моя — и искреността — и желанието да споделя...

Ганеша, създателят на богове се разхождаше с Шива в градината на Канибурха.

— Повелителю на Разрушението, — рече той, — научих, че вече си започнал репресии против всички в Града, които не извърщат презрително гръб пред словата на Сидхартха.

— Разбира се — потвърди Шива.

— С тази постъпка ти намаляваш неговата ефективност.

— „Ефективност“? Обясни ми какво значи това.

— Убий ми онази зелена птичка на най-високия клон.

Шива махна с тризъбеца и птичката падна.

— А сега убий нейния партньор.

— Не го виждам.

— Тогава която и да е птичка от ятото.

— Но аз не виждам никакво ято.

— И сега, когато птичката лежи мъртва, няма и да видиш. Така ще е и с първия поклонник на Сидхартха, който решиш да накажеш.

— Сега вече разбирам за какво говориш, Ганеша. Той ще се разхожда на свобода — поне за известно време. Обещавам ти.

Ганеша, Създателят на Богове, огледа джунглата наоколо. Макар че се скитаха из царството на призрачните котки, той не се страхуваше от нищо. Защото рамо до рамо с него вървеше Господарят на Хаоса и Тризъбецът на Разрушението му вдъхваше увереност.

Вишну Вишну Вишну гледаше гледаше гледаше Брама Брама Брама...

Седяха в Огледалната зала.

Брама разсъждаваше за Осемизмерния път и за величието на нирвана.

След като изпуши три цигари, Вишну се изкашля многозначително.

— Да, Господарю? — запита Брама.

— Защо, ако мога да попитам, ми изнасяш тази будистка лекция?

— Не е ли забавна?

— Не особено.

— Колко си лицемерен.

— Какво значи това?

— Един учител трябва да проявява поне привиден интерес към собственото си учение.

— Учител? Учение?

— Разбира се, Татхагата. Защо му е в наши дни на бог Вишну да слиза сред хората, ако не да ги учи на пътя към просветлението?

— Аз...?

— Приветствам те, реформаторе, ти който изкорени от хорските умове страхът от истинската смърт. И сега онези, които не се прераждат отиват направо в нирвана.

Вишну се усмихна.

— По-добре да възприемем, отколкото да унищожим, така ли?

— Звучи като епиграма.

Брама се изправи, плъзна поглед по огледалата и отраженията на Вишну.

— Значи, след като се избавим от Сам ти ще станеш истинския Татхагата?

— И как ще се избавим от Сам?

— Още не съм решил, но съм готов да приема предложения.

— Какво ще кажеш, ако го превъплътим в песнопойна птичка?

— Не е лошо. Но някой друг може да поиска тази птичка да се превъплъти в човек. Чувствам, че той вече има привърженици.

— Добре, имаме достатъчно време да обмислим назряващия проблем. Сега, когато той е под опеката на Небесата, няма за къде да бърза. Веднага щом нещо ми хрумне ще ти го съобщя.

— Е, тогава за днес стига.

Те те те излязоха излязоха излязоха от от от Залата.

Вишну премина през Градината на Радостите на Брама и на изхода срещна Господарката на Смъртта. Тя пристъпи към осемръката статуя, която започна да свири на своята виина.

Веднага щом чу музиката, Брама се приближи.

— Кали! Прекрасна господарко... — поде той.

— Могъщи Брама — отвърна на поздрава тя.

— Да, — съгласи се Брама, — толкова могъщ, колкото може да се пожелае. Толкова рядко ме навествяваш тук, че радостта ми е неизмерима. Ела да се разходим сред цветята и да си поговорим. Колко красиви са одеждите ти.

— Благодаря.

Двамата закрачиха по пътеката.

— Как върви подготовката за сватбата?

— Добре.

— В Небесата ли ще е медения месец?

— Възнамеряваме да заминем по-далече.

— И къде, ако мога да попитам?

— Още не сме решили.

— Времето отлита на крилата на птиците, мила моя. Ако пожелаете двамата с бог Яма, може да се преместите за известно време в моята Градина на радостите.

— Благодаря ти, Създателю, но мястото е прекалено красиво за двама богове на разрушението. Ще отидем някъде другаде.

— Както пожелаеш — той сви рамене. — Какво още те безпокои?

— А какво ще стане с онзи, когото наричат Буда?

— Сам? Твоят стар любовник? Да наистина, какво ще стане с него? А теб защо те е грижа?

— Как ще... постъпят с него?

— Още не съм решил. Шива предложи да изчакаме малко, преди да предприемем някакви действия. По такъв начин ще преценим въздействието му върху обитателите на Небесата. Реших, че по исторически и религиозни причини занапред Вишну ще стане Буда. Що се отнася до Сам, готов съм да изслушам всякакви разумни предложения.

— Не му ли предложи веднъж божественост?

— Да, но той не прие.

— Защо не опиташ пак?

— А защо да опитвам?

— Този проблем нямаше да възникне, ако Сам не беше такава изключително талантива личност. Именно благодарение на своите качества би могъл да разкраси с присъствието си пантеона.

— И на мен ми мина тази мисъл. Този път, той вероятно ще се съгласи. Уверен съм, че иска да живее.

— Има начин да се да проверим това.

— Например?

— Психотестуване.

— И ако то покаже несъгласие с идеята на Небесата — тогава какво?

— А не може ли да променим мислите му — например, Бог Мара...?

— Не предполагах, че си подвластна на сантименталност, богиньо. Но изглежда, че ужасно държиш той да продължи съществуването си, под каквато и да е форма.

— Може би.

— Но ти знаеш добре, че след това той може да е... доста променен. И никога вече няма да е същият. Възможно е дори да се изгуби неговият „талант“.

— С течение на времето се променят всички хора — менят своите възгледи, убеждения и вяра. Едни мисли потъват в дълбок сън, други се пробуждат. Но чувствам, че да се разруши талантът е трудна работа — докато продължава животът. По-добре да живееш, отколкото да умреш.

— Трябва да ме убедиш в това, прекрасна богиньо, стига да разполагаш с време.

— Колко време ще ти е нужно?

— Да речем, три дни.

— Три да бъдат.

— В такъв случай, да се настаним в Павилиона на Радостите, за да обсъдим пълноценно въпроса.

— Съгласна съм.

— Къде е в момента Бог Яма?

— Занимава се в работилницата си.

— Предполагам, някой дългосрочен проект.

— Не по-къс от три дни.

— Чудесно. Значи, все пак има малка надежда за Сам. Не съм напълно убеден, но съм готов да бъда убеден. Да, така е.

А осемръката статуя на богинята продължаваше да свири на виина и под звуците на нейната музика, те минаха през градината, в знойното лято.

Хелба живееше на самия край на Небесата, там, където започва дивата пустош. Толкова близо до гората се намираше дворецът, наречен Грабеж, че когато животните се промъкваха през полу-

прозрачната бариера неволно го докосваха, а от стаята наречена Насилие се виждаха виещите се из джунглата пътеки.

Именно в тази стая, чийто стени бяха отрупани с крадени от предишните превъплъщения съкровища, Хелба покани своя гост, наречен Сам.

Хелба беше богът/богинята на крадците. Никой не знаеше истинския пол на Хелба, защото той/тя имаше навика да го сменя при всяко превъплъщение.

Сам впери поглед в стройната мургава жена, която носеше жълто сари и жълт воал. Ноктите на краката ѝ както и сандалите бяха в канелен цвят, а в смолисто-черните ѝ коси беше затъкната тиара.

— Моите симпатии, Сам, — поде Хелба с нисък и плътен глас, — са на твоя страна. — Само в онези периоди на моя живот, когато се прераждам в мъж, аз се сдобивам с Атрибут и започвам да грабя.

— Навярно и сега можеш да приемеш своя Облик.

— Разбира се.

— И да се сдобиеш с Атрибут?

— Вероятно.

— Но няма да го направиш?

— Не, докато съм в женско тяло. Като мъж, изпитвам желание да грабя каквото и откъдето мога... Виждаш ли трофеите, които висят на отсрещната стена? Онзи грамаден плащ от сини пера принадлежеше на Шрит, главатарят на демоните от Катапутна. Откраднах го от неговата пещера, когато заспаха упоените от мен кучета на ада. А онзи скъпоценен камък, който непрестанно мени формата си задигнах от самия Купол на Жаравата, по който се изкачих с привързани на ръцете и краката вакуумни дискове, докато под мене Майките...

— Стига! — прекъсна го Сам. — Всички тези истории са ми познати, Хелба, защото непрестанно се хвалиш. Толкова много време измина, откакто си извършил своята последна дръзка кражба, че вече все по-често ти се налага да поддържаш миналата си слава с приказки. Иначе току виж старите богове забравили кой си бил. Виждам, че съм сбъркал мястото — ще опитам късмета си другаде.

Той стана и се приготви да си върви.

— Чакай — размърда се Хелба.

Сам спря.

— Да?

— Би могъл поне да ми разкажеш за кражбата, която си замислил. Може би моят съвет...

— Каква полза дори от най-великия съвет, Царю на крадците? Не се нуждае от думи, а от действия.

— Ами, тогава... кажи ми!

— Добре, — съгласи се Сам, — макар че, съмнявам се да се заинтересуваш от толкова трудна задача...

— Остави тая детинска психология и ми кажи какво трябва да бъде откраднато.

— В Небесния музей, който е солидно построен и надеждно охраняван от инсталация...

— И постоянно е отворен. Продължавай.

— В тази сграда, в една защитена от компютър витрина...

— Който може да бъде надхитрен от човек с подходящите умения.

— В тази витрина, на един манекен висят сиви, люспести доспехи. А наоколо са подредени множество оръжия.

— Чии?

— Това са древните доспехи на един войн, който е участвал в северните маршове по време на войната срещу демоните.

— Нима това не си ти?

Сам се усмихна заговорнически и продължи:

— Малко са онези, които знаят, че сред предметите от експозицията се намира и един, известен в ония древни времена под името Талисманът на Обуздателя. Възможно е досега да е изгубил своите качества, но може и да не е. Той служи като фокус за Атрибута на Обуздателя и ето, че сега му трябва отново.

— Добре, какво точно трябва да бъде откраднато?

— Широкият колан от раковини, който е пристегнат на талията на костюма. Раковините са жълто-розови на цвят, отвътре са изпъстрени с изключително сложни микросхеми, които в наши дни вероятно не могат да бъдат копирани.

— Това не е особено голяма кражба. За специалист от моята класа, по-скоро е...

— Трябва ми спешно, иначе ще бъде късно.

— Колко спешно?

— В близките пет-шест дни.

— И какво ще ми заплатиш, за да получиш това, което ти е необходимо?

— Готов съм да дам всичко, каквото имам, но нямам много.

— О! Без богатства ли пристигна в Небесата?

— Да.

— Жалко.

— Ако успея да се измъкна, ще получиш каквото искаш.

— А ако не успееш — нищо няма да получа.

— Така изглежда.

— Нека да помисля. Може би ще е забавно да изпълня задачата ти и да станеш мой длъжник.

— Моля те, не мисли прекалено дълго.

— Ела, седни до мен, Обуздателю на Демоните, разкажи ми за дните на твоето величие — когато рамо до рамо с безсмъртната богиня си яздил по широкия свят, сеейки семената на хаоса.

— Много отдавна беше това — рече Сам.

— Но ако победиш, тези дни могат пак да се върнат?

— Биха могли.

— Приятно е да го знаеш. Да...

— Ще го направиш ли?

— Поздравявам те, Сидхартха! Освободителю!

— Поздравяваш ме?

— И гръмотевици и мълнии! Нека падат отново!

— Така да бъде.

— А сега, разкажи ми за дните на твоето величие, а аз ще ти разкажа за моите.

— Добре.

Препасан с широк кожен пояс, като птица се носеше през гората Бог Кришна по петите на Господарката Ратри, отказала да се съвокуплява с него след нарочно организирания обяд. Ясен и изпълнен с благоухания бе денят, но нищо не можеше да се сравни с аромата, който се излъчваше от смачканото в ръката му сари. Силуетът ѝ се мяркаше между дърветата, за миг я изгуби, когато богинята сви по една малка пътечка и тутакси излезе на просторна поляна.

Когато я зърна отново, тя стоеше на нисък хълм, разперила към небето своите разголени ръце, а пръстите ѝ се докосваха.

Полузатворени бяха очите ѝ, лекичко се полюшваше около изваяните ѝ форми тънкия черен воал, с който се бе загърнала.

Кришна осъзна, че богинята е приела своя Облик и всеки миг ще се снабди с Атрибут.

Задъхан се понесе нагоре по хълма, а тя отвори очи, сведе поглед към него и се усмихна.

Когато се изправи пред нея, Ратри запрати воала в лицето му, а смехът ѝ проехтя някъде от безкрайната нощ, която се бе спуснала над него.

И беше тази нощ черна, не се виждаха нито звезди, нито луна, нямаше и намек от светлинка, мъждукане или проблясък. Като слепота бе мрачният кошмар, който го бе запленил.

Той изпръхтя и в този миг тънката дреха бе изтръгната от пръстите му. Кришна замръзна разтреперан и някъде наблизо се разнесе звънливият ѝ смях.

— Прекалено много си позволяваш, Господарю Кришна, — рече му тя, — след като посягаш на святата Нощ. Затова ще те накажа, като оставя за известно време Небесата да потънат в мрак.

— Но аз не се страхувам от тъмнината, богино — отвърна той през смях.

— Тогава наистина умът ти е в тестисите, Господарю, както често се говори, защото да останеш сляп наред Канибурха и да се надяваш, че няма да паднеш в лапите на свирепите ѝ обитатели — това според мен е безразсъдна храброст. До скоро виждане, тъмно божество. Може би ще се срещнем отново на сватбата.

— Почакай, прекрасна господарко! Ще приемеш ли моите извинения?

— Разбира се, след като ги заслужавам.

— Тогава вдигни воала на нощта, който спусна над това място.

— По-късно, Кришна, когато съм готова.

— Но какво да правя дотогава?

— Казват, сър, че с мелодията на своята флейта си можел да омаеш и най-свирепото чудовище. Бих ти предложила, ако разбира се, това е истина, час по-скоро да извадиш флейтата и да подемеш най-упояващата мелодия, която познаваш и така да прекараш времето, докато реша да върна на Небесата дневната светлина.

— Господарко, защо си толкова жестока?

— Такъв е животът, Повелителю на Флейтите — отвърна тя и си тръгна.

Потънал в мрачни мисли, Кришна засвири на флейтата.

Те идваха. От небосклона, възседнали полярните ветрове, през суша и море, през изгарящ сняг — и под него и през него — те идваха. Менящите форма се носеха през побелелите полета, като есенни листа се сипеха отгоре небесните странници, гръмовните звуци на тръбите се носеха над безкрайната пустош, а следваха ги снежните колесници, в чиито полирани страни светлината блестеше като хиляди ослепителни копия, пламтяха кожените им наметала, на млечнобяли кълбета се струпваше зад тях издишаната пара; с позлатени ръкавици и блестящи като слънца очи, идваха те, с тропот и свистене, в галоп и кариер, пристегнати в ремъци, с вълчи маски, огнени шалове, дяволски копита, заскрежени набедреници и лъскави шлемове, те идваха, а по целия свят, който оставаше зад тях, веселие цареше в Храмовете, изпълваха се те с песнопения, процесии, молебени и жертвоприношения, раздаваха се дарове и се зачеваха пищни многоцветни церемонии. Защото богинята, от която се страхуваха всички, щеше да се бракосъчетава със Смъртта и този факт вдъхваше надежда, че младоженците ще смекчат изискванията си и ще обуздаят своя нрав. Небесата също бяха заразени от празничния дух, и докато се събираха богове и полубожества, герои и благородници, архижреци, привилегировани раджи и високопоставени брамини, този дух набираше сили и инерция и се завърташе като разноцветен вихър, пулсирайки в главите както на Първите, така и на последните.

Те идваха, стичаха се от всички страни в Небесния град, едни яхнали пернатите братовчеди на Птицата Гаруда, други понесли се в небесни гондоли, възвисяваха се над планинските артерии, проблясваха с ярко светлина над обезлюдената, скована от вечни ледове пустош, идваха, за да зазвъни тяхната мелодия в Километричната Кула, за да кънти в мрака техния смях, когато за кратко и съвсем необяснимо Градът бе потопен в тъмнината на нощта, която не след дълго се разсея, а през същите тези паметни дни и нощи, един поет на име Адасей, оприличи сбора им на шест различни неща (той беше прославен със своята разточителност, когато се отнася до сравнения): на птича миграция, през неподвижен океан от мляко; на процесия от музикални ноти, в главата на леко-побъркан композитор;

на ято дълбоководни риби, обикалящи около някоя фосфоресцираща плантация, чийто тела са като завихрения и тунели от светлина; на спирална мъглявина, която внезапно започва да се свива към своя център; на бурен дъжд, чийто капки се превръщат в пера от песнопойни птички, или в бисери и накрая (може би най-много) на Храм, изпълнен с ужасяващи и богато украсени статуи, които внезапно са оживели и са се понесли по света с развети знамена и песен на уста, разтърсвайки дворци, преобръщайки кули за да се съединят в самия център, да запалят неимоверен по размери огън и да заскачат около него, при непрестанната опасност или огънят, или танцьорите да излязат извън контрол.

Те идваха.

Веднага щом из коридорите на Архивите се разнесе алармения звънец, Так сграбчи Ослепителното копие, висящо в калъф на стената. В различни часове на деня алармата сигнализираше за появата на стражата. Ала предчувствайки истинската причина за тревогата, Так поблагодари на съдбата, че звънецът не бе зазвучал в друг час. Той се метна в асансьора, изкачи се до нивото на Града и се затича към Музея, който се издигаше на хълма.

Но вече беше твърде късно.

Витрината беше разбита, а до нея лежеше в безсъзнание пазачът. Музеят беше празен, всички бяха отишли на празник в Града.

Музейният комплекс се намираше толкова близо до Архивите, че Так успя да забележи двамината, които се спускаха по отсрещната страна на хълма.

— Стой! — извика той и размаха Ослепителното копие, но не посмя да го използва.

Двамата се извърнаха.

— Значи наистина си задействал алармата! — ядоса се единият. Той бързаше да закачи на кръста си колан от раковини. — Върви, махай се от тука! — продължаваше той. — аз ще се справя с него!

— Никаква аларма не съм задействал! — оправдаваше се другият.

— Махай се от тук!

Той се извърна към Так и застина в очакване. Съдружникът му побягна надолу по хълма. Едва сега Так видя, че е жена.

— Върни го обратно — извика задъхан Так. — Каквото и да си взел, върни го обратно — и може би ще си затворя очите...

— Не — прекъсна го Сам. — Късно е вече. Сега аз съм равен на всички останали тук и това е моят единствен шанс да се измъкна. Познах те — ти си архиварят Так — и не искам да ти причиня зло. Затова — върви си!

— Всеки миг тук ще дойде Яма! И тогава...

— Не ме е страх от Яма. Нападни ме, или се махай — избирай!

— Не мога да те напада.

— Тогава сбогом — и при тези думи, Сам се издигна нагоре с лекотата на балон.

Но докато се носеше над земята, на хълма се появи Бог Яма с оръжие в ръка. Това беше някаква блестяща, издължена тръба, с малък приклад и внушителен на вид спусъков механизъм.

Яма вдигна оръжието и го насочи.

— Това е твоят последен шанс! — извика, но Сам продължаваше да се възнася.

Яма стреля и в отговор някъде високо над тях с оглушителен трясък се разцепи куполът.

— Той е приел Облик и е овладял своя Атрибут — рече Так. — Затова обузда енергията на твоето оръжие.

— Защо не го спря? — запита Яма.

— Не можах, Господарю. Бях под въздействие на неговия Атрибут.

— Няма значение — отвърна Яма. — Третият часовой ще го надвие.

Подчинил гравитацията на волята си, той продължаваше да се издига.

Ала докато летеше, изведнъж забеляза, че след него се носи някаква сянка.

Мяркаше се някъде в периферията на полезрението му. Но както и да въртеше глава, все му се изплъзваше. И винаги оставаше там — и растеше.

А отпред се виждаше вратата, която водеше навън. Талисманът можеше да отключи тази врата, да сгрее Сам в студа отвън и да го отнесе където поиска...

Но отзад се чуваше шумът от ударите на могъщи криле.

— Бягай! — извика нечий глас в главата му. — По-бързо, Обуздателю! Бягай по-бързо! Бягай по-бързо!

Това бе едно от най-странните усещания, които някога е изпитвал.

Почувства как се носи напред все по-бързо.

Но нищо не се променяше. Вратата оставаше на същото разстояние. Независимо от усещането за главомайваща скорост, той не помръдваше.

— По-бързо, Обуздателю, по-бързо! — викаше оглушително обезумелият глас. — Помъчи се да надминеш вятърът и мълнията!

Той се опита да превъзмогне измамното усещане за движение.

И тогава върху него се стовариха могъщите ветрове, които се носеха из Небесата. Той се пребори с тях, но сега вече гласът звучеше съвсем наблизо, макар наоколо да не се виждаше нищо, освен сянката.

— „Крилите коне са чувствата, а тяхна цел са пътищата — изрецитира гласът. — Ще загубиш своята проникателност, ако не умееш да съсредоточаваш своя разум.“

Едва сега Сам позна, че някой зад гърба му произнася мъдрите строфи на Ката упанишад.

— „И тогава, — продължаваше гласът, — стават необуздани чувствата като диви и зли коне, чийто юзди са в ръцете на слаб кочияш.“

И светкавици пронизаха небето и го обви тъмнина. Той се опита да обуздае енергията, която го бе пленила, но не откри нищо, за което да се вкопчи.

— Всичко това не е реално! — извика гневно Сам.

— Кое е реално и кое не е? — отвърна гласът. — Ето че конете ти избягаха.

Последва миг на ужасяващо плътна тъмнина, сякаш се носеше през вакуума на собствените си чувства. След това — болка. И накрая — нищо.

Трудно е да си най-стария действащ бог-юноша.

Той влезе в Залата на Карма, поиска среща с някой от наместниците на Колелото и не след дълго един от тях се появи, същият, на когото преди два дни бе отказал психотестуване.

— Е? — запита той.

— Простете за задържането, Господарю Муруган. Хората ми взимат участие в приготовленията за сватбата.

— И те се разхождат навън, вместо да приготвят моето ново тяло?

— Господарю, не бива да говорите така, сякаш то наистина е ваше тяло. Това тяло ви се отпуска от Великото Колело, в отговор на вашите кармически нужди...

— И то не е готово защото твоите хора пируват някъде?

— То не е готово, защото Великото Колело се върти...

— Искам най-късно до утре вечер да бъда прехвърлен в теб. Ако не е готово, ще ви прекърша вратовете с Великото Колело. Чу ли ме добре и разбра ли какво ти казах, Господарю на Карма?

— Чух ви, но подобни думи не подхождат на това свещено...

— Самият Брама ми препоръча да се прехвърля в ново тяло, за да има удоволствието да ме види в него по време на сватбеното тържество в Километричната Кула. Да му съобщя ли, че Великото Колело не може да удовлетвори желанията му, тъй като се върти прекалено бавно?

— Не, Господарю. Тялото ще е готово навреме.

— Много добре.

Той се извърна и излезе.

Зад гърба му, Господарят на Карма направи тайнствен древен знак с ръка.

— Брама.

— Да, богиньо?

— Относно моето предложение...

— Така и ще постъпим, мадам.

— Имам друга идея.

— Друга?

— Да, Господарю. Бих искала да има човешко жертвоприношение.

— Да не би...

— Да.

— Ти наистина си по-сентиментална, отколкото предполагам.

— Честно да си призная — в светлината на последните събития — бих предпочела подобен край.

— Значи решено?

— Да бъде както искаш. В него има повече сили, отколкото предполагах. Ако Повелителят на Илюзията не беше часовой... наистина, не предполагах, че е толкова талантлив, ако мога да използвам твоя израз.

— Ще ми предадеш ли всички пълномощия по този въпрос, Създателю?

— С удоволствие.

— А за десерт да подхвърлим Царят на Крадците, а?

— Така да бъде.

— Благодаря ти, могъщи.

— Дребна работа.

— Не съвсем. Лека нощ.

— Лека нощ.

Разказват, че през този ден, този велик ден, Бог Вайю спрял небесните ветрове и над Града и гората Канибурха се спуснал покой. Цитрагупта, слугата на Бог Яма, запалил величествен огън на Края на света, като използвал ароматични дърва, смоли, парфюми и скъпи одежди и на този огън положил Талисмана на Обуздателя и наметалото на Шрит, главатарят на демоните от Катапутна; а положил също тамменящия формата си скъпоценен камък на Майките, от Купола на Жаравата и шафрановото расо от пурпурната горичка край Алундил, за което казват, че принадлежало на Татхагата, наречен още Буда. Мъртва тишина царяла на сутринта, след нощното тържество на Първите. Нищо не помръдвало в Небесата. Някои твърдят, че в горните слоеве на атмосферата летели невидими демони, но се страхували да се спуснат към мястото, където се съсредоточавала толкова голяма сила. Казват, че многочислени били знаците и знаменията, предвещаващи падането на един от всемогъщите. А теолозите и свещените летописци пишат, че онзи, когото наричат Сам се отрекъл от ереста, която проповядвал и се предал на милостта на Тримурти. Разказват също, че богинята Парвати, която била или негова жена, или майка, сестра, дъщеря, а може би по малко от всичко, избягала в тази нощ от небесата и заживяла в скръб сред вещиците на източния континент, на които била роднина. А на зазоряване, Великата Птица наречена Гаруда, чийто клон разбива колесници, се размърдала в клетката си и надала пронизителен писък, който се разнесъл из Небесата, изпочупил всички стъкла, а ехото му се затъркаляло по земята и пробудило дори

заспалилите мъртвешки сън. Сред неподвижното лято на Небесата, започнал денят на Любовта и Смъртта.

Празни били улиците на Небесата. Боговете се спотайвали в своите убежища и чакали. Здравно затворени били всички Небесни порти.

Крадецът и онзи, когото последователите му наричали Махасаматман (и го смятали за бог) били освободени. Във въздуха подухвал неочакван хлад.

Високо, високо над Небесния град, на една площадка на самия връх на Километричната Кула, стоял Повелителят на Илюзията, Мара Сънотворецът. И бил облечен той с разноцветно наметало. Ръцете му били вдигнати и мощта на всички останали богове нахлувала през тях, сливайки се с неговата.

А в главата му се оформяла мечта. И той я излял навън, както вълните заливат пясъчния бряг.

От древни времена, още откакто ги създал Бог Вишну, Градът и дивата пустош споделят обща граница, но не се докосват, достъпни са и същевременно са разделени от огромно разстояние — не в пространството, а вътре в разума. Съвсем конкретна била причината, поради която ги създал така Вишну-Съхранителят. И сега никак не одобрявал вдигането на тази бариера, макар временно и съвсем ограничено да било то. Защото не искал Вишну да вижда как дивото прониква в Града, който бил издигнат като триумф на реда над хаоса.

Но въпреки това, макар и за кратко, по волята на Господаря на Сънищата, призрачните котки съзрели Небесата.

Безспирно бродели те по тъмните и вечни пътеки на джунглата, които били част от илюзията. И там, в това място, което съществува само наполовина, те видели нещо ново и с него ги завладяло необуздано желание и повик за лов.

Сред мореплавателите, тези разносвачи на сплетни и какви ли не истории, които сякаш знаят всичко на този свят, се носел слух, че някои от призрачните котки, излезли през този ловен ден, въобще не били призрачни котки. И казват те, че по-късно не веднъж някои от боговете споделяли, когато пътешествали по света, че не един и двама от гостите на Небесния град се превъплатели в телата на белите тигри на Канибурха, за да се присъединят към лова на провалилия се крадец и на онзи, когото наричали Буда.

И казват, че когато се появил той на улиците на Града, една древна птица направила три кръга над него и сетне кацнала на рамото на Сам и заговорила:

— Ти ли си Майтрея, Господарят на Светлината, който света очаква от толкова години — онзи, чиято поява аз предрекох толкова отдавна в една моя поема?

— Не, името ми е Сам, — отвърнал той, — и аз се готвя да напусна този свят, а не да се появя в него. А ти кой си?

— Аз съм птицата, която някога е била поет. Летя от сутринта, когато ме пробуди вопълът на Гаруда. Пресякох всички небесни пътища в търсене на Бог Рудра, но изведнъж почувствах как над земята се спусна проклятие. Идвам отдалеч, Повелителю на Светлината, и много съм видял.

— И какво си видяла, птицо, която някога е била поет?

— Видях незапалена погребална клада на края на света, обвита в гъста мъгла. Видях закъснели богове да бързат през снега и да се носят из висините, кръжейки над купола. Видях музиканти да репетират на ранга и непатхия музиката към „Маска от кръв“, за предстоящата сватба между Смъртта и Разрушението. Видях Бог Вайю да вдига ръка и да спира ветровете, които се гонят из Небесата. Видях обагрения във всички цветове Мара на върха на най-високата кула и почувствах силата на заклинанието, което той наложи — и видях как се раздвижиха неспокойно призрачните котки и сетне забързаха насам. Видях сълзи в очите на един мъж и една жена. Чух смеха на една богиня. Видях да се издига ослепително копие в първите лъчи на утрото и чух някой да мълви клетва. И най-накрая видях Богът на Светлината, за когото много много отдавна съм написал следното:

*Вечно умиращ, ала никога мъртъв,
до края си близо, но не прекрачва го той,
в мрака проклинат,
в светлина облечен,
Идва, да възвести края на света,
както утрото, възвестява края на нощта.
Тези строфи написа,
Морган свободният,*

*и в деня на неговата смърт,
предсказаното ще се изпълни.*

Птицата изпърхала с криле и после застинала на рамото му.

— Радвам се, птицо, че си имала възможността да видиш толкова много неща, — казал Сам, — и че в рамките на своята метафора си постигнала известно удовлетворение. За съжаление, твърде често поетичната истина рязко се отличава от действителността.

— Приветствам те, Господарю на Светлината! — извикала птицата и литнала във въздуха. Още докато се издигала, тя била пронизана от стрела, която ненавистен птицемразец изстрелял от близкия прозорец.

А Сам продължил забързано.

И казват, че призрачната котка, която му отнела живота, а по-късно и този на Хелба, всъщност била превъплатен бог, или богиня и това е твърде възможно.

А още казват, че тази котка не била нито първата, нито втората, тръгнала по дирите му. Много тигри загинали от Ослепителното копие, което пронизвало телата им, после чрез вибрации се очиствало от кръвта и само се завръщало в ръката, която го запращала. Паднал в този ден и Так, носачът на Ослепителното копие, ударен в главата със стол, който запратил прокрадналия се в стаята му Бог Ганеша. Говори се, че по-късно Ослепителното копие било унищожено от Великия Агни, а други твърдят, че било захвърлено отвъд Края на света от Господарката Майя.

Станалото не се понравилось на Вишну, който след като научил, отбелязал, че не било редно да се осквернява Градът с пролята кръв и че веднъж открие ли хаосът път към него, ще го намери и втори път. Ала по-младите богове му се присмели, защото го смятали за най-слабия в Тримурти, а идеите му, както всички знаели били малко поостарели, тъй като създателят им бил един от Първите. Може би поради тази причина той се отрекъл от всякакво участие в онова, което станало и се прибрал в покоите на своята кула. И Господарят Варуна, наричан Справедливият, също отвърнал лице от небесните дела и посетил Павилиона на Мълчанието, където прекарал известно време в стаята наречена Страх.

Постановката „Маска от кръв“, написана от поета Адасей, който бил известен с елегантния си стил и принадлежността си към анти-моргановата школа, направо очаровала зрителите. Представлението било съпроводено от силновъздействащи илюзии, които създавал специално за случай Сънотворецът. Казват, че Сам също прекарал този ден в плен на илюзията, че проклятие паднало върху него и вървял той в непрогледен мрак, сред ужасни зловония, вопли и стенания, под дъжд от пронизителни крясъци и сърцераздирателни резове, и че пред очите му преминали отново всички ужаси, които бил познал през целия си живот — ярки или сумрачни, безмълвни или оглушителни — откъснати от тъканта на неговата памет и пропити с влагата на съпровождащите ги в момента на пораждаването емоции.

А онова, което останало от него, било отнесено от процесия на Края на света, поставено на издигнатата там клада и изгорено сред песнопения. Бог Агни вдигнал черните си очила, вперил поглед за няколко секунди в кладата и тя била обхваната от буйни пламъци. После Бог Вайю махнал с ръка и подухнал вятър, който да разгори огъня. А когато огънят изгорял, Бог Шива разпилял останките му във всички посоки на света със своя тризъбец.

Погледнато така, това било тържествено и впечатляващо погребение.

Отдавна неவிжданo в Небесата, бракосъчетанието било проведено в пълно съответствие с традицията. Ослепително блестяла Километричната Кула, като огромен, леден сталагмит. Вдигнато било заклинанието и отново бродели незрящи из Града призрачните котки, вятърът рошел козината им, склонове били за тях стръмните стълби, сградите — отвесни скали, а в дървета се превърнали статуите. Ветровете, които се носели из Небесата подхващали песните и ги отнасяли надалеч. На площадът в центъра на Града бил запален свещен огън. Специално докарани за случая девици подклаждали огъня със сухи ароматични дърва, които горели почти без дим, само от време на време се издигало някое бяло облаче. Сурия, слънцето, греело толкова ярко, че сякаш лъчите му вибрирали в прозрачния въздух. Младоженецът, съпроводен от многобройна свита приятели и слуги, всички облечени в червено, пресякъл Града към Павилиона на Кали, където ги настанили в голямата бална зала. В ролята на стопанин ги посрещнал Бог Кубера, той разположил алената свита, която

наброявала триста души, в редуващи се черни и червени кресла, подредени около трапеза от черно дърво, която била богато инкрустирана с кости. След това на всички била поднесена напитката мадхупарка, смес от мед, извара и наркотични подправки и изпили я в компанията на облечени в сини роби невести, които се появили в залата, с по две купи във всяка ръка. Също триста на брой били тези хубавици и когато всички седнали и отпили мадхупарка, Господарят Кубера произнесъл реч, която изпъстрил с грубовати шеги, но я украсил и с мъдри съвети и цитати от древни писания. А след това двете свити — на невестите и на младоженеца се отправили към павилиона на площада, но вървели те по различни пътища и се приближили към него от противоположните страни. Яма и Кали влезли разделени в павилиона и седнали от двете страни на малка завеса. Всички запели старинни песни и ето че най-сетне Господарят Кубера дръпнал завесата и позволил на младоженците да се погледнат за пръв път през този ден. Отново заговорил Кубера и предал Кали на грижите на Яма в замяна на обещанието, че ще ѝ осигури любов, богатство и удоволствия. И тогава Яма поел ръката ѝ, а Кали хвърлила в огъня, към който я приближил младоженеца едно житно зрънце, докато слугите пришивали одеждите им. След това Кали стъпила върху воденичния камък и двамата направили заедно седем крачки, като на всяка, Кали смачквала по една купчинка ориз. А от небето за няколко мига се посипал слаб дъждец, за да освети с вода събитието. Накрая двете процесии се съединили и гостите отново поели през Града към мрачния павилион на Яма, където всичко било подготвено за голямото празненство и където щяло да бъде представлението на „Маска от кръв“.

А в този момент Сам се изправил лице в лице с последния тигър, който бавно свел глава, сякаш познавал своята жертва. Нямало накъде да отстъпва и той спрял и зачакал. Ала котката също не бързала. Цяла орда демони направила опит по същото време да проникне в града, но проклятието ги задържало. Някой видял богинята Ратри да плаче и името ѝ било внесено в специалния списък. Архиварят Так бил окован и хвърлен в дълбоката тъмница под Небесата. И не един и двама от гостите чули Бог Яма да мълви: „Животът не въстава“, сякаш почти очаквал да се случи нещо подобно.

Погледната по този начин, това била тържествена и впечатляваща смърт.

Седем дни продължило сватбеното тържество и през всичките тези дни Бог Мара изпращал на гостите една след друга нови и нови мечти. Като на вълшебно килимче ги пренявал той през страната на илюзиите, издигал палати от разноцветен дим върху стълбове от вода и огън, спускал ги заедно с креслата, на които седели в клисури, изпълнени със звезден прах, издигал пред всеки един неговия Облик, завъртал ги около архетипите, на които градели своята божествена мощ, — и танцувал Шива на гробището Танца на Разрушението и Танца на Времето, празнувайки своя легендарен подвиг — унищожаването на трите летящи града на Титаните, а Кришна Тъмният се полюшвал в такта на Бойния танц, припомняйки си победата над злия демон Бана, докато Лакшми изпълнявал Танца на Статуята и даже Великият Вишну бил увлечен в празненството, пристъпвайки в Танца на Амфората, а Муругат, облечен в ново тяло се смеел на обгърнатия в океани свят и танцувал по плискащите се вълни като по сцена същият онзи танц, който изиграл някога след смъртта на Шура, потърсил убежище в дълбините на морето. При всеки жест на Мара възниквали нови вълшебства, цветове, музика и вино. Редували се поезия и игри, песни и искрен смях, пламвали състезания по сила и изкусност. И наистина се изисквала божествена сила, за да се издържат тези седем дни на пищни удоволствия.

Погледната по този начин, това била впечатляваща и тържествена сватба.

А когато всичко свършило младоженецът и невестата напуснали Небесата за да странстват по света и да се насладят на неговото разнообразие. Без свита и слуги заминали те, за да пътешестват на свобода. Не съобщили нито маршрута на пътешествието, нито продължителността на медения месец — което било напълно в рамките на очакваното, като се има предвид какви шегаджии били техните най-близки небесни приятели.

Но дори след като заминали не утихнало напълно празненството. Бог Рудра, погълнал невероятни количества сома, взел неочаквано думата и произнесъл обстойна реч относно явните и интимни достойнства на младоженката, реч, относно която биха възникнали големи разногласия с Яма, стига той да присъстваше на нея. Бог Агни

побързал да вземе нещата в свои ръце и зашлевил Рудра през устата, за което незабавно бил извикан на дуел — в пълен Облик, по цялото протежение на Небесата.

Агни се възнесъл на върха на планината отвъд Канибурха, а Бог Рудра заел позиция недалеч от Края на света. Когато бил даден сигналът, Рудра изпратил топлинно-насочваща се стрела по посока на своя опонент. Бог Агни обаче засякъл стрелата на разстояние от петнадесет мили и я възпламенил с Огъня Всеизгарящ, който след това насочил право към Рудра, като тъничка игла светлина, която го изпепелила на място и пробила дупка в купола зад него. Така била запазена честта на локапалите, а от редовете на полубожествата бил избран нов Рудра, за да заеме мястото на падналия бог.

Един раджа и двама архижреци също предали богу дух, вследствие на изкусни отравяния и се наложило да вдигнат нови клади, за да изгорят останките им. Бог Кришна приел своя Облик и изсвирил музиката, след която вече не се свири музика, а Русокосата Гуари смекчила сърцето си и се явила пред него, когато мелодията утихнала. Сарасвати с блясък изиграла Танца на Наслаждението, а след това Бог Мара пресъздал още веднъж бягството на Хелба и Буда през Града. Това видение обаче разстроило много и специалния списък отново се попълнил. И тогава сред множеството дръзнал да се яви демон с тяло на юноша и тигрова глава и с дива ярост се хвърлил срещу Господаря Агни. Той бил отблъснат със съвместните усилия на Ратри и Вишну, но все пак успял да се измъкне в безтелесната реалност, преди Агни да насочи жезъла си към него.

Големи промени настъпили в Небесата през следващите дни.

Так архиварят, Пресветият копиеносец, бил осъден от Господарите на Карма да се превъплъти в тяло на маймуна, а в ума му било заложено предупреждение, че всеки път, когато поиска ново тяло ще се преражда в маймуна, за да странства в този облик по света, докато не благоволят някой ден Небесата да проявят милосърдие и да вдигнат проклятието си от него. А след това го изпратили в южните джунгли, да отработва своето кармично бreme.

Бог Варуна, наречен Справедливият, събрал своята прислуга и напуснал Небесния град, за да живее някъде другаде. Някои клеветници свързвали отпътуването му с бягството на Нирити Черния, Богът на Мрака, който преди това пропил Града със зловонията на

своето проклятие и с отвратителни миазми. Наистина малобройни били онези, които се присмивали на Варуна, защото всички знаели, че Варуна заслужавал своята титла Справедливият и всяка подигравка би се обърнала срещу онзи, който я произнасял, ето защо само след няколко дни затихнали приказките по негов адрес.

След доста време и други богове били прогонени по света, но това било в дните на Небесните Чистки.

Брама, най-могъщият сред четирите божествени рода и сред осемнадесетте войнства райски, Създателят на всичко, Повелителят на високите Небеса и онова, що е под тях, от чийто пъп разцъфтява лотос, чийто ръце се срастват с океаните, а краката трижди обикалят всички светове, чийто величествен барабан внася смут в сърцата на враговете, а в десницата му е колелото на закона, който плете катастрофи, използвайки змии за въжета — се чувствал все по-объркан след прибързаното обещание, което дал на Господарката на Смъртта. Макар че от друга страна, вероятно точно така щял да постъпи и без нейната настойчива намеса. Единственото успокоение от взетото решение бил фактът, че поне за известно време разполагал с някой, на когото да стоварва вината за въпросите, които терзаели съвестта му. Все пак, той бил известен и като Брама Непогрешимия.

В края на празненствата се наложило куполът да бъде поправян на няколко места.

В Небесния музей бил назначен на постоянна служба един въоръжен пазач.

Планирани били няколко наказателни експедиции срещу демоните, но нито една от тях не била приведена в изпълнение.

На мястото на Так назначили нов архивар, който не знаел нищо за своите предци.

По цялата земя, призрачните котки получили в знак на признание правото да посещават Храмовете.

В последната нощ на празненството, един самотен бог пристъпил прага на Павилиона на Мълчанието и се настанил в стаята наречена Памет. После се засмял и се смял дълго, преди да се върне в Небесния град, и смехът му бил изпълнен с младост, красота, чистота и сила, а ветровете, които браздят небето над Небесата подхванали неговия смях и го понесли по земята, където всички, които го чули се

зачудили на странната, вибрираща нотка на тържество, която се долавяла в него.

Погледнато по този начин, това били тържествени и впечатляващи времена на Любов и Смърт, на Живот и Омраза — и на Безумие.

---

[1] Нимфи, куртизанки, танцьорки в рая — Б.пр. ↑

[2] Мъдреци на провидението (ст.инд.) — Б.пр. ↑

6

*Смутни били в Небесния град времената
след смъртта на Брама. Няколко богове дори
били прогонени. Настъпил период, в който всеки
се страхувал да бъде наречен акселерист и така
станало, че в един или друг момент, всеки един
бил считан за такъв. Макар и мъртъв да бил
Махатма Сам, казвали, че духът му е жив и се
присмива. Сетне, в дните на вълнения и интриги,
които довели до Великата битка, плъзнал слух, че
може би не само неговият дух е жив...*

*Когато на страданието слънцето залязва,
се ражда покойт,
на безмълвните звезди Господарят,
покойт на създанието,
там където въртейки се посивява
мандала^[1].*

*И шепти си глупакът на ум,
че само мисли са мислите що го
спохождат...*

Сараха (98–99)

Беше ранно утро. Близко до езерото с пурпурния лотос, в Градината за Наслаждения, в самото подножие на синята статуя на богинята с виина, намериха проснатия Брама.

Девојката, която първа го видя, отначало си помисли, че си почива, защото очите му бяха отворени. Но почти веднага осъзна, че не диша и че лицето му е застинало в неподвижно изражение.

Тя се разтрепери и зачака края на вселената, което според представите ѝ бе естествено продължение на божията смърт. Малко по-късно реши, че вероятно вътрешното сцепление на нещата може би

ще задържи вселената от разпадане поне още няколко часа, а в такъв случай, ще е по-целесъобразно да се обърне внимание върху идещия край Юга на някой по-опитен в тези дела.

И девойката предаде скръбната вест на Първата Наложница на Брама, тя на свой ред побърза да провери сама истинността на твърдението, след това помоли скулптурата на синята богиня на засвири на виина и изпрати да повикат Вишну и Шива.

И те тутакси се явиха, водейки Бог Ганеша със себе си.

След като огледаха тленните останки, те стигнаха до едно и също мнение, а после наредиха да затворят жените до изясняване на тяхната по-нататъшна съдба.

Тримата подеха разговор:

— Спешно ни е нужен нов създател — започна Вишну. — Давам думата за предложения.

— Предлагам Ганеша — рече Шива.

— Отказвам — отвърна Ганеша.

— Защо?

— Не обичам да съм на сцената. Бих предпочел да остана някъде зад нея.

— Какви други възможности има?

— Може би, — каза замислено Вишну, — по-добре ще е първо да изясним причината за случилото се?

— Не — отрязва Ганеша. — Най-важното винаги е изборът на приемник. Даже аутопсията ще трябва да почака. Небесата не бива да остават и за миг без Брама.

— Може би някой от локапалите?

— Защо не?

— Яма?

— Не. Той е прекалено сериозен и добросъвестен. Не го бива за администратор, има технически наклонности. Освен това, струва ми се, че е емоционално нестабилен.

— Кубера?

— Прекалено умен. Опасявам се от него.

— Индра?

— Твърде упорит.

— Тогава Агни?

— Може би. А може би не.

— Или пък Кришна?

— Той е лекомислен, няма трезв ум.

— Ти кой ще предложиш?

— Кой е най-важният проблем, който понастоящем стои пред нас?

— Струва ми се, че няма такъв — отвърна Вишну.

— Щом няма важни проблеми, най-разумно ще е да се заемем с най-важния от маловажните — предложи Ганеша. — Чувствам, че от тях на първо място стои акселеризмът. Със завръщането си Сам силно ни размъти водата.

— Вярно — кимна Шива.

— Акселеризмът ли? Защо да ритаме умрелия кон?

— А, той не е умрял. Поне долу при хората. Освен това, борбата с него, ще ни помогне да отвлечем вниманието от проблемът по приемствеността в Тримурти и до известна степен ще възстанови сплотеността на жителите на Града. Освен ако не искате да разгърнем кампания срещу Нирити и неговите зомбита.

— Само не това...

— Не сега.

— Ммм... добре, значи в настоящия момент най-важният ни проблем е акселеризмът.

— Кой го мрази най-много от всички?

— Ти самият?

— Глупости. Само не и аз.

— Кажете де, Ганеша.

— Кали.

— Малко се съмнявам.

— Аз пък никак. Будизмът и акселеризмът са като две чудовища, които теглят една колесница. Буда я презира. Тя е жена. Тя ще разгърне кампанията.

— Съгласен — да бъде Кали.

— Ами Яма?

— Какво Яма? Оставете Яма на мен.

— С удоволствие.

— Аз също.

— Много добре. Поемайте тогава по света, единият — с гръмотевичната колесница, а другият — с Птицата Гаруда. Намерете

Яма и Кали и ги върнете в Небесата. Аз ще чакам завръщането ви, а междуременно ще обмислям последствията от смъртта на Брама.

— Така да бъде.

— Съгласен.

— Приятен ден.

— Почакай, достопочтенни търговецо Вама! Трябва да поговоря с теб!

— Да, Кабада? Какво те тревожи?

— Трудно ми е да подбера подходящите думи. Става дума за нещо, което породило известно неспокойствие в твоите съседи.

— Така ли? Говори де.

— Относно атмосферата?

— Атмосферата?

— Ветровете и теченията, може би...

— Ветрове? Течения?

— И нещата, които те носят.

— Неща ли? Какви неща?

— Мириси, добри ми Вама.

— Мириси ли? Какви мириси?

— Мириси на... ами, мириси на фекалии.

— На ф...? Ах, да! Напълно вярно. Може би са останали малко. Бях забравил, изглежда съм привикнал към тях.

— Мога ли да попитам защо са тук?

— Ами тук са защото са издефекирани, Кабада.

— Това ми е ясно. Имах предвид причината, а не начина, по който се появяват.

— Защото в задната стая на къщата се намират кофите с гореуказаното вещество.

— Така ли?

— Да. По такъв начин съхранявам продукцията на моето семейство — вече осми ден.

— И с каква цел, скъпи ми Вама?

— Никога ли не си чувал за едно изобретение, едно чудесно изобретение, в което се изхвърлят тези вещества — с помощта на вода — а след това се дърпа една верижка и със страхотен рев всичко това изчезва надолу под земята?

— Веднъж май някой разказваше...

— О, това е вярно, вярно е! Има такова нещо! Наскоро е било изобретено от един човек, чието име няма да споменавам и то включва няколко тръби и седалка без дъно, или да кажем без покрив. Това е най-великото откритие на нашето време и само след месец аз ще го притежавам!

— Ти? Това нещо?

— Аха. Ще го поставя в една малка стая, която построих зад къщата. Може би след това ще дам празнична вечеря и ще позволя на всички съседни да го използват.

— Наистина удивително... и ти си толкова великодушен.

— И аз мисля така.

— Но... тези миризми...?

— Казах ти — идват от кофи с определено вещество, което съхранявам докато се сдобия с изобретението.

— Но защо?

— Бих предпочел, в моите кармически записи да пише, че го ползвам отпреди осем дни, а не едва след няколко месеца. Това ще свидетелства за стремителния прогрес на моя живот.

— Аха! Сега вече виждам колко мъдри са действията ти, Вама. Не бих искал у когото и да било да остане впечатление, че ние стоим на пътя на човек, който се стреми към самоусъвършенстване. Прости ми, ако така е изглеждало в началото.

— Простено ти е.

— Твоите съседни наистина те обичат — теб и твоите миризми. Моля те, не го забравяй, когато бъдеш издигнат по-високо.

— Разбира се.

— Трябва да е доста скъп подобен прогрес.

— Много.

— Скъпоценни Вама, ще се наслаждаваме на атмосферата с всичките ѝ пикантни подправки.

— Това е едва вторият ми живот, добри ми Кабада, но вече чувствам върху себе си пръста на съдбата.

— И аз също. Променливи са ветровете на Времето и носят те на човечеството много чудеса. Бог да те пази.

— И тебе. Но не забравяй и благословията на Просветления, онзи който приюти братовчед ми Васу в пурпурната горичка.

— Как бих могъл? Нали Махасаматман също е бог? Някой казват, че всъщност бил Вишну.

— Лъжат. Той беше Буда.

— Добави тогава и неговата благословия.

— Добре. Приятен ден, Кабада.

— Приятен ден, скъпоценни.

Яма и Кали се завърнаха в Небесата от сватбено пътешествие. Спуснаха се към Небесния град на гърба на Птицата Гаруда, в компанията на Вишну. Без да губят нито минута, веднага се отправиха към Павилиона на Брама. В Градината на Наслажденията ги посрещнаха Шива и Ганеша.

— Чуйте ме, Смърт и Разрушение, — заговори Ганеша, — Брама е мъртъв и само ние петимата знаем за това.

— Как е станало? — запита Яма.

— Изглежда е бил отровен.

— Имаше ли аутопсия?

— Не.

— Тогава аз ще се заема с нея.

— Добре. Но сега има нещо по-важно.

— Кажи го.

— Неговият приемник.

— Да. Небесата не могат да останат без Брама.

— Вярно... Кали, кажи ми, ще се согласиш ли да бъдеш Брама — собствателят на златното седло и сребърните шпори?

— Честно, не знам...

— Тогава мисли по-бързо. Ти изглежда си най-подходящата кандидатура.

— Ами Бог Агни?

— Рейтингът му е значително по-нисък. Той изглежда не е такъв ярък анти-акселерист, каквато е мадам Кали.

— Разбирам.

— Може би затова макар и добър бог, той не е велик.

— Да. Кой би могъл да отрови Брама?

— Нямам представа. Ти имаш ли?

— Още не.

— Бог Яма, ще го откриеш ли?

— Да, веднага щом приема Облика си.

— Вие сигурно искате да обсъдите нещата насаме?

— Искаме.

— Тогава ще ви оставим. След един час заедно ще обядваме в Павилиона.

— Да.

— Да.

— Довиждане...

— До скоро.

— До скоро.

— Господарко?

— Да?

— Със смяната на тялото автоматически се извършва и развод, ако не е подписан брачен договор с продължение.

— Така е.

— А Брама трябва да е мъж.

— Да.

— Откажи.

— Господарю мой...

— Ти се колебаеш?

— Всичко е толкова неочаквано, Яма.

— И ти се замисляш дори и за миг върху това предложение?

— Длъжна съм.

— Кали, ти ме измъчваш.

— Нямах такова намерение.

— Настоявам, да се откажеш от това предложение.

— Аз съм пълноправна богиня, а не само твоя жена, Бог Яма.

— Какво значи това?

— Че сама взимам решенията си.

— Ако приемеш, Кали, това ще означава, че между нас всичко е свършило.

— Няма съмнение.

— Но какво, в името на риши, е акселеризмът, ако не буря в чаша вода? Защо всички така неочаквано са се опълчили срещу него?

— Сигурно, защото изпитват нужда да се опълчат срещу нещо.

— А защо избират тебе да го оглавиш?

— Не знам.

— Може би, скъпа моя, ти имаш някоя специална причина, да бъдеш анти-акселеристка?

— Наистина не знам.

— Макар и според божествените представи да съм млад, не веднъж са ми разказвали, че героят, с който си тръгнала в ранните дни на този свят — Калкин — бил същият този Сам. Ако имаш причини да ненавиждаш своя едновременно Господар и той наистина е бил Сам, тогава разбирам защо те избират да поведеш борбата срещу зароденото от него движение. Вярно ли е?

— Може би.

— В такъв случай, ако ме обичаш, и наистина си моя жена, позволи на някой друг да стане Брама.

— Яма...

— Дадох ти час за решение.

— И аз вече реших.

— Какво?

— Съжалявам, Яма...

Яма напусна Градината за Наслаждения преди да започне обяда. Макар подобно поведение да се считаше за грубо нарушение на етикета, от всички богове Яма имаше славата на най-недисциплинирания и прекрасно го осъзнаваше, както и причините, които се криеха зад това мнение. Ето защо той напусна Градината за Наслаждения и се отправи към мястото, където свършват небесата.

Целия ден и последвалата нощ прекара той на Края на света и никой не го потърси. Посети и петте стаи в Павилиона на Мълчанието. С никой не сподели мислите си, сам си бе събеседник. На сутринта се завърна в Небесния град.

И там научи за смъртта на Шива.

Тризбецът му бе прогорил още една дупка в купола, но главата на неговия притежател бе смазана с някакъв тъп предмет, който все още не бяха успели да намерят.

Яма посети своя приятел Кубера.

— Ганеша, Вишну и новия Брама вече се обърнаха с предложение към Агни да заеме мястото на Разрушителя — съобщи му Кубера. — Мисля, че ще приеме.

— За Агни е превъзходно — отбеляза Яма. — Кой уби Бога?

— Много мислих върху това, — рече Кубера, — и стигнах до извода, че в случая с Брама, трябва да е някой достатъчно близък, за да пие с него от отровеното питие, а при Шива — достатъчно познат, за да съумее да го изненада. Но не можах да се придвижа по-нататък в разсъжденията си.

— Един и същ човек?

— Обзалагам се.

— Възможно ли е това да е част от някакъв акселеристки заговор?

— Трудно е да повярвам. Симпатизантите на акселеризма не разполагат с реално действаща организация, като се има предвид, че течението съвсем наскоро се завърна в Небесата. По-скоро заговор. Но най-вероятно да са действия на един единствен човек, неподкрепен от никаква организация.

— Какви други причини може да има?

— Вендета. Или някое дребно божество, което мечтае да се издигне в главен бог. Защо изобщо някой ще убие друг?

— Имаш ли конкретен обект за подозрения?

— Най-големият проблем, Яма, ще бъде не да се открият заподозрени, а да бъдат елиминирани. Предадоха ли ти вече разследването?

— Не съм уверен, че ще го направят. Може би. Но аз ще открия извършителя и който и да е той — ще го убия.

— Защо?

— Имам нужда да върша нещо, да...

— Да убиваш?

— Да.

— Съжалявам, приятелю.

— Аз също. Но това е моя привилегия — и намерение.

— Бих предпочел да не разговарям с мен по тези въпроси. Те са строго поверителни.

— Няма да кажа на никого, ако и ти не кажеш.

— Уверявам те, че няма.

— Ще наглеждам кармичните изследвания — психотестуването.

— Точно него имах предвид.

— Довиждане, приятелю. Довиждане, Яма.

И Яма напусна Павилиона на Локапалите. А малко след това влезе богинята Ратри.

— Приветствам те, Кубера.

— Приветствам те, Ратри.

— Защо седиш тук в усамотение?

— Защото нямам с кого да споделя самотата си. А ти защо идваш — сама?

— Защото нямах с кого да разговарям — до този момент.

— Разговор ли търсиш, или съвет?

— И двете.

— Седни.

— Благодаря ти. Страхувам се.

— И може би си гладна?

— Не.

— Вземи си плод, ще ти наля и сома.

— Добре.

— От какво се страхуваш и как да ти помогна?

— Видях Бог Яма да излиза оттук...

— Да.

— И когато надзърнах в лицето му, осъзнах че той наистина е Бог на Смъртта и че на този свят има сили, от които дори боговете се страхуват...

— Яма е силен и той е мой приятел. Смъртта е могъща, и не е приятел никому. Той и тя съществуват заедно и това е странно. Агни също е силен и е Огънят. И той е мой приятел. Кришна може да бъде силен, ако пожелае. Той износва телата с невероятна скорост. Пие много сома, твори музика и преследва жените. Ненавижда както миналото, така и бъдещето. Той също е мой приятел. Аз съм последният от локапалите и не съм силен. Каквото и тяло да получа, то бързо затлъстява. По-скоро съм баща, отколкото брат на моите трима другари. Мого да възприема тяхната любов към алкохола, музиката и жените, защото тези неща са присъщи на живота и затова ги обичам не само като богове, но и като хора. Но Яма, ме плаши не по-малко от теб, Ратри. Когато приеме своя Облик, той се превръща във вакуум, който кара мен — нещастния дебелак, да трепери от ужас. И тогава той няма приятели. Така че, не се притеснявай, че се боиш от него. Ти знаеш, богиньо на Нощта, — когато някой бог е в затруднение, неговият

Облик му се притичва на помощ, както например сега — над беседката се спусна здрач, макар да е далеч деня от своя край. Знай, че си срещнала един твърде разтревожен Яма.

— Той се върна толкова неочаквано.

— Да.

— Мога ли да попитам защо?

— Страхувам се, че това е тайна.

— Има ли нещо общо с Брама?

— Защо питаш?

— Мисля, че Брама е мъртъв. Боя се, че Яма е повикан, за да открие неговия убиец. Той ще ме намери, дори ако спусна над Небесата нощ, дълга столетия, а аз не смея да погледна в лицето на вакуума.

— А ти какво знаеш за това предполагаемо убийство?

— Мисля, че аз съм последната видяла Брама жив, или първата, която го е намерила мъртъв, в зависимост от онова, което означаваха неговите конвулсии.

— Опиши ми обстоятелствата.

— Вчера, рано сутринта го посетих в Павилиона, с надежда, че ще успея да го убедя, да превърне гнева си към нещастната Парвати в милост и да ѝ позволи да се върне в Небесата. Казаха ми, че ще мога да го открия в неговата Градина за Наслаждения и аз се отправих натам...

— Казаха ти? Кой ти каза?

— Една от неговите жени. Не си спомням името ѝ.

— Продължавай. Какво се случи после?

— Открих го в краката на синята статуя, която свири на виина. Тялото му се гърчеше. Беше спрял да диша. Малко след това се преустановиха и конвулсиите и той застина. Не се чуваха ударите на сърцето, не се долавяше и пулс. Тогава повиках частица от Нощта, увих се в сянката ѝ и избягах от Градината.

— Защо не потърси помощ? Може би все още не е било твърде късно?

— Защото исках той да умре. Ненавиждах го за онова, което стори на Сам, за това, че изгони Парвати и Варуна и за начина, по който постъпи с Так архиваря, и за...

— Достатъчно, така ще ни отиде денят. Веднага ли напусна Градината, или се отби в Павилиона?

— Минах покрай Павилиона и видях същото момиче. Вдигнах за малко покривалото и й казах, че не съм успяла да открия Брама и че ще се върна по-късно... Той е мъртъв, нали? Какво да правя сега?

— Вземи си още един плод и отпий глътка сома. Да, той е мъртъв.

— Ще ме преследва ли Яма?

— Разбира се. Той ще потърси всички, които са били близо до местопрестъплението. Без съмнение, използвана е бързодействаща отрова, а ти си била там практически в момента на смъртта. Така че той ще те издири и ще те подложи на психотест — заедно с всички останали. Проверката ще потвърди твоята невинност. Ето защо те съветвам да изчакаш спокойно докато бъдеш задържана. Не казвай на никого за станалото.

— А какво да кажа на Яма?

— Ако те открие преди аз да открия него, разкажи му всичко, включително и това, че си говорила с мен — защото се предполага, че аз не знам нищо за случилото се. Смъртта на член на Тримурти винаги се пази в тайна колкото се може по-дълго, дори с цената на живота.

— Но нали Господарите на Карма ще го прочетат в паметта ти, когато се изправиш пред техния съд.

— Стига да не го прочетат в твоята днес. Информацията за смъртта на Брама ще остане достояние на възможно най-ограничен кръг. И тъй като най-вероятно именно на Яма ще поръчат, или вече са поръчали да проведе официално разследване, а той е съзателят на психотеста, съмнявам се да допусне който и да е от хората на жълтото колело до машината. И все пак, трябва да съгласувам подобен подход с Яма — или да му го подсказва — незабавно.

— Преди да тръгнеш...

— Да?

— Каза, че само няколко души трябва да знаят за това, дори с цената на живота. Означава ли това, че аз...?

— Не. Ти ще живееш, защото аз ще те защитавам.

— И защо ще го сториш?

— Защото си моя приятелка.

Яма работеше с машината за психотестуване. Вече бе изследвал тридесет и седем заподозрени, които са имали достъп до Градината на Брама през изминалия ден преди убийството. От тях, единадесет бяха богове или богини, сред тях — Ратри, Сарасвати, Вайю, Мара, Лакшми, Муруган, Агни и Кришна.

Нито един от тридесет и седемте богове или хора не се оказа виновен.

Кубера стоеше редом с Яма и разглеждаше записите от психотеста.

— Сега какво, Яма?

— Не знам.

— Да не би убиецът да е бил невидим?

— Може би.

— Но не мислиш така.

— Не мисля.

— А ако подложим на психотест всички жители на Града?

— Ежедневно множество хора пристигат и напускат Града през многочислените входи и изходи.

— Идвало ли ти е на ум, че може да е някой от ракашасите? Те отново се скитат по света и както добре знаеш ни ненавиждат.

— Ракашасите не тровят своите жертви. Освен това, няма как да проникнат в Градината, защото е напръскана с репелент против демони.

— Тогава какво да правим?

— Ще се върна в моята лаборатория и там ще обмисля всичко.

— Мога ли да те придружа до Просторната Зала на Смъртта?

— Ако желаеш.

Кубера се отправи с Яма и докато Богът на Смъртта размишляваше, се зае за изучава записите от първите експериментални психотестове. Всичко в тях бе объркано и непълно, само Господарите на Карма разполагаха с пълни записи за живота на всички в Небесния град. Кубера естествено го знаеше.

Печатарската машина бе преоткрита в едно градче, наречено Кинсет, недалеч от река Ведра. Там се провеждаха и дръзки експерименти с нови канализационни системи. А освен това се явиха на сцената и двама забележителни храмови художници, един възрастен стъклар успя да създаде чифт бифокални очила и не спря до тук. С

други думи, на лице бяха признаци, че в един от градовете-държави започваше ренесанс.

Брама реши, че е назрял моментът да тръгне на поход срещу акселеризма.

В Небесата бе свикан военен съвет, а из Храмовете в съседство с Кинсет бе изпратено съобщение да се готвят за свещена война.

Шива Разрушителят носеше символичен тризъбец, защото силата му се криеше в Огненосния жезъл, с който никога не се разделяше.

Брама — притежателят на златно седло и сребърни шпори, носеше сабя, щит и лък.

Новият Рудра се бе въоръжил с лъка и колчана на своя предшественик.

Бог Мара бе облечен с ослепително наметало, което непрестанно менеше цветовете си и никой не знаеше със сигурност какви оръжия носи и на каква колесница се е възкачил. Всеки, който го заглеждаше получаваше световъртеж, предметите около Съновидеца непрестанноменяха своята форма, неизменни оставаха само конете му, от чийто морди капеше кръв и падайки на земята, тези капки се превръщаха в дим.

След това, сред полубоговете бяха избрани петдесет и безуспешно се мъчеха тези избраници да обуздаят своите непослушни Атрибути, нетърпеливи да усилят своят Облик и да докажат способностите си в предстоящата битка.

Кришна отказа да участва в нея и се отправи в Канибурха да свири на своята флейта.

Намери го излегнат на тревистия склон недалеч от Града, с поглед вперен в обсипаното със звезди небе.

— Добър вечер.

Той извърна глава и кимна.

— Как вървят твоите работи, добри ми Кубера?

— Добре, Бог Калкин. А твоите?

— Много добре. Ще ме почерпи ли с цигара твоята импозантна персона?

— Никога не се разделям с тях.

— Благодаря ти.

— Огънче?

— Да.

— Песнопойна птичка ли беше онази, която кръжеше над Буда, преди мадам Кали да му разпори корема?

— Хайде да говорим за по-приятни неща.

— Ти уби слабия Брама, а на негово място дойде силен.

— Така ли?

— Ти уби силния Шива, но го замени равен по сила.

— Животът е пълен с изненади.

— Какво се надяваш да постигнеш? Отмъщение?

— Отмъщението е част от самоизмамата. Как може човек да убие онова, което нито живее, нито умира, а само съществува като отражение на Абсолютното?

— Трябва да призная, че се справяш чудесно с това, макар и да го наричаш пренареждане.

— Благодаря.

— Но защо го правиш?...Бих предпочел кратък отговор вместо трактат.

— Възнамерявах да изтрия от лицето на земята цялата небесна йерархия. Но изглежда че това намерение ще последва съдбата на всички благородни подбуди.

— Но все пак защо?

— Ако ми кажеш, как успя да ме откриеш...

— Съгласен. Хайде, казвай.

— Реших, че човечеството ще живее много по-добре без богове. Ако успея да се избавя от тях, хората отново ще имат отварячки за консерви и консерви, които да отворят и други подобни неща, без да се боят от гнева на боговете. Достатъчно дълго тъпкахме тези бедни нещастници. Искях да им дам възможност да бъдат свободни и да вършат онова, което искат.

— Но те живеят и живеят и живеят.

— Понякога да и понякога не. Така е и с боговете.

— Сам, ти си може би последният жив акселерист на света. Никой не би си помислил, че си и най-опасният.

— Как ме намери?

— Мина ми мисълта, че Сам би бил заподозрян номер едно, ако не беше мъртъв.

— А аз смятах, че смъртта ще е достатъчно алиби.

— След това се запитах, би ли могъл Сам по някакъв начин да избегне смъртта. Освен чрез смяна на тела, друга възможност няма. Кой, запитах се аз тогава, получи ново тяло в деня на смъртта на Сам? Само Бог Муруган. Тук логиката ми куцаше, защото това бе станало след смъртта на Сам, а не преди нея. За известно време оставих настрана този проблем. Ти — Муруган — беше сред тридесет и седемте заподозрени, чиято невинност бе доказана след психотестуване от Бог Яма. Помислих си, че съм тръгнал в погрешна посока, но изведнъж ми хрумна един много прост начин да проверя догадката си. Известно е, че Яма може да заблуди психотеста, тогава защо да не може и някой друг да го стори? И тогава си спомних, че Атрибутът на Калкин включва в себе си контрол над светкавиците и други електромагнитни феномени. Значи той би могъл да саботира работата на машината, за да не забележи тя злото. За да проверя моята догадка, трябваше да прегледам не какво е прочела машината, а как го е прочела. Подобно на линиите на ръката и отпечатьците от пръсти, всеки мозък излъчва своя строго индивидуална вълна. Дори след прехода в ново тяло, тази мозъчна матрица се пренася и се нанася в новия мозък-приемник. Независимо от мислите на изследвания субект, общата структура на записа остава постоянна. Сравних твоите записи, със записите на Муруган, които открих в лабораторията на Яма. И те бяха различни. Не знам как си успял да извършиш телопренасянето, но в едно съм сигурен — ти си онзи, за когото те мисля.

— Възхитен съм, Кубера. Кой друг още знае за твоите мъдри разсъждения?

— За сега никой. Но опасявам се, че Яма съвсем скоро ще се досети. Той винаги решава проблемите.

— Защо рискуваш живота си, като се разкриваш пред мен?

— Човек рядко достига до своята — и моята — възраст, ако не притежава някои определени качества на ума. Знам, че ще ме изслушаш внимателно, преди да решиш да нанесеш удар. Знам също така, че няма да ми сториш нищо, защото онова, което ти казах е добро.

— И какво предлагаш?

— Изпитвам достатъчно симпатия към теб, за да ти позволя да се измъкнеш от Небесата.

— Не, благодаря.

— Искаш да победиш в следващото състезание, така ли?

— Да и ще го сторя така, както съм намислил.

— Как?

— Още сега ще се върна в Града и ще унищожа колкото се може повече от тях. Ако загинат по-голямата част от великите, останалите не ще успеят да задържат властта.

— А ако се провалиш? Какво ще стане тогава със света и с идеята, за която се бориш? Мислиш ли, че ще успееш да възкръснеш отново, за да я защитаващ?

— Не зная.

— Как все пак успя да се върнеш обратно?

— На времето бях обсебен от демон. По време на съвместния ни живот се сближихме и той ми каза, че е „подсилил моята аура“, за да мога да съществувам независимо от тялото. Спомних си за това едва когато видях проснато под мен на улицата моето собствено разкъсано тяло. Единственото място, където можех да се сдобия с ново тяло беше Павилионът на Боговете на Карма. Там в този момент беше Муруган, който настояваше да бъде обслужен. Както добре знаеш, силата ми е в електронасочването. След срещата с демона разбрах, че мога да използвам тази сила и без помощта на мозъка — всички връзки се изключват за един кратък миг, в който аз се прехвърлям в тялото на Муруган, а самия Муруган отива по дяволите.

— Твоята откровеност към мен не означава ли, че възнамеряваш да ме изпратиш след него?

— Съжалявам, добри ми Кубера, защото наистина те харесвам. Ала ако ми дадеш дума, че ще забравиш онова, което си научил и ще чакаш търпеливо да го открият другите, тогава ще ти позволя да си тръгнеш.

— Твърде рисковано.

— Знам, че никога досега не си нарушавал дадената дума, макар да си стар като хълмовете на небесата.

— Кой е първият бог, който ще убиеш?

— Естествено, Бог Яма, той вече е по петите ми.

— Тогава, Сам, преди това ще трябва да убиеш мен, защото той е мой брат-локапал и мой близък приятел.

— Аз ще съжалявам не по-малко от теб.

— Не ти ли се струва, че познанството ти с ракашасите е запалило в теб страст към хазарта?

— В какъв смисъл?

— Ако спечелиш ти — давам дума да мълча като гроб. Ако аз спечеля — тогава отлиташ с мен на гърба на птицата Гаруда.

— И в какво ще се състезаваме?

— Ирландски бой.

— С теб, дебели Кубера? Искаш да ми излезеш насреща — срещу това великолепно младо тяло?

— Да.

— Тогава удрай пръв.

На мрачния хълм, на далечния край на Небесата, Сам и Кубера стояха един срещу друг.

Кубера замахна и нанесе удар право в челюстта на Сам.

Сам се просна, полежа известно време неподвижно и после бавно се надигна.

Като потъркваше челюстта си, той зае първоначалното място.

— По-силен си, отколкото изглеждаш, Кубера — рече и отвърна на удара.

Кубера лежеше на земята и с мъка си поемаше въздух.

Опита се да се надигне, не успя, издаде болезнен стон и после направи повторен мъчителен опит.

— Не вярвах, че ще станеш — отбеляза Сам.

Кубера застана пред него, тъмна струйка се спускаше надолу по брадичката му.

Сам потрепна, когато видя че се приготвя за удар.

Кубера чакаше, поемайки дълбоко въздух.

Тичай надолу по сивата стена на мрака. Бягай! Под скалата. Скрый се! Яростта превръща червата ти на вода...

— Удряй! — извика Сам и Кубера се засмя и го удари.

Лежеше и трепереше, а гласовете на нощта се сливаха с песните на тревата и бръмченето на насекомите.

Трепери, като последния лист на есента! В гърдите ти е замръзнала бучка лед. Умът ти е изпразнен от мисли, само цветовете на страха се полюшват вътре...

Сам разтърси глава и се изправи.

Падай отново, свий се на топка и плачи! Така започва жизнения си път човек и така го приключва. Вселената е черна, въртяща се топка. Тя премазва всичко, до което се докосне. Ще премаже и теб. Бягай! Може би ще спечелиш миг, или дори час, преди да те настигне...

Той вдигна ръце пред лицето си, свали ги и погледна към Кубера.

— Ти построи стаята, наречена Страх — заговори Сам, — в Павилиона на Мълчанието. Сега вече си припомням твоята сила, най-стари от боговете. Но тя не е достатъчна.

Невидими коне се носят през мислите ти. Усещаш ги, по тропота на копитата. Всеки удар е болка...

Сам зае позиция и сви юмрук.

Небето над теб се разцепва. Всеки миг ще се отвори земята под краката ти. И каква е тази прегърбена, ужасяваща сянка, която се надвесва зад теб?

Юмрукът на Сам трепна, но той нанесе удар. Кубера се залюля, главата му отскочи встрани, но той не падна.

Сам стоеше пред него треперещ, докато Кубера замахваше за своя последен удар.

— Не играеш честно, най-стари от боговете — рече Сам.

Кубера се усмихна с окървавена уста и юмрукът му се понесе като гигантска черна топка.

Яма разговаряше с Ратри, когато нощната тишина бе разцепена от вика на Гаруда.

— Това никога преди не се е случвало — каза той.

Небесата бавно започнаха да се разтварят.

— Може би Бог Вишну излиза...

— Никога не го е правил през нощта. Когато преди малко говорих с него, той не спомена за подобно намерение.

— Тогава някой друг бог е дръзнал да яхне ездитната птица.

— Не! Към клетката, мадам! Може би ще ми потрябва твоята помощ.

И той я задърпа към стоманената клетка на Птицата.

Гаруда бе събудена и развързана, но качулката не беше свалена.

Кубера положи върху седлото тялото на Сам, който все още беше в безсъзнание.

После слезе по стъпалата и дръпна последната ръчка. Покривът на клетката се отдръпна встрани. После той взе дългата метална кука и се върна при стълбата. Миризмата на птицата го блъсна в носа. Гаруда се размърда неспокойно и изпърха с криле — два пъти човешки бой.

После, бавно, се надигна.

Докато се възкачваше на седлото, към клетката приближиха Яма и Ратри.

— Кубера! Що за лудост е това? — извика Яма. — Винаги си се страхувал от височината!

— Работата е спешна, Яма — отвърна той, — и сигурно ще измине цял ден, докато приготвят гръмотевичната колесница.

— Каква е тази работа, Кубера? И защо не вземеш гондолата?

— Гаруда е по-бърза. Ще ти разкажа всичко като се върна.

— Не мога ли да ти помогна?

— Не. Благодаря ти.

— А Бог Муруган може, така ли?

— В случая да.

— Вие двамата никога не сте се разбирали.

— И сега също. Но имам нужда от неговите способности.

— Приветствам те, Муруган!...Защо не отговаря?

— Той спи, Яма.

— Лицето ти е окървавено, братко.

— Имах малко премеждие.

— И с Муруган нещо е станало.

— Все същото.

— Тук нещо не е наред, Кубера. Почакай, ще вляза в клетката.

— Стой навън, Яма.

— Локапалите нямат власт един над друг. Ние сме равни.

— Стой навън, Яма! Вдигам качулката на Гаруда.

— Не го прави!

Внезапно в очите на Яма се появи блясък и той сякаш стана по-висок в червените си одежди.

Кубера се приведе напред и вдигна качулката от високата глава на Гаруда с дългата метална кука. Гаруда изви шия и нададе повторен писък.

— Ратри, — рече Яма, — спусни здрач пред очите на Гаруда, за да не вижда отново.

Яма се отправи към входа на клетката. Като гръмоносен облак се спусна мракът пред очите на Гаруда.

— Ратри! — извика Кубера. — Вдигни своя мрак и го спусни над Яма иначе всички сме загубени!

Ратри се поколеба за миг и сетне го послуша.

— Ела при мен, бързо! — продължи Кубера. — Качи се на Гаруда, ще дойдеш с нас. Ужасно ни трябва помощта ти!

Тя влезе в клетката и се изгуби в разширяващия се мрак, из който пипнешком си пробиваше път Яма.

Стълбата се полюшна и в следния миг Ратри се метна на седлото.

Гаруда нададе пронизителен писък и подскочи във въздуха, прободена от острието на заслепения Яма.

И те се понесоха в нощта, а под тях останаха Небесата.

Когато набраха височина, небесния купол започна да се затваря.

С нов вопъл Гаруда се понесе право към вратата.

Успяха да я преминат миг преди да се затвори напълно и Кубера потупа с благодарност Птицата.

— Къде отиваме? — попита Ратри.

— В Кинсет, недалеч от река Ведра, — отвърна той. — А това е Сам. Той е още жив. — Какво се случи?

— Той е онзи, когото издирва Яма.

— А няма ли да го потърси Кинсет?

— Без съмнение, мила моя. Без съмнение. Но докато го намери, ще имаме време да се подготвим.

В дните преди Великата битка, защитници се стичаха към Кинсет. Кубера, Сам и Ратри бяха предупредили жителите на града. В Кинсет вече знаеха за мобилизацията на околните области, но не се досещаха за възможността от небесни атаки.

Сам се зае с подготовката на войските, които щяха да се сражават с боговете, а Кубера взе онези, чийто противници щяха да са хора.

Черни доспехи бяха изковани за Богинята на Нощта, за която се казваше: „Пази ни от вълка и вълчицата и съхрани ни от крадеца-скитник, о Нощ!“

А на третия ден, пред палатката на Сам, в равнината отвъд града, се издигна огнен стълб.

— Това е Господарят на Адския кладенец, който идва да изпълни поетото обещание, о Сидхартха! — произнесе един глас вътре в него.

— Тарака! Как ме намери, как ме позна?

— Аз гледам в пламъците на твоето истинско същество, а не в плътта, която го обгръща. Забрави ли?

— Мислех, че си мъртъв.

— За малко. Тези двамата наистина пият живот с очите си! Дори животът на такъв като мен.

— Нали ти казах. Водиш ли твоите легиони?

— Да, водя ги.

— Добре. Скоро боговете ще предприемат своя първи удар.

— Зная. Много пъти посещавах Небесата, върху тяхната планина от лед и моите шпиони са още там. Знам, че се приготвят да тръгнат срещу теб. Събират и войска от човеци, за да им помогнат в битката. Макар че нямат нужда от тях, смятат че ще е полезно, ако хората участват в разрушаването на Кинсет.

— Да, напълно разбираемо — отвърна Сам като разглеждаше могъщият вихър от жълти пламъци. — Какви други новини ни носиш?

— Задава се онзи в Червено.

— Очаквах го.

— Идва към своята смърт. Аз трябва да го победя.

— Сигурно се е напръскал с репелент против демони.

— Тогава ще открия начин да го избегна или ще го убия от разстояние. Към полунощ ще е тук.

— Как ще се добере дотук?

— С летяща машина — не толкова голяма, колкото гръмотевичната колесница, която се опитахме да откраднем, но далеч по-бърза. Не мога да го нападна по време на полет.

— Сам ли е?

— Да — ако изключим машините.

— Машините ли?

— Много машини. Натъпкал е своята летяща машина с най-различна екипировка.

— Това хич не е на добре.

Огненият стълб се оцвети в оранжево.

— Но идват и други.

— Нали каза, че е сам.

— Вярно.

— Тогава изясни думите си.

— Другите не идват от небесата.

— А откъде, тогава?

— Пътувах много, след като ти напусна Небесата, скитах се нагоре-надолу по света и търсих съюзници сред онези, които също ненавиждат Божествения град. Между другото, в твоето предишно превъплъщение наистина се опитах да те спася от призрачните котки на Канибурха.

— Зная.

— Но боговете са силни — много по-силни от преди.

— Кажете ми — кой ни се притича на помощ?

— Бог Нирити Черният, който мрази всичко и най-вече — Божествения град. Той изпраща хиляда неживи, за да се бият в равнината край Ведро. Обеща ни, че след битката оцелелите ракашаси могат да избират сред телата на неговите отгледани в инкубатори безмозъчни.

— Не ми се нрави да получавам помощ от Черния, но сега не съм в позиция да избирам. Кога ще пристигнат?

— Тази нощ. Но Далиса ще дойде преди тях. Усещам, че вече е наблизо.

— Далиса? Коя е...

— Последната от Майките на Ужасната Жарава. Тя единствена е успяла да се спаси в дълбините, когато Дурга и Бог Калкин нападнали техния дом край морето. Изпочупени били всичките ѝ яйца и тя вече не може да мъти, но все още носи в себе си изгарящата мощ на морската жарава.

— И смяташ, че тя ще помогне на мен?

— Няма на кой друг. Тя е последната от нейния род. Би помогнала само на равен.

— Знай тогава, че онази, която наричаха Дурга, сега носи тялото на Брама и предвожда нашите врагове.

— Да, сега вече и двамата сте мъже. Ако Кали бе станала жена, може би щеше да е от другата страна. Но тя вече направи своя избор. Ти беше нейния избор.

— Това малко изравнява шансовете.

— Този път ракашасите ще доведат слонове, гущери и великански котки, за да ги насъскат срещу враговете.

— Добре.

— Призоваха и огнени елементи.

— Много добре.

— Далиса вече е тук. Тя ще чака на дъното на реката и ще се издигне, когато е необходимо.

— Поздрави я от мен — каза Сами се извърна да влезе в палатката.

— Обещавам.

Сам спусна завесата зад себе си.

Когато Богът на Смъртта се спусна над равнините край Ведро, Тарака, вождът на ракашасите се нахвърли върху него в образът на великата котка от Канибурха.

И веднага отскочи назад. Защото Яма се бе възползвал от репелента против демони и Тарака не можеше да се приближи към него.

Котката мигом избухна и се превърна в дъжд от сребристи пращинки.

— Смъртоносецо! — прокънтя глас в главата на Яма. — Спомняш ли си Адския кладенец?

И веднага над земята се издигна смерч от камъни, скални отломъци и пясък и се понесе право към Яма, който се уви в своя плащ, прикри очите си, но не помръдна.

Не след дълго смерчът изчезна.

Яма стоеше неподвижно. Земята около него бе покрита с разхвърляни камъни, но нито един не се въргаляше близо до него.

Яма свали плаща и впери поглед в огнения вихър.

— Що за магия е това? — отново се разнесе гласът. — Как съумя да устоиш?

Яма не откъсваше поглед от Тарака.

— А ти как се въртиш? — запита той.

— Аз съм най-великият сред ракашасите. И преди съм издържал на твоя смъртоносен поглед.

— А аз съм най-великият сред боговете. Аз издържах в Адския кладенец против цялата ви орда.

— Ти си слуга на Тримурти.

— Гресиш. Дойдох тук, за да се сражавам срещу Небесата в името на акселеризма. Страшна е омразата ми и затова донесох оръжия, които да използвам срещу Тримурти.

— В такъв случай, ще трябва да отложa за по-добри времена удоволствието от нашата схватка...

— И това ми изглежда напълно благоразумно.

— Без съмнение искаш да бъдеш отведен при нашия водач?

— И сам ще намеря пътя.

— Тогава, до нова среща, Бог Яма...

— Довиждане, ракашас.

Като огнена стрела се понесе в небето Тарака и скоро се изгуби от погледа.

Някои казват, че Яма е разгадал загадката, докато е стоял там — в голямата птича клетка, сред мрака и изпразненията. Други твърдят, че е повторил разсъжденията на Кубера малко по-късно, като е използвал записите в Залата на Смъртта. Каквато и да е истината, когато влязъл в палатката, разпъната на просторната равнина край Ведре, той поздравил намиращия се вътре с името Сам. А онзи положил ръка на своя меч и срещнал погледа му.

— Смъртоносецо, ти изпревари битката — поде Сам.

— Настъпиха някои промени — отвърна Яма.

— Какви?

— В моята позиция. Дойдох тук, за да се изправя против тиранията на Небесата.

— По какъв начин?

— С огън, стомана и кръв.

— И какво предизвика тази промяна?

— Разводи се появиха на Небесата. И предателства. И позор. Една господарка си позволи да отиде твърде далеч, Принц Калкин. И аз знам причината. Аз нито приемам вашия акселеризъм, нито го отхвърлям. За мен е важно само, че в момента това е единствената сила, която се противопоставя на Небесата. Като такава, аз се присъединявам към нея, стига да приемате моя меч.

— Приемам го, Бог Яма.

— И аз ще го вдигна срещу всеки от членовете на небесното войнство — с изключение единствено на Брама, с който не искам да се срещам.

— Съгласен.

— Позволи ми тогава, да водя твоята колесница.

— С удоволствие, но нямам такава.

— Но аз докарах със себе си колесница и то доста необичайна. Дълго време работих върху нея и още не е напълно завършена. Но и толкова стига. Трябва да я сглобя тази нощ, защото битката ще започне утре призори.

— И аз имах подобно предчувствие. Ракашасите ме предупредиха за приближаващите се части.

— Да, видях ги, докато летях насам. Главният удар ще дойде от североизток, през равнините. Боговете ще се присъединят малко по-късно. Отделни отряди, без съмнение, ще нападнат и от други посоки, включително и през реката.

— Ние контролираме реката. На нейното дъно се е спотаила Далиса, владетелка на Жаравата. Когато му дойде времето, тя ще вдигне голяма вълна, ще накара водата в реката да кипне и да прелее отвъд бреговете.

— Мислех, че Жаравата е изгасена!

— С нейно изключение. Тя е последната.

— Научих, че с нас ще се бият и ракашасите?

— Да и някои други...

— Кои?

— Приех помощта на отряд от безмозъчни твари, който ми изпраща Бог Нирити.

Яма присви очи и ноздрите му потрепнаха.

— Това не е добре, Сидхартха. Рано или късно той трябва да бъде унищожен. Не бива да си в дълг към него.

— Знам, Яма, но сега съм в отчаяно положение. Могат да пристигнат още тази нощ...

— Дори ако победим, Сидхартха, превземем Небесния град, потъпчем старата религия и освободим човечеството за индустриална революция — и тогава пак ще има опозиция. И първият, с когото ще трябва да се преборим е самият Нирити, който от векове чака да падне властта на боговете. В противен случай всичко ще започне отначало — а Боговете от Града имаха поне известен такт в своите греховни деяния.

— Мисля, че той щеше да ни се притече на помощ независимо дали го искаме, или не.

— Тогава този проблем ще остане за мен, когато възникне, разбира се.

— Това вече е политика. А аз не я обичам.

Сам наля в две чаши от сладникавото кинсетско тъмноръчно вино.

— Предполагам, че Кубера ще се зарадва да те види тук — рече той, докато поднасяше чашата.

— С какво се занимава той? — запита Яма, като прие чашата и я пресуши на един дъх.

— Занимава се с подготовката на войските и преподава лекции по двигатели с вътрешно горене на местните учени — отвърна Сам. — Дори и да загубим, някои от оцелелите ще пренесат тези знания по света.

— Ако наистина ще им е от полза, може би трябва да учат не само устройство на двигатели...

— Той вече преградна, говори по цели дни, а писарите се трудят неуморно, записвайки лекция след лекция — по геология, минно дело, нефтопреработване...

— Ако разполагахме с повече време с радост щях да му помогна. Дори десет процента от наученото да остане в паметта им ще е напълно достатъчно. Не за утре, или вдруги ден, но...

Сам допи чашата си и наля отново.

— Тогава, да пием за утрешния ден!

— За кръвта, Обуздателю, за кръвта и предстоящата сеч!

— Не забравяй, Смъртоносецо, че пролятата кръв може и да е нашата. Но ако преди това успеем да унищожим колкото се може повече врагове...

— Аз не мога да умра, Сидхартха, освен ако сам не го реша.

— Но как е възможно, Бог Яма?

— Нека и Смъртта да си има своите малки тайни, Обуздателю. Бих могъл да се откажа от правото си на избор в предстоящата битка.

— Както пожелаеш, Господарю.

— За твоё здраве и дълголетие!

— И за твоё.

Розова бе зората на битката, като зашлевано дупе на девица.

От реката се носеше лека мъгла. На изток блестеше Божественият мост, а отвъдния му край се криеше в отиващата си нощ и сякаш небето се разделяше от пламтящ екватор.

В равнината край Вебра очакваха своя час строените войски на Кинсет. Пет хиляди мъже, въоръжени с мечове, лъкове, пики и прашки. В първите редици бяха изведени хиляда зомбита, предвождани от живите стотници на Черния, които управляваха движенията им с барабанен ритъм; вятърът развяваше завързаните за шлемовете им черни кърпи.

Отзад бяха разположени петстотин копиеносци. Във въздуха потрепваха сребристите циклони на ракашасите. В утринния здрач, откъм джунглата долитаха ревовете на хищниците. Огнени елементи блестяха на клончетата на дърветата, по окончаниите на копията и върховете на знамената.

Нито едно облаче не се виждаше на небосклона. Тревата беше мокра от падналата роса. Въздухът бе прохладен, а почвата достатъчно мека, за да остават следи. Сиви, зелени и жълти тонове изпълваха пейзажа, Вебра миеше бреговете си, събирайки във водовъртежи окапалите листа. Казват, че всеки ден преповтаря накратко историята на света, изплувайки бавно от мрака и студа, събуждайки с първите лъчи на светлината и зараждащата се топлина, за да премигне в първия трепет на съзнанието, появилите се объркани емоции и блуждаещи мисли, които към обед придобиват устрем и ред, да се спуснат после към вечерния здрач, да се изгубят в неговата мистична светлина и да бъдат пометени от ентропията на поредната нощ.

И денят започна. Тъмна линия се появи в далечния край на равнините. Разнесе се зов на тръба и тази линия започна да се приближава.

Сам стоеше изправен на бойната колесница пред първата редица на неговата войска. Черните му доспехи блестяха на слънцето, в ръката си стискаше дълга сива смъртоносна пика. Смъртта, която стискаше поводите на колесницата, тихо пошепна:

— Първата атака ще е на гущеровата кавалерия.

Сам присви очи към далечната линия.

— Ето ги — рече Яма.

— Отлично.

Той даде знак с пиката и напред се понесоха ракашасите, като огромна вълна от ослепително бяла светлина. След тях тръгнаха в атака и зомбитата.

Когато бялата вълна се сблъска с черната линия полето се изпълни със зловещи викове, дрънкане на оръжия и съскане.

Тъмната линия спря, над нея се издигнаха смерчове от прах.

А после всичко бе заглушено от глъчката на пробуждащата се джунгла, когато във фланга на противника бяха хвърлени прогонените от нея хищници.

Под бавния, равномерен ритъм на барабаните зомбитата вървяха напред, пред тях се носеха огнените елементи и тревата изсъхваше там, откъдето минаваха.

Сам кимна на Смъртта и колесницата му се плъзна плавно напред, върху своята въздушна възглавница. Зад него се размърда и кинсетската армия. Самият Бог Кубера спеше мъртвешки сън в тайно укритие под града, след като се бе нагълтал със сънотворно. Яхнала черна кобила, зад първата формация препускаше Господарката Ратри.

— Атаката им бе отбита — отбеляза Смъртта.

— Да.

— Цялата им кавалерия е разпокъсана от свирепите животни. Все още не могат да възстановят своя боен ред. Ракашасите ги заливат с порои и лавини направо от небесата. А сега ги настигна и огнения поток.

— Да.

— Ще ги унищожим. В този момент пред тях се изправят безмозъчните създания на Нирити, стъпващи без страх като един човек, под ритъма на барабаните, ужасни и неумолими със своите празни черепни кутии. А като погледнат над главите им, те виждат нас, сред гръмоносен облак, виждат, че Смъртта кара твоята колесница. И все по-бързо туптят сърцата им, а хлад сковава мишците им. Виждаш ли как вилнеят сред тях зверовете?

— Да.

— Нека не тръбят победа от нашите редици, Сидхартха. Защото това не е битка, а сеч.

— Да.

Зомбитата избиваха всичко, което им се изпречваше на пътя, а когато падаха, не издаваха стон, защото им беше все едно, а и какво значат думите за мъртвата плът.

Те продължиха напред из полето, а срещу тях се носеше поредната лавина от вражески отряди. Но кавалерията беше разбита и

пехотинците вече не можеха да устоят пред копиеносците, ракашасите, зомбитата и кинсетската пехота.

Управлявана от Смъртта, колесницата се врязваше в противниковите редове със своите наточени като бръснач остриета. Запратените по нея копия и стрели извиваха във въздуха и падаха далеч от бойната машина и нейния екипаж. Черни огньове проблясваха в очите на Смъртта, стиснала с ръце двата диска, с чиято помощ се управляваше машината. Отново и отново я насочваше безжалостно той в редиците на противника, а пиката на Сам ги жилеше като змийски език, докато се носеха през тях.

Изведнъж се разнесе сигнал за отстъпление. Но твърде малко бяха останали такива, които да го чуят.

— Изтрий очите си, Сидхартха, — рече Смъртта, — и построй наново войските. Дойде време да усилим атаката. Нека Мечоносецът Манджушри да даде сигнал за нападение.

— Да, Смърт, зная.

— Равнините са в наши ръце, но денят още не е свършил. Боговете наблюдават и преценяват силата ни.

Сам вдигна своята пика и войските се раздвижиха. После всички замръзнаха. Изведнъж изчезна вятърът, не се чуваше никакъв шум. Небето над тях синееше. Сиво-зелена беше утъпканата земя под краката им. В далечината се издигаше пращен облак като огромен призрак.

Сам огледа редиците и посочи с пиката напред.

И тогава се разнесе грохотът на гръмотевица.

— Боговете слизат на полето — рече Смъртта и погледна нагоре.

Високо в небето се носеше гръмотевичната колесница. Но върху тях не се посипваше пороят на разрушението.

— Защо все още сме живи? — запита Сам.

— Предполагам, че биха искали нашето поражение да е колкото се може по-позорно. Освен това, може би се страхуват да употребят гръмотевичната колесница срещу нейния създател — и с право.

— В такъв случай... — каза Сам и подаде на своята армия сигнал за атака.

Колесницата се понесе напред.

Отзад го последваха войските на Кинсет.

Отпърво посякоха изостаналите. После си пробиха път през гвардията, която се опитваше да ги спре. Под град от стрели изпомачкаха всички стрелци. И се изправиха лице в лице със светите рицари, които се бяха заклели да изравнят Кинсет със земята.

И тогава прозвучаха небесните тръби.

Редовете на рицарите се разтвориха.

А през отвора препуснаха петдесет полубожества.

Сам вдигна своята пика.

— Сидхартха, — обърна се към него Смъртта, — Бог Калкин никога не е бил побеждаван в битка.

— Зная.

— Нося със себе си Талисмана на Обуздателя. Онзи, когото изгориха на кладата на Края на света бе фалшификат. Запазих оригинала за да го изследвам, но досега нямах тази възможност. Спри за миг и ще ти го окача.

Сам вдигна ръце и Смъртта окачи на кръста му колана от черупки.

След това даде знак на кинсетската армия да спре.

Смъртта продължи напред, изправяйки го сам срещу полубожествата.

Над главите на някои от тях вече сияеха зачатъците на бъдещия им Облик. Други носеха странни на вид съоръжения, с които да фокусират своите Атрибути. Огнени езици се протегнаха към колесницата. Налитаха я буреносни ветрове. Удряха я скални отломъци. Сам размаха пиката и първите трима от опонентите му отхвъркнаха от седлата с отсечени глави.

Смъртта устреми към другите колесницата.

Страните ѝ бяха покрити с остриета, а по скорост надвишаваше трижди скоростта на препускащ кон или гущер.

Мъгла се вдигна, докато летяха напред, мъгла от кървави пръски. Пресрещаха ги тежки копия, ала падаха далеч встрани. Ултразвукови писъци биха могли да разкъсат тъпанчетата им, ако не биваха заглушавани по някакъв начин.

С напълно безизразно лице, Сам бавно вдигна нагоре своята пика.

И изведнъж чертите му се изкривиха от ярост, а от върха на пиката блеснаха светкавици.

Изпепелени бяха множество гущери и техните ездачи.

Лъхна го миризмата на обгоряла плът.

Той се разсмя, а Смъртта насочи колесницата за поредната атака.

— Виждате ли ме? — извика към небесата Сам. — Гледайте тогава! И гледайте внимателно! Защото допуснахте грешка!

— Недей! — предупреди го Смъртта. — Твърде рано е! Никога не се подигравай с един бог, преди да си го съкрушил!

И отново се понесе колесницата сред редовете на полубожествата и никой не можеше да я докосне.

Разнесе се зовът на небесните тръби и свещената армия се хвърли на помощ.

Воините на Кинсет побързаха да ги посрещнат.

Сам стоеше изправен на колесницата, около която се сипеха копия и стрели, без да го засегнат. Смъртта забиваше машината в редовете на противника, ту като клин, ту като рапира. Сам пееше с цяло гърло, а от острието на пиката продължаваха да гърмят светкавици. Талисманът сияеше ослепително на кръста му.

— Ще ги смачкаме! — ревеше той.

— Срещу нас има само полубожества и обикновени хора — предупреждаваше го Смъртта. — Те все още изпитват нашата сила. Много малко са онези, които си спомнят истинската мощ на Калкин.

— Истинската мощ на Калкин? — запита Сам. — Тя нито веднъж не се е проявявала, о Смърт. През всичките векове от историята на този свят. Нека дръзнат сега да се изправят срещу мен и небесата ще оплакват телата им, а водите на Ведра ще се обагрят в кръв!... Чухте ли ме? Чухте ли ме, богове? Къде сте? Ще посмеете ли да излезете тук, срещу мен, на това поле?

— Не! — извика Смъртта. — Още не!

Отново над главите им премина гръмотевичната колесница.

Сам вдигна високо пиката си и ослепителни светкавици се понесоха към летящата машина.

— Не биваше да им разкриваш на какво си способен! Рано беше.

През грохота на боя, до него достигна напевния глас на Тарака.

— Идват нагоре по реката, Обуздателю! А друга част обсажда вратите на града!

— Извикай Далиса — нека се издигне и да накара водите на Ведра да закипят от зноя на Жаравата! А ти със своите ракашаси иди

при вратите на града и разбий вражеските войски!

— Слушам, Обуздателю! — и Тарака изчезна.

Лъч ослепителна светлина изригна от гръмотевичната колесница и прониза редовете на защитниците.

— Време е — обяви Смъртта и размаха в знак своя плащ.

В задните редове, Ратри се надигна на стремената на своята врана кобила. Сетне отхвърли черния воал, който покриваше доспехите ѝ.

И тогава от двете страни на бойната линия се разнесоха ужасени писъци, защото слънцето внезапно скри своя лик и над полето се спусна мрак. Светлият лъч, изригващ от дъното на колесницата отпърво отслабна, а сетне съвсем угасна.

Само едва доловима, неизвестно откъде идващо сияние ги окръжаваше, когато Бог Мара се появи на полето в своята колесница с променлива украска и непостоянни очертания, дърпана от ужасяващи на вид коне, които бълваха потоци от димяща кръв.

Сам се насочи към него, но на пътя му застанаха плътни редици от воини и преди да ги разкъса, Бог Мара вече се бе отдалечил, покосявайки всичко пред себе си.

Сам вдигна пиката и се прицели, но целта непрестанно губеше очертания и светкавиците му падаха ту пред, ту зад нея.

Някъде далеч, във водите на реката се появи бледа светлина. Тя бавно пулсираше и в един момент нещо, наподобяващо гигантски пипала раздвижи повърхността на реката.

Откъм града достигна шумът от битка. Въздухът беше изпълнен с летящи демони. Земята сякаш тръпнеше под нозете на безчислените воини.

Сам вдигна пиката си и отправи няколко светкавици в небесата, за да предизвика и други богове да слезат при него.

Наоколо в свиреп бой се мяха чудовища от джунглата, разкъсвайки войници както от едната, така и от другата страна.

Зомбитата продължаваха своята неумолима сеч, под равномерния тътен на барабаните, а огнените елементи полепваха по обезглавените трупове, сякаш се хранеха от тях.

— Полубожествата са разбити — обяви Сам. — Да се заемем с Бог Мара.

Търсейки го те пресякоха цялото поле — покрай онези, които скоро щяха да се превърнат в трупове и други, които вече бяха такива.

И когато зърнахаменящите се цветове на колесницата, те се впуснаха след него.

Най-сетне той се обърна и ги посрещна в коридорите на мрака, където шумът на боя беше приглушен, сякаш идеше отдалече. Смъртта също дръпна юздите и те впериха пламтящи погледи един в друг през нощната тъмнина.

— Ще приемеш ли боя, Мара? — извика Сам. — Или искаш да те прегазим като побесняло куче?

— Не говори пред мен за своите родственици, кучетата и кучките, Обуздателю! — отвърна той. — Защото това си ти, нали, Калкин? Познах те по колана. И по начина, по който водиш сражението. По това, че твоите светкавици поразяват безогледно както врагове, така и съюзници. Значи, все пак по някакъв начин си оцелял?

— Да, аз съм — отвърна Сам и сведе пиката си.

— И виждам, че самият господар на леша дърпа поводите на твоята катафалка!

Смъртта вдигна лявата си ръка с длан обърната напред.

— Обещавам ти смърт, Мара, — рече той. — Ако не от ръката на Калкин, то със сигурност от моята. Ако не днес, то скоро.

Вляво от тях, пулсациите в реката ставаха все по-чести.

Смъртта се приведе напред и колесницата се понесе право към Мара.

Конете на Сънотвореца се изправиха на задните си крака и от ноздрите им бликна огън. После се хвърлиха напред.

Стрелите на Рудра ги намериха в мрака, но прелетяха край тях, без да докоснат Смъртта и колесницата и избухнаха недалеч, осветявайки всичко наоколо.

Някъде отдалеч се чуваше тежкия тропот и пронизителните викове на слоновете, гонени из равнината от ракашасите.

После се раздаде оглушителен рев.

И Мара се превърна в титан, а колесницата му придоби размери на планина. Конете му сякаш прескачаха вечността, докато галопираха към тях. Пиката на Сам бълваше светкавици като пръски на фонтан. Наоколо изви внезапна виелица и ги скова вледеняващия студ на междוזвездното пространство.

В последния момент Мара отби колесницата си встрани и скочи от нея.

Врязаха се в борда ѝ, разнесе се пронизително скърцане и после и двете машини се спуснаха на земята.

Около тях битката кипеше с оглушителен грохот, а пулсациите в реката бяха прераснали в ярко сияние. Вълна от кипяща вода прехвърли бреговете на Ведра и се понесе из полето.

Последваха нови писъци и дрънкането на оръжия се усили. Някъде в мрака едва доловима бумтяха барабаните на Нирити, а отгоре се разнесе странен звук, сякаш самата гръмотевична колесница пикираше право към тях.

— Къде изчезна? — извика Сам.

— Скри се — отвърна Смъртта. — Но няма да се крие вечно.

— Проклятие! Печелим или губим?

— Добър въпрос. За съжаление не знам отговора.

Вълни се блъскаха в страните на килнатата колесница.

— Можеш ли да я вдигнеш отново?

— Не и в тази тъмнина и с водата наоколо.

— Тогава какво ще правим сега?

— Ще се запасим с търпение и ще изпушим по една цигара — той се облегна назад и поднесе огънче към цигарата си.

Не след дълго един ракашас се приближи и увисна във въздуха пред тях.

— Обуздателю! — докладва той. — Новите отряди, които се приближават към града са пропити с онези гадост, която не ни позволява да се приближим към тях!

Сам вдигна своята пика и от острието му бликнаха светкавици. За един съвсем кратък миг бе осветено цялото бойно поле.

Навсякъде се въргаляха убити. На места имаше дори купчини от трупове. Някои и в смъртта си оставаха вкопчени в своя противник. Виждаха се и трупове на диви животни, сред които се прокрадваха няколко оцелели великански котки. Водата бе прогонила огнените елементи от труповете на убитите, които бяха покрити с тиня. Виждаха се затънали колесници и мъртви гущери. Единствено зомбитата продължаваха да крачат из полето и да убиват всичко живо, което им се изпречи на пътя. Едва доловим бе и ритъмът на барабана, който от

време на време съвсем се изгубваше. Откъм града се носеше шумът на яростна битка.

— Намери жената в черно, — обърна се Сам към демонът, — и ѝ предай да разсее мрака.

— Да — отвърна ракашасът и полетя обратно към града.

Слънцето блесна отново и Сам вдигна ръка над очите си, за да се прикрие от него.

Още по-ужасна изглеждаше кланицата под синьото небе и златистия мост.

На един хълм на отвъдния край на полето бе кацнала гръмотевичната колесница.

Зомбитата довършиха последните живи хора. После, докато се оглеждаха за нови жертви, тътенът на барабаните замря и те се свлякоха на земята.

Сам и Смъртта стояха в неподвижната колесница и оглеждаха полето наоколо за някакви признаци на живот.

— Нищо не помръдва — пръв заговори Сам. — Къде са боговете?

— Може би в гръмотевичната колесница.

Отново към тях се приближи ракашасът.

— Защитниците няма да удържат града — докладва той.

— Боговете присъединиха ли се към щурма?

— Там е Рудра и стрелите му всяват паника. Там са и Бог Мара, Брама — и още някои. Цари страшна бъркотия. Трябва да бързам.

— А къде е Господарката Ратри?

— Тя влезе в Кинсет и изчаква в своя Храм.

— А останалите богове?

— Не зная.

— Аз ще отида в града — каза замислено Сам — и ще помогна на защитниците.

— А аз ще се отправя към гръмотевичната колесница, — заяви Яма, — и ще видя дали не мога да я използвам срещу боговете. Ако още е в движение. Не успея ли, ще потърся Гаруда.

— Добре — кимна Сам и се издигна във въздуха.

— Желая ти успех! — извика Яма и скочи от колесницата.

— И на теб също.

И двамата, всеки по свой начин напуснаха касапницата.

Червените му ботуши потъваха безшумно в тревата нагоре по невисокия хълм.

Той праметна през рамо своето алено наметало и огледа с критичен поглед гръмотевичната колесница.

— Повредена е от светкавиците.

— Да — съгласи се Яма.

Погледна към опашката, където стоеше онзи, който го бе заговорил.

Като бронзови блестяха доспехите му, но не бяха изковани от бронз.

Сякаш бяха изплетени от безчислен брой змии.

На шлема си носеше бичи рога, а в ръката си стискаше тризъбец.

— Братко Агни, ето че се спусна сред хората.

— Вече не съм Агни, а Шива, Господарят на Разрушението.

— Носиш неговите доспехи върху своето ново тяло и си взел неговия тризъбец. Но никой не може толкова бързо да овладее тайните на този тризъбец. Ето защо на дясната ти ръка белее ръкавица, а на челото ти блестят защитни очила.

Шива вдигна ръка и смъкна очилата над очите си.

— Да, така е, наистина. Хвърли тризъбеца, Агни. Предай ми ръкавицата, твоя жезъл и очилата.

Другият поклати глава.

— Уважавам силата ти, Смъртоносецо, бързината, могъществото и уменията ти. Но сега си твърде далеч от всичките тези неща. Още преди да пристъпиш към мен и аз ще те изпепеля на място. Смърт, дойде време да умреш.

Той посегна към затыкнатия в пояса жезъл.

— Нима възнамеряваш да обърнеш дара на Смъртта срещу онзи, който ти го е дал? — докато говореше, в ръката му блесна кърваво-червеният ятаган.

— Сбогом, Дхарма. Идва краят на дните ти.

Той извади жезъла.

— В името на нашето едновременно приятелство, — произнесе облеченият в червено, — ще ти даря живота, ако се предадеш.

Ръката с жезъла потрепна.

— Ти уби Рудра за да защитиш честта на жена ми.

— Направих го, за да защита честта на локапалите. Сега аз съм Бог на Разрушението, едно цяло с Тримурти!

Той насочи Огненосния жезъл и Смъртта побърза да се прикрие с наметалото си.

Блесна светлина, толкова ослепителна, че на две мили от тях, защитниците на стените на Кинсет се зачудиха от какво е.

Първите нашественици проникнаха в града. Наоколо се виждаха пожарища, чуваха се писъци и шум от удари на метал в метал и метал в дърво.

Ракашасите събаряха цели сгради върху щурмуващите, към които не можеха да се приближат. Немногобройни бяха атакуващите, разредени бяха и редовете на защитниците. И двете сили бяха оставили своите най-добри войни на полето.

Сам стоеше на върха на най-високата кула и гледаше надолу, към превзетия град.

— Не можах да те спася, Кинсет — проговори той. — Опитах се, но не ми стигнаха силите.

Далеч под него, наред улицата, Рудра опъна своята тетива.

Сам го съзря и вдигна пиката.

Светкавици се спуснаха върху Рудра и стрелите му в миг избухнаха.

Когато димът се разсея, на мястото където бе стоял Рудра се виждаше малък кратер, а земята наоколо бе обгорена.

На един далечен покрив се появи Бог Вайю и призова ветровете, за да раздухат пламъците на пожарищата. Сам отново вдигна пиката си, но в следния миг десетки Вайювци стояха на десетки покриви.

— Мара! — призова го Сам. — Покажи се, ако смееш, Сънотворецо!

Наоколо се разнесе смях.

— Когато съм готов, Калкин, — проговори нечий глас сред облаците дим, — ще посмея! Но изборът ще бъде мой... Не ти ли се вие свят от височината? Какво ще стане, ако се хвърлиш надолу? Ще се притекат ли на помощ твоите ракашаси. Ще те спасят ли демоните?

И тогава върху всички сгради близо до Храма се спуснаха светкавици, но в отговор отново се разнесе смехът на Мара. И постепенно отслабна в далечината, докато наоколо се разгаряха нови пожари.

Сам приседна на покрива и се загледа в горящия град. Постепенно шумовете от битката утихваха. Пожарът покриваше всичко.

Главата му бе пронизана от остра болка. После отново и отново. Изведнъж болка разцепи и тялото му и той извика от изненада.

На улицата под него се бяха изправили Брама, Вайю, Мара и четири полубожества.

Той се помъчи да вдигне пиката, но ръката му потрепери, после пръстите му се разтвориха, пиката издрънча на покрива и изчезна.

Към него бе насочен скиптърът с вградения череп.

— Слез долу, Сам! — извика Брама и завъртя леко скиптърът, при което болката се усили. — Ти и Ратри сте единствените останали живи! Вие сте последните! Предайте се!

Той с мъка се изправи и вкопчи пръсти в блестящия пояс.

После се залюля и прецеди през здраво стиснатите си зъби:

— Добре! Ще се спусна сред вас като бомба!

И тогава небето потъмня, после блесна и отново потъмня.

Пронизителен вопъл надви пукотът на горящите сгради.

— Това е Гаруда! — извика Мара.

— Защо му е на Вишну да идва точно сега?

— Гаруда е открадната! Забравихте ли?

Огромната птица се спусна към горящия град като титаничен феникс, летящ към пламналото си гнездо.

Сам вдигна глава и в същия миг качулката падна пред очите на Гаруда. Птицата махна с крила и се понесе като камък право към мястото, където стояха изправени боговете.

— Червено! — извика Мара. — Ездачът носи червено!

Брама вдигна пред себе си блестящия скиптър и го насочи към главата на пикиращата Птица.

Мара махна с ръка и перата ѝ сякаш бяха обгърнати в пламъци.

Вайю вдигна дланите си и ураганен вятър се спусна към нея.

Птицата нададе повторен писък, разтвори криле и забави падането си. Наоколо се суетяха ракашаси и я побутваха да продължи надолу. Скоростта на падане се забавяше, забавяше, но птицата не можеше да спре.

Боговете се разбягаха.

Гаруда се блъсна в земята и тя потрепери.

Сред перата на гърба ѝ се появи Яма с ятаган в ръка, скочи, направи три крачки и рухна. Откъм близките руини дотича Мара, приклепна и го удари два пъти по шията с остроото на дланта си.

Сам скочи преди втория удар, но не можа да стигне на време. Отново изпищя скиптърът и светът около него се завъртя. С отчаяни усилия се помъчи да забави падането си. Почти успя...

Земята бе на тридесет стъпки под него ...двадесет... десет...

Изведнъж я обви гъста мътно-червена мъгла, после стана черна...

— Най-сетне Бог Калкин бе сразен в битка — каза някой с тих глас.

Брама, Мара и двамината полубогове наречени Бора и Тикан бяха единствените оцелели, които можеха да изнесат Сам и Яма от горящия Кинсет край река Ведра. Зад тях вървеше Господарката Ратри, със завързана на шията примка.

Отнесоха Сам и Яма при гръмотевичната колесница, която бе в още по-плачевно състояние, откакто когато бяха извършили принудително кацане — от едната ѝ страна зееше голяма дупка и част от опашката ѝ липсваше. Боговете оковаха своите пленници, като преди това свалиха Талисмана на Обуздателя и аленото наметало на Смъртта. След това изпратиха послание на Небесата и не след дълго няколко гондоли се спуснаха да ги приберат в Небесния град.

— Победихме — обяви Брами. — Няма го вече Кинсет.

— Скъпоструваща победа, струва ми се — отбеляза Мара.

— Но все пак победихме, нали?

— Но Черният отново е на свобода.

— Той искаше само да изпробва силите ни.

— И какво ли си мисли сега? Та ние изгубихме цяла армия! И няколко божества в добавка!

— Затова пък победихме Смъртта, ракашасите, Калкин, Нощта и Майката на Жаравата. След такава победа Нирити едва ли ще дръзне да вдигне ръка срещу нас.

— Всемогъщ е Брама — произнесе Мара и се извърна.

Повелителите на Карма бяха призовани да съдят пленените.

Господарката Ратри беше изгонена от Града и обречена на вечно пребиваване в света на хората и на превъплъщения в закръглени тела на средна възраст, лишени от всякаква женска привлекателност, които

в никакъв случай да не могат да приемат нейния Облик или да издържат мощта на Атрибутите ѝ. Тази милост ѝ бе оказана, защото решиха, че се е присъединила към заговорниците случайно, доверявайки се на по-опитния Кубера.

Когато наредиха да изправят пред съда Бог Яма, в килията откриха само мъртвото му тяло. Оказа се, че в чалмата му била скрита малка метална кутия, която избухнала.

Господарите на Карма извършиха аутопсия.

— Щом е искал да умре, защо не е взел отрова? — запита Брама.
— Много по-лесно би било да скрие в себе си таблетка, отколкото кутия.

— Теоретически е възможно, — каза един от Повелителите, — някъде по света той да има второ тяло, в което е възнамерявал да се пренесе с помощта на самовзривяващо се след работа устройство.

— Възможно ли е да се направи подобно нещо?

— Не, разбира се. Апаратурата за прехвърляне е обемиста и сложна. Но Яма не веднъж се е хвалил, че може да направи каквото си поиска. Веднъж се опита де ме убеди, че е възможно създаването на подобен миниатюрен механизъм. Ала контактът между двете тела трябва да е непосредствен, чрез множество кабели и жици. Нито един механизъм с подобни размери не може да генерира необходимата енергия.

— А кой ви построи машината за пситотестуване? — запита Брама.

— Бог Яма.

— А кой дари на Шива гръмотевичната колесница? Огненосния жезъл на Агни? Всепоразяващия лък на Рудра? Тризъбеца? Ослепителното копие?

— Яма.

— Тогава искам да ви съобщя, че примерно по същото време, когато е било активирано това устройство, от само себе си се е включил Главният генератор в Просторната Зала на Смъртта. Работил е около пет минути, след което се е изключил.

— Енергия за излъчване?

Брама вдигна рамене.

— Време е да изправим пред съда Сам.

Така и направиха. И тъй като вече веднъж вече бе умирал и това не бе дало необходимия резултат, този път решиха да не се ограничават само със смъртна присъда.

И той беше трансигриран. Но не в друго тяло.

Издигнаха радиопредавателна кула, сетне упоиха Сам и го скачиха с трансфериращите кабели, но нямаше друго тяло. Кабелите водеха към преобразувателя на кулата.

И излъчен бе неговият атман нагоре през разтворения купол право в огромния магнитен облак, който обгръща планетата и се нарича Божествения мост.

А след това го дариха с уникалната чест да го погребат за втори път в Небесата. Заедно с него изгориха и трупът на Бог Яма, и докато наблюдаваше виещите се над кладата кълбета дим, Брама се чудеше къде ли се намира той в момента.

— Буда потъна в нирвана — възвести Брама. — Молете се в храмовете! Пейте на улиците! Величествено беше неговото възвисяване! Той реформира старата религия и сега сме по-съвършени от когато и да било! И нека всички, които не мислят така да си спомнят Кинсет!

Така и беше.

Ала не можаха да открият Бог Кубера.

Свободни бяха демоните.

И Нирити беше силен както никога.

А по света се скитаха хора, които помнеха бифокалните очила и шумящите клозети, знаеха за нефтопреработването и двигателите с вътрешно горене и за денят, в който слънцето бе отвърнало лицето си от правосъдието на Небесата.

А Вишну заяви, че пустинята най-накрая е проникнала в Града.

---

[1] Будиски сакрален символ, плосък модел на вселената — Б.пр.

И наричаха го още понякога Майтрея, което ще рече Господар на Светлината. След завръщането от Златния Облак той се отправи в Хайпур, за да събере сили и да се приготви за Последния ден на Юга. Един мъдрец веднъж бе казал, че никому не е писано да срещне този ден, а той се познава едва след като е преминал. Защото зората му е като всяка друга и тече той като всички останали дни, преповтаряйки историята на света.

Понякога го наричаха Майтрея, което ще рече Господар на Светлината...

Светът е като жертвен огън, топлина му е слънцето, дим са лъчите му, денят е пламъкът, а посоките на света са неговите въглени и искри. На този огън поднасят боговете вярата в качеството на възлияние. А от това възлияние се ражда Цар Луна.

Дъждът, о Гаутама, е огънят, годината му е топлината, негов дим са облаците, светкавиците са пламък, въглени и искри. На този огън боговете поднасят Цар Луна като възлияние. А от него се ражда дъждът.

Светът, о Гаутама, е огънят, топлина е земята, пожарите са дим, нощта е пламък, луната е негов въглен, а искри са звездите. На този огън боговете поднасят дъжда като възлияние. А от него се ражда храната.

Човекът, о Гаутама, е огънят, топлина бълва от устата му, дъхът му е дим, пламък е речта му, въглени са очите, а ушите са искри. На

този огън боговете поднасят храна като възлияние. А от него се ражда зачеващата сила.

Жената, о Гаутама, е огънят, топлина са нейните форми, косите ѝ са дим, органите ѝ пламък, въглени и искри са удоволствията, които дарява. На този огън боговете поднасят като възлияние зачеващата сила. А от него се ражда човекът. И той живее толкова дълго, колкото му е писано.

А когато човек умре, занасят го на жертвения огън. И огънят се превръща в негов огън, димът в дим, пламъците в пламъци, въглените във въглени, искрите в искри. На този огън боговете поднасят човека като възлияние. А от него човекът се появява в сияещо величие.

Брихадараняка
упанишад (VI, 2, 2–14)

В един висок, син дворец, увенчан със стройни кули и с украсени с дърворезба порти, където въздухът бе пропит с мириса на морска сол и пронизан с виковете на крайморските твари, а от това само се усилва жаждата за житейски удоволствия и наслади, Бог Нирити разпитваше човека, когото му бяха довели.

— Как те наричат, капитане? — запита той.

— Олгага, Господарю — отвърна капитанът. — Защо изби моят екипаж, а мен остави жив?

— Защото исках да разпитам точно теб, капитан Олгага.

— Относно?

— Различни неща. Неща, които един стар морски капитан би могъл да научи по време на своите странствания. Добре ли контролирам южните морски линии?

— По-добре отколкото мислех, иначе нямаше сега да съм тук.

— Много други не смеят да рискуват, нали?

— Да.

Нирити се приближи до прозореца, застана с гръб към пленника и се загледа към морето. След известно време проговори отново:

— Чух, че на север имало значителен научен прогрес след битката при, хм, Кинсет.

— Аз също чух за това. И знам че е вярно. С очите си видях парна машина. Печатарският стан вече е навлязъл в ежедневна употреба. Мъртвите крайници на гущери подскачат под въздействието на галваничен ток. Стоманата е с далеч по-добро качество. Преоткрити бяха микроскопът и телескопът.

Нирити се извърна и двамата се измериха с погледи.

Нирити беше дребничък човек с пламтящи очи, мимолетна усмивка, косите му бяха тъмни и прибрани от сребърен обръч, носът му бе вирнат, а очите бяха в цвета на неговия дворец. Облечен беше в черно, а кожата му отдавна не бе излагана на слънце.

— А защо Боговете от Града не съумяха да предотвратят подобно нещо?

— Струва ми се, защото силата им е намаляла, в което и сам искаш да повярваш, Господарю. След трагедията при Ведра те изглежда се боят да подтискат прогреса със сила. А говори се още, че сега в Града си имат свои разпри — между полубожествата и оцелелите от старите. Към това се прибавя и проблемът с новата религия. В наше време хората не се боят от Небесата както преди. Чувстват, че са способни да се защитят и сега, когато са по-добре подготвени, боговете не бързат да влязат в открит конфликт с тях.

— Значи Сам наистина е победил. Времето е на негова страна.

— Да, Ренфрю. Мисля, че си прав.

Нирити погледна към стражите, които стояха от двете страни на Олвага.

— Свободни сте — нареди той. А после продължи: — Познаваш ли ме?

— Да, капелан. Та аз съм Ян Олвег, капитанът на „Звездата на Индия“.

— Олвег. Струва ми се невъзможно.

— Но въпреки това е самата истина. Това вече поостаряло тяло получих в деня, когато Сам разгроми Повелителите на Карма в Махартха. И аз бях там.

— Един от Първите и при това — християнин!

— Във всички случаи, когато ми свършат индуските ругатни.

Нирити постави ръка на рамото му.

— Тогава би трябвало цялото ти същество да се бунтува против богохулствата, които насаждат!

— Никога не съм ги обичал, а и те мен.

— Нищо чудно. Но ето Сам, например — и той правеше същото — сееше по света ерес, погребвайки още по-надълбоко истинското Слово...

— Оръжие, Ренфрю, — каза Олвег. — Нищо повече от едно оръжие. Сигурен съм, че той е искал да бъде бог не повече от теб и мен.

— Може би. Но по-добре да беше избрал друго оръжие. Дори и да победи, все едно — душите им са загубени.

Олвег сви рамене.

— Не съм теолог, като теб...

— Но ще ми помогнеш, нали? С течение на вековете трупах сили. Разполагам с хора и машини. Казваш, че нашите врагове са по-слаби от всякога. Моите лишени от душа воители — неродени от мъж и жена — са безстрашни. Разполагам с небесни гондоли — и то много. Мога да се добера до техния Град на полюса. Мога да разруша Храмовете им по целия свят. Мисля, че е дошъл моментът да прочистим земята от тази гадост. Истинската вяра трябва да се възцари отново! Веднага! Не може повече да се чака...

— Както вече казах, не съм теолог. Но аз също бих искал да видя падането на Града — прекъсна го Олвег. — Ще ти помогна, доколкото мога.

— Тогава като начало ще завземем няколко от градовете им и ще оскверним Храмовете, за да видим какво ще предприемат в отговор.

Олвег кимна.

— Ти ще бъдеш мой съветник. Ще ми оказваш морална поддръжка — рече Нирити и сведе глава. — Присъедини се към молитвите ми — нареди той.

Дълго време стоя старият скитник пред Двореца на Кама в Хайпур, разглеждайки неговите мраморни колони. Най-сетне една девойка го съжали и му поднесе къшей хляб и купичка с мляко. Той изяде хляба.

— Изпий и млякото, стари човече. Полезна е и ще укрепи плътта ти.

— Проклятие! — отвърна старецът. — Проклето мляко! И проклета да бъде плътта ми! И духът ми също!

Девойката се отдръпна.

— Така ли ще отвърнеш на моята милост?

— Аз не ругая твоята милост, дете мое, а твоя вкус относно напитките. Не можеш ли да ми измъкнеш от кухнята чаша вино, пък и най-долнопробното?...От онова, което нито един от гостите ви не би поръчал, а готвачът не би разлял и върху най-вмирисания къс месо. Жадувам за нещо, изстискано от грозде, а не от крава.

— Да ти поднесе тогава менюто? Хайде, изчезвай, преди да съм повикала слугите!

Той се загледа в очите ѝ.

— Не се обиждай, млада госпожице, моля те. Виждаш сама, че не ме бива да прося.

Тя се вгледа в черните му като въглен очи, изгубени в лабиринта от бръчки. Прошарена бе брадата му, а на устните му играеше едва доловима усмивка.

— Добре... върви след мен. Ще те заведа в кухнята и там ще потърсим нещо. Не знам обаче, защо го правя.

Пръстите му се сгърчиха, когато тя се извърна, усмивката му се разшири и той тръгна след нея, наблюдавайки походката ѝ.

— Защото аз го искам — прошепна старецът.

Неспокоен бе Тарака — вождът на ракашасите. Разположен на един носещ се в обедното небе облак, той размишляваше за пътищата на силата. Отдавна бе онова време, когато и той бе могъщ. В дните преди Обуздаването никой не можеше да се мери с него. После дойде Сидхартха — Обуздателят. Познаваше го и преди — под името Калкин — и знаеше, че е много силен. Рано или късно двамата щяха да се срещнат, за да изпита силата на Атрибута, с който се бе сдобил Калкин. И когато най-сетне се пресякоха пътищата им — в онзи велик, отдавна отминал ден, когато планинските върхове пламтяха като факли от тяхната ярост — Обуздателят победи. А при следващата им среща, след много векове, макар и по друг начин отново той сломи ракашаса и това поражение бе по-тежко от първото. Но Сам единствен бе способен на това, а сега вече бе напуснал този свят. Сред всички създания, само Обуздателят можеше да надвие господаря на Адския кладенец. А после се явиха боговете за да оспорят силата му. В началото той се

присмиваше над тяхното нищожество, над неумелите им опити да подчинят своите мутирала способности с помощта на лекарства, хипноза, наркотици, неврохирургия — да изковат от тях Атрибути — но с времето тяхната сила растеше. Четирима бяха проникнали в Адския кладенец, само четирима и всичките му legionи не можаха да издържат срещу им. Могъщ бе онзи, когото наричаха Шива, но по-късно Обуздателят го уби. Така и трябваше да бъде, защото Тарака признаваше Обуздателя за равен на себе си. Жената не влизаше в сметките, в края на краищата тя беше само една жена и се нуждаеше от помощта на Яма. Но Бог Агни, чиято душа светеше с ослепително ярък пламък, — от него Тарака почти се страхуваше. Той си припомни деня, в който Бог Агни влезе сам в двореца в Паламайдзу и го предизвика на двубой. Не беше по силите му да го спре, колкото и да се опитваше ракашасът, а след това видя какво направи неговият противник с двореца. Същото се повтори и в Адския кладенец — нямаше сила, която да се изправи насреща му. И тогава Тарака си бе дал обещание, че ще дойде ден, когато ще изпита неговата сила, както бе станало със Сидхартха, за да го победи, или да бъде обуздан от него. Но така и не му се отдаде. Богът на Огъня на свой ред бе паднал в битката с Червения — четвъртият от дръзналите да стъпят в Адския кладенец — който неведомо как бе успял да извърне пламъците към техния източник в денят на битката край Ведре, недалеч от Кинсет. А това означаваше, че той е най-великият. Та нали самият Обуздател го бе предупреждавал да внимава с Яма-Дхарма, Богът на Смъртта? Да, онзи чийто очи пият живота е най-великият от всички могъщи на света. Веднъж дори и Тарака за малко да падне под ударите му, в гръмотевичната колесница. И друг път му се отдаде да вкуси от силата му, но само за малко, защото в този ден бяха съюзници. Разказват, че след битката, Яма загинал в града. После плъзна слух, че все още крачел по света. Защото като Бог на Смъртта той не можел да умре, освен ако сам не реши. Тарака прие този факт, с всички произтичащи от него последствия. А едно от тях бе, че той, Тарака, трябва да се върне на далечния южен остров със синия дворец, където Богът на Злото, Нирити, очаква неговия отговор. И той ще приеме предложението. Ще се присъединят неговите ракашаси към мощта на черния властелин и ще поемат от Махартха през морето на север, за да разрушат редом с него Храмовете на шестте най-големи града на юго-

запада и да залеят улиците с кръвта на техните жители, която ще се смеси с черната кръв на бездушните легиони — докато боговете решат да се спуснат на помощ и така посрещнат съдбата си. А не се ли явят боговете, ще признаят слабостта си. И тогава ракашасите ще щурмуват Небесата и Нирити ще изравни Небесния град, ще рухне Километровата кула, ще се пропука куполът, из руините ще се скитат белите котки на Канибурха, а павилионите на божествата и полубожествата ще бъдат покрити с полярни снегове. Но зад всичко за Тарака се криеше една единствена цел — ако се остави настрана разбира се, че ще разсее скуката и ще приближи последните дни на боговете и хората в света на ракашасите. Там където има голяма битка и се вършат велики дела — навсякъде, Тарака бе сигурен, — ще се появи той, Червеният, защото това е неговото царство и натам го тегли неговият Облик. И знаеше също така Тарака, че ще го търси, ще го чака, колкото и време да е необходимо, докато не настъпи най-сетне денят, когато отново ще надзърне в черните пламъци, които бушуват в очите на Смъртта...

Брама погледна картата, а след това отново се обърна към кристалния екран, около който се извиваше захапала опашката си бронзовата Нага.

— Пожар, жрецо?

— Пожар, Брама... горят всички складове!

— Нареди на хората да потушат пламъците.

— Вече е сторено, Всемогъщи.

— Тогава защо ме занимаваш с подобна дреболия?

— Тук цари страх, Велики.

— Страх ли? Страх от какво?

— Защото Черният, чието име не смея да произнеса в твоё присъствие и чиято сила на юг расте непрестанно, контролира морските пътища и е прерязал всички търговски маршрути.

— Защо се страхуваш да произнесеш пред мен името на Нирити? Познавам добре Черния. Мислиш ли, че той е предизвикал пожарите?

— Да, Велики — или по-скоро някой негов прокълнат пратеник е извършил това. Говори се, че възнамерявал да ни отреже от света, да пресуши извора на богатствата ни, да унищожи запасите и да отслаби духа ни, защото смятал...

— Да ви нападне, разбира се.

— Твои са думите, Всеможещи.

— Може и да е вярно, мой жрецо. Каж ми, не вярваш ли, че ако Богът на Злото ви нападне, твоите богове ще ви се притекат на помощ?

— В мен никога не е имало и капчица съмнение, Всемогъщи. Просто искахме да ти напомним за тази възможност и да подновим нашите несекващи молби за опрощение и божествено покровителство.

— Твоите думи са чути, жрецо. Не се страхувай — при тези думи Брама прекъсна връзката. — Той ще нападне.

— Разбира се.

— Интересно, докъде се простира силата му? Никой не знае колко е могъщ в действителност, Ганеша. Така ли е?

— Мен ли питаш, Господарю? Твоят скромнен политически съветник?

— Не виждам наоколо никой друг, скромни създателю на богове. Кой би могъл да притежава подобна информация?

— Не знам, Господарю. Аз самият не разполагам с такава. Всички избягват нечестивия, сякаш е самата смърт. До известна степен е така. Както знаеш и тримата полубогове, които изпратих на юг не се завърнаха.

— И те бяха силни, макар че не помня как се казваха. Отдавна ли беше?

— Последният — преди близо година. Тогава изпратихме новия Агни.

— Да, той не беше най-добрия — все още използваше запалителни гранати...

— Морално беше изграден. Но какво да се прави, като няма бог и полубогът е бог.

— В старите дни просто щях да се метна на гръмотевичната колесница...

— В старите дни нямаше гръмотевична колесница. Бог Яма...

— Замълчи! Сега вече имаме гръмотевична колесница. Мисля, че високата гъба от дим скоро ще се издигне над двореца на Нирити.

— Брама, струва ми се, че Нирити може да спре гръмотевичната колесница.

— Защо мислиш така?

Ако се съди по някои поверителни съобщения, получени от първа ръка, той е използвал управляеми ракети срещу бойните съдове,

които изпратихме към него.

— Защо ми го казваш едва сега?

— Това са съвсем пресни сведения. Още нямах възможност да ти ги съобщя.

— Значи не смяташ, че трябва да го нападаме?

— Не. Почакай. Нека той направи първия ход, а ние ще преценим силата му.

— Но това значи да пожертваме Махартха.

— И какво? Не си ли виждал досега разрушени градове?...Какво ще спечели от временното завладяване на Махартха? А ако не успеем да си го върнем, тогава и над Махартха ще се издигне чудовищната бяла гъба.

— Прав си. Заслужава си да опитаме, ще преценим силата му и донякъде ще го изтощим. А междувременно ще се готвим.

— Да. Какви ще бъдат твоите нареждания?

— Да се приведат в състояние на бойна готовност всички сили на Града. Незабавно повикайте Бог Индра от източния континент!

— Ще бъде изпълнено.

— Предупредете другите пет града на реката — Лананда, Хайпур, Килбар...

— Незабавно.

— Върви тогава!

— Вече съм тръгнал.

Времето е като океан, пространството — като негови води, а по средата е Сам — застинал, готов за решение.

— Повелителю на Смъртта, — провиква се той, — умножи силите ни.

Яма се протяга, прозява се и после се надига от аления диван, на който е придремвал, почти невидим. Той пресича стаята и се вглежда в очите на Сам.

— Без да приемам своя Облик, ето моя Атрибут.

Сам посреща погледа му, задържа го.

— Това отговор на въпроса ми ли е?

— Донякъде, — отвръща Яма, — но в основата си това е изпробване на твоята собствена сила. Изглежда че вече се връща. Ти издържа на смъртоносния ми поглед повече от който и да е простосмъртен.

— Аз също знам, че силата ми се връща. Чувствам го. Много неща се връщат сега. През седмиците, откакто живеем тук, в двореца на Ратри, нерядко медитирах за моите предишни животи. Не всички бяха неудачни, Смъртоносецо. Точно днес стигнах до този извод. Макар всеки път Небесата да ме побеждаваха, скъпо им струваше всяка една победа.

— Да, по всичко изглежда, че ти си човек с мисия. Те сега са далеч по-слаби, отколкото в деня, когато оспори властта им в Махартха. По-слаби са и в относителен смисъл, защото на свой ред хората станаха по-силни. Боговете унищожиха Кинсет, но не можах да унищожат акселеризма. Опитаха се да погребат будизма в недрата на тяхното учение, но и това не им се отдаде. Не мога да кажа със сигурност, че твоята религия е била от полза за акселеризма, но важното е, че дълго време боговете не се усъмняваха в нея. Но като маскировка беше направо чудесна — първо отвлече вниманието на боговете от вредата, които сами си нанасяха, а когато най-сетне се сетиха да предприемат стъпки срещу него, това само допринесе за допълнително засилване на антидеикратическите настроения. Ако не беше толкова практичен, щяха да те обявят за светия.

— Благодаря ти. Искаш ли моята благословия?

— Не, а ти моята?

— Може би по-късно, Смърт. Но ти не отговори на моя въпрос. Моля те, кажи с какви сили разполагаме.

— Добре. Скоро ще пристигне Бог Кубера...

— Кубера? Къде е той?

— От години се крие и разпространява знания по света.

— Толкова много години? Тялото му сигурно съвсем се е износило. И как се справя?

— Спомняш ли си Нарада?

— Моят стар лекар от Капил?

— Същият. Когато след битката при Махартха ти разпусна своите копиеносци, той се скри с неголяма група сподвижници в някакъв затънт край. Взе със себе си и машините, които изнесохте от Залата на Карма. Открих го преди много години. След падането на Кинсет се измъкнах от Небесата по Пътя на Черното Колело и изведох Кубера от неговия бункер под разрушения град. После двамата с Нарада се събраха и построиха някъде из хълмовете магазин за

нелегална продажба на тела. Открихме и на други места подобни пунктове.

— Значи Кубера идва! Чудесно!

— А Сидхартха все още е Принц на Капил. И един призив към войските на княжеството със сигурност ще бъде чуто. Вече го сторихме.

— Шепа хора. Но все пак е приятно.

— А освен това Бог Кришна.

— Кришна? И той ли е на наша страна? Къде е сега?

— Беше тук. Открих го в деня, когато пристигнахме. Тъкмо се беше настанил при една от девиците. Много патетично.

— Защо?

— Той е вече стар. Един достоен за съжаление немощен старец, но все още пияница и развратник. Неговият Облик все още му служи и от време на време му придава неотразим чар и му вдъхва колосална жизненост. Изгониха го от Небесата след Кинсет, затова че не искал да се сражава против Кубера и мен. Скитал се половин век по света, пиянствал, развратничил и свирил когато може на своята флейта, а старостта наближавала. На няколко пъти се опитвахме да го открием с Кубера, но той непрестанно се местеше. Какво да очакваш от едно божество на плодородието в оставка!

— И с какво може да ни бъде полезен?

— Още същия ден, в който се срещнахме го изпратих при Нарада за ново тяло. Ще пристигне заедно с Кубера. Той също умее бързо да възстановява силата си след прехвърляне.

— Но каква полза ще имаме от него?

— Не забравяй, че именно той съкруши черния демон Бана, пред който се страхуваше да застане дори Индра. Когато е трезвен, той е може би най-опасният войн на света. Яма, Кубера, Кришна и ако пожелаеш — Калкин! Ние ще бъдем новите локапали, ще бъдем заедно.

— Съгласен съм.

— Така да бъде, тогава. Нека да изпратят срещу нас поредната учебна група от полубожества. Изобретих някои нови оръжия. Досадно е, че се налага да разполагаме с толкова разнообразни образци, някои дори екзотични. Чувствам, че пиляя своя гений, превръщайки всеки образец в произведение на изкуството, вместо да разработвам масовото производство на няколко определени средства за

нападение. Но в мен диктува влечението към паранормалното. А и все ще се намери някой, чийто Атрибут противодейства срещу конкретно оръжие. Нека сега ги разфибрилира моята пушка „Геена“, да кръстосат острие с „Електромеча“ или да се изправят срещу щитът-фонтан, който разпръсква пред себе си облак от цианид и диметилсулфоксид — и тогава ще разберат какво значи да застанеш срещу локапалите!

— Сега разбирам, Смърт, защо всеки бог, дори Брама, може да бъде заменен от друг, всеки, но не и ти.

— Благодаря. Имаш ли някакъв план?

— Още не. Ще ми трябва повече информация за силите, с които разполага Градът. Демонстрирали ли са Небесата мощта си през последните години?

— Не.

— Ако имаше само някакъв начин да ги изпитаме без да се разкриваме... Може би ракашасите...

— Не, Сам. Не им вярвам.

— Аз също. Но понякога се оказват полезни.

— Както, когато ги използва в Адския кладенец над Паламайдзу?

— Добър отговор. Може би си прав. Ще го обмисля. Чудех се какво ли става с Нирити?

— От няколко години насам е сложил ръка на моретата. Говори се, че легионите му се множат, и че усилено строи бойни машини. Мисля, че веднъж ти споменах за моите опасения по този въпрос. Смятам, че трябва да държим Нирити настрана. Единственото, което ни свързва с него е желанието да превземем Небесата. Нито акселерист, нито дейкрат, успее ли в плановете си, над света ще се спусне ново мрачно средновековие, още по-страшно от досегашното. Може би най-подходящия начин за действие би бил да провокираме война между Нирити и Боговете от Небесата, а после да изчакаме изхода и да нападнем победителя.

— Може и да си прав, Яма. Но как да го сторим?

— Нищо чудно да се започне и без нашето участие — и то съвсем скоро. Махартха вече се гърчи в железните окови, които я ограждат откъм морето. Ти си изявен стратег, Сам. Аз съм само един скромнен тактик. Върнахме те при нас, за да ни кажеш какво да правим. Имаш време да обмислиш всичко внимателно, сега, когато отново си ти.

— Непрестанно наблягаш на тези думи.

— Да, проповеднико. Откакто се завърна от нирвана, не сме имали възможност да те изпитаме в боя... Кажи ми, можеш ли да се сражаваш като будист?

— Вероятно, но ще трябва да се олицетворя с нещо, което ми е неприятно.

— Е... тогава недей. Остави го за в случай, че се окажем в затруднение. За по-сигурно, обаче, можеш да тренираш всяка нощ пред огледалото онази лекция по естетика, която изнесе на времето в манастира на Ратри.

— По-добре да не го правя.

— Знам, но трябва.

— Предпочитам да се поупражнявам с меч. Намери ми някой подходящ и аз ще ти дам добър урок.

— Хо! Страхотно! Ако наистина успееш ще си спечелиш един ярък привърженик!

— Тогава да слизаме на двора, където ще се заема с просветляването ти.

Когато, в своя син дворец, Нирити вдигна ръце нагоре, се понесоха право в небето монтираните на палубите на неговите кораби ракети, а сетне се спуснаха към Махартха.

Когато му завързваха нагръдника, първите ракети паднаха и пламнаха пожари.

Когато му слагаха ботушите, неговият флот вече навлизаше в залива.

Когато привързваха черното му наметало и наместиха стоманения шлем, стотниците започнаха да бият барабаните по палубите.

Когато затъкваха сабята в пояса му, безмозъчните вече излизаха от трюмовете на корабите.

Когато си поставяше ръкавиците, от кожа и стомана, неговият флот понесен от вятъра, който бяха вдигнали ракашасите, приближи пристанището.

Когато даде знак на своя млад помощник, Олвага, да го последва, воините, които никога не отронваха дума се подредиха на палубата лице в лице с горящия град.

Когато от небето пред тях се спусна небесната гондола и врата се разтвори, корабите вече хвърляха котва.

Когато влязоха в гондолата, първите отряди вече влизаха в града.
Когато стигнаха Махартха, градът вече бе паднал.

Птици пееха сред високите, зелени корони на дърветата. На дъното на синия басейн лежаха риби, като стари златни монети. Разцъфналите цветя бяха предимно ярко-червени, с едри цветове, но срещаша се жълти, най-вече край скамейката от нефрит. Скамейката, на която тя си почиваше, бе с облегалка от бяло ковано желязо. В полезрението на сведения ѝ поглед се появиха ботушите му, докато пристъпваше бавно по ситния чакъл към нея.

— Сър, тази градина е частна — посрещна го тя.

Той спря пред пейката и погледна надолу към нея. Мускулист, тъмнокож, черноок, с гъста брада, той я разглеждаше безстрастно, а после се усмихна. Одеждите му бяха от син плат и кожа.

— За гостите, — продължи тя, — е предназначена градината в другото крило на стаята. Минете през онази арка...

— Но ти винаги беше добре дошла в моята градина, Ратри — каза той.

— Твоята...?

— Кубера.

— Бог Кубера! Вече не си...

— Дебел. Зная. Имам ново тяло, което здравата се труди. Помагам на Яма да създава своите оръжия, после ги пренасям...

— Кога пристигна?

— Току що. Доведох с мен Кришна, заедно с пратка взривни материали, гранати и пехотни мини...

— Богове! Толкова време мина, откакто...

— Да, много. Но така или иначе — дължа ти извинение и затова дойдох да ти го поднеса. През всичките тези години това ме измъчваше. Съжалявам, Ратри, че в онази нощ, преди толкова много години, именно аз те забърках във всичко това. Направих го, защото се нуждаех от твоя Атрибут. Иначе не обичам да използвам хората.

— Рано или късно щях да напусна Града, Кубера. Затова, не се чувствай виновен. Бих предпочела, разбира се, да имам по-приятни форми от настоящите. Но това не е кой знае колко важно.

— Друго тяло ще ти намеря, Богиньо.

— Не сега, Кубера. Но, моля те, седни. Ето тук. Гладен ли си? Или жаден?

— Да и да.

— Заповядай, има плодове и сома. Или предпочиташ чай?

— Сома, благодаря.

— Яма казва, че Сам най-сетне се възстановил от своята святост.

— Чудесно, нуждата от него непрестанно расте. Има ли готови планове за нас?

— Яма не ми е съобщил. Но може би Сам е споделил нещо с него.

Дървото наблизко се разклати и от един клон скочи Так, приземявайки се на четири крака. Той претича по камъните и спря пред пейката.

— Събудихте ме с вашите приказки — заяви той. — Ратри, кой е събеседникът ти?

— Бог Кубера, Так.

— Ако наистина е така, то страшно се е изменил!

— Същото важи и за теб, архиварю Так. Защо си все още в облика на маймуна? Яма можеше да те трансмигрира.

— Като маймуна съм по-полезен — рече Так. — Аз съм чудесен шпионин — далеч по-добър от едно куче, например. По-силен съм от човек. И кой би могъл да различи една маймуна от друга? Ще запазя формата си, докато изчезне нуждата от моите специални услуги.

— Похвално. Има ли новини за действията на Нирити?

— Неговите кораби вече са близо до пристанището — отвърна Так. — Повече са, отколкото очаквахме. Но за останалото — нищо ново. Изглежда, че боговете все пак се страхуват от него, защото досега не са го унищожили.

— Така е, — кимна Кубера, — сега той е неизвестна величина. Склонен съм да мисля, че Нирити е грешка на Ганеша. Именно той му позволи да напусне невредим Небесата и да вземе със себе си цялото си оборудване. Мисля, че Ганеша искаше да разполага с противник на боговете, в случай че възникне подобна спешна необходимост. Едва ли си е представял, че лишен от технически познания бог ще е в състояние да се справи с апаратурата и да натрупа подобни сили.

— В това, което казваш има известна логика — рече Ратри. — Чувала съм, че Ганеша е склонен на подобни замисли. Какво възнамерява да прави?

— Ще позволи на Нирити да завземе безпрепятствено първия град, който атакува, за да оцени силите му — стига разбира се да убеди Брама. След това ще нападне Нирити. Така че, Махартха ще падне и ние трябва да сме наблизко. Гледката ще е интересна.

— Значи чувстваш, че може да не си останем само наблюдатели? — запита Так.

— Аха. Сам знае, че няма да се размине само с местене на пешките. Започне ли играта ще правим ходове и ние, а това значи съвсем скоро.

— Най-сетне — възкликна Так. — Откога мечтая да вляза в сражение на страната на Обуздателя.

— Обзалагам се, че в предстоящата седмица много подобни желания ще бъдат изпълнени, или нарушени.

— Още сома? Или плодове?

— Благодаря ти, Ратри.

— А ти, Так?

— Защо не, един банан.

Под сянката на гората, на върха на високия хълм седеше Брама като божествена статуя, издигната на някой готически замък и гледаше надолу към Махартха.

— Те оскверниха Храма.

— Да — отвърна Ганеша. — Чувствата на Черния не са се променили с годините.

— От една страна жалко. А от друга — страшно. Воините му са въоръжени с пушки и пистолети.

— Да. Трябва да им се признае силата. Да се връщаме при гондолата.

— След малко.

— Но, опасявам се, Господарю... че в този миг са прекалено силни.

— И какво предлагаш?

— Корабите няма да минат нагоре по реката. Ако решат да нападнат Лананда, ще трябва да се отправят пеш.

— Вярно. Освен ако не разполагат с летящи машини.

— А нападнат ли Хайпур, значи ще стигнат още по-нататък.

— Така е! А след като превземат Килбар вероятно пак няма да се спрат. Хайде, изплюй камъчето! Какво се опитваш да кажеш?

— Колкото по-далеч отиват, толкова повече проблеми ще възникват пред тях и толкова по-уязвими ще бъдат за партизанска война в тила им...

— Ти какво, предлагаш ми само да ги жилия, за да насочвам войските им? И да ги оставя да прекосят страната и да превземат един след друг градовете ми? А сетне те ще се окопаят, докато пристигнат подкрепления за да задържат онова, което вече са завладели. И тогава отново ще продължат напред. Само глупак би постъпил иначе. Ако чакаме...

— Погледни натам.

— Какво? Какво има?

— Те се готвят за настъпление.

— Невъзможно!

— Брама, струва ми се забравяш, че Нирити е фанатик, безумец. Той не иска да получи Махартха, нито Лананда или Хайпур. Той иска да разруши нашите Храмове, да ни унищожи. Единственото нещо, което го интересува в тези градове са душите, а не телата. Той ще обходи страната, разрушавайки всяка светиня, която се изпречи насреща му, докато не решим да го сразим. Ако и тогава не предприемем нищо, ще изпрати мисионери.

— Но ние трябва да предприемем нещо!

— Като начало ще се помъчим да отслабим силите му. А след това, когато е достатъчно слаб ще ударим! Ще му оставим Лананда. И Хайпур — ако се наложи. Дори Килбар и Хамса. Но когато почувстваме че е слаб, мигом ще го нападнем. Можем да пожертваме тези градове. Колко се унищожавали ние самите? Дори не им помня броя.

— Тридесет и шест — отвърна Брама. — А сега да се върнем на небесата, докато обмисля предстоящите действия. Ако послушам съвета ти, а сетне той се отдръпне преди да отслабнат силите му, смятай че ще загубим много.

— Готов съм да се обзаложа, че няма да го направи.

— Нито ти, нито аз сме в положение да хвърляме жребий. Виж, на негова страна са проклетите ракашаси. Да се махаме, преди да са ни открили!

— Прав си, да побързае!

И те насочиха своите гущери обратно към гората.

Кришна остави настрана своята флейта, когато му доведоха пратеника.

— Да? — запита той.

— Махартха падна...

Кришна се надигна.

— И Нирити се готви да поеме към Лананда.

— Какво предприеха боговете за да я защитят?

— Нищо. Абсолютно нищо.

— Ела с мен. Локапалите се събират на съвет.

Кришна остави флейтата си на масата.

Същата нощ Сам стоеше на най-високия балкон, в двореца на Ратри. Дъждът се сипеше върху него и капките го пронизваха като ледени гвоздеи. На лявата му ръка сияеше с изумруден блясък пръстен от желязо.

Светкавици падаха и падаха от небето — и оставаха.

Той вдигна ръка и затрещяха гръмотевици, като предсмъртните викове на демони, живели много много отдавна...

Нощта се отдръпна назад, когато огнените елементи се появиха пред Двореца на Ратри.

Сам вдигна заедно и двете си ръце и елементите се понесоха във въздуха като безброй светулки.

След това описаха кръг. Разделиха се и затанцуваха в ритъма на бурята.

Сам свали ръце.

Елементите се завърнаха и отново увиснаха пред него.

Сам не помръдваше. Чакаше.

След близо сто удара на сърцето, то се появи и заговори с него в нощта:

— Кой си ти, дете дръзваш да командваш робите на ракашасите?

— Доведи ми Тарака — нареди Сам.

— Не приемам заповеди от простосмъртни.

— Тогава погледни в пламъците на моето истинско същество, преди да съм те приковал към пилоната на знамето, където ще останеш докато не изгние от старост.

— Обуздателю! Ти си жив!

— Доведи ми Тарака — повтори той.

— Веднага, Сидхартха. Ще бъде изпълнено.

Сам плесна с ръце, елементите изчезнаха и нощта отново се върна.

Господарят на Адския кладенец прие човешка форма и влезе в стаята, където го очакваше Сам.

— Последният път, когато те видях бе в денят на Великата битка — заговори той. — След това се разнесе слухът, че намерили начин да те унищожат.

— Както виждаш още не са.

— Как успя отново да се появиш на света?

— Бог Яма ме върна обратно — Червеният.

— Наистина е велика силата му.

— Във всеки случай е достатъчна. Как са твоите ракашаси?

— Добре. Продължаваме борбата.

— Наистина ли? И по какъв начин?

— Присъединихме се към твоя стар съюзник — Бог Нирити Черният — в неговата борба срещу боговете.

— Подозирах нещо подобно. Точно по тази причина се свързах с теб.

— И ти ли ще дойдеш при него?

— Обмислих внимателно всичко и въпреки възраженията на моите приятели наистина смятам да се присъединя към вас — стига разбира се да стигнем до споразумение. Бих искал да занесеш моето послание до него.

— И какво е то, Сидхартха?

— Гласящо че локапалите — сиреч Яма, Кришна, Кубера и аз — ще встъпят редом с него в битка срещу боговете, с всички свои сили, апарати и помощници, ако се откаже от преследване на изповядващите будизма и индуизма — под онази форма, която се е наложила в този свят — с цел да ги присъедини към своята секта и още — че за разлика от боговете няма да потъпква акселеризма, стига разбира се, крайната победа да е наша. Гледай внимателно пламъка на неговата аура, докато отговаря и ще ми съобщиш, дали е казал истината.

— Мислиш ли, че ще се съгласи с предложението ти, Сам?

— Уверен съм. Той прекрасно осъзнава, че в момента, в който паднат боговете няма да има кой да насажда индуизма и веднага ще спечели привърженици, каквито получих аз за каузата на будизма, независимо от тяхното противодействие. Естествено, той смята своето

учение за единствено правилно и най-способно да се справи с останалите религии. Обзалагам се, че ще се съгласи на честно съперничество. Занеси му моето послание и ми донеси отговора. Ясно?

Тарака се залюля. Лицето и лявата ръка се превърнаха в дим.

— Сам...

— Какво?

— А кой е правият път?

— А? Това ли ме питаш? Откъде да знам?

— Простосмъртните те наричат Буда.

— Само защото са обременени от традиции и невежество.

— Не. Аз надзърнах в твоя пламък и те нарекох Господаря на Светлината. Ти ги обуздаваш така, както обузда нас, а сетне им даваш свобода, както даде и на нас. Ти единствен притежаваш власт да им дадеш вяра. Ти си онзи, за когото те смятат.

— Но аз ги излъгах. Никога не съм вярвал в това, а и сега не вярвам. Със същия успех можех да избира друг път, например — религията на Нирити. Болезнено е само разпятието. Бих могъл да се спра и на исляма, но знам, че той е заимствал твърде много от индуизма. Изборът ми се дължи по-скоро на пресметливост, отколкото на вдъхновение, а самият аз съм нищо.

— Ти си Господарят на Светлината.

— Върви и отнеси моето послание. Можем да си поговорим за религия и някой друг път.

— Значи казваш, че локапалите сте Яма, Кришна, Кубера и ти самия?

— Да.

— Значи той наистина е жив. Преди да си тръгна, Сам, кажи ми... можеш ли да сразиш Бог Яма в битка?

— Не зная. Струва ми се, че не. Едва ли някой би могъл.

— А може ли той да те победи?

— Вероятно, ако битката е честна. При всички наши срещи в миналото, или съм имал късмет, или съм успявал да го надхитря по някакъв начин. Наскоро се дуелирах с него и трябва да призная, че няма равен. Той е ненадминат експерт по всички методи за унищожение.

— Разбирам — отвърна Тарака, докато и другата му ръка се изгуби в облак дим. — Е, тогава, лека нощ, Сидхартха. Ще занеса посланието ти.

— Благодаря ти, лека нощ и на теб.

Тарака се превърна в дим и се изгуби в бурята.

Един смерч високо над света — Тарака.

Бурята бушува около него, но той почти не забелязва нейната сляпа ярост.

Гръмотевици разцепват поройния дъжд и Божественият мост е потънал в мрака.

Но и това не го безпокои.

Защото той е Тарака, господарят на Адския кладенец...

И той е бил най-могъщото същество на този свят, до появата на Обуздателя.

А сега Обуздателят му съобщи, че има един още по-велик... и отново ще се бият рамо до рамо.

Колко високомерен бе той със своята Сила и червените си одежди! В онзи ден. Само преди половин столетие. Край бреговете на Ведро.

Ако успее да унищожи Яма-Дхарма, да победи Смъртта, ще докаже, че Тарака е най-силният...

А да докаже това е далеч по-важно от разгрома на боговете, които все някога ще напуснат този свят, защото не са ракашаси.

Ето защо, посланието на Обуздателя към Нирити — с което според Сам последния неминуемо ще се съгласи — ще остане ведомо само на бурята, а Тарака ще погледне нейния пламък и ще се увери, че тя не лъже.

Защото бурята никога не лъже... и отговорът ѝ винаги е не!

В лагера го въведе черният стотник. Изглеждаше великолепно в своите блестящи доспехи и не беше пленник — просто се приближи към поста и заяви с ясен глас, че носи послание за Нирити. Именно поради тази причина, стотникът реши да не го убива веднага. Той взе оръжията му и го поведе към лагера разположен в гората над Лананда, а сетне го остави под стража, докато съобщи на началството.

Нирити и Олвег се бяха разположили в черната палатка. На масата пред тях бе разтворена картата на Лананда.

След като въведоха пленника, Нирити освободи стотника и го огледа от глава до пети.

— Кой си ти? — запита той.

— Ганеша от Града. Онзи, който ти помогна да избягаш от Небесата.

Нирити потъна в мълчание.

— Да, помня единствения си приятел от онези дни — отвърна най-сетне той. — Защо си дошъл?

— Защото настъпи подходящият момент. Ти поведе своя кръстоносен поход.

— Да.

— Бих искал да го обсъдя с теб.

— Говори тогава.

— А този приятел?

— Да говориш пред Ян Олвег — все едно да говориш пред мен. Кажи какво си намислил.

— Олвег?

— Да.

— Така значи. Дойдох да ти съобщя, че Боговете от Града са слаби. Прекалено слаби, както ми се струва, за да те победят.

— Чувствах, че е така.

— Но не са чак толкова слаби, че да не успеят да ти нанесат тежък удар, когато решат да предприемат някакви действия. И ако изберат подходящ момент и хвърлят всичките си сили, възможно е да настъпи равновесие.

— Когато влизах в битката имах и това пред вид.

— Но по-добре, ако победата ти не е толкова скъпо струваща. Знаеш, че съм стар привърженик на християнството.

— И какво си намислил?

— Съгласих се, да развърна против теб партизанска война само за да получа възможност да се срещнем и да ти съобщя, че Лананда е твоя. Боговете няма да я защитават. Ако продължиш и нататък настъплението в същия дух — без да укрепваш завоюваните пунктове — Брама ще те остави да вземеш и Хайпур. Но когато наближиш Килбар и войските ти са изтощени от трите сражения, дългия преход и нашите партизански атаки, тогава Брама ще се спусне върху теб с цялата мощ на Небесата и може би там ще срещнеш своето поражение.

Всички сили на Небесния град са приведени в пълна бойна готовност. Ще те чакат пред вратите на четвъртия град по реката.

— Ясно. Полезно е да го знаеш. Значи те се страхуват от онова, което им нося.

— Разбира се. Ще го занесеш ли до Килбар?

— Да. И ще победя в Килбар. Преди атаката на града ще изпратя да донесат най-силните ми оръжия. Пазех ги за щурма на Небесния град, но сега ще стоваря унищожителната им мощ върху моите врагове, когато се появят за да защитават обречения Килбар.

— Те също разполагат със свръхсилни оръжия.

— Значи, когато се срещнем изходът не ще е нито в техни, нито в наши ръце.

— Но има начин да се наклонят везните, Ренфрю.

— Така ли? И какво още си намислил?

— Сред полубожествата цари несъгласие с политиката на Града. Те биха искали да се продължи кампанията срещу акселеризма и последователите на Татхагата. Разочаровани са, че това не стана веднага след Кинсет. Освен това, Бог Индра бе призован обратно от източния континент, където воюваше срещу вещиците. Индра също ще застане на страната на полубожествата — а неговите сподвижници са разгорещени от досегашните битки.

Ганеша нагласи наметалото си.

— Продължавай — рече нетърпеливо Нирити.

— И когато се изправят пред Килбар, — продължи Ганеша, — част от тях може би няма да са на страната на защитниците.

— Аха. А ти, Ганеша, какво ще спечелиш от всичко това?

— Удовлетворение.

— И нищо повече?

— Надявам се някой ден да си припомниш за моето посещение.

— Не се съмнявай. Няма да го забравя и ти ще бъдеш възнаграден, по-късно... Стража!

Покривалото на палатката се вдигна и стотникът, който доведе Ганеша застана на прага.

— Ескортирайте този човек докъдето пожелае и го освободете — нареди Нирити.

— Нима ще му повярваш? — запита Олвег след като събеседникът им излезе.

— Да, — отвърна Нирити, — но своите сребърници ще получи по-късно.

Локапалите се бяха събрали на съвет в стаята на Сам в хайпурския Дворец на Карма. Присъстваха също Так и Ратри.

— Тарака съобщи, че Нирити е отказал да приеме нашите условия — започна Сам.

— Чудесно — възкликна Яма. — А аз се опасявах, че ще ги приеме.

— Утре сутринта те ще атакуват Лананда. Тарака смята, че градът ще падне. Малко по-трудно ще е отколкото при Махартха, но той е сигурен, че ще победят. Аз също.

— И аз.

— И аз.

— А след това ще поеме насам — към Хайпур. После ще дойде ред на Килбап, Хамса и Гаятри. Някъде по протежение на този маршрут, Нирити ще очаква да бъде нападнат от боговете.

— Естествено.

— И така — ние сме точно по средата и имаме няколко възможности. Вече не можем да разчитаме на съюз с Нирити. А дали можем да сключим такъв с Небесата?

— Не! — извика Яма. — Сам, ти всъщност на чия страна си?

— На акселеризма — отвърна той. — И ако успея да го утвърдя с преговори и без ненужно кръвопролитие, това само би ме радвало.

— Бих предпочел да съм в съюз с Нирити, пред този с Небесата!

— Тогава да гласуваме, както направихме, когато обсъждахме въпроса с Нирити.

— И ще ти е нужен само един глас за да спечелиш.

— Такива бяха условията, при които се съгласих да вляза в кръга на локапалите. Вие пожелахте да ви стана водач, а аз настоях равните гласове да се броят в моя полза. Но нека преди гласуването да изясня моите съображения.

— Добре — говори!

— Доколкото разбирам, през последните години Небесата са изработили по-либерално отношение към акселеризма. Официална промяна в позицията няма, но вече не се предприемат стъпки срещу него — може би заради тежкия удар, който им бе нанесен при Кинсет. Прав ли съм?

— По същество.

— Изглежда са стигнали до извода, че ще им излезе твърде скъпо, ако реагират така всеки път, когато Науката надигне уродливата си глава. В онази битка срещу тях се сражаваха хора, човешки същества. Срещу Небесата. А хората — за разлика от нас — имат семейства, обвързани са с родствени връзки, които ги правят слаби и най-вече ги сковават необходимостта да пазят чисти кармичните си записи, ако искат отново да се преродят. И въпреки това те се сражаваха. Изглежда точно това е смекчило позицията на Небесата през последните години. Не им остава нищо друго освен да го признаят. Биха могли дори да спечелят, като му придадат облика на божествена милост. Ето защо смятам, че те са готови да се съгласят на онзи съюз, който ни отказа Нирити...

— Искам да видя падането на Небесата — прекъсна го Яма.

— Разбира се. Аз също. Но помислете добре. След всичко онова, което дадохме на хората през последния половин век — дълго ли ще могат Небесата да ги държат в робско подчинение? Аз мисля, че в онзи страшен ден, при Кинсет, Небесата паднаха. Още едно две поколения и властта им над смъртните ще е мит. Дори ако победят в битката с Нирити, раната ще е дълбока. Ще им останат още няколко години декадентско величие. С всяка измината година ще са все по-безсилни. Те преминаха своя разцвет. Дойде време за упадък.

Яма запали цигара.

— Ти искаш някой друг да убие Брама, нали? — запита Сам.

Яма седеше мълчаливо и придръпваше от цигарата.

— Може би — отвърна след малко. — Може би е така. Не зная. Не обичам да мисля за това. Струва ми се, че си прав.

— Искаш ли да ти дам гаранции, че Брама ще остане жив?

— Не! Ако го сториш, аз ще го убия!

— Значи самият ти не знаеш, дали го искаш жив или мъртъв. Вероятно защото едновременно го обичаш и мразиш. Ти си бил стар, преди да станеш млад, Яма, и тя е единственият човек, когото си обичал. Прав ли съм?

— Да.

— Тогава не разполагам с готов отговор за твоите проблеми, но те моля да ги разграничиш от конкретната ситуация.

— Добре, Сидхартха. Съгласен съм да спрем Нирити тук, в Хайпур, ако небесата ни подкрепят.

— Някой да е против?

Мълчание.

— Тогава да отидем до Храма и да се възползваме от средството за свръзка.

Яма изгаси цигарата.

— Аз няма да разговарям с Брама — заяви той.

— Тогава ще разговарям аз — отвърна Сам.

Или, петата нота от гамата на арфата, се разнесе над Градината на Пурпурния Лотос.

Когато Брама включи връзката в своя павилион, на екрана се появи човек със синьо-зелена чалма от Гея.

— Къде е жрецът? — запита Брама.

— Вързахме го навън. Ако много държиш да чуеш молитвите му, ще наредя да го донесат...

— Кой си ти, който носиш чалма като Първите и влизаш въоръжен в Храма?

— Имам странното чувство, че и друг път сме водили подобен разговор — каза мъжът.

— Отговаряй на въпросите!

— Мадам, искаш ли да спрем Нирити? Или предпочиташ да му оставиш всички градове край реката?

— Изпитваш търпението на Небесата, простосмъртни човече! Няма да напуснеш този Храм жив!

— Твоите смъртни заплахи не значат нищо за вожда на локапалите, Кали.

— Няма ги вече локапалите, нито пък техния вожд.

— Той стои пред теб, Дурга.

— Яма? Това ти ли си?

— Не, но и той е тук, заедно с Кришна и Кубера.

— Агни е мъртъв. Всички знаят, че Агни загина при...

— Кинсет. Знам, Чанди. Никога не съм бил с вас. Рилд не можа да ме премахне. Призрачната котка свърши добра работа, но и това не беше достатъчно. А сега отново пресякох Божествения мост. Локапалите ме избраха за техен водач. Готови сме да защитим Хайпур и да съкрुшим Нирити, ако Небесата ни помогнат.

— Сам... не е възможно да си ти!

— Тогава наричай ме Калкин, Сидхартха, Татхагата, Махасаматман, Обуздателя, Буда или Майтрея. Все едно, това съм аз

— Сам. Дойдох да се преклоня пред теб и да сключим сделка.

— Говори.

— Хората могат да живеят в мир с Небесата, но не и Нирити. Яма и Кубера са натъпкали града с оръжие. Можем да го укрепим и да създадем здрава защита. Ако Небесата присъединят силите си към нашите, тогава Нирити ще срещне своето поражение край стените на Хайпур. Съгласни сме да го сторим, ако Небесата признаят акселеризма и религиозната свобода и сложат край на господството на Повелителите на Карма.

— Сам, това което искаш е пре...

— Първите две точки се отнасят за нещо, което вече е факт и просто трябва да се признае. Третото ще стане съвсем скоро, независимо дали ти се харесва, или не, така че аз ти давам шанс да излезеш в ролята на благодетел.

— Ще трябва да помисля...

— Давам ти една минута. Ще почакам. Ако отговорът ти е не, знай, че ще се изтеглим от града и ще оставим на Ренфрю да го превземе и да оскверни Храма. А след като в ръцете му паднат и останалите градове, ще трябва да се срещнете с него. Само че тогава ние няма да сме наблизо. Ще чакаме всичко да свърши. Дори и да ви има след битката, едва ли ще сте в изгодна позиция да преговаряте с нас. Така или иначе — ще победим Черния и неговите зомбита, а после ще получим онова, което искаме. Но сега ви предлагам по-безопасния начин.

— Добре! Веднага ще наредя да се разгърнат силите ни. Ще бъдем заедно, в тази последна битка, Калкин. Нирити ще умре в Хайпур! Остави някой в стаята за свръзка, за да поддържаме контакт.

— Тук ще е моят щаб.

— А сега нареди да развържат жреца и нека ми се обади. Ще му предам няколко божествени заповеди, а не след дълго го чака и височайшо посещение.

— Добре, Брама.

— Сам, почакай! След битката — ако останем живи — бих искал да поговоря с теб относно взаимното ни преклонение.

— Да не искаш да станеш будист?

— Не, искам пак да съм жена...

— За всяко нещо си има време и място. Моментът не е подходящ.

— Когато бъде подходящ, аз ще съм там.

— Ей сега ще ти доведат жреца. Не затваряй.

Веднага след падането на Лананда, Нирити нареди да се извърши молитвена служба сред руините, за по-скорошна победа и над останалите градове. Стотниците подеха бавен ритъм с барабаните си, а зомбитата се отпуснаха на колене. Нирити продължи да се моли, докато лицето му се покри с пот, която приличаше на полупрозрачна маска, а сетне потече надолу под протезните доспехи, които удесетворяваха силите му. Тогава вдигна поглед към небесата и Божествения мост и тихо произнесе: „Амин“.

После се обърна и пое към Хайпур, а армията потегли след него.

Когато Нирити наближи Хайпур, там вече го очакваха боговете. Редом с хайпурската армия се бяха строили отредите на Килбар.

Очакваха го полубожества, благородници и герои.

И очакваха го още брамини от висок ранг и многобройни последователи на Махасаматман. Последните бяха дошли в името на Божествената естетика.

Нирити погледна през минираното поле, което водеше към стените на града и съзря четиримата конници, четиримата локапали, които чакаха пред вратите, а зад тях се вееха знамената на Небесата.

Той спусна предпазителя на шлема и се обърна към Олвег.

— Прав беше. Чудя се, дали Ганеша е вътре?

— Скоро ще узнаем.

Нирити нареди да продължат напред.

В този ден бойното поле принадлежеше на Господаря на Светлината. Пълчищата на Нирити така и не влязоха в Хайпур. Ганеша бе пронизан от меча на Олвег, докато се опитваше да нанесе предателски удар в гърба на Брама, който се биеше с Нирити на един хълм. А след това падна и самия Олвег, притисна с ръце корема си и запълзя към скалите.

Брама и Черния се изправиха лице в лице, а главата на Ганеша се изтъркаля между тях надолу по склона.

— Той ми разказа за Килбар — каза Нирити.

— Той искаше там всичко да свърши — отвърна Брама. — И сега знам защо.

И те стъпиха в схватка и доспехите на Нирити се биеха за него със силата на много.

Яма пришпори коня си към хълма и изведнъж върху него се спусна вихър от прах и пепел. Той прикри очите си с плаща, а отнякъде прокънтя смях.

— Къде е сега твойт смъртоносен поглед, Яма-Дхарма?

— Ракашас! — изръмжа той.

— Да. Това съм аз — Тарака!

И изведнъж върху Яма се изляха тонове вода, под чийто напор конят му се препъна и падна назад.

В миг скочи Яма на крака и извади своя ятаган, а пред него огнения смерч започна да придобива човешки размери.

— Аз отмих от теб онова, което ме отблъсква, Смъртоносецо. И сега ще паднеш от удара на моята ръка!

Яма се хвърли напред.

Ударът му разсече сивкавия противник от рамото до бедрото, но не бликна кръв и нямаше следа от рана.

— Не можеш да ме понижеш така, както пронизваш хората, о Смърт! Но почакай да видиш какво ще направя аз с теб!

Тарака се хвърли върху него, прикова ръцете му към тялото и после го събори на земята, сред фонтан от искри.

Недалеч от тях, Брама бе подпрял коляно в гръбнака на Нирити и бавно извиваше главата му назад, преодолявайки силата на черните доспехи. И в същия миг Бог Индра скочи от седлото на своя гущер и замахна с меча Гръмовержец срещу Брама. И чу как се скърши вратът на Нирити.

— Само твоето наметало все още те спасява! — извика Тарака, докато се бореха на земята и погледна в очите на Смъртта...

Яма почувства как силите на Тарака стремително намаляват и го отблъсна встрани.

После скочи и се затича към Брама, без да губи време да търси своя ятаган. Горе, на хълма, Брама отбиваше един след друг ударите на Гръмовержеца, а от отсечената му лява ръка шуртеше тъмна кръв. Кръв се стичаше и от главата и гърдите му. Нирити стискаше крака му в желязна хватка.

Яма изрева яростно и се хвърли напред с кинжал в ръка.

Индра отстъпи назад и се извърна да го посрещне.

— С кинжал срещу Гръмовержеца, Смъртоносецо? — запита той.

— Да — отвърна Яма и нанесе лъжлив удар с дясната ръка, като същевременно прехвърли кинжала в лявата за истинския.

Острието се заби в предмишницата на Индра.

Богът изпусна своя Гръмовержец и удари с юмрук Яма в зъбите. Яма падна, но успя да подкоси своя противник, който също се строполи до него.

И тогава неговият Облик го завладя напълно и когато погледна към Индра, последният се сгърчи под страшния му поглед. Тарака се хвърли на гърба на Смъртоносеца в мига, в който Индра издъхна. Яма се помъчи да се освободи от него, ала демонът легна като планина на гърдите му.

Брама, който лежеше до Нирити, разкъса с един замах пропитите си с репелент дрехи и ги хвърли към Яма.

Тарака мигом отскочи и Яма се обърна за да го срещне с поглед. И тогава Гръмовержецът полетя от мястото, където беше паднал право към гърдите на Яма.

Яма успя да спре меч с притиснати длани, а острието бе само на няколко сантиметра от сърцето му. Но мечът бавно се плъзна напред, а от дланите му покапа кръв.

Брама хвърли убийствен поглед на Господаря на Адския кладенец, поглед, за който черпеше направо от силата на живота вътре в него.

Острието опря в гърдите на Яма.

Яма се изви рязко и се хвърли встрани, а мечът разсече кожата му от ключицата до рамото.

И тогава очите му се превърнаха в копия и изгуби ракашасът своя човешки облик, за да се превърне в дим. Брама отпусна глава на гърдите си.

Тарака нададе пронизителен вопъл, когато съзря приближаващия се към него на бял кон Сидхартха, около който въздухът трещеше и лъхаше на озон.

— Не, Обуздателю! Задръж силата си! Смъртта ми принадлежи на Яма...

— О, глупав демон! — възкликна Сам. — Необходимо ли беше... Но Тарака вече го нямаше.

Яма коленичи до Брама и пристегна колана си около онова, което бе останало от лявата му ръка.

— Кали! — повика го той. — Не умирай! Отговори ми, Кали!

Брама изпъшка и направи безуспешен опит да отвори очи.

— Късно е — промърмори Нирити. Той вдигна глава към Яма. — Или по-точно — тъкмо на време. Ти си Азраил, нали? Ангелът на Смъртта...

Яма го зашлеви и кръвта от дланта му се размаза по лицето на Нирити.

— „Блажени бедните духом, защото тяхно е царството небесно — произнесе Нирити. — Блажени плачещите, защото те ще се утешат. Блажени кротките, защото те ще наследят земята“^[1].

Яма го зашлеви повторно.

— „Блажени гладните и жадните за правда, защото те ще се наситят. Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилувани. Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога...“

— „И блажени миротворците, — прекъсна го Яма, — защото те ще се нарекат синове Божи“. Кой от всичките си мислиш, че си, Нирити? Чий син си, та сътвори всичко това?

Нирити се усмихна и отвърна:

— „Блажени изгонените заради правда, защото тяхно е царството небесно“.

— Безумец! — извика Яма. — Точно затова няма да ти отнема живота. Сам ще ми го дадеш, когато сметнеш че е дошъл момента. А това ще е съвсем скоро.

А след това той вдигна Брама на ръце и пое към града.

— „Блажени сте вие, когато ви похулят и изгонят, и кажат против вас лъжовно каква и да е лоша дума заради Мене...“

— Вода? — попита Сам и допря манерката до устните на Нирити.

Нирити го погледна, облиза пресъхналите си устни и кимна. Сам му даде да отпие няколко глътки.

— Ти кой си? — запита го.

— Сам.

— Ти? Възкръсна отново?

— Тоя път не се брои — отвърна Сам. — Не беше никак трудно. Очите на Черния се напълниха със сълзи.

— Значи победата пак ще е твоя — с мъка проговори той. — Не мога да разбера, защо Той допуска подобно нещо...

— Това е само един от многото светове, Ренфрю. Кой би могъл да каже какво става по другите? А и не тази бе битката, която исках да спечеля. Ти го знаеш. Мъчно ми е за теб, мъчно ми е, че всичко стана така. Съгласен съм с всичко, което каза на Яма и не само аз, а и всички последователи на онзи, когото наричаха Буда. Честно да си призная, не помня дали това бях аз, или някой друг. Но вече съм обърнал гръб на онова време. Отново ще стана човек и нека хората да съхранят в сърцата си спомена за оня Буда, такъв, какъвто са го познавали. Какъвто и да бе източникът, посланието бе чисто, повярвай ми. Това е единствената причина, поради която спусна корени и се разрасна.

Ренфрю преглътна мъчително.

— „И така всяко добро дръвче ще дава и добри плодове“ — каза той. — Воля по-висша от моята пожела да умра в ръцете на Буда и наложи своя Път на света... Благослови ме, Гаутама, защото умирам.

Сам сведе глава.

— „Вятърът се носи на юг и отново поема на север. Светът е кръговрат и вятърът следва този кръговрат. Всички реки текат към морето, но морето не се препълва, а водата се връща там, откъдето е тръгнала. Онова, което е било, пак ще бъде, онова което е свършено, ще бъде свършено отново. Няма спомени за отминалите неща и няма да има спомени за онези, които предстои да отминат...“

И покри той след това Черния със своето бяло наметало, защото бе издъхнал...

Ян Олвег бе пренесен до града на носилка. Сам незабавно изпрати Кубера и Нарада, за да го съпроводят до Залата на Карма, защото беше ясно, че дълго няма да остане жив в настоящото си тяло.

Когато влизаха в Залата, Кубера се препъна в трупа на един мъж, който бе издъхнал на прага.

— Кой...? — зачуди се той.

— Един от Господарите.

Тялото на другия намериха проснато недалеч от машината. Острието го бе пронизало право в жълтия кръг на гърдите,

наподобяващ мишена. Устата му бе разтворена за вика, който така и не бе успял да издаде.

— Дали не е дело това на хората от града? — зачуди се Нарада.
— С всяка измината година Господарите губят своята популярност сред народа. Сигурно са се възползвали от суматохата по време на битката...

— Не — отвърна Кубера и повдигна окървавения чаршаф, който покриваше тялото на операционната маса. След това отново го пусна.
— Не, не са били хората от града.

— Кой, тогава?

Той погледна към масата.

— Това е Брама — рече.

— О!

— Някой изглежда е заявил на Яма, че не може да използва машината за телопренасяне.

— Тогава, къде е самият Яма?

— Нямам представа. Но по-добре да побързаме, ако искаме да помогнем на Олвег.

— Да. Хайде!

Строен, висок юноша влезе в Двореца на Карма и попита за Бог Кубера. На рамото му се полюшваше дълго, блестящо копие, докато той мереше с нетърпеливи крачки пода.

Кубера влезе в стаята и погледна мълчаливо към младежа с копието.

— Да, това съм аз — Так — заговори копиеносецът. — Ново копие, нов Так. Вече не е необходимо да съм в тялото на маймуна и аз побързах да се прехвърля. Скоро ще ви напусна... и дойдох да се сбогувам — с теб и Ратри...

— Къде ще отидеш, Так?

— Бих искал да се запозная със света, Кубера, преди да прогониш магията от него с твоите механизми.

— Денят вече приключва, Так. Остани поне още малко...

— Не, Кубера. Благодаря ти, но капитан Олвег ме очаква с нетърпение. Двамата тръгваме заедно.

— И накъде се отправяте?

— На изток, на запад... кой знае? Накъдето ни призват ветровете... кажи ми, Кубера, чия е сега гръмотевичната колесница?

— Естествено, принадлежи на Шива. Но Шива вече го няма. Известно време я използваше Брама...

— Но и Брама също го няма. За пръв път Небесата са без него — остана само Вишну Съхранителят. Сиреч...

— Яма я построи. Ако въобще принадлежи на някого, това е той...

— А на него не му е нужна — завърши Так. — Така че, с Олвег сме решили да я наемем за известно време.

— Какво искаш да кажеш с това, че не му била нужна? Никой не е виждал Яма през трите дни, откакто свърши битката...

— Здравей, Ратри — каза Так, когато богинята на Нощта влезе в стаята. — „Пази ни от вълка и вълчицата, и ни пази от крадеца-скитник, о Нощ, и дари ни с дълъг живот.“

Тя се поклони и го докосна по челото.

Сетне той се вгледа в лицето ѝ и за един кратък миг богинята изпълни обширно пространство, чак до дълбините и висините му. Сиянието ѝ разсея мрака...

— Трябва да вървя — каза той. — Благодаря ти, за това че ме благослови.

Той се извърна и забърза към изхода.

— Почакай! — извика Кубера. — Ти спомена Яма. Къде е той?

— Ще го намерите в таверната „Триглавата огнеквачка“ — подхвърли Так през рамо. — Но може би ще е по-добре, ако изчакате той да ви потърси.

И Так излезе.

Сам тъкмо приближаваше Двореца на Карма, когато по стъпалата се спусна Так.

— Добро утро, Так! — извика той, но Так не отговаряше, докато се приближи съвсем до него. След това спря изведнъж и прикри очи с ръка, като от ярко слънце.

— Добро утро, сър!

— Накъде си се забързал, Так? Нямах търпение да изпробваш своето ново тяло, а?

Так се изкиска.

— Да, Бог Сидхартха. Имам среща с приключението.

— Чух за това. Снощи говорих с Олвег... желая ти успех в пътешествието.

— Исках да ти кажа, — рече Так, — че не се съмнявах в твоята победа. Знаех, че ще намериш най-правилното решение.

— Не беше най-правилното, а просто едно от многото решения, Так. А и битката не беше нищо особено. И без мен щяха да се справят чудесно.

— Имам пред вид всичко — поправи се Так. — Ти участва във всичко, което доведе до този завършек. Без теб нищо нямаше да е така.

— Е, мисля че си прав... да, мисля че си прав... Все имаше нещо, което да ме привлича към дървото, върху което ще падне гръмотевицата.

— Съдба, сър.

— По-скоро бих казал случайно-ориентирана социална съвест и несъзнателно умение да се греши правилно.

— А сега с какво ще се заемеш, Господарю?

— Не зная, Так. Още не съм решил.

— Защо не се присъединиш към нас двамата с Олвег? Ще обиколим света! Чакат ни приключения!

— Не, благодаря. Уморен съм. Може би ще кандидатствам за твоята предишна работа и ще стана архиварят Сам.

Так повторно се изкиска.

— Съмнявам се. До скоро виждане, Господарю. Пак ще се срещнем.

— До скоро... имаше още нещо...

— Какво?

— Нищо. За миг нещо в теб ми напомни за един човек, когото познавах на времето. Сторило ми се е. Успех!

Той го потупа по рамото и продължи.

А Так забърза по своя път.

Съдържателят на таверната каза на Кубера, че наистина при него се е настанил мъж с подобна външност, заел е задната стая на втория етаж, но вероятно не желае да го безпокоят.

Кубера се изкачи на втория етаж.

Никой не отговори на почукването и Кубера се опита да отвори вратата.

Беше залостена отвътре и той започна да блъска по нея.

Най-сетне се чу приглушения глас на Яма:

— Кой е там?

— Кубера.

— Върви си, Кубера.

— Не. Отвори, иначе няма да мръдна от мястото си.

— Добре, почакай малко.

Мина известно време, преди резето да бъде вдигнато и вратата се отвори с няколко сантиметра.

— Не миришеш на алкохол, така че най-вероятно си с някоя девица — рече Кубера.

— Не — отвърна Яма и плъзна невиждащ поглед по него. — Какво искаш?

— Да си изясня какво не е наред. И да ти помогна, ако мога.

— Не можеш да ми помогнеш, Кубера.

— Откъде знаеш? И аз като теб съм занаятчия — макар от друг тип.

Яма поразмисли върху думите му, сетне отстъпи встрани и разтвори вратата.

— Влез — каза той.

На пода, пред купчина най-разнообразни вещи седеше едно непознато момиче. Беше съвсем малко, почти дете, притискаше към гърдите си мъничко кутре на кафяви и бели петна, без да откъсва от Кубера своите големи, уплашени очи. Кубера и махна успокоително с ръка и тя се усмихна.

— Кубера — каза Яма.

— Ку-бра — повтори момичето.

— Това е дъщеря ми — поясни Яма. — Нарича се Мурга.

— Не знаех, че имаш дъщеря.

— Тя изостава в развитието си. Последствие от мозъчна травма...

— Вродена, или придобита при телопренасяне? — запита Кубера.

— Придобита.

— Разбирам.

— Тя е моя дъщеря — повтори Яма. — Мурга.

— Да — кимна Кубера.

Яма коленичи до момичето и взе едно кубче.

— Кубче — каза той.

— Куб-че — повтори момичето.

Той вдигна лъжица.

— Лъжица.

— Лъ-жи-ца — повтори момичето.

Яма взе една топка и я постави пред него.

— Топка.

— Топ-ка — отвърна момичето.

Той посочи кубчето.

— Топ-ка — повтори то.

Яма отпусна безсилно ръце.

— Помогни ми, Кубера — каза той.

— Ще ти помогна, Яма. Ако има някакъв начин, ще го открия.

Той приседна до Яма и вдигна ръце.

И лъжицата оживя, а след това я последва топката и кубчето. Момичето избухна в смях и дори кутрето сякаш се вгледа в подскачащите пред него предмети.

— Локапалите никога не се предават — изрече Кубера, а момичето вдигна кубчето, разглежда го известно време и след това го назова.

Както е известно, след Хайпур Бог Варуна се завърнал в Небесния град. Примерно по същото време започнала да отмира небесната система за чиноизрастване. Господарите на Карма били заменени от Надзиратели на Прехвърлянето и функцията им била отделена от Храмовете. След това някой преоткрил велосипеда. Издигнати били седем будистки светини, а Дворецът на Нирити бил превърнат в художествена галерия и Павилион на Кама. И до ден днешен всяка година в Алундил се провежда пролетния празник и нямат равни на себе си танцьорите му. Пурпурната горичка си расте под грижите на правоверните.

Онези, които се молят на седемте риши, възнасят към тях благодарности за велосипеда и за своевременния аватар на Буда, когото наричат Майтрея, сиреч Господаря на Светлината, дали защото може да хвърля мълнии, или защото се старае да не го прави. Други продължават да го наричат Махасаматман и да твърдят, че е бог. А той както преди предпочита да пропусне гръмките Маха- и -атман и се нарича просто Сам. Не твърди, че е бог, но и не го отрича. Като се имат предвид обстоятелствата, нито едно от двете твърдения не би могло да му донесе особена полза. Освен това, той не остана достатъчно дълго

сред хората, за да предизвика излишни теологични спорове. Няколко противоречиви истории разказват за дните на неговото заминаване.

Единственият детайл, който е общ за всичките тези легенди е разказът за огромна червена птица, с опашка три пъти колкото тялото, която се спуснала към него, когато веднъж по здрач яздел своя кон.

Още преди разсъмване той напуснал Хайпур и повече никой не го видял.

Някои смятат, че появата на птицата е чисто съвпадение, без никаква връзка със заминаването му. А той тръгнал да търси анонимния покой на шафрановото расо, защото приключил с онова, заради което се явил, и вече бил уморен от шумотевицата, свързана с неговата победа. Може би птицата му напомнила за това колко преходен е подобен светски блясък. Или той самият вече бил стигнал до този извод.

Други твърдят, че не е обличал расото отново, а птицата била посланик на Силите Отвъд Живота, които го призовали да се върне при насладите на нирвана, отново да познае Великия Покой, нескончаемото блаженство и да чуе песните, които звездите пеят над бреговете на Великия океан. Те казват, че преминал по Божествения мост и че никога вече не ще се върне.

Според трети, той приел нова идентичност и продължава да живее сред хората, да ги пази и да им помага в дни на смут и да не позволява на ония, които са на власт да подтискат простолюдието.

А има и такива, които са уверени, че птицата била посланик, но не на отвъдния свят, а на този и че посланието, което носела, не било предназначено за него, а за Бог Индра, владетелят на Гръмовежеца, който погледнал Смъртта в очите. Дотогава никой не бил виждал подобна птица, макар че, както станало известно по-късно, нейните родственици обитават източния континент, където дълго време Индра се сражавал с вещиците. И ако имало дори искрица разум в главата на птицата, тя би могла да носи от далечната страна зов за помощ. Не бива да се забравя, че Господарката Парвати, която била или негова жена, или може би майка, сестра, дъщеря, или пък от всичко по малко, избягала от Небесата, когато ги зърнали призрачните котки на Канибурхи за да живее сред същите тези вещици, които смятала за свои роднини. И ако наистина носела подобно послание тази птица, привържениците на легендата смятат, че Сам се е отправил към

източния континент, за да я спаси от опасностите, на които е била изложена.

Такива са четирите версии за Сам и Червената Птица Която Възвестила Неговото Заминаване — така, както ги разказват моралисти, привърженици на мистицизма, социални реформатори и романтици. Ще се осмеля само да добавя, че всеки може да избере онази версия, която най-много му допада. Не бива обаче да забравя, че ако такива птици не обитават западния континент, те са наистина широко разпространени на източния.

Някъде след половин година Яма-Дхарма също напуснал Хайпур. Нищо особено не е известно за неговото заминаване, и болшинството смята, че информацията е напълно достатъчна. Своята дъщеря Мурга той оставил под попечителството на Ратри и Кубера и от нея израснала жена с поразителна красота. Може би той също е заминал на изток и нищо чудно да е прекосил океана. Защото в далечните места се разказва друга легенда, за това как някой облечен в червено се вдигнал срещу обединените сили на Седемте Господаря на Комлат в страната на вещиците.

Но огледайте се наоколо...

Смъртта и Живота са навсякъде и винаги, те започват и свършват, бързат и чакат, те са вътре и извън Сънят на Безименния, какъвто е светът, изгарящи слова в сансара, за да се роди може би нещо красиво.

А междувременно облечените в шафранови раса монаси продължават да медитират за Пътя на Светлината и всеки ден, момичето на име Мурга влиза в Храма, за да положи пред тъмния силует в светилището единственото, което той е съгласен да приеме — цветя.

---

[1] Евангелие от Матей, Гл.5, 3-11 ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.